

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA ASIJSKÝCH STUDIÍ

**Sémantická analýza čínských monosylabických sloves vyjadřujících somatické
funkce, činnosti a stavy**

Semantic analysis of chinese monosyllabic verbs referring to somatic functions, activities and
conditions

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. David Uher, PhD.
Student: Kamil Hanák

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl jsem veškeré použité prameny a literaturu.

Třebíč, 4.5.2011

Rád bych poděkoval panu Mgr. Davidu Uhrovi, PhD. za trpělivé vedení mé práce a za cenné rady a připomínky v průběhu jejího zpracování. Dále chci poděkovat své matce Janě Hanákové za její podporu během studia a svým učitelům za jejich trpělivost s jakou mě vedli na cestě za věděním.

Obsah

Úvod.....	5
Zdroj výchozího jazykového korpusu.....	6
Metodika práce při získávání výchozího korpusu jednoslabičných sloves.....	7
Slovní druhy v čínštině.....	9
Čínská slovesa.....	10
Jednoslabičná čínská slovesa.....	11
Valenční teorie.....	12
Charakteristika aktantů a volných doplnění.....	13
Vhodnost aplikace valenční teorie na čínská slovesa.....	14
Jednoslabičná slovesa vyjadřující somatické funkce, činnosti a stavy.....	16
Způsob klasifikace analyzovaných jednoslabičných sloves.....	18
Klasifikace na základě identifikace aktantu patient.....	19
Klasifikace na základě konkretizace aktantu aktor.....	20
Analýza jednoslabičných sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy.....	22
Slovesa patřící do kategorie 1.....	24
Slovesa patřící do kategorie 2.....	26
Slovesa patřící do kategorie 3.....	27
Sémantická analýza sloves skupiny A.....	46
Sémantická analýza sloves skupiny B.....	57
Sémantická analýza sloves skupiny C.....	84
Sémantická analýza sloves skupiny D.....	93
Sémantická analýza sloves skupiny E.....	104
Závěr.....	110
Anotace.....	113
Abstract.....	114
Bibliografie.....	115
Seznam příloh.....	116

Úvod

Při studiu jakéhokoliv jazyka je nevyhnutelným krokem k jeho osvojení také důkladné studium slovní zásoby. Při jejím rozšiřování je třeba věnovat značnou pozornost zejména studiu jazykových elementů, které jsou stěžejní při výstavbě jazykové výpovědi. Těmito elementy jsou výrazy patřící do kategorie sloves. I přesto, že počet sloves bývá v jazyce relativně malý ve srovnání s některými jinými slovními druhy, jejich znalost či neznalost rozhoduje o schopnosti mluvčích obratně zacházet s daným jazykem. V moderní čínštině je znalost sloves a způsobu jejich užití obzvláště důležitá, jelikož způsob jejich užití je značně variabilní, což souvisí s celkovým charakterem čínského jazyka.

Cílem této práce je zmapování způsobu užití části sloves moderní čínštiny a jeho prostřednictvím též nalezení odpovědí na některé otázky, které s čínskými slovesy souvisejí. Částí určenou k zmapování jsou zde jednoslabičná slovesa vyjadřující lidské somatické funkce, činnosti a stavy.

V následující práci se tedy budu snažit odpovědět zejména na otázky ohledně počtu jednoslabičných sloves – Kolik jednoslabičných bází ve zvoleném korpusu má potenciál plnit funkci jednoslabičného slovesa zapadajícího do výše zmíněného rámce? Jaké je procentuální zastoupení sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy v získaném korpusu jednoslabičných bází? A dále se pokusím zjistit, zda v mnou vybrané skupině sloves existují nějaká obecná pravidla týkající se způsobu jejich užití. Celá následující práce je založena především na intenzivním využívání jazykových slovníků a internetových zdrojů.

Zdroj výchozího jazykového korpusu

Prvním krokem k efektivní analýze určitého množství jazykových jednotek je správná volba výchozího korpusu, ze kterého veškeré následné analýzy budou vycházet a také zdroje, ze kterého má být výchozí korpus vybrán. Pro tuto práci jsem jako zdroj výchozího korpusu zvolil 5.vydání Slovníku moderní čínštiny 《现代汉语词典、第5版》 (dále již XHC), který jsem považoval za nejvhodnější.

Hlavními důvody, které mě vedly k výběru zmíněného XHC je neustálá snaha jeho autorů o zachycení slovní zásoby soudobé čínštiny v co nejširším spektru a neustálé doplňování a opravy slovníku při každém následujícím vydání. Již od prvního vydání z roku 1978 si slovník klade za cíl obsáhnout co největší množství slovní zásoby moderní čínštiny včetně výrazů pocházejících z různých odborných oblastí a z různých jazykových registrů. Od počátku je slovník určen k šíření a standardizaci moderní čínštiny a autoři se při každém novém vydání snaží co nejvěrněji zachytit slovní zásobu odpovídající době, ve které slovník či je ho reedice vznikají.

Každé nové vydání XHC je doprovázeno jak doplněním o nové výrazy či nové významy výrazů již dříve uvedených, tak eliminací výrazů zastaralých či méně užívaných. Veškeré práce na slovníku jsou vedeny odborníky z Výzkumného ústavu pro jazyk Čínské akademie společenských věd. Při vydávání slovníku jsou brány v potaz nejnovější výsledky bádání čínských lingvistů. Jedním z hlavních důvodů k výběru XHC je mimo zřejmý důvod jeho značné aktuálnosti (byl vydán v roce 2006) také fakt, že všechna hesla v něm uvedená jsou označena v souladu s jejich příslušností k danému slovnímu druhu. Klasifikace slovníkových hesel na jednotlivé slovní druhy je pro potřeby této práce zcela nezbytná.

Rozdělení slovníkových hesel do jednotlivých kategorií slovních druhů je tedy výchozím bodem této práce, i když sami autoři slovníku přiznávají, že dělení na slovní druhy není v současné čínštině zcela vyřešenou záležitostí. (XHC 2006: 5-6)

Metodika práce při získávání výchozího korpusu jednoslabičných sloves

V první fázi získávání potřebného materiálu bylo nutné pročíst slovník XHC v abecedním pořádku a vyhledat všechny báze, které se zdály být vhodné k potřebám této práce, tj. báze, které z hlediska příslušnosti k slovním druhům byly autory zařazeny mezi slovesa, nebo mezi slovesa zařazeny nebyly, ale byla mezi ně zařazena většina víceslabičných spojení začínajících danou bází. Takto vybraná potenciální slovesa jsem v abecedním pořádku zaznamenal.

Druhá fáze selekce sloves spočívala ve vyhledávání bází, které odpovídaly stanoveným kritériím, tj. bází, schopných fungovat jako sloveso v rámci širších lingvistických celků a zároveň vyjadřujících somatické funkce, činnosti či stavy. Takto identifikovaná slovesa byla v abecedním pořádku vypsána odděleně od ostatních a pomocí excerpce z různých zdrojů byl zjišťován jejich valenční rámec, na jehož základě bylo následně možno určit, zda lze dané sloveso považovat za samostatné či nikoliv.

Při vyhledávání možných způsobů užití určitého slovesa vzniká mnoho problémů zejména při vyhledávání v internetových zdrojích. Zatímco ve slovnících je informace týkající se určitého slovesa již zorganizována, při hledání na internetu se často zobrazují informace bez jakékoliv předchozí kategorizace, a je proto potřeba, co možná největší část informací eliminovat, abychom se tak dostali ke konkrétním údajům.

Pokud se snažíme hledat konkrétní jazykovou jednotku v rámci širšího jazykového kontextu, největší problémy nastávají právě v okamžiku, kdy se snažíme nalézt širší kontext užití výrazu, který má pouze jednu slabiku.

Vyhledávače typu Google automaticky zobrazují jakýkoliv kontext, v němž se zadaná báze vyskytuje, což vede k tomu, že nám najde bázi i v rámci víceslabičných slov či slovních spojení. Abych se vyhnul prohledávání nekonečného množství internetových stránek, musel jsem rozšířit zadávanou jazykovou jednotku tak, aby se počet zobrazených stránek eliminoval. Při snaze nalézt danou bázi ve funkci, kde ji lze označit za samostatnou, je tedy nutné zadávat danou bázi společně s jazykovými elementy, které se mohou v jejím bezprostředním okolí nacházet i v případě, že plní funkci samostatného jednoslabičného slovesa. V případě této práce jsem nejčastěji k hledané bázi přidával některé báze s čistě gramatickou funkcí. Nejčastěji přípony (了 le), (着 zhe) a (过 go).

V případě, že jsem vyhledával sloveso, u kterého bylo možno předpokládat výskyt aktantu patient, zadával jsem do vyhledávače jak danou bázi, tak i předpokládaný aktant patient, který se mi zdál vhodný. Tato metoda pokusu a omylu se v mnoha případech projevila jako velice efektivní. Při

nalezení nějakého konkrétního příkladu relevantního pro tuto práci jsem dále použil nalezené struktury k vyhledávání dalších příkladů.

Všechna slovesa vybraná ve druhé fázi jsou uvedena společně s příklady jejich užití v příloze – Kompletní seznam sloves. Seznam bází vybraných v první fázi, tj. bází zařazených mezi potenciální jednoslabičná slovesa je uveden v příloze – Seznam bází s potenciálním slovesným významem.

Slovní druhy v čínštině

Přesné určení slovního druhu je v čínštině záležitostí více komplikovanou než-li ve většině evropských jazyků, jelikož v moderní čínštině neexistuje formální ukazatel, na jehož základě bychom mohli přesně určit zda daný výraz náleží do té či oné kategorie slovních druhů, aniž bychom měli k dispozici širší jazykový kontext, v němž se daný výraz vyskytuje.

Za výjimku z tohoto pravidla mohou být považovány např. některé z mála čínských sufixů, jejichž připojením dochází k substantivizaci celého výrazu. V případě, že je slovní druh nějakého výrazu jasně určen, je tak učiněno na základě funkcí, které tento výraz zastával v konkrétních, v širším kontextu zakotvených výpovědích.

Z výše zmíněných důvodů hovoří někteří autoři spíše než o slovních druzích o tzv. funkčních charakteristikách (Švarný 1998: 86-87). Lze tedy říci, že slovní druh je v čínštině určován podle toho, v jakých funkcích se daný výraz nejčastěji nachází a nikoli podle nějakých formálních ukazatelů daného výrazu, jako je tomu např. ve francouzštině či češtině, kde např. podle koncovky typické pro infinitiv můžeme daný výraz zařadit do kategorie sloves.

Zařazení určitého výrazu do škatulky specifického slovního druhu, jak je to provedeno v XHC lze považovat za závazné, ale v žádném případě to neznamená, že se takto zařazený výraz nemůže v nějaké konkrétní výpovědi vyskytovat ve funkci, která většinou náleží jinému slovnímu druhu. Pro potřeby této práce je tedy klasifikace na slovní druhy v XHC brána jako závazná. XHC může být považován za normativní v tom smyslu, že popisuje současný stav slovní zásoby čínského jazyka.

Čínská slovesa

Jak již bylo zmíněno v předcházející části, v čínštině nelze konkrétní výraz zařadit do kategorie sloves na základě formálních ukazatelů, ale je nezbytně nutná znalost funkcí daného výrazu v konkrétních jazykových kontextech.

Stejně jako v jiných přirozených jazycích, tak i v čínštině jsou slovesa jádrem výpovědi, kolem kterého jsou organizovány další jazykové jednotky, a proto je jejich znalost pro zvládnutí moderní čínštiny nezbytná. (Grepl a Karlík 1998: 27)

Čínští gramatici většinou dělí slovesa do kategorií na základě několika různých kritérií. Stejně jako v jiných jazycích jsou základními kritérii pro klasifikaci sloves např. jejich schopnost vázat na sebe předmět, čili jejich tranzitivnost či intranzitivnost a dále např. jejich schopnost vyjádřit záměr či subjektivní pocity mluvčího, čili jejich modálnost. (*Shíyòng xiàndài hànyǔ yǔfǎ* 2003 : 153-155)

Někteří autoři do kategorie sloves zařazují v čínštině také adjektiva, což je způsobeno podobností funkčních charakteristik čínských sloves a čínských adjektiv, ale vzhledem ke zdroji, ze kterého tato práce vychází a k jeho způsobu klasifikace jednotlivých výrazů do kategorií slovních druhů, není zařazování adjektiv do analýzy relevantní.

Hlavními kritérii pro klasifikování nějakého výrazu jako slovesa je jeho schopnost vázat na sebe konkrétní jazykové jednotky, které na sebe ve většině případů nemohou vázat výrazy náležející k jinému slovnímu druhu. Většina čínských sloves může používat jak záporku (不 bù), tak záporku (没 méi). Těsně za slovesy mohou následovat přípony (了 le), (着 zhe) a (过 go). Slovesa většinou ve větě zastávají funkci predikátu (přísudku) a v případě, že se jedná o slovesa tranzitivní, mohou na sebe vázat předmět. Tato pravidla jsou aplikovatelná bez ohledu na to, zda se jedná o sloveso jednoslabičné, či víceslabičné. (*Shíyòng xiàndài hànyǔ yǔfǎ* 2003 : 153)

Při získávání výchozího jazykového korpusu pro další analýzy byla výše zmíněná kritéria často rozhodujícím faktorem, na jehož základě byl daný výraz zařazen mezi jednoslabičná slovesa nebo byl vyřazen.

Jednoslabičná čínská slovesa

Jelikož cílem této práce je analýza skupiny sloves jednoslabičných, bylo tedy nutné nejdřív stanovit kritéria, na jejichž základě je možno konkrétní sloveso označit jako jednoslabičné.

„V čínštině se kryjí hranice slabiky s hranicemi nejmenší, již dále nedělitelné a foneticky neměnné významové jednotky jazyka, jednoslabičné báze.“ (Švarný 1998: 85)

Problémem tedy není stanovení hranic nejmenší významové jednotky, jednoslabičné báze, ale stanovení míry samostatnosti dané báze, tj. její schopnost vystupovat jako samostatný větný člen z hlediska syntaktického či jako lexikálně plnovýznamové slovo z hlediska sémantického. (Švarný 1998: 87).

Pouze sloveso, které splňuje dvě výše zmíněná kritéria může být považováno za samostatnou jazykovou jednotku, která v takovém případě odpovídá rovnici: neměnná slabika = nejmenší významová jednotka jazyka = slovo. (Švarný 1998: 85-92)

Skutečnost, že nějaká jednoslabičná báze může v rámci sémanticko-syntaktických vztahů fungovat jako samostatná jazyková jednotka nevyovídá nic o míře jejího výskytu ve dvou či víceslabičných výrazech. Míra výskytu analyzovaných jednoslabičných bází ve víceslabičných výrazech není předmětem zkoumání této práce.

Valenční teorie

„Termínu valence známého z oblasti chemie, kde označuje mocenství atomu, v lingvistickém kontextu poprvé užil uprostřed minulého století francouzský syntaktik Lucien Tesnière. Metaforicky tímto termínem označil schopnost slovesa (podobnou vlastnosti atomů) vázat k sobě určitý počet jazykových elementů.“ (Lopatková 2008: 7) Valenci tedy rozumíme schopnost slovesa či výrazu náležejícího k jinému slovnímu druhu „vázat na sebe určitý počet jiných, syntakticky závislých jazykových jednotek. Tato schopnost se primárně týká významové roviny jazyka,..." (Lopatková 2008: 7)

V souvislosti s valencí daného výrazu se hovoří o tzv. valenčních pozicích, které jsou zaplňovány valenčními doplněními, sestávajícími z obligatorních či fakultativních aktantů a z obligatorních volných doplnění. (Lopatková 2008: 7) „Jednotlivé valenční pozice jsou různě významově těsné. Neobsazením některých pozic dochází k porušení významové úplnosti,..." (Lopatková 2008: 7)

V závislosti na významové těsnosti jednotlivých valenčních pozic rozlišujeme tedy mezi výše zmíněnými obligatorními, tedy povinnými a fakultativními, tedy nepovinnými valenčními doplněními. Volná doplnění jsou někdy označována jako nevalenční, i když při popisu valence daného slovesa jsou často zahrnuta. Fakt, že některá z obligatorních valenčních pozic není obsazena nemusí nutně znamenat, že se jedná o chybu. Může se jednat o záměrné zamlčení daného valenčního doplnění a v takovém případě si je musí případný čtenář či posluchač doplnit z širšího kontextu daného textu či promluvy. (Lopatková 2008: 7)

Charakteristika aktantů a volných doplňů

Počet i charakter valenčních pozic pro aktanty a volná doplňů je specifický pro každé jednotlivé sloveso a tudíž je třeba analyzovat dané sloveso v širším kontextu promluvy či textu. I když mohou být empiricky vyzorovány určité analogie v obsazování valenčních pozic u různých sloves, nelze se při vytváření valenčního rámce daného slovesa spoléhat pouze na tyto analogie a pouze na jejich základě pak stanovit valenční rámec. Ten musí být stanoven prostřednictvím empirické analýzy každého jednotlivého slovesa. (Lopatková 2008: 19-20)

Aktanty:

Aktor (též konatel) – Jedná se v podstatě o činitele děje či nositele stavu nebo děje a příbuzné sémantické role. Ze syntaktického hlediska se v zásadě jedná o výraz naplňující funkci větného podnětu.

Patient – Jedná se o předmět (abstraktní či konkrétní) zasažený či ovlivněný dějem či akcí vyjádřenými slovesem. Ze syntaktického hlediska se jedná o výraz naplňující funkci přímého předmětu.

Efekt (výsledek děje) – jedná se o výraz, který vyjadřuje vlastnost či stav aktantu patient za jistého děje nebo které se mu jistým dějem přisuzují.

Adresát – aktant vyjadřující roli příjemce děje. Ze syntaktického hlediska se jedná o nepřímý předmět.

Původ – aktant vyjadřující roli původu.

(Lopatková 2008: 19-20)

Vhodnost aplikace valenční teorie na čínská slovesa

Ústředním pojmem ve valenční teorii je sloveso. Jak již bylo řečeno sloveso je chápáno jako jádro výpovědi kolem nějž jsou organizovány další jazykové elementy a bez dobré znalosti sloves a jejich užití nelze hovořit o dobré znalosti jazyka. Tento fakt platí bezesporu ve většině užívaných přirozených jazyků a čínština není výjimkou. Aplikovat valenční teorii nebo alespoň některé její části na slovesa moderní čínštiny může být přínosné z mnoha důvodů, a jedním z nich je důvod didaktický. Jak bylo řečeno výše, zvládnutí sloves společně s co nejširším okruhem jejich užití je nezbytné pro dobré ovládnutí jazyka. V moderní čínštině je ve srovnání např.s češtinou situace o něco komplikovanější z několika důvodů.

Prvním důvodem je značná homofonie čínských výrazů, což je dáno relativně malým počtem realizovatelných slabik a také faktem, že moderní čínština si příliš nelibuje ve výrazech, které mají tři či více slabik, jejichž častější výskyt v některých jazycích může značně usnadňovat porozumění výpovědi. Tento fakt je v čínštině patrný zejména v mluveném projevu, zatímco v projevu psaném je problém častého výskytu homofonních výrazů eliminován užitím znakového písma, které sprostředkovává čtenáři význam daného výrazu i bez prostřednictví jeho zvukové stránky.

Kromě již zmíněné homofonie hraje důležitou roli v porozumění čínštině též fakt, že v podstatě každá slabika je nositelem významu, což porozumění dosti komplikuje a znalost širšího kontextu (v tomto případě širšího kontextu užití slovesa) je na rozdíl od jiných jazyků nezbytně nutná pro pochopení významu konkrétní slabiky. (Švarný 1998: 87-91)

Druhým důvodem je téměř naprostá absence flexe v moderní čínštině, což způsobuje, že určitý výraz (bez ohledu na počet slabik) zůstává neměnný a to, co pomáhá porozumění případným změnám jeho funkce je okolí daného výrazu, tedy v podstatě jeho syntakticko-sémantické vztahy s dalšími jazykovými elementy v konkrétní výpovědi. Zmíněné syntakticko-sémantické vztahy jsou hlavním předmětem zájmu valenční teorie. (Švarný 1998: 92 - 93)

Na základě výše zmíněných faktů je naprosto zřejmé, že určování a analýza charakteru valenčních pozic a valenčních doplnění je nezbytným krokem k lepšímu pochopení funkcí sloves v moderní čínštině. Důležitost znalosti valenčního rámce jednotlivých čínských sloves je ještě více patrná, vezmeme-li v úvahu značně silnou tendenci čínských mluvčích k idiomatickému způsobu vyjadřování. Možnost improvizace je při užívání moderní čínštiny záležitostí značně komplikovanou a srozumitelnost takto vytvořených spojení je ve srovnání např.s češtinou mnohem méně pravděpodobná.

Vzhledem k faktu, že při určování valenčního rámce sloves je třeba postupovat empiricky, tj.případ od případu, je analýza a stanovení valenčního rámce jednotlivých sloves značně zdlouhavou a z hlediska potřebných lingvistických zdrojů značně obsáhlou činností. Rozsah takovéto činnosti je jedním z důvodů, proč se tato práce zaměřuje pouze na zmapování určité specifické skupiny sloves, tj.jednoslabičných sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy.

Za specifickou skupinu sloves lze považovat slovesa objektová. Jedná se v podstatě o sloveso jednoslabičné, které je v těsném vztahu se svým přímým předmětem. Předmět objektového slovesa je tedy z hlediska valenční teorie aktant patient (tj.objekt přímo zasažený či ovlivněný akcí vyjádřenou daným jednoslabičným slovesem.)

Analýza objektových sloves v rámci valenční teorie je záležitostí diskutabilní, protože objektová slovesa jsou uváděna ve slovnících jako samostatné lexémy. Vzhledem k faktu, že mezi sloveso a jeho předmět lze v rámci objektových sloves vkládat další jazykové elementy, je ale možno objektová slovesa považovat za slovesa jednoslabičná, jejichž patient se nachází na obligatorní valenční pozici a nelze ho tedy z výpovědi vypustit, aniž by došlo k významovému posunu výpovědi. Z výše zmíněného důvodu nebudou v této práci jednoslabičná slovesa ve své funkci jakožto slovesa objektová předmětem analýzy. Výjimkou jsou slovesa zařazená do kategorie 3, o níž bude pojednáno v příslušné části práce.

Jednoslabičná slovesa vyjadřující somatické funkce, činnosti a stavy

Důvodem ke zkoumání tohoto typu sloves je hypotéza založená na mé vlastní empirické zkušenosti a na mých úvahách týkajících se jazyka a jeho každodenního použití. Podstatou této hypotézy je myšlenka, že v moderní čínštině existují dvě skutečnosti, které vedou ke zvýšené míře užívání jednoslabičných výrazů v rámci jazykové výpovědi. Jedna z nich úzce souvisí s typem registru, druhá s předpokládanou relativně vysokou frekvencí užívání.

V prvním případě se jedná o slovní zásobu moderní čínštiny užívanou v psaných textech, jak literárního (tedy uměleckého), tak i spíše informativního charakteru. V druhém případě se jedná o výrazy, jejichž výskyt v běžné mluvě je natolik frekventovaný, že si mohou zachovat svoji jednoslabičnou formu, aniž by docházelo k nedorozuměním během komunikace mezi mluvčími.

V psaných textech je častější výskyt jednoslabičných výrazů možno vysvětlit tím, že čínština je zapisována znaky, které jsou nositeli významu i v případě, že nám není známa jejich zvuková podoba. Již výše zmíněná velká míra homofonie, která v čínštině existuje, tak v psaném textu přestává být potenciálním zdrojem nedorozumění, protože shoda ve výslovnosti dvou nebo i více jednoslabičných bází přestává být s výskytem znaku relevantní.

Ze stejných důvodů má ústní výpověď v moderní čínštině tendenci k většímu užití víceslabičných výrazů, jelikož nám při ni chybí čínské písmo, jakožto určitá záruka k eliminaci výskytu případných nedorozumění a dezinterpretací.

Tato skutečnost nutně vede k otázce, co způsobuje a co dovoluje výskyt jednoslabičných výrazů v mluvené řeči, jestliže jejich výskyt zvyšuje riziko případného nedorozumění mezi účastníky komunikace? Odpovědí na tuto otázku může být frekvence výskytu daných výrazů v mluvené řeči. Čím častěji jsou výrazy užívány, tím více jsou zakotveny v určitém extralingvistickém kontextu a tím méně je nutné je modifikovat, v tomto případě tedy postupem času přeměnit na výrazy víceslabičné.

Tyto úvahy mě vedly k závěru, že výrazy, které by mohli odpovídat výše zmíněným podmínkám, jsou výrazy týkající se lidského těla. V případě této práce tedy slovesa týkající se funkcí, činností či stavů souvisejících s lidským tělem, jelikož lidské tělo je naší nedílnou součástí a vše s ním související se nás dotýká v našem každodenním životě. Jazykový popis zmíněných funkcí, činností a stavů musí být tedy běžnou součástí naší komunikace.

Pro potřeby této práce je samozřejmě třeba stanovit přesnější hranice toho, co se myslí slovesem vyjadřujícím nějaké funkce, činnosti či stavy lidského těla. Již samotný název této části

napovídá, že mimo zájem této práce jsou všechna slovesa úzce související s lidskou psychikou.

Cílem této práce je tedy zmapování všech sloves obsažených ve výchozím korpusu, které přímo vyjadřují funkci, činnost či stav lidského těla. Z pohledu valenční teorie jsou předmětem zájmu této práce slovesa, v nichž lidské tělo nebo některá jeho část zastává ve valenčním rámci funkci aktantu aktor.

Způsob klasifikace analyzovaných jednoslabičných sloves

Jednoslabičná slovesa, která jsou analyzována v následujících částech této práce byla uspořádána na základě dvou odlišných způsobů klasifikace. Každý ze zmíněných způsobů klasifikace se opírá o rozdílná kritéria, na jejichž základě lze všechna analyzovaná slovesa rozřídít do kategorií a skupin, jejichž přesný charakter je vysvětlen dále. Součástí klasifikace sloves je snaha nalézt případné vnitřní souvislosti mezi příslušností jednotlivých sloves k daným kategoriím a skupinám.

Klasifikace na základě identifikace aktantu patient

V průběhu vyhledávání příkladových vět a slovních spojení jsem při rozhodování o tom, zda lze dané sloveso považovat za samostatné či nikoliv často jako jedno z kritérií užíval přítomnost či naopak absenci aktantu patient ve valenčním rámci slovesa. Patient, jakožto aktant přímo zasažený dějem slovesa je spolehlivým ukazatelem způsobu užití daného slovesa. Při pozornějším pohledu na způsob fungování vybraných sloves jsem došel k závěru, že jedním z možných způsobů podrobnější klasifikace sloves vyskytujících se v této práci je právě vztah sloveso – patient. Na základě analýzy tohoto vztahu jsem všechna jednoslabičná slovesa v této práci rozdělil do tří kategorií.

Do první kategorie patří slovesa, která mají tzv. nulový patient. Často se jedná o slovesa, která ve významové rovině vyjadřují nějaký stav, či aktivitu původce děje, tedy aktantu aktor, kterou není zasažen nikdo jiný, což vede k naprosté absenci aktantu patient ve valenčním rámci slovesa. Z analyzovaných sloves lze do této kategorie zařadit například sloveso (睡 shuì – spát) nebo sloveso (蹦 bèng – skákat).

Druhá a třetí kategorie jsou tvořeny slovesy, která aktant patient mají, ale vazby mezi ním a slovesem jsou v obou kategoriích odlišné.

V druhé kategorii naplňuje funkci aktantu patient většinou nějaká věc či osoba přímo zasažená dějem slovesa a vždy se jedná o věc či osobu vnější ve vztahu k aktoru slovesa, jímž je v případě této práce vždy lidské tělo jako celek či nějaká jeho část. Do druhé kategorie patří například slovesa (采 cǎi – sbírat ovoce, květy apod.), (喝 hē – pít) či (奶 nǎi – kojit).

Ve třetí kategorii je aktant patient také vždy přítomný, ale na rozdíl od aktantu patient v předcházející kategorii, není vnějším elementem ve vztahu k aktoru, nýbrž jeho součástí. V této kategorii je aktantem aktor vždy osoba jako celek. Za aktant aktor nelze tedy považovat nějakou konkrétní část lidského těla. K této konkretizaci dochází až při spojení slovesa s aktantem patient, jehož funkce je v této kategorii vždy zastoupena nějakou částí těla osoby ve funkci aktantu aktor. Z tohoto hlediska je možno o třetí kategorii mluvit jako o reflexivní, protože dějem slovesa je zasažen jeho původce, nebo přesněji řečeno některá jeho část. Do třetí kategorie patří například slovesa (撇 piē – vyšpulit spodní ret), (欠 qiàn – mírně se nadzvednout) či (睬 cǎi – rychle mrkat).

Výše zmíněné tři kategorie jsou označeny čísly od 1 do 3, která se rovněž nacházejí u českých ekvivalentů čínských sloves v rámci přílohy nazvané – Kompletní seznam sloves.

Klasifikace na základě konkretizace aktantu aktor

Společným jmenovatelem všech sloves analyzovaných v této práci je lidské tělo. Jelikož analyzovaná slovesa vyjadřují nějaké činnosti související s lidským tělem či jeho funkcemi, lze říci, že u všech analyzovaných sloves zastává lidské tělo funkci aktantu aktor, tedy původce děje.

Klasifikace na základě konkretizace aktantu aktor dovoluje rozdělit slovesa do menších skupin v závislosti na tom, která konkrétní část lidského těla je zodpovědná za činnost či funkci vyjádřenou daným slovesem. Tento způsob klasifikace nám umožňuje zjistit, jak velké množství analyzovaných jednoslabičných sloves je v sémantické rovině přímo navázáno na konkrétní část lidského těla. Při zjišťování konkrétních aktantů aktor daných sloves a při jejich zařazování do konkrétních skupin mi jako pomůcka sloužily dvě hypotetické otázky.

První, poněkud abstraktnější je otázka následující: Bez které části těla by děj vyjádřený slovesem nemohl v žádném případě proběhnout? Pochopitelně není možné brát tuto otázku příliš doslova, protože značná část činností vykonávaných lidským tělem je velmi komplexní a málo kdy je k nim potřeba pouze jedna jeho konkrétní část. Tato otázka je pouze pomůckou pro potvrzení v případě nejasností.

Druhou otázkou je určitý konstrukt vycházející z konkrétního jevu čínské gramatiky nazývaného člen zřetelově vymezovací. Bezprostředně před sloveso vložíme výraz označující část těla, kterou lze považovat za potenciální aktant aktor daného slovesa. V případě, že je tato hypotéza správná by mělo vzniknout smysluplné slovní spojení či věta. Takto vytvořená slovní spojení či věty jsou opět pouze určitým vodítkem ke správné klasifikaci daného slovesa, i když v mnoha případech se zcela jistě jedná o spojení nesprávná z hlediska gramatiky čínského jazyka či úzu rodilých mluvčích.

Na základě výše zmíněného postupu jsem si určil pět skupin, do kterých lze zařadit všechna jednoslabičná slovesa analyzovaná v této práci. Skupiny jsem označil písmeny abecedy A, B, C, D a E, která jsou též součástí hesel v příloze nazvané – Kompletní seznam sloves.

Do skupiny A spadají všechna slovesa, za jejichž aktant aktor lze považovat trup lidského těla nebo lidské tělo jako celek. Patří sem například slovesa (背 bēi – nést něco na zádech), (坐 zuò – sedět) či (膀 pāng – otékat, opuchnout).

Do skupiny B patří všechna slovesa, jejichž aktantem aktor je jakákoliv část lidské paže. Jedná se například o slovesa (抓 zhuā – chytit, uchopit; poškrábat), (揉 róu – třít) nebo (拔 bá – vytáhnout, vytrhnout).

Ve skupině C jsou všechna slovesa, jejichž děj souvisí s činností lidských nohou. Například

slovesa (踢 tī – kopnout), (跳 tiào – skákat) či (站 zhàn – stát).

Do skupiny D jsem zařadil všechna slovesa, jejichž aktantem aktor je nějaký orgán nacházející se na hlavě či samotná hlava. Patří sem například slovesa (顶 dǐng – nést na hlavě; udeřit hlavou), (叼 diāo – mít, držet v ústech) nebo (吃 chī – jíst).

Poslední skupinou je skupina E do níž patří všechna slovesa, která souvisí s vnitřními orgány lidského těla. Jedná se například o slovesa (呕 yǒu – zvracet), (咽 yàn – spolknout) či (噎 yē – zaskočit, jídlem ucpat).

Stejně jako u předchozí klasifikace, i zde se mohou vyskytovat případy, jejichž zařazení není zcela jednoznačné.

Analýza jednoslabičných sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy

V následujících částech jsou na základě příslušnosti k jednotlivým kategoriím či skupinám postupně analyzovány různé aspekty všech sloves, která byla do této práce zařazena. V prvních třech částech jsou analyzovány obecné aspekty sloves na základě jejich příslušnosti ke kategoriím 1, 2 a 3. V částech věnovaných kategoriím 1 a 2 nejsou podrobně rozebrána jednotlivá slovesa, ale na několika příkladech jsou ukázány vlastnosti společné všem slovesům příslušné kategorie. V části věnované kategorii 3 jsou podrobně rozebrána všechna slovesa této kategorie, jelikož se z formálního hlediska jedná o slovesa do značné míry odlišná od sloves náležících do zbylých dvou kategorií.

Po analýze na základě příslušnosti ke kategoriím následuje sémantická analýza na základě příslušnosti sloves k jednotlivým skupinám A, B, C, D a E. V částech věnovaných jednotlivým skupinám jsou analyzována všechna slovesa zařazená do této práce s výjimkou sloves analyzovaných v části věnované kategorii 3.

Veškeré následující analýzy jsou prováděny s pomocí příkladových vět získaných z mnoha různých zdrojů. Všechna slovesa analyzovaná v této práci jsou uvedena v příloze s názvem Kompletní seznam sloves ve formě podobné slovníkovým heslům.

Mikrostruktura uvedených hesel je následující: Na prvním místě je uvedeno číslo, značící pořadí slovesa. Za pořadovým číslem následuje znak. Dále nalezneme výslovnost znaku, zapsanou pomocí transkripce pinyin. Další část hesla tvoří české ekvivalenty významu daného slovesa, které jsou často doplněny glosami v kulatých závorkách. Tyto glosy slouží k specifikaci užití či kontextu užití daného slovesa. Za kulatou závorkou či přímo za českým ekvivalentem čínského slovesa je vždy uvedeno jedno písmeno abecedy od A do E a jedna číslice od 1 do 3. Tato písmena a číslice byla přiřazena k jednotlivým slovesným významům uvedených znaků na základě výše zmíněné klasifikace do kategorií a skupin. Pokud je v rámci hesla uvedeno více českých ekvivalentů k danému čínskému slovesu, jsou tyto ekvivalenty vzájemně odděleny čárkou. Pokud je znak nositelem dvou nebo více slovesných významů relevantních pro tuto práci, jsou od sebe jednotlivé významy odděleny pomocí středníku. Zmíněná písmena, číslice i případné glosy jsou vždy uvedena bezprostředně za významem, k němuž náleží. Pod těmito základními údaji dále následují příkladové věty či slovní spojení a jejich překlad do češtiny. Za českým překladem je vždy v kulaté závorce uveden zdroj, ze kterého byly příkladová věta či slovní spojení získány.

Pokud byly příklady získány z internetu, v závorce za českým překladem následuje přesná

internetová adresa. V případě, že internetovým zdrojem není slovník, je společně s adresou v závorce uvedeno také datum získání daného příkladu. Je-li v rámci analýz jednotlivých kategorií a skupin uváděno nějaké sloveso poprvé, je uváděno i s číslem odkazujícím na jeho pořadí v příloze Kompletní seznam sloves.

V následujících analýzách je pro větší přehlednost používáno větší množství zkratk, které odkazují na zdroje použité pro získání příkladových vět a slovních spojení. Zkratky jsou použity zejména pro slovníkové zdroje. Použité zkratky odkazují na následující zdroje:

XHC – *Xiàndài Hànyǔ cídiǎn, dì wǔ bǎn* 《现代汉语词典，第5版》 [Slovník moderní čínštiny, 5. vydání].

HSK – *Hànyǔ 8000 cí cídiǎn* 《汉语 8000 词词典》

HFK – *Dictionnaire chinois-français du chinois parlé.*

DCD – *Times Chinese dictionary of verbs* 《时代常用动词词典》

WL – elektronický slovník WenLin

(Kompletní bibliografické údaje jsou uvedeny na konci práce v části Bibliografie.)

Slovesa patřící do kategorie 1

Kategorie sloves s nulovým aktantem patient vykazuje některé společné rysy, které přímo vyplývají z charakteru zmíněných sloves a ze způsobu organizace jejich valenčního rámce.

Jedním ze společných rysů těchto sloves je větší tendence přibírat jednoslabičné přípony (了 le), (着 zhe) a (过 go). Zejména pak příponu (着 zhe). 274. 醉 zuì – opít se, být opilý: 他还醉着呢, 让他睡吧。 *Ještě je opilý, nech ho spát.* (HFK, 1518) // 256. 长 zhǎng – vyrůstat: 别担心你太矮, 你还在长着呢。 *Neměj obavy, že jsi moc malý, ještě rosteš.* (HFK, 1413) Tyto přípony byly zmíněny v předchozí části práce jako jedny z ukazatelů, jež pomáhají k identifikaci a klasifikaci čínských sloves. Relativně častý výskyt těchto přípon v příkladových větách též potvrzuje obecnou tendenci v moderním čínském jazyce, a to časté užívání dvouslabičných lexikálních jednotek. V případě zde zmíněných jednoslabičných sloves se sice jedná o samostatné jednoslabičné báze, ale ani těmto bázím se nevyhýbá obecná jazyková tendence.

Dalším společným ukazatelem v této kategorii sloves je jejich časté spojení s předložkovým slovesem (在 zai) a komplementy uváděnými pomocí (得 de) jako v následujících příkladech. 254. 站 zhàn – stát: 交通警站在十字路口指挥来往车辆。 *Dopravní policista stojí na křižovatce a ukazuje vozidlům jak mají jet.* (XHC, 1714) // 276. 坐 zuò – sedět: 他坐在河边钓鱼。 *Sedí na břehu řeky a chytá ryby.* (XHC, 1828) // 257. 涨 zhàng – napuchnout: 他的脸涨得通红。 *Obličej mu napuchnul a zrudnul.* (XHC, 1719) // 256. 长 zhǎng – vyrůstat: 我妹妹长得比较胖。 *Moje mladší sestra je docela při těle.* (HFK, 1413) Častý výskyt těchto jazykových elementů ve valenčním rámci daných sloves lze chápat jako logický důsledek absence aktantu patient. Slovesa v daném konkrétním významu musí absenci aktantu patient suplovat přítomností jiných prvků valenčního rámce, tak aby mohli poskytnout relevantní výpověď o popisovaném extralingvistickém kontextu.

Obecným pravidlem při použití předložkového slovesa (在 zai) je jeho umístění bezprostředně za daným jednoslabičným slovesem. Před slovesem se vyskytuje pouze v případě, kdy sloveso přibírá některou ze zmíněných přípon či komplement. 276. 坐 zuò – sedět: 他在客厅里坐着呢。 *Právě sedí v salónku.* (HFK, 1521-1522) // 182. 睡 shuì – spát: 我在地板上睡了好几夜。 *Mnoho nocí jsem spal na podlaze.* (HFK, 1045) Těsnost spojení mezi komplementem a slovesem, či mezi příponou a slovesem může být někdy chápána jako narušení samostatnosti dané jednoslabičné báze.

Zajímavým jevem v této kategorii je velmi vysoká frekvence výskytu sloves, která vytvářejí kombinaci A1. Např. 182. 睡 shuì – spát; 185. 死 sǐ – zemřít; 193. 躺 tāng – ležet. Jedná se o slovesa u nichž lze za aktant aktor považovat lidské tělo jako celek a nikoliv pouze některou jeho konkrétní část. Vysoká frekvence výskytu zmíněných sloves lze vysvětlit následujícím způsobem:

Přítomnost aktantu patient ve valenčním rámci lze ze sémantického hlediska chápat jako přítomnost objektu, který je zasažen činností daného slovesa, nebo je jako nástroj použit k výslednému efektu, jež je činností vyjádřenou daným slovesem způsoben. Chápeme-li aktant patient jako určitý nástroj slovesa, pak je logické, že absence tohoto nástroje je velmi úzce spjata s hlubší sémantickou strukturou vztahů mezi jazykovými jednotkami ve valenčním rámci konkrétního slovesa. Je-li sloveso neschopné vázat na sebe aktant patient, pak to souvisí s neschopností původce děje tohoto nástroje používat.

Slovesa spadající do kategorie A, tedy slovesa jejichž původce děje je lidské tělo jako celek, nemohou logicky přijímat aktant patient, protože část těla, která je nejlépe uzpůsobena k manipulaci s nástroji jsou lidské ruce. Tento fakt bude potvrzen i dále v části zabývající se kategorií číslo 2. Z výše zmíněných důvodů se v kategorii A1 vyskytuje velké množství sloves, která vyjadřují nějaký stav či polohu či změnu stavu nebo polohy lidského těla jako např. 276. 坐 zuò – sedět; 254. 站 zhàn – stát; 232. 醒 xǐng – probudit se, procitnout.

Jak bylo zmíněno výše, při specifikaci okolností děje se ve valenčním rámci těchto sloves často vyskytují různé komplementy či místní určení. Právě popsany jev lze též potvrdit skutečností, že v kategorii 1 se vyskytuje pouze jedno sloveso spadající do kategorie B a vytvářející tak skupinu B1. Jedná se o sloveso 145. 披 pī – zlomit se (nehet). Nepřítomnost jiných sloves kategorie B, stejně jako velký výskyt sloves kategorie A potvrzují úzké propojení mezi charakterem valenčního rámce a mimojazykovou realitou, která se ve struktuře valenčního rámce odráží.

Slovesa patřící do kategorie 2

Slovesa zařazená do kategorie 2 se ve svém valenčním rámci vždy vyskytují ve spojení s aktantem patient. Jak bylo naznačeno v předešlé části, kategorie 2 obsahuje nejvíce sloves ze skupiny B. Tato skutečnost vyplývá z toho, že do skupiny B patří slovesa, u nichž lze za aktant aktor považovat lidské ruce. S většinou nástrojů lidé manipulují rukama a většina lidských aktivit se bez rukou neobejde. Tento závěr je potvrzen také tím, že nejpočetnějším označením analyzovaných sloves je označení B2. Takto označených sloves je celkem 97. Jedná se například o slovesa 52. 担 dān – nést (na rameni, přes rameno); 58. 掂 diān – potěžkávat (pohazováním v ruce) nebo 66. 端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze).

Další poměrně početnou skupinou v této kategorii jsou slovesa ze skupiny D. Jedná se většinou o slovesa popisující funkce jednotlivých smyslových orgánů. Ve funkci aktantu patient se v těchto případech nacházejí věci vnímané daným smyslovým orgánem. 62. 盯 dīng – upřeně se dívat: 你不用老盯着我，我跑不了。 *Nemusíš mě pořád upřeně sledovat, stejně nemohu utéct.*

(HSK , 305) // 31. 尝 cháng – ochutnávat: 你尝一下这个菜的味道。 *Ochutnej, jaké je tohle jídlo.* (HSK , 145)

Všechna slovesa přiřazená do kategorie 2 jsou podrobněji rozebrána v částech zabývajících se jednotlivými slovesnými skupinami.

Slovesa patřící do kategorie 3

Většinu sloves v kategoriích 1 a 2 lze bez jakýchkoliv obav označit za jednoslabičná a samostatná, ale charakter sloves zařazených do kategorie 3 již není tak zcela jednoznačný. Jestliže všechna slovesa v kategorii 3 je možno označit za jednoslabičná. Označit je za samostatná je již o něco problematičtější.

V následující části jsou tato slovesa rozebrána podrobněji. Zejména pak jsou rozebírány jejich společné body a rozdíly ve srovnání s ostatními slovesy zařazenými v této práci.

Jedním z kritérií k zařazení do této práce byla samostatnost daného slovesa, tj. jeho schopnost fungovat ve valenčním rámci jako nezávislá významová jednotka relativně volně kombinovatelná s ostatními jazykovými jednotkami vyskytujícími se v konkrétním valenčním rámci.

Slovesa, zařazená do kategorie 3 jsou stále považována za samostatná, jelikož za určitých podmínek mohou relativně volně fungovat v rámci svých valenčních vztahů, ale jejich vazba na některé jednotky obsažené ve valenčním rámci je značně těsná a mohou se tak vyskytovat pouze v určitém relativně omezeném valenčním rámci. Mnohá ze sloves zařazených do kategorie 3 nesou označení OS, tj. slovesa s omezenou samostatností.

Výskyt sloves s omezenou samostatností převážně v kategorii 3 není náhodný. V této kategorii se nacházejí slovesa u nichž lze za aktant aktor, považovat lidské tělo jako celek a význam slovesa je aktivován až v přítomnosti aktantu patient, který představuje určitou konkrétní část lidského těla. Lze tedy říci, že tato slovesa je možno oprávněně zařadit mezi slovesa vyjadřující somatické funkce, činnosti a stavy až poté, co přiberou konkrétní aktant patient.

K tomuto omezení dochází v případě, kdy je dané sloveso možno užívat pouze společně s konkrétním aktantem patient. Velmi často lze tyto konstrukce sloves považovat za výše zmíněné verbo-nominální konstrukce. Tento typ sloves považuji za samostatný jelikož má určitou volnost při vytváření konkrétních výpovědí, která se projevuje tím, že mezi sloveso a jeho aktant patient je možno vkládat jiné jazykové jednotky. Množství a charakter jednotek, které je možno tímto způsobem použít se liší případ od případu, a proto lze říci, že i zařazení do skupiny sloves s omezenou samostatností nevypovídá nic o míře jejich omezení. Podrobnější informace k jednotlivým slovesům a k jejich užití jsou obsaženy v následující části.

9. 板 bǎn – mít, nasadit přísný výraz A3

Báze nebyla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v uvedených příkladech se ve funkci aktantu patient vyskytuje více než jeden výraz. 板着面孔训斥人 *s přísným výrazem ve tváři vynadat (komu)* (www.nciku.com) // 他板着脸不睬人。 *Na tváři má kamenný výraz a nikoho si nevšímá.* (XHC , 35) Jedná se o výrazy (面孔 miànkǒng – tvář a 脸 liǎn – obličej). Výrazy jsou si ze sémantického hlediska velmi blízké, ale formálně se jedná o dva odlišné výrazy. Na pozici aktantu patient tedy existuje určitá míra variability, a proto není důvod tuto bázi zařadit mezi báze s omezenou samostatností.

13. 绷 běng – mít, nasadit přísný výraz A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Zmíněným výrazem je (脸 liǎn – tvář, obličej) 绷着脸谁也不理 *nasadit přísný výraz a nikoho si nevšímá* (www.nciku.com) // 赵高绷着脸说：“怎么不是吗？请大家说说吧。” *Zhao Gao s přísným výrazem ve tváři říká: „Jak, že to není ono? Každý ať se prosím vyjádří.“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 几个人同情地笑了，几个人很感动，还有几个人绷着脸。 *Několik lidí se soucitně zasmálo, několik lidí bylo velmi dojatých a několik dalších lidí se tvářilo přísně.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他绷着脸，半天一句话也不说。 *Nasadil přísný výraz a celou věčnost ze sebe nevydal ani slovo.* (XHC ; 67) Ve všech uvedených příkladech se sloveso vyskytuje též ve spojení s příponou (着 zhe), která zde zastává gramatickou funkci.

21. 跛 bō – kulhat, klopýtat A3

Báze nebyla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, ale z následujících příkladů je patrné, že otázka samostatnosti této báze je značně problematická. 跛了一只脚 *kulhat na jednu nohu* (www.nciku.com) // 他走路有些跛脚。 *Při chůzi trochu kulhá.* (www.nciku.com) Na základě dvou předcházejících příkladů jsem tuto bázi zařadil do kategorie 3, jelikož za základní způsob jejího užití lze považovat spojení (跛脚 bōjiǎo – kulhat).

V prvním případě je mezi sloveso a jeho patient vložen výraz le zastávající gramatickou funkci a dále číslovka s numerativem upřesňující fakt, že kulháním je postižena pouze jedna noha. Ve druhém příkladě se spojení bojiao nachází neporušené. Tato verbo-nominální konstrukce je uvedena jako první příklad užití i v XHC, a proto ji považuji za základní způsob užití, na jehož základě byla báze zařazena do kategorie 3. Následující příklady ovšem znemožňují zařazení báze mezi slovesa s omezenou samostatností. 罗西走出去和她并行, 她的脚几乎已经不跛了。 *Když si s ní Luoxi vyšla ven tak už téměř nekulhala.* (www.nciku.com) // 所以那不是装的, 脚真的跛了! *Tak to není předstírané skutečně kulhá!* (www.nciku.com) // 她走路有点跛。 *Při chůzi trošku kulhá.* (www.nciku.com)

Na základě těchto příkladů by báze mohla být zařazena také do kategorie 1, konkrétně jako C1 v prvních dvou případech a jako A1 v posledně uvedené příkladové větě. V prvních dvou příkladech zastává ve valenčním rámci výraz (脚 jiǎo) funkci aktantu aktor. U třetího příkladu považuji absenci aktantu patient za důsledek jeho zamlčení, jelikož jeho přítomnost je patrná z kontextu a není tudíž obligatorní. Daný příklad tedy nepovažuji za sloveso s nulovým aktantem patient. Výše zmíněné údaje potvrdily zařazení báze do kategorie 3.

43. 踮 cǐ – stát na špičkách A3

Nebyl nalezen žádný příklad užití odpovídající označení A3.

56. 瞪 dèng – vytřeštit oči A3 OS

Samostatnost slovesa je omezena, protože v daném významu se vyskytuje pouze ve spojení s výrazem (眼睛 yǎnjīng – oko/oči). Výraz (眼睛 yǎnjīng) naplňuje ve valenčním rámci slovesa funkci aktantu patient, jak je vidět na následujících příkladech. 把眼睛瞪大点儿。 *o něco víc vytřeštit oči* (HSK , 283) // 瞪着眼睛说瞎话。 *Třeštit oči a plácát nesmysly.* (HSK , 283) V prvním příkladu se patient nachází před slovesem a je uveden výrazem (把 bǎ). Ve druhém příkladu je mezi sloveso a patient vložena přípona (着 zhe), která zde zastává gramatickou funkci.

57. 低 dī – sklonit (hlavu) A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících

příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Tímto výrazem je (头 tóu – hlava). Základním spojením, ve kterém se tato báze s daným význam vyskytuje, je tedy následující verbo-nominální konstrukce. 低头 *sklonit hlavu* (XHC , 290) Další uvedené příklady jsou jen lehce pozměněnou verzí této základní konstrukce. 我坐在路边花园的石阶上，低着头匆匆浏览《北京青年报》、《精品购物指南》等报纸，... *Sedím na schodech do zahrady u cesty a se skloněnou hlavou rychle pročítám Pekingskou Mladou Frontu, Průvodce po skvělých nákupech a další noviny, ...*(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 贾平凹象考试一样坐在那儿，低着头，一声不吭。 *Jia Ping'ao tam sedí jako u zkoušky, hlavu má skloněnou a ani nedutá.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他们低了头，一个一个走到我的桌前来，... *Sklonili hlavy a jeden po druhém přišli k mému stolu, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V uvedených příkladech je mezi sloveso a aktant patient vždy vložen výraz s gramatickou funkcí. V prvních dvou příkladech se jedná o příponu (着 zhe) a ve třetím příkladu je to přípona (了 le).

60. 踮 diǎn – stoupnout si na špičky A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Zmíněným výrazem je (脚 jiǎo – noha). Základním spojením, v němž se tato báze vyskytuje je tedy následující verbo-nominální konstrukce. 踮脚 *stoupnout si na špičky* (XHC , 305) Následující příklady jsou tedy verzí výše zmíněné verbo-nominální konstrukce, do níž je vložena přípona (着 zhe). 他人矮，得踮着脚才能看见。 *Jsem malý, musím stát na špičkách, abych tam viděl.* (XHC , 305) // 当天的人民日报前挤满了读者，前面的已贴近报栏，后面的只好踮着脚。 *Onoho dne se před Lidovým deníkem mačkalo mnoho čtenářů, ti vpředu se již lepili na vyvěšené noviny a těm vzadu nezbyvalo než si stoupnout na špičky.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 走到病房里踮着脚轻步行走，总怕走路声影响病人休息。 *Když dojde do nemocničního pokoje, vždy našlapuje po špičkách, protože se obává, že zvuk kroků bude rušit pacienty při odpočinku.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 男人吻女人从不用踮脚。 *Když muž líbá ženu, nikdy nemusí stát na špičkách.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

68. 踩 duò – dupat A3

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Tímto výrazem je (脚 jiǎo – noha). Spojení slovesa a aktantu patient lze tedy i v tomto případě považovat za verbo-nominální konstrukci 踩脚 dupat. Z následujících příkladů je patrné, že konstrukce může být většinou narušena pouze vložением přípon s gramatickou funkcí, jako jsou (着 zhe) nebo (了 le). 你踩踩脚, 别把雪带到屋里。 *Zadupej, ať nenataháš sněž do místnosti.* (HFK , 284/285) // 进屋前他用力踩了踩脚。 *Než vstoupil do místnosti, silně zadupal.* (HSK , 336) // 听到孩子被拐卖的消息, 他急得直踩脚。 *Když uslyšel zprávu o obchodu s dětmi, byl tak naštvaný, že začal dupat do země.* (HSK , 336) // 只穿一件外套的我冻得直发抖, 不停地跺着脚。 *Jelikož mám na sobě jen jednu vrstvu, třesu se zimou a neustále podupávám.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

75. 躬 gōng – ohnout (tělo), ohnout se A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Výrazem zastávajícím zmíněnou funkci je (身 shēn – tělo). Sloveso se tedy vždy vyskytuje v rámci následující verbo-nominální konstrukce. 躬身 *ohnout se* (www.nciku.com)

V dalších příkladech se tato konstrukce vyskytuje neporušena, s výjimkou posledního příkladu, kde je mezi sloveso a patient vložen výraz zhe naplňující gramatickou funkci. 大力引导广大读者, 特别是青年人, 潜心向学, 躬身读书, 以成为现代化建设的各类人才。 *Všemi silami vedeme široký okruh čtenářů, zejména mladých lidí, k tomu, aby se celým srdcem věnovali studiu, a aby seděli nad knihami, a tak se stali odborníky ve všech možných oblastech modernizace.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 干警遇到难题必须躬身向同事或领导请教, ... *V případě, že se policejní důstojník setká s těžko řešitelným problémem, musí ohnout hřbet a požádat o radu své kolegy či nadřízené,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 一直都在躬着身, 和那黑衣人说着话, 说的声音很低, ... *Když mluví s tím člověkem v černém, neustále jsou v úklonu a mluví potichu,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V druhém příkladu je spojení možno chápat spíše v přeneseném než v doslovném významu, čemuž

odpovídá i překlad „ohnout hřbet“, ve smyslu před někým se pokořit či ponížít.

87. 挥 huī – mávat (rukou) A3

Samostatnost slovesa není omezena, protože se v uvedených příkladech vyskytuje ve spojení s různými aktanty patient. 他气得直向我们挥拳头。 *Je tak rozčilený, že na nás mává pěsti.*

(HFK , 489) // 运动员们不停地向观众挥手。 *Sportovci neustále mávají divákům.*

(HSK , 556) // 他的手挥了一下, 让大家出去。 *Mávnul rukou, aby všem naznačil, že mají jít ven.* (HSK , 556) V prvním příkladu zastává funkci aktantu patient výraz (拳头 quántou – pěst).

Ve druhém příkladu stejnou funkci zastává výraz (手 shǒu – ruka). Ve třetím příkladu výraz (手 shǒu) zastává funkci aktantu aktor, což by mohlo vést k zařazení slovesa do kategorie 1. Spojení huishou je však v XHC uvedeno jako verbo-nominální konstrukce a tudíž lze tento způsob užití považovat za závazný. Jelikož je v této práci XHC považován za závazný zdroj, bylo toto sloveso zařazeno do kategorie 3.

112. 咧 liē – roztáhnout (koutky úst) A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Zmíněným výrazem je (嘴 zuǐ – ústa). Dané spojení je tedy možno považovat za verbo-nominální konstrukci, která zůstává neporušena, nebo se mezi sloveso a patient vkládá přípona (着 zhe) naplňující gramatickou funkci, jak je vidět z následujících příkladů. 他高兴得咧着嘴直笑。 *Koutky úst se mu radostí roztáhly do úsměvu.* (HFK , 700) // 孩子咧着嘴哭了。 *Dítě brečelo s pusou dokořán.* (HFK , 700) // 这位老农咧着嘴笑了。 *Tento starý rolník se smál od ucha k uchu.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Následující příklad by mohl být považován za důvod k vyřazení báze ze skupiny sloves s omezenou samostatností. 他确信自己获得了第一, 才高举双臂咧着大嘴使劲笑。 *Až když uvěřil, že vyhrál první místo, tak vysoko zdvihl ruce a smál se od ucha k uchu.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Před výrazem 嘴 zuǐ, který zde plní funkci aktantu patient se nachází jednoslabičný výraz (大 dà – velký). Je možno tento výraz považovat za součást aktantu patient a chápat ho tedy jako dvouslabičný výraz (大嘴 dàzuǐ), čímž bychom získali jistou variabilitu na pozici aktantu patient a

zařazení do skupiny OS by tak bylo diskutabilní. Vnímám však tento výraz jako přívlastek specifikující výraz ve funkci aktantu patient, a tudíž jeho přítomnost nemá na zařazení báze vliv. Lze ho však chápat jako určitý indikátor větší volnosti spojení mezi slovesem a aktantem patient v této verbo-nominální konstrukci.

122. 眯 mī – přivřít oči A3

Samostatnost slovesa není omezena, protože se v uvedených příkladech vyskytuje ve spojení s různými aktanty patient. 你干吗眯着眼睛？这儿光线太刺眼。 *Proč mhouříš oči? Zdejší světlo je příliš ostré.* (HFK , 752) // 他眯着双眼笑着说：“我是个胖子 ... *S přimhouřenými oči a se smíchem říká: „jsem tlustoch“...*(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V prvním případě zastává funkci aktantu patient výraz (眼睛 yǎnjing – oko/oči) a ve druhém výraz (双眼 shuāngyǎn – obě oči). Oba výrazy lze ze sémantického hlediska považovat za velmi blízké. V obou příkladech je mezi sloveso a patient vložena přípona (着 zhe) zastávající zde gramatickou funkci.

123. 抿 mǐn – pevně sevřít (ústa, rty) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. Nicméně výrazy použité ve funkci aktantu patient jsou si sémanticky velmi blízké, jak lze vidět na následujících příkladech. 大家抿着嘴不敢笑出声来。 *Všichni mají ústa zavřená a neodvažují se smát.* (HFK , 762) // 她紧抿着嘴唇，只沉默了片刻后向他点了点头。 *Pevně sevřela rty a po okamžiku ticha mu přikývla.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 她小嘴一抿，微笑着摇头：“不累！” *Pevně sevřela svá malá ústa a s úsměvem na rtech zakroutila hlavou: „nejsem unavená!“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

V prvním příkladu zastává funkci aktantu patient výraz (嘴 zuǐ – ústa), ve druhém příkladu se jedná o výraz (嘴唇 zuǐchún – rty). Ve třetím příkladu je možno za patient považovat taktéž výraz (嘴 zuǐ), dále specifikovaný výrazem (小 xiǎo – malý), ale tento výraz vzhledem k jeho pozici vůči slovesu je také možno považovat za tzv. člen zřetelově vymežovací a v takovém případě by zastával funkci aktoru, což by mělo za následek přeřazení slovesa do kategorie 1. Na základě ostatních příkladů, kde výrazy (嘴 zuǐ) či (嘴唇 zuǐchún) zastávají funkci aktantu patient, považují slovní spojení (小嘴 xiǎozuǐ) v posledním příkladu také za patient. Ze syntaktického hlediska se tedy jedná

pouze o předmět umístěný do pozice před sloveso, což je v čínštině jev celkem běžný. Sloveso (搥 mǐn) není jediným, u kterého může vzniknout podobná nejasnost způsobená změnou pozice aktantu patient, který se standardně vyskytuje za slovesem.

134. 扭 niǔ – vyhodit si, vykloubit si A3; otočit (hlavu, tělo) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech je užito výrazů (腰 yāo – pas, bedra; 身 shēn – tělo; 脖子 bózi – krk; 头 tóu – hlava a 脚 jiǎo – noha). 扭腰 *vyhodit si bederní páteř* (HSK , 876) // 扭脚 *vykloubit si nohu* (HSK , 876) // 他下楼时扭了腰, 疼得很厉害。 *Když šel ze schodů, vyhodil si bederní páteř a strašně to bolí.* (HSK , 876) // 她扭头儿就走了。 *Otočila se a odešla.* (HFK , 807-808) // 我脖子受了凉了, 扭头的时候很疼。 *Nafoukalo mu za krk a teď ho bolí když otáčí hlavou.* (HFK , 807-808) // 坐好, 别扭身子。 *Sed' pořádně a neotáčej se.* (HFK , 807-808) // 你看, 我追汽车的时候扭了脚, 现在肿起来了。 *Podívej vykloubil jsem si nohu když jsem běžel za autem a teď mi to napuchlo.* (HFK , 807-808) // 他一回头把脖子扭了。 *Jak otočil hlavou, tak si poranil krk.* (HFK , 807-808)

Z uvedených příkladů je patrné, že v případech, kdy funkci aktantu patient zastávají výrazy (头 tóu) a (身 shēn), tak se jedná o význam „otočit“ nikoliv o význam „vykloubit si, vyhodit si“. Toto rozlišení se zdá být logické i v češtině, kde si lze představit vykloubení či vyhození nohy, bederní páteře či krku, ale stěží si lze vykloubit celé tělo či hlavu.

148. 撇 piē – vyšpulit spodní ret (znamení nespokojenosti či pohrdání) A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Výrazem zastávajícím funkci aktantu patient je vždy (嘴 zuǐ – ústa). Základním způsobem užití je tedy následující verbo-nominální konstrukce. 撇嘴 *vyšpulit spodní ret* (HFK , 846) V následujících příkladech je vidět širší kontext užití daného spojení. 小孩子撇嘴要哭。 *Dítě špulí ústa a začíná plakat.*

(HFK , 846) // 你撇什么嘴？我的礼物不好吗？ *Co se šklebiš? Můj dárek není dobrý?*

(HFK , 846) Ve druhém příkladu je mezi sloveso a patient vložen tázací výraz (什么 shénme – co). Tento tázací výraz je jedním z jazykových elementů, které je možno vkládat do verbo-nominální konstrukce.

155. 欠 qiàn – mírně se nadzvednout (na nohách či tělo v sedě) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. Výrazy užití v následujících příkladech jsou (脚 jiǎo – noha) a (身子 shēnzi – tělo). 欠脚 *zvednout se na špičky* (HSK , 947)

// 欠身子 *mírně se nadzvednout* (HSK , 947) // 他只欠了欠身子，没站起来。 *Jen se trochu nadzvednul, nevstal.* (HFK , 879) // 你欠着脚儿就看清了。 *Zvedni se na špičky a uvidíš dobře.*

(HFK , 879) V posledním příkladu je mezi sloveso a patient vložena přípona (着 zhe) zastávající gramatickou funkci.

157. 跷 qiāo – zdvihnout nohu či prst (na noze) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech zastávají funkci aktantu patient tyto výrazy (大拇指 dà mǔzhǐ – palec; 脚 jiǎo – noha; 脚尖 jiǎojiān – špička nohy). 跷着大拇指 *nadzdvihnout palec* (XHC , 1098) // 观战的人墙厚得让后面的人跷着脚也看不见球道上的情形。 *Lidi sledujících zápas je tolik, že ti vzadu nevidí, co se děje s míčem, i když si stoupnou na špičky.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 又说到术后左腿有点瘸，于是左腿跷着再走几步。 *Jak jsme se dostali k tomu, že po operaci trochu kulhá na levou nohu, tak ji zdvihnul a udělal několik kroků.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 老公跷着脚尖，脚后跟着地，在书斋里踱来踱去。 *Starý kníže popocházel po pracovně sem a tam se zdviženými špičkami.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Ve třetím příkladu je aktant patient v pozici před slovesem. V této pozici by mohl být vnímán také jako aktant aktor, ale na základě ostatních uvedených příkladů, kde daný výraz zastává

funkci aktantu patient, i zde chápu výraz jako aktant patient.

163. 拳 quán – ohnout (trup nebo údy) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech zastávají funkci aktantu patient výrazy (腿 tuǐ – noha/nohy) a (身 shēn – tělo). 老大娘拳着腿坐在炕上。

Tetička sedí na kchangu s ohnutýma nohama. (XHC , 1133) // 我大鸚鵡似的在架上拳着身，未免要发笑，我算干什么的呢？ Jsem na stojanu ohnutý jak papoušek a hrozně se mi chce smát, tak, co mám dělat? (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V obou uvedených příkladech je sloveso doplněno výrazem zhe, který zde zastává gramatickou funkci.

164. 蜷 quán – schoulit se A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v daném významu se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Tímto výrazem je (身子 shēnzi – tělo). V následujícím příkladu je mezi sloveso a aktant patient vložena přípona (着 zhe), která má gramatickou funkci. 夜幕已经降临，玛丽蜷着身子在长椅上睡着了。 *Noc už se blíží a Mali schoulená na lehátku usnula. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

171. 闪 shǎn – prudkým pohybem poranit (šlachy, sval) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech zastávají funkci aktantu patient výrazy (腰 yāo – pas, bedra) a (脖子 bózi – krk). 闪了腰 *prudkým pohybem si poranit bedra (XHC , 1188) // 今天我下车时把腰闪了。 Včera jsem si při výstupu z vozu poranil bedra. (HFK , 959) // 我脖子闪了三天了。 Už tři dny mám poraněný krk od toho, jak jsem se prudce otočil. (HFK , 959)* Ve třetím příkladu se aktant patient nachází bezprostředně za aktantem aktor a mohl by být vnímán jako člen zřetelově vymezovací. Jedná se ale o aktant patient v pozici před slovesem.

172. 睬 cǎi shǎn – rychle mrkat A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu

patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech zastávají funkci aktantu patient výrazy (眼 yǎn – oko/oči) a (眼睛 yǎnjing – oko/oči). Jedná se o výrazy sémanticky v podstatě totožné, ale z formálního hlediska jsou to výrazy odlišné, a proto nebylo sloveso označeno jako OS, i když v základní formě se jedná o verbo-nominální konstrukci (睽眼 shānyǎn). 小燕一边向杨晓冬睽眼，一边搀起老人说：“回你屋休息会吧，我扶着你。” *Xiao Yan mrkla na Yang Xiaodonga a zároveň stařečka podepřela se slovy: „Vrat' se zpátky do pokoje a chvíli si odpočiň, budu tě podírat.“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 严萍睽着眼睛，说：“你就要走？” *Yan Ping zamrkal a řekl: „Tak ty chceš odejít?“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 随后又一睽小眼睛笑着说：“你这丫头，嘴真厉害，到底叫你把我说服了。” *Poté na ni opět mrknul a s úsměvem řekl: „Hele slečinko máš pěkně prořízlou pusou, fakt jsi mě přesvědčila.“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

V prvním příkladu lze vidět základní formu spojení slovesa s aktantem patient. Ve druhém příkladu již funkci aktantu patient zastává dvouslabičný výraz yanjing a mezi sloveso a patient je vložen výraz zhe, který má gramatickou funkci. Ve třetím příkladu je výraz yanjing ve funkci aktantu patient specifikován výrazem (小 xiǎo – malý). Přítomnost těchto výrazů tedy dokazuje určitou míru variability na pozici aktantu patient.

174. 伸 shēn – natáhnout (údy či části těla) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech zastávají funkci aktantu patient výrazy (懒腰 lǎnyāo – dosl.líná bedra), (手 shǒu – ruka/ruce), (舌头 shétou – jazyk), (脖子 bózi -krk) a (腿 tuǐ – noha). 他伸了伸懒腰。 *Líně se protáhnul.* (HSK , 1034) // 小男孩伸着一双脏兮兮的小手向路人乞讨。 *Malý chlapec natahuje špinavé ručičky a žebrá od kolemjdoucích peníze.* (HSK , 1034) // 伸舌头，做鬼脸。 *Vyplazovat jazyk a dělat ksichty.* (HFK , 979) // 他伸着脖子看。 *S nataženým krkem to sleduje.* (HFK , 979) // 站起来，伸伸腿吧。 *Vstaň a protáhni si nohy.* (HFK , 979) // 坐了八小时的火车，伸伸腿觉得挺舒服。 *Po osmihodinové cestě vlakem je velice příjemné protáhnout si nohy.* (HFK , 979) Ve druhém a čtvrtém příkladě je sloveso doplněno příponou (着 zhe), která má gramatickou funkci.

178. 漱 shù – vyplachovat si (ústa, hrdlo) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu

patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech funkci aktantu patient zastávají výrazy (喉咙 hóulóng – hrdlo), (口 kǒu – ústa) a (口腔 kǒuqiāng – ústní dutina). 你喉咙疼可以用盐水漱漱。 *Když tě bolí v krku, je dobré si vypláchnout hrdlo slanou vodou.* (HFK , 1034) // 每次用清水漱口。 *Pokaždé si vypláchnout ústa čistou vodou.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 邢邱林吐完又盛了杯清水“咕噜噜”地漱着喉咙和口腔, ... *Poté, co se Geng Qiulin vyzvracel, tak si přinesl sklenici čisté vody a vykloktal si hrdlo a ústa, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V prvním příkladu se patient nachází v pozici před slovesem a bezprostředně následuje po aktantu aktor, což by mohlo vést k jeho záměně se členem zřetelově vymezovacím. Jedná se však o aktant patient v pozici před slovesem. Ve třetím příkladu je sloveso doplněno příponou (着 zhe) s gramatickou funkcí.

180. 甩 shuāi – mávat, hýbat (rukou) A3

K této bázi byl nalezen pouze zde uvedený příklad, na jehož základě nelze s jistotou určit zda a do jaké míry je samostatnost báze omezena. 甩胳膊 mávat paži (XHC , 1274) V uvedeném příkladu je ve funkci aktantu patient výraz (胳膊 gēbo – paže).

181. 涮 shuàn – omýt si ve vodě (ruce) A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v daném významu se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Tímto výrazem je (手 shǒu – ruka/ruce). Jedná se o verbo-nominální konstrukci. 涮涮手 opláchnout si ruce (XHC , 1275)

189. 抬 tái – zvednout (oči, hlavu, nohy) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. Výrazy užitě v následujících příkladech jsou (眼 yǎn – oko/oči) a (脚 jiǎo – noha). 他抬眼看了看她。 *Zvednul oči a podíval se na ni.* (HFK , 1080) // 我跟他说话的时候, 他连眼都没抬。 *Když jsem s ním mluvil, ani oči nezvednul.(aby se na mě podíval)* (HFK , 1080) // 抬脚, 我要扫地。 *Zvedni nohy, chci zamést.* (HFK , 1080)

192. 探 tàn – natáhnout (hlavu či horní část těla) A3

K této bázi byl nalezen pouze zde uvedený příklad, na jehož základě nelze s jistotou určit zda a do jaké míry je samostatnost báze omezena. 行车时不要探身窗外。 *Při jízdě se nesmí vyklánět z okna.* (XHC , 1324) V uvedeném příkladu je ve funkci aktantu patient výraz (身 shēn – tělo).

201. 铁 tiě – mít, nasadit přísný výraz A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v následujících příkladech se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. Tímto výrazem je (脸 liǎn – tvář, obličej). Spojení slovesa se zmíněným výrazem je tedy možno považovat za verbo-nominální konstrukci. 他铁者个脸，没有一丝笑容。 *Tváří se přísně a vůbec se neusmívá.* (XHC , 1357) // 克拉克铁着脸猛拍桌子大喊大叫。 *Clark s přísným výrazem ve tváři buší do stolu a křičí.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 吼完了，她铁着脸沉默了好一会儿，自语道，... *Poté, co se vykřičela, nasadila přísný výraz, na chvíli zmlkla a sama pro sebe si řekla, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Ve všech třech příkladech je mezi sloveso a patient vložen výraz zhe zastávající zde gramatickou funkci.

203. 挺 tǐng – nafouknout, vypnout (hrudník, krk) A3

Báze nebyla zařazena do kategorie sloves s omezenou samostatností, protože pozici aktantu patient ve valenčním rámci může zastávat více než jeden výraz. V následujících příkladech zastávají funkci aktantu patient výrazy (胸 xiōng – hrudník), (胸膛 xiōngtáng – hrudník) a (脖子 bózi -krk). 他总是以一个军人的标准姿态挺着胸膛。 *Vždycky vypne hrud', jako správný voják.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他和他的盲人同伴们，手拉手，挺着胸走着。 *Ruku v ruce a s vypnutou hrudí kráčí se svými slepými společníky.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他一挺脖子，出了一身冷汗，把脑袋撞在铁床的栏杆上。 *Nafouknul se mu krk, polil ho studený pot a hlavou praštil do okraje kovové postele.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V prvních dvou příkladech je sloveso doplněno příponou (着 zhe) s gramatickou funkcí.

209. 拖 tuō – táhnout za sebou (cop) A3 OS

Báze byla zařazena mezi slovesa s omezenou samostatností, protože v daném významu se vyskytuje vždy se stejným výrazem ve funkci aktantu patient. 他身后拖着一条大辫子。 *Táhne za sebou dlouhý cop.* (HFK , 1153) Sloveso je zde doplněno příponou (着 zhe), který zastává gramatickou funkci.

210. 脱 tuō – padat (vlasy, kůže, chlupy) A3

Samostatnost báze není omezena vzhledem k její schopnosti vytvářet valenční spojení s více než jedním výrazem ve funkci aktantu patient. Způsob užití je patrný z následujících příkladů. 我开始脱头发了。 *Začínají mi padat vlasy.* (HFK , 1154) // 这种病使人脱指甲。 *Tato nemoc způsobuje vypadávání nehtů.* (HFK , 1154)

215. 崴 wǎi – vyvrtnout si (nohu) A3

I když je samostatnost této báze značně omezena, nenese označení OS, jelikož ve funkci aktantu patient lze použít více než jeden výraz. Jak ovšem vyplývá z následujících příkladů, je otázka samostatnosti této báze problematická. 把散落在地上的球及时收掉, 以免“不小心踩上去崴了脚”。 *Včas uklid' míče rozházené po zemi, aby se tak zabránilo tomu, že se na něj někdo šlápne a vyvrtně si nohu.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 红斌在结束动作翻跟头时崴了一下脚, ... *Hongbin si při kotrmelci v konečné fázi pohybu vyvrtnul nohu,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 她每周打网球, 跳跃之间还崴了脚腕, ... *Každý týden hraje tenis, když vyskočila vyvrtnula si nohu, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Ve funkci aktantu patient zde vidíme dva výrazy (脚 jiǎo – noha) a (脚腕 jiǎowàn – kotník). Nezařadil jsem tuto bázi mezi báze s omezenou samostatností, jelikož se jedná o různé výrazy. V sémantické rovině je však otázkou, nakolik se tyto dva výrazy v daném kontextu liší. Pokud hovoříme o vyvrtnutí nohy téměř vždy se odkazujeme na kotník. Použitím různých výrazů ve valenčním rámci této báze tedy odkazujeme na stejnou skutečnost. Báze se však od těch označených OS i tak liší, a proto mezi ně nebyla zařazena.

220. 踉 wō – prudkým ohnutím zranit (ruku či nohu) A3

Báze nenese označení OS, protože ve valenčním rámci může funkci aktantu patient zastávat více než jeden výraz, jak je patrné z následujících příkladů. 穿高跟鞋的时候, 还容易踉了脚。 Při nošení bot s vysokými podpatky snadno dochází k poranění nohy. (bbs.gytoday.cn/archiver/?tid-61739.html; 4.1.2011) // 一不小心, 我脚下一绊, 摔了个大跟头, 踉了手臂, 疼痛钻心, 哭声撕心裂肺。 Stačil okamžik nepozornosti, uklouzl jsem, upadl a poranil jsem si ruku. Strašně to bolelo a se slzami v očích jsem řval jak na lesy. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

222. 握 wò – svírat ruku v pěst A3 OS

Jedná se o bázi s omezenou samostatností, protože ve valenčním rámci se vyskytuje vždy pouze v těsném spojení s výrazem (拳头 quántou – pěst). V tomto významu se tedy báze vyskytuje pouze v následujícím spojení. 握拳头 *sevrít ruku v pěst* (HFK , 1191) Mezi sloveso a aktant patient můžou být vloženy další jazykové jednotky, většinou naplňující konkrétní gramatickou funkci. V následujícím příkladu se jedná o příponu (着 zhe). 我气得两手握着拳头, 可是什么也没说。 *Byl jsem tak naštvaný, že jsem obě ruce svíral v pěst, ale nic jsem neřekl.* (HFK , 1191)

238. 仰 yǎng – obrátit vzhůru (tvář, oči) A3

Samostatnost báze nelze označit za omezenou, jelikož se ve funkci aktantu patient může objevit více než jeden výraz. V každém případě se jedná o části těla, a tudíž byla báze zařazena do kategorie 3. Variabilitu ve valenční pozici patient dokládají následující příklady. 好多人仰着脸看天, 不知道他们在看什么。 *Mnoho lidí má tvář obrácenou k nebi, ale nevím na co se dívají.* (HFK , 1304) // 这个小孩一直仰着头看电视。 *Toto malé dítě neustále zvedá hlavu, aby se mohlo dívat na televizi.* (HSK , 1337) // 每仰一次头, 他都觉得难受。 *Pokaždé když zakloní hlavu, má velmi nepříjemný pocit.* (HSK , 1337) // 我仰面朝天摔了一跤。 *Zakopl, protože se díval do nebe.* (HSK , 1337)

Volnost valenční vazby mezi slovesem a aktantem patient je zřejmá na prvních třech příkladech, kde je mezi sloveso a patient vložena další jazyková jednotka. V prvních dvou případech se jedná o výraz s gramatickou funkcí ukazatele časové souběžnosti dvou sloves (着 zhe). Ve třetím případě se jedná o číslovku a slovesný numerativ.

245. 佝 yū – ohnout se, ohnout (tělo, záda, hlavu) A3

Báze nebyla zařazena mezi báze s omezenou samostatností, protože u ní existuje jistá variabilita na pozici aktantu patient. V následujících příkladech se ve funkci aktantu patient objevují výrazy (背 bèi – záda), (身子 shēnzi – tělo) a (腰 yāo – pas, bedra). 佝着背 *ohýbat se v zádech* (XHC , 1663) // 往常他坐在登三轮的座上，或抱着冰佝着身子进我家来，不显得那么高。 *Často když sedí na tříkolce, nebo když ohnutý nese náruč plnou ledu ke mně domů, nezdá se tak vysoký.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 她佝着腰，裹着单薄的旧大衣走着，... *Odchází ohnutá v pase a zabalená ve starém kabátě, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Ve všech uvedených příkladech je mezi sloveso a aktant patient vložena přípona (着 zhe).

252. 眨 zhǎ – mrkat A3

Báze nebyla zařazena mezi báze s omezenou samostatností, protože existuje jistá variabilita aktantu patient. Za základní valenční spojení lze považovat následující dvouslabičnou verbo-nominální konstrukci. 眨眼 *mrkat* (XHC , 1707) V této konstrukci zastává výraz (眼 yǎn – oko/oči) funkci patientu, ale není jedinou možnou formou, se kterou se lze setkat, což názorně ukazují následující dva příklady. 他向我眨了眨眼睛，好像有话要对我说。 *Zamrkal na mě, jakoby na znamení, že mi chce něco říct.* (HFK , 1402) // 当时，大屏幕上出现滕海滨的镜头，他一样地在眨眼睛，但眼泪终于没有流下来。 *Jakmile se v té době objevil na plátně Teng Haibinův záběr, tak zamrkal, ale nakonec neuronil ani slzu.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

V těchto příkladech je použito dvouslabičného výrazu (眼睛 yǎnjing – oko/oči), které lze z čistě významového hlediska považovat za totožné s jednoslabičným výrazem (眼 yǎn – oko/oči), ale z hlediska formálního se již jedná o výraz odlišný. Následující příklad užití by mohl navádět spíše k zařazení do kategorie 1, protože patient zde není uveden vůbec. 汗水流进了眼睛，她顾不上擦，使劲眨了几下便继续坚持下去。 *Jak se jí kapky potu dostaly do očí tak se nijak nesnažila je setřít, několikrát zamrkala a všemi silami pokračovala dál.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Vzhledem k předcházejícím způsobům užití, kde je těsnost vazby mezi slovesem a aktantem patient zřejmá, však považují tento příklad spíše za mírnou odchylku, kde došlo pouze k zamlčení

aktantu patient, jehož sémantická přítomnost je však zřejmá z kontextu výpovědi. Nejedná se tedy o vazbu s nulovým aktantem patient, která by tak spadala spíše do kategorie 1.

255. 张 zhāng – otevřít (ruku, ústa, oči) A3

Tato báze nemá omezenou samostatnost, protože funkce aktantu patient, který k sobě přibírá, může být zastávána větším množstvím výrazů. Jedná se jak o výrazy jednoslabičné, tak o výrazy dvouslabičné. Z následujících příkladů lze vidět, že mezi sloveso a patient je možno vkládat další jazykové jednotky, které naplňují určitou gramatickou funkci (着 zhe), (了 le). 他站在人行道上，张着手跟人要钱。 *Stojí na chodníku a s nataženou dlaní žebra od lidí peníze.*

(HFK , 1412) // 我张着眼睛茫然地盯着大花板，肉体的快乐麻痹了我大脑知觉，... *S vyvalenýma očima upřeně hledím na řezbářský výjev na zdi a radost z nahoty mě zcela otupila,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 黄兴安刚张了嘴要说什么，看见范英明又悻悻地下了楼，... *Huangxing An právě otevřel ústa, aby něco řekl, když uviděl Fanying Minga jak opět našťavaně schází dolů,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

258. 招 zhāo – mávat rukou A3 OS

Samostatnost této báze je značně omezena, protože je vždy následována jednoslabičným výrazem (shou – ruka). 招手 *mávat rukou* (XHC, 1719) V dalším příkladě je mezi sloveso a patient vložena přípona (了 le), který zde zastává gramatickou funkci. 他向我招了招手。 *Zamával na mě rukou.* (HSK, 1444) Vzhledem ke způsobu užití této báze lze říci, že se vyskytuje pouze v rámci verbo-nominální konstrukce (招手 zhāoshǒu).

260. 枕 zhěn – podložit si hlavu (rukou) A3

Jedná se o jednu z nejkomplicovanějšíchází zářazených v této práci. Kromě skutečnosti, že lze tuto bázi zařadit jak do kategorie 3, tak do kategorie 1, narůstá její komplikovanost společně s variabilitou jejího užití. Zařazení do kategorie 3 jsem provedl pouze na základě následujícího příkladu, kde lze za aktant patient označit dvouslabičný výraz (胳膊 gēbo – ruka). Za aktant aktor lze však s těžší označit lidské tělo jako celek, jelikož aktorem je zde hlava. Aktor „hlava“ je zde zamlčen ale je zřejmý z kontextu. Lze ho považovat za sémantickou součást slovesa. 他枕着胳膊睡着了。 *Usnul s rukou pod hlavou místo polštáře.* (XHC, 1731)

Báze byla zařazena do kategorie 3, protože v tomto příkladu vykazuje jisté podobnosti s ostatními bázemi v této kategorii. Lze říci, že jak původce děje, tedy aktant aktor, tak aktant patient jsou součástí jednoho a téhož lidského těla. Na rozdíl od jiných bází v této kategorii je však aktorem jedna část těla a patientem jiná. Bázi však nelze zařadit mezi báze s omezenou samostatností, protože aktantem patient mohou být i jiné výrazy než již zmíněný dvouslabičný výraz (胳膊 gēbo – ruka), i když v takovém případě již nelze bázi zařadit do kategorie 3.

261. 睁 zhēng – otevřít oči A3 OS

Samostatnost této báze je značně omezena, jelikož se vyskytuje pouze v kombinaci s jedním konkrétním aktantem patient (眼 yǎn – oko/oči). Za standardní spojení lze tedy považovat verbo-nominální konstrukci 睁眼 *otevřít oči* (XHC, 1736) Následující příklad je zajímavý tím, že z formálního hlediska je verbo-nominální konstrukce pozměněna pouze přesunutím aktantu patient před sloveso, ale na základě kontextu je možné se domnívat, že se jedná o použití s významem přeneseným do poněkud abstraktnější roviny „prozívat, uvědomit si pravý stav věcí“. 你眼睁大点儿! 你难道看不出他是在骗你! *Pořádně otevři oči! Copak nevidíš, že tě tahá za nos!* (HFK, 1437) V podobném duchu lze chápat i další příklad, kde je verbo-nominální konstrukce narušena vložením další jazykové jednotky, ale celou následující konstrukci lze považovat za ustálené slovní spojení a tudíž i v tomto případě je užití spojení (睁眼 zhēngyǎn) značně omezeno.

Z kontextu je vidět, že i zde nelze význam chápat doslovně, ale spíše přeneseně jako v předcházejícím příkladu. 对孩子的品行不能睁一只眼, 闭一只眼。 *Při posuzování chování dítěte nelze přivírat oči.* (HFK, 1437)

266. 皱 zhòu – svraštit obočí A3 OS

Samostatnost této báze je omezena, jelikož se vyskytuje pouze v kombinaci s jedním konkrétním aktantem patient (眉头 méitou – obočí). Na následujících příkladech lze vidět, že některé další jazykové jednotky je možno vkládat mezi sloveso a patient. 这个姑娘好像有些心事, 成天皱着眉头。 *Zdá se, že tato dívka má nějaké starosti, celý den se mračí.* (HSK, 1516) // 你皱什么眉头? 我有什么不对? *Co se mračíš? Co jsem udělal špatně?* (HFK, 1474)

Konkrétně se jedná o příponu (着 zhe), která zde zastává funkci gramatickou, a to ukazatele průběhu děje. V druhém příkladu se jedná o tázací slovo (什么 shénme). Báze se tedy v daném

významu vyskytuje pouze v kombinaci s dvouslabičným výrazem (眉头 méitou). Toto spojení je možno označit za verbo-nominální konstrukci, i když ve většině případech je tato konstrukce dvouslabičná nikoliv tříslabičná.

271. 龇 zī – ukázat, vycenit (zuby) A3 OS

Samostatnost této báze je značně omezena, jelikož se vyskytuje pouze v kombinaci s jedním konkrétním aktantem patient (牙 yá – zub/zuby). Z následujícího příkladu je patrné, že mezi sloveso a patient je možné vkládat jiné jazykové jednotky. 你龇着牙吓谁? *Koho chceš těmi vyceněnými zuby vystrašit?* (HFK , 1498) V tomto případě se jedná o příponu (着 zhe), která zde vystupuje v roli gramatického ukazatele souběžnosti dějů vyjádřených slovesy (龇 zī) a (吓 xià). V dalších příkladech se báze vyskytuje vždy v těsném spojení s aktantem patient zastoupeným výrazem (牙 yá – zub/zuby). Báze se tedy vyskytuje pouze ve velmi těsné verbo-nominální konstrukci (龇牙 zīyá).

Sémantická analýza sloves skupiny A

Skupina A obsahuje 93 sloves, u nichž lze za činitele děje, tedy aktant aktor, považovat lidské tělo jako celek. Výjimkou jsou slovesa skupiny A patřící zároveň do kategorie 3, jejichž aktantem aktor je rovněž lidské tělo, ale část těla k níž se děj vyjádřený slovesem vztahuje, je specifikována pomocí substantiva zastávajícího ve valenčním rámci slovesa funkci aktantu patient. Všechna slovesa nesoucí označení A3 byla podrobněji analyzována v části práce zabývající se kategorií 3, a proto jsou v této části analyzována pouze slovesa skupiny A spadající do kategorií 1 a 2. Sloves spadajících do této klasifikace je celkem 47. Většina sloves analyzovaných v této části odkazuje na fyzické stavy či polohy, nebo na změnu fyzického stavu či polohy.

První podskupinu tvoří 9 sloves, jejichž význam odkazuje na specifickou polohu lidského těla v prostoru. Jedná se o následující slovesa. 71. 伏 fú – opírat se přední stranou těla, (sklánět se nad stolem apod.); 97. 靠 kào – v sedě či ve stoje se opírat o (co); 138. 趴 pā – ležet na břiše; naklánět se (dopředu); 139. 爬 pá – lézt po čtyřech; šplhat; 193. 躺 tāng – ležet; 212. 驼 tuó – ohnout záda, shrbyt se; 217. 偎 wēi – choulit se, být v objetí; 221. 卧 wò – lehnout si, ležet; 276. 坐 zuò – sedět.

Slovesa (趴 pā – ležet na břiše; naklánět se (dopředu)), (躺 tāng – ležet) a (卧 wò – lehnout si, ležet) jsou si v dané podskupině sémanticky nejbližší, protože všechna odkazují na význam „ležet“. Jedině prvně uvedené sloveso explicitně odkazuje na skutečnost, že popisovaná aktivita je prováděna břichem dolů. U zbývajících dvou sloves s významem „ležet“ není přímo řečeno, jakým způsobem zmíněná aktivita probíhá. Při užití sloves (躺 tāng – ležet) či (卧 wò – lehnout si, ležet) není tedy zcela jasné, v jaké přesné poloze se tělo nachází. Zřejmé je pouze to, že se nachází v horizontální pozici vůči podložce, na níž je položeno. Přesný význam slovesa (趴 pā – ležet na břiše; naklánět se (dopředu)) je patrný i z následujících příkladů. 趴在地上射击。 *ležet na zemi a střílet* (XHC , 1014) // 一个满脸是血的人趴在路上，肯定出事故了。 *Na cestě leží člověk se krvaveným obličejem, určitě došlo k nějaké nehodě.* (HSK , 884)

Vzhledem k významu slovesa je výmluvný zejména první příklad, protože při provádění střelby vleže se zřídka kdy leží na zádech či na boku. Druhý význam slovesa (趴 pā – ležet na břiše; naklánět se (dopředu)) lze považovat za odvozený, jelikož uvedené příklady evokují situace v nichž je analogie mezi popisovanou polohou a ležením na břiše zcela zřejmá. 趴在桌子上画图。

Být skloněný nad stolem a dělat nákresy. (XHC , 1014) // 你别趴在窗台上，太危险了。

Nenakláněj se z okna, je to příliš nebezpečné. (HSK , 884) Na základě příkladů užití slovesa (躺 tāng – ležet) se lze domnívat, že sloveso odkazuje spíše na pozici, při níž se leží na zádech. 我喜欢躺在床上看书。*Rád ležím na posteli a čtu si knížku.* (HFK , 1090-1091) // 他躺在草地上休息。

Leží v trávě a odpočívá. (HFK , 1090-1091)

Činnosti zmíněné v předchozích dvou příkladech evokují spíše polohu na zádech, ale tento závěr je pouhá domněnka. V případě, že vložíme předchozí dvě příkladové věty do internetového vyhledávače a vyhledáme fotografie, tak v prvním případě najdeme jak fotografie lidí na břiše, tak lidí na zádech. Ve druhém případě se objeví většinou fotografie lidí na zádech. V případě slovesa (卧 wò – lehnout si, ležet) je situace ještě méně jasná, protože byl nalezen pouze jeden příklad užití slovesa. 病得很重，在床上卧了三天。*Je velmi nemocný, ležel v posteli tři dny.* (XHC , 1433) Pokud ovšem sloveso vložíme do vyhledávače stejně jako sloveso předchozí, zobrazené fotografie ukazují jak lidi ležící na zádech, tak lidi ležící na břiše. Lze tedy konstatovat, že obě slovesa mohou odkazovat na různé způsoby ležení v závislosti na konkrétním kontextu.

Slovesa (伏 fú – opírat se přední stranou těla, (sklánět se nad stolem apod.)) a (靠 kào – v sedě či ve stoje se opírat o (co)) obě odkazují na situace, kdy se člověk o něco opírá. Pouze u prvně zmíněného slovesa je však explicitně vyjádřen význam „opírat se přední stranou těla, nikoliv zády“. 中午伏在桌子上睡了一会儿。*V poledne se chvíli prospal s hlavou položenou na stole.*

(HSK , 389) // 她伏在我的肩上哭起来。*Položila si hlavu na mé rameno a rozplakala se.*

(HSK , 389) Z uvedených příkladů je patrné, že se jedná o situaci, kdy se daná osoba opírá čelem či hrudí a nikoliv zády. Z následujících příkladů lze vidět, že sloveso (靠 kào – v sedě či ve stoje se opírat o (co)) odkazuje na opírání se zády. 他背靠着墙抽烟。*Sedí zády opřený o zed' a kouří.* (HFK , 620) // 他靠墙坐着晒太阳。*Sedí opřený o zed' a opaluje se.* (HSK , 716) // 靠树 *opírat se o strom* (HSK , 716)

Sloveso (爬 pá – lézt po čtyřech; šplhat) odkazuje na činnost, při níž se člověk nachází v poloze na rukách a kolenou. 这孩子会爬了。*To dítě už umí lézt po čtyřech.* (XHC , 1014) // 小孩在地毯上爬。*Děťátko leze po koberci.* (HFK , 817) // 爸爸，你地上爬，让我当马骑。

Tatínku, lez po čtyřech, abych na tobě mohl jezdit jako na koni. (HFK , 817) Druhý význam slovesa odkazuje na činnost, která je v mnoha případech značně podobná lezení po čtyřech, tedy šplhání. Při obou činnostech je třeba použít jak horních, tak i dolních končetin. 我小时候爬绳子爬得很好。 *Když jsem byl malý, velmi dobře jsem šplhal po laně.* (HFK , 817) // 我可不敢爬泰山。

Neodvážím se lézt na hory Tchaj šan. (HSK , 884)

Sloveso (驼 tuó – ohnout záda, shrbit se) bylo zařazeno do podskupiny sloves odkazující na určitou polohu těla na základě následujícího příkladu. 老爷爷的背都驼了。 *Dědeček má záda úplně ohnutá.* (XHC , 1392) Z příkladu lze usoudit, že se jedná o určitou polohu, v níž se tělo nachází po delší dobu a nelze tak sloveso zařadit do podskupiny sloves popisující změnu polohy lidského těla. Ke slovesu (驼 tuó – ohnout záda, shrbit se) byl nalezen pouze tento příklad užití.

Ke slovesu (偎 wēi – choulit se, být v objetí) byl stejně jako u předchozího slovesa nalezen pouze jeden příklad užití. 孩子偎在母亲的怀里。 *Dítě se choulí v matčině náruči.* (XHC , 1413)

Sloveso (坐 zuò – sedět) je ze sémantického hlediska sloveso velmi jednoduché. V interpretaci významu slovesa neexistují žádné anomálie či nejasnosti. Způsob užití slovesa je dobře vidět na následujících příkladech. 他坐在河边钓鱼。 *Sedí na břehu řeky a chytá ryby.* (XHC , 1828) // 别坐在地上，很脏。 *Nesed' na zemi, je špinavá.* (HFK , 1521-1522) // 她喜欢坐在窗户那儿看书。 *Ráda sedí u okna a čte si.* (HFK , 1521-1522)

Následující podskupina obsahuje 5 sloves, jejichž významy odkazují na změny v poloze lidského těla. Jedná se o slovesa 53. 倒 dǎo – spadnout, převrátit se; 64. 动 dòng – pohnout se; 77. 够 gòu – dosáhnout na (co); 179. 摔 shuāi – spadnout, upadnout a 204. 投 tóu – vrhnout se (někam za účelem sebevraždy).

Slovesa (倒 dǎo – spadnout, převrátit se) a (摔 shuāi – spadnout, upadnout) jsou si významově velmi blízká. Význam slovesa (摔 shuāi – spadnout, upadnout) však odkazuje na pád s agresivnějším či prudším průběhem. Sloveso (倒 dǎo – spadnout, převrátit se) lze v mnoha případech chápat ve významu „převrátit se“, což evokuje pád pomalejšího rázu. Podobnosti ve způsobu užití obou sloves lze vidět na následujících příkladech. 他摔在地板上，摔得比我重。 *Jeho pád na zem byl horší než můj.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 孩子倒了。

Dítě spadlo. (HSK , 270) // 一进门就倒在床上睡着了 。 Jen vstoupil do dveří, tak se převrátil na postel a usnul. (www.nciku.com)

Sloveso (动 dòng – pohnout se) odkazuje obecně na jakýkoliv pohyb vedoucí ke změně stávající pozice lidského těla nebo jeho částí. Způsob užití lze vidět na následujících příkladech. 你站好了，别动！ *Stůj a nehýbej se!* (HFK , 258) // 你动了一下，照片拍模糊了。 *Pohnul ses, fotka je rozmazaná.* (HFK , 258)

Sloveso (够 gòu – dosáhnout na (co)) odkazuje na pohyb, kterým natahujeme tělo, abychom dosáhli na určitý předmět. I když nejpodstatnější částí při zmíněném pohybu bývá ruka, sloveso bylo zařazeno do skupiny A, jelikož je při pohybu natahováno celé tělo. Ke slovesu (够 gòu – dosáhnout na (co)) byl nalezen pouze následující příklad užití. 他伸手到架子上够东西。 *Natahuje ruku, aby dosáhl na věci na polici.* (HSK , 450)

Sloveso (投 tóu – vrhnout se (někam za účelem sebevraždy)) je ve zde zmíněném významu vždy používáno ve spojení s aktantem patient. Ve funkci aktantu patient je vždy substantivum odkazující na místo, do něhož se původce děje vrhá. 投河 *vrhnout se do řeky* (XHC , 1374) // 投江 *vrhnout se do řeky* (XHC , 1374) // 投井 *skočit do studny* (XHC , 1374)

V následující podskupině je zařazeno 8 sloves, jejichž význam odkazuje na určitý fyzický stav lidského těla. Jedná se o slovesa 19. 病 bìng – onemocnět, být nemocný, stonat; 88. 活 huó – žít; 98. 瞌 kē – spát, podřimovat; 182. 睡 shuì – spát; 228. 歇 xiē – odpočívat; 236. 淹 yān – být zalitý potem; 249. 晕 yūn – pociťovat nevolnost (v dopravním prostředku); mít závrať a 274. 醉 zuì – opít se, být opilý.

Sloveso (病 bìng – onemocnět, být nemocný, stonat) patří do kategorie 1, nemůže se tedy ve svém valenčním rámci spojit s aktantem patient. V následujících příkladech lze vidět několik způsobů užití slovesa. 我病了两天，现在好多了。 *Stonal dva dny, teď už je to o mnoho lepší.* (HFK , 78) // 爷爷从来没病过。 *Dědeček nikdy nestonal.* (HFK , 78) // 家里病着几个人。 *Doma stoná několik lidí.* (HFK , 78) // 他病得吃不下东西。 *Je tak nemocný, že nepozře ani sousto.* (HSK , 85)

Podobný význam mají slovesa (瞌 kē – spát, podřimovat) a (睡 shuì – spát). Prvně

zmíněné sloveso však odkazuje spíše na krátkodobý spánek často probíhající v době, která není běžně určena ke spánku. Odtud význam „podřimovat“. Sloveso (睡 shuì – spát) odkazuje na regulérní spánek, ale v mnoha případech se také užívá v kontextu, který popisuje spíše krátkodobé zdřímnutí, než hluboký spánek. 不要叫醒他，让他瞌一会吧。 *Nebud' ho, ať si chvíli zdřímne.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 别睡了，该下车了。 *Už nespí, musíme vystupovat.* (HSK , 1090) // 我一点儿也不想睡。 *Nechce se mi spát ani trochu.* (HFK , 1045) // 人行道上睡着一个人。 *Na chodniku spí nějaký člověk.* (HFK , 1045)

Sloveso (活 huó – žít) nemůže ve svém valenčním rámci přibírat aktant patient. Pokud je sloveso užito v přítomném čase má tendenci se vyskytovat ve spojení s příponou (着 zhe). 他活了一百岁。 *Žil do sta let.* (HFK , 498) // 我不知道他是不是还活着呢。 *Nevím jestli ještě žije.* (HFK , 498) // 他们就靠吃馒头活着。 *Žijí pouze o knedlicích.* (HFK , 498)

Z příkladů užití slovesa (歇 xiē – odpočívát) lze vidět, že stejně jako předchozí sloveso i sloveso (歇 xiē – odpočívát) tíhne ke spojování s příponou (着 zhe). (Zmíněná tendence je společná všem slovesům kategorie 1. V příslušné části práce je tato tendence rozebrána podrobněji). 他在树底下歇着呢。 *Odpočívá pod stromem.* (HFK , 1249) // 为什么不到乡下去歇着? *Proč si nejedeš odpočinout na venkov?* (HFK , 1249) // 我想躺在沙发上歇一会儿。 *Chci si lehnout na pohovku a chvíli si odpočnout.* (HFK , 1249) // 让眼睛歇一歇。 *Nechej oči odpočinout.* (HFK , 1249) Poslední příklad je zajímavý tím, že odpočinku si dopřávají oči, nikoliv celé tělo.

V příkladech uvedených ke slovesu (淹 yān – být zalitý potem) se sice odkazuje na konkrétní místa lidského těla, která jsou daným jevem postižena, ale kvůli jejich variabilitě bylo sloveso zařazeno do skupiny A. 夹肢窝被汗淹得难受。 *V podpaží byl tak zpoceny, až to nebylo příjemné.* (XHC , 1563) // 婴儿腋下和腿腋处总是被汗淹，怎么办啊? *Co dělat, když se kojeneček neustále potí v podpaží a pod kolena?*

(<http://www.iyaya.com/wenda/yinger/2577-2648/6324> ; 28.12.2010)

Sloveso (晕 yūn – pocíťovat nevolnost (v dopravním prostředku); mít závrať) má dva velmi blízké významy, které se ovšem liší svým zařazením do kategorií v této práci. Sloveso v prvně zmíněném významu na sebe může vázat aktant patient, zatímco ve druhém významu nikoliv. V

případě, že se sloveso pojí s aktantem patient, je tato pozice ve valenčním rámci slovesa zastávána substantivem odkazujícím na dopravní prostředek, jehož pohyb nevolnost způsobuje. Následující tři příklady ukazují sloveso ve druhém významu, tedy bez aktantu patient. 你还觉得晕吗? 要不要歇一会儿? *Ještě je ti špatně? Chceš si chvíli odpočnout?* (HFK , 1381-1382) // 她晕得只能坐在椅子上。 *Motá se jí hlava tak, že může jen sedět na židli.* (HFK , 1381-1382) // 我今天有点儿不舒服, 有点儿晕。 *Dnes mi není nějak dobře, mám trochu závrať.* (HSK , 1416) Další příklad ukazuje způsob užití slovesa s aktantem patient. 你晕飞机吗? *Je ti v letadle špatně?* (HFK , 1381-1382)

Sloveso (醉 zuì – opít se, být opilý) na sebe v tomto významu nemůže vázat aktant patient. V případě, že je sloveso spojeno s aktantem patient, bývá jím substantivum či zájmeno odkazující na jinou osobu. V takovém případě je třeba sloveso chápat ve významu „opít někoho jiného“. Sloveso s tímto významem ovšem nepatří mezi slovesa analyzovaná v této práci. Způsob užití slovesa ve významu „opít se, být opilý“ je patrný na následujících příkladech. 谢谢, 不要了, 我很容易醉。 *Děkuji, už nechci, snadno se opiju.* (HFK , 1518) // 他还醉着呢, 让他睡吧。 *Ještě je opilý, nech ho spát.* (HFK , 1518) // 我就醉过一次, 我现在还记得。 *Opil jsem se jen jednou a ještě teď si to pamatuji.* (HFK , 1518)

Následující podskupina obsahuje 10 sloves, jejichž význam odkazuje na změny fyzických stavů, v nichž se nachází lidské tělo. Jedná se o slovesa 109. 愣 lèng – ztuhnout, zkoprnět; 125. 歿 mò – zemřít; 142. 膀 pāng – otékat, opuchnout; 185. 死 sǐ – zemřít; 190. 瘫 tān – ochrnout, být paralyzován; 232. 醒 xǐng – probudit se, procitnout; 256. 长 zhǎng – vyrůstat; 257. 涨 zhàng – napuchnout; 259. 着 zháo – usnout a 265. 肿 zhǒng – napuchnout, opuchnout.

První seskupení v rámci této podskupiny je tvořeno slovesy (膀 pāng – otékat, opuchnout), (涨 zhàng – napuchnout) a (肿 zhǒng – napuchnout, opuchnout). Všechna tři slovesa popisují proces, při němž dochází ke zvětšení určité části lidského těla v důsledku infekce či jiného onemocnění. Na základě uvedených příkladů užití jednotlivých sloves lze konstatovat, že slovesa jsou užívána v totožném kontextu a stejným způsobem. Rozdíl mezi jednotlivými slovesy bude tedy nejspíš v jejich příslušnosti k odlišným jazykovým registrům. 他的心脏病不轻, 脸都膀了。 *Jeho srdeční choroba je vážná, obličej má celý napuchlý.* (XHC , 1022) // 他的脸涨得通红。 *Obličej mu napuchnul a zrudnul.* (XHC , 1719) // 你脸有点儿肿, 是不是身子有问题? *Máš trochu napuchlý obličej, máš nějaké zdravotní problémy.* (HFK , 1466) // 天气太热, 我的腿都肿了。 *Je hrozné vedro, napuchly mi obě nohy.* (HFK , 1466)

Další seskupení sloves, která lze označit jako synonyma, je tvořeno slovesy (歿 mò – zemřít) a (死 sǐ – zemřít). Význam sloves je totožný a rozdíl mezi nimi spočívá pravděpodobně pouze v jejich příslušnosti k různým jazykovým registrům. 老人歿了，老忠大哥下了关东，拳房也散了。 *Když starý pán zemřel starý Zhong odjel do Guandongu a škola se taky rozpadla.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 据车下知情的孩子们讲：小石头的妈妈歿了，他也失学了。 *Děti, které vědí, o co jde, tvrdí: „Kamínkova maminka zemřela a on pak studii zanechal.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 难道他想死？ *Copak chce zemřít?* (HSK , 1096) // 他突然死了，大夫什么也没来得及做。 *Náhle zemřel a lékař nestihl udělat vůbec nic.* (HFK , 1056) Vzhledem ke zdrojům z nichž jednotlivé příklady pocházejí se lze domnívat, že sloveso (死 sǐ – zemřít) je součástí běžného hovorového jazyka, zatímco sloveso (歿 mò – zemřít) se vyskytuje spíše v jazyce psaném či přímo literárním.

Za významově blízká lze považovat slovesa (愣 lèng – ztuhnout, zkoprnět) a (瘫 tān – ochrnout, být paralyzován). O synonyma se ovšem nejedná. Sloveso (愣 lèng – ztuhnout, zkoprnět) popisuje proces, který nastává v případě šoku či strachu, kterému je tělo vystaveno. Proces, na který sloveso odkazuje není způsoben nějakou fyzickou příčinou a je většinou pouze krátkodobý. Sloveso (瘫 tān – ochrnout, být paralyzován) naopak popisuje proces, při němž člověk ztrácí motorické funkce většinou z důvodů nemoci či zranění. Příčiny procesu jsou tedy fyzické a většinou jsou dlouhodobé či dokonce trvalé. 他愣了半天没说话。 *Úplně ztuhnul a hrozně dlouho z něj nevypadlo ani slovo.* (HFK , 676) // 他那么一说，大家都愣了。 *Jak to řekl, všichni zkoprněli.* (HFK , 676) // 放心吧，即使将来你老了、瘫了，也决不会离开你。 *Uklidni se, i když v budoucnu zestárneš či ochrneš, v žádném případě tě neopustím.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 从小没有母亲，继母不管他，父亲又患骨癌瘫在床上。 *Od malička nemá matku, macecha se o něj nestará a otec je upoután na lůžko, protože onemocněl leukémií.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 瘫在床上，不能下地。 *Být upoután k lůžku a nemoci z něj slézt.* (XHC , 1321) V posledních dvou příkladech je slovesa (瘫 tān – ochrnout, být paralyzován) použito ve spojení s výrazem (在床上 zaichuangshang – na posteli). Celé spojení lze chápat ve významu „být upoután na lůžku“.

Sloveso (长 zhǎng – vyrůstat) popisuje proces růstu lidského těla či jeho části. 别担心你太矮，你还在长着呢。 *Neměj obavy, že jsi moc malý, ještě rosteš.* (HFK, 1413) // 在这个年龄孩子长得很快。 *V tomto věku rostou děti rychle.* (HFK, 1413) // 我妹妹长得比较胖。 *Moje mladší sestra je docela při těle.* (HFK, 1413) // 他的鼻子长得很难看。 *Nos mu vyrostl*

do oblodných rozměrů. (HFK , 1413) Jak lze vidět na uvedených příkladech sloveso je často následováno komplementem.

Zbývající dvě slovesa podskupiny (着 zháo – usnout) a (醒 xǐng – probudit se, procitnout) lze považovat za antonyma. Slovesa popisují opačné konce spánkového procesu. Sloveso (着 zháo – usnout) popisuje počáteční a sloveso (醒 xǐng – probudit se, procitnout) konečnou fázi spánku. K ilustraci způsobu užití slovesa (着 zháo – usnout) byl nalezen pouze jeden příklad. 一上床就着了。 *Jakmile vlezl do postele, tak usnul.* (XHC , 1721) Se slovesem se lze často setkat ve spojení (睡着 shuizhao – usnout), kde ovšem zastává funkci výsledkového modifikátoru slovesa. Užití slovesa v uvedeném příkladu by mohlo být eliptickým zkrácením zmíněného dvouslabičného výrazu (睡着 shuizhao – usnout). Příklady způsobu užití slovesa (醒 xǐng – probudit se, procitnout) jsou následující. 他都睡了一天一夜了，还不醒。 *Už spí jeden den a jednu noc v kuse a ještě se nevzbudil.* (HSK , 1303) // 我通常七点钟醒。 *Obvykle vstávám v sedm hodin.* (HFK , 1263) // 小孩儿每天夜里要醒好几次。 *Malé děti se budí mnohokrát za noc.* (HFK , 1263)

V následující podskupině jsou zařazena 4 slovesa se společným významem „nosit“. Jedná se o slovesa 11. 背 bēi – nést něco na zádech; 51. 带 dài – nosit; 105. 挎 kuà – nést (přes rameno/kolem krku/kolem pasu) a 211. 驮 tuó – nést na zádech.

V sémantické rovině je nejvíce obecné sloveso (带 dài – nosit), z jehož významu nijak nevyplývá konkrétní způsob nošení. Sloveso je tedy třeba chápat ve významu „přemísťovat z jednoho bodu do druhého“, jakým způsobem však k přemísťování dochází, často nevyplývá ani z širšího kontextu. 他不管到哪儿去，都喜欢随身带本书。 *Bez ohledu na to, kam jde, všude sebou rád nosí nějakou knihu.* (HSK , 253) // 这次出差不用带行李。 *Tentokrát není třeba si na služební cestu brát zavazadlo.* (HSK , 253)

Slovesa (背 bēi – nést něco na zádech) a (驮 tuó – nést na zádech) lze pokládat za synonyma. Způsob užití obou sloves je totožný. Obě slovesa se používají ve spojení s aktantem patient, jehož funkci naplňuje substantivum či zájmeno odkazující na nesený předmět či osobu. Rozdíl mezi oběma slovesy pravděpodobně tedy spočívá v jejich příslušnosti k odlišným jazykovým registrům.

老太太背着大包袱在街上走。 *Po ulici jde stará paní s velkým rancem na zádech.* (HFK , 50) // 这个女人背着小孩儿干活儿。 *Tato žena pracuje a při tom nosí na zádech malé dítě.*

(HFK , 50) // 别把包儿背在身后, 当心小偷儿! *Pozor na zloděje, nenoste balík na zádech.*

(HFK , 50) // 他驮着我过了河。 *Přenesl mě přes řeku na zádech.* (XHC , 1392) V předposledním příkladu je sloveso následováno spojením (在身后 zaishenhou – za tělem), které lze považovat za určitý způsob zdůraznění významu slovesa, jelikož v samotném významu slovesa je obsažena koncept „nesení na zádech“.

Sloveso (挎 kuà – nést (přes rameno/kolem krku/kolem pasu)) bylo zařazeno do skupiny A, protože v různých kontextech může odkazovat na různé způsoby nošení, během nichž jsou použity různé části těla. Hlavní význam slovesa je „nést něco zavěšeného na předloktí ohnuté paže“, ale tento význam slovesa je podrobněji analyzován v části práce zabývající se slovesy skupiny B. 游客每人都挎着一架照相机。 *Každý turista má kolem krku zavěšený foťák.* (HFK, 643) // 挎书包比提书包省力。 *Mít aktovku pověšenou přes rameno je pohodlnější než ji nést v ruce.*

(HFK , 643) U prvního příkladu je sloveso přeloženo jako „nést zavěšený kolem krku“. Tento překlad vychází ze skutečnosti, že většina turistů nosí fotoaparát zavěšený tímto způsobem a také vychází z francouzského překladu ve slovníku HFK. Pokud ovšem vycházíme pouze z příkladové věty bez úvah nad širším extralingvistickým kontextem, tak je nutno připustit, že nelze s přesností určit, na které části těla je turistův fotoaparát zavěšen.

Další podskupina obsahuje 3 slovesa s významem „porodit“. V sémantické rovině mezi slovesy neexistují žádné rozdíly. Slovesa se tedy pravděpodobně liší pouze svojí příslušností k odlišným jazykovým registrům. Jedná se o slovesa 175. 生 shēng – porodit; 239. 养 yǎng – porodit a 246. 育 yù – porodit. Všechna tři slovesa mají totožný způsob užití. Objevují se ve spojení s aktantem patient, jehož funkci vždy zastává substantivum odkazující na dítě přicházející zmíněným procesem na svět. 她不能生孩子。 *Nemůže mít děti.* (HFK, 987) // 大夫劝她别再生孩子了。 *Lékař ji přesvědčuje, aby již neměla děti.* (HFK, 987) // 她养了一个儿子。 *Porodila syna.* (XHC, 1579) // 她刚养了孩子。 *Právě porodila.* (HFK, 1304) // 未婚先育孩子可以上她爸爸的户口上吗? *Pokud se dítě narodí před svatbou, je možné zaregistrovat ho v místě bydliště otce?* (<http://zhidao.baidu.com/question/148075725.html> ; 29.12.2010)

Zbývajících 8 sloves skupiny A nebylo možno zařadit do nějaké konkrétní podskupiny, a proto jim je věnována pozornost samostatně. Jedná se o následující slovesa. 25. 尅 cào – šoustat, šukat; 26. 蹭 cèng – otírat se; 36. 触 chù – dotknout se; 47. 皸 cūn – mrazem popraskat (o kůži); 65. 抖 dǒu – třást se, zatřást se; 76. 拱 gǒng – odsunout, odstrčit; 127. 奶 nǎi – kojit a 227. 笑 xiào – smát se; vysmívat se.

Sloveso (禽 cào – šoustat, šukat) je jediným slovesem v této práci, které lze bez jakýchkoliv pochybností označit jako vulgarismus. Do skupiny A bylo sloveso zařazeno, jelikož při zmíněné činnosti je většinou zapojeno celé tělo, i když některé jeho části hrají zcela určitě podstatnější roli než jiné. Vzhledem k faktu, že se jedná o poměrně silný vulgarismus, byl nalezen pouze jeden příklad užití slovesa. Na uvedeném příkladu je však vidět, že se slovesa užívá ve spojení s aktantem patient. 身材不错，皮肤也很白，禽她一定爽晕了！ *Bezva figura a k tomu pěkně bílá pokožka, určitě bude paráda ji šoustat!* (<http://web.sexbucks.info/archiver/?tid-78727.html> ; 8.12.2010)

Zařazení slovesa (蹭 cèng – otírat se) mezi slovesa analyzovaná v této práci bylo poněkud problematické, protože v daném významu byl nalezen pouze jeden příklad užití slovesa, který ovšem bez znalosti širšího kontextu vyvolává jisté pochybnosti. 她不断蹭我的手，让我打字困难。 *Neustále se mi otírá o ruku, čímž mi psaní na stroji komplikuje.* (www.nciku.com) Uvedený příklad vedl k zařazení slovesa do skupiny A, jelikož není zcela jasné kterou částí těla se zmíněná osoba o ruku otírala. Skutečností vyvolávající pochybnosti je celý kontext věty. Odhlédneme-li od psané podoby příkladové věty, za původce děje by mohla být považována např. kočka, čímž by bylo sloveso vyřazeno z analýzy.

Znak (她 ta – ona) bývá většinou používán, hovoříme-li o lidské bytosti, nikoliv o zvířatech. Tato skutečnost mě vedla k rozhodnutí zařadit sloveso mezi ostatní slovesa analyzovaná v této práci. Pokud tedy připustíme možnost, že původcem děje v uvedeném příkladu je žena, je velmi pravděpodobné, že věta patří do kontextu, který je velmi blízký kontextu užití předchozího slovesa.

Sloveso (触 chù – dotknout se) bylo zařazeno do skupiny A, protože ve významu slovesa není implicitně obsažena skutečnost, že daná činnost je prováděna rukou. V opačném případě by bylo sloveso zařazeno do skupiny B. 他感觉到一只手在触他的口袋。 *Ucítil, jak se nějaká ruka dotkla jeho kapsy.* (HSK, 207) // 他触了一下旁边人的胳膊，说：“醒醒，该下车了。” *Dotkl se paže člověka, který byl vedle něj a řekl: „probudte se, musíte vystoupit.“* (HSK, 207) V prvním příkladu je skutečnost, že je dotek prováděn rukou, zmíněna přímo, což může znamenat, že sloveso samotné na tento fakt neodkazuje.

Sloveso (皸 cūn – mrazem popraskat (o kůži)) je zařazeno do skupiny A, jelikož z významu slovesa nevyplývá, že by jeho užití bylo omezeno jen na určitou část těla. V uvedeném příkladu je sice slovesem popisován stav lidských rukou, ale na základě příkladu nelze vyloučit možnost užití slovesa i při popisu jiných částí lidského těla. 我的手皸了，疼着呢。 *Od mrazu mi popraskaly ruce a teď to bolí.* (HFK , 176)

Sloveso (抖 dǒu – třást se, zatřást se) odkazuje na stav, který postihuje celé tělo či jeho části většinou z důvodů strachu, zimy, rozrušení či nemoci. 看到爸爸严厉的面孔, 他情不自禁地抖了一下。 *Jak uviděl tatínkův přísný obličej, bezděčně se zatřásl.* (HSK , 317-318) // 爷爷自从得了这种病, 手和脚就不停地抖。 *Od té doby co dědeček dostal tuhle nemoc, neustále se mu třesou ruce a nohy.* (HSK , 317-318) // 他激动得嘴唇抖了半天说不出话来。 *Vzrušením se mu chvěly rty tak, že po celou věčnost ze sebe nebyl schopen vypravit ani slovo.* (HFK , 264)

Sloveso (拱 gǒng – odsunout, odstrčit) je zařazeno do skupiny A, jelikož k činnosti na níž odkazuje může být použito více různých částí těla. Použití určité části těla je většinou specifikováno v širším větném kontextu. 他用胳膊肘拱了拱我。 *Odstrčil mě loktem.* (HFK , 386) // 用膝盖拱门 *otevřít dveře š'ouchnutím kolene* (HFK , 386)

Sloveso (奶 nǎi – kojit) se vždy vyskytuje ve spojení s aktantem patient. Funkci aktantu patient zastává substantivum odkazující na dítě. 奶孩子 *kojit dítě* (XHC , 977) // 我大姐正在隔壁奶孩子呢。 *Moje starší sestra právě ve vedlejší místnosti kojí dítě.* (HFK , 784)

Sloveso (笑 xiào – smát se; vysmívat se) je zařazeno do skupiny A, jelikož v průběhu zmíněné činnosti bývá aktivní více částí těla najednou. V prvním zmíněném významu sloveso nepřibírá aktant patient, zatímco ve druhém ano. 别笑了, 有什么好笑的? *Nesměj se, co je tady k smíchu?* (HFK , 1241-1242) // 演得很成功, 大家笑了一晚上。 *Zahrál to velmi úspěšně, všichni se smáli celý večer.* (HFK , 1241-1242) // 你不要笑我。 *Nesmíš se mi smát.* (HFK , 1241-1242) // 你们别笑我没钱, 有一天你也许也会变穷的。 *Nesmějte se mi, že nemám peníze, jednoho dne můžeš zchudnout i ty.* (HFK , 1241-1242)

Sémantická analýza sloves skupiny B

Ve skupině B jsou zařazena slovesa jejichž význam souvisí s činnostmi vykonávanými lidskýma rukama. Skupina obsahuje 98 sloves, která jsou dále rozdělena do menších podskupin na základě sémantické blízkosti.

První podskupina obsahuje 9 sloves jejichž význam lze vyjádřit pomocí českého slovesa „táhnout“. Jedná se o následující slovesa: 5. 拔 bá – vytáhnout, vytrhnout; 33. 扯 chě – táhnout; roztrhat; 93. 揪 jiū – pevně uchopit a táhnout; 107. 拉 lā – táhnout za sebou; 141. 攀 pān – pevně se chytit a šplhat nahoru; 184. 撕 sī – roztrhat; 194. 掏 tāo – rukou vytáhnout; 209. 拖 tuō – táhnout (za sebou po zemi) a 269. 拽 zhuài – táhnout (koho, co), zatáhnout (za co).

Z výše zmíněných 9 sloves k sobě mají významově velmi blízko slovesa (拔 bá – vytáhnout, vytrhnout), (扯 chě – táhnout; roztrhat) a (撕 sī – roztrhat). První dvě zmíněná slovesa lze použít jak ve významu „táhnout“, tak ve významu „trhat“. V případě slovesa (拔 bá – vytáhnout, vytrhnout) lze v některých příkladech význam „trhat“ chápat jako nejintenzivnější bod procesu tažení, kdy dojde k přetržení tahaného předmětu. Ze stejného důvodu je také sloveso do češtiny překládáno s předponami „vytáhnout“ a „vytrhnout“. Táhneme tak dlouho a intenzivně, až dojde k oddělení daného předmětu od jeho základu. Zmíněný význam je patrný na následujících dvou příkladech. 白头发不能拔，越拔长得越多。 *Bílé vlasy se nesmí vytrhávat, čím více se vytrhávají, tím více rostou.* (HSK , 15) // 我拔草给兔子吃。 *Vytrhávám trávu králíkům na krmení.* (HFK , 14-15) Sloveso (拔 bá – vytáhnout, vytrhnout) lze však použít i v kontextu, kde je popisováno vytažení určitého předmětu ven z jiného předmětu, aniž by daný proces zahrnoval odtržení. Tento kontext lze vidět v následujícím příkladu. 你拔手枪我就开火。 *Jestli vytáhneš pistoli, tak začnu střílet.* (HFK , 14-15)

Významy slovesa (扯 chě – táhnout; roztrhat) mají mezi sebou podobný vztah jako významy předcházejícího slovesa. Význam „roztrhat“ lze chápat jako výsledek intenzivního tahání za opačné konce téhož předmětu. Na rozdíl od předcházejícího slovesa je však užití slovesa ve dvou zmíněných významech jasně odlišeno. 他扯着我的胳膊不让走。 *Tahá mě za ruku, abych nikam nechodil.* (HSK , 159) // 我扯扯他的袖子，他还是不跟我走。 *Tahal jsem ho za rukáv a stejně se mnou nešel.* (HFK , 124) // 他气得把信扯了。 *Byl tak rozčilený, že dopis roztrhal.*

(HFK , 124) // 你从本子上扯一张纸给我。 *Vytrhni mi ze sešitu jeden list.* (HSK , 159) // 日历一下扯了好几页。 *Z kalendáře bylo naráz vytrženo mnoho stránek.* (HSK , 159) Poslední dva příklady se významově velmi blíží předcházejícímu slovesu. V případě slovesa (扯 chě – táhnout; roztrhat) je však třeba si všimnout, že ve všech zmíněných kontextech, kde má sloveso význam „trhat, roztrhat“ se jedná o trhání papíru. Význam slovesa, tak evokuje značně odlišný způsob trhání než v případě slovesa (拔 bá – vytáhnout, vytrhnout), kde lze hovořit spíše o vytržení, než o odtržení.

Posledním slovesem s významem „trhat“ je sloveso (撕 sī – roztrhat). Na rozdíl od předchozích dvou sloves je vždy slovesa (撕 sī – roztrhat) užito pouze ve významu „trhat“. Sloveso nelze užít ve významu „táhnout“. Na následujících příkladech lze vidět, že se sloveso (撕 sī – roztrhat) svým způsobem užití blíží spíše slovesu (扯 chě – táhnout; roztrhat), než slovesu (拔 bá – vytáhnout, vytrhnout). 他们爬树跳窗, 拆玩具, 撕图书。 *Šplhají po stromech, skákají z oken, ničí hračky a trhají knihy.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他看过那封信以后就撕了。 *Po přečtení dopis roztrhal.* (HFK ; 1055) // 别撕那张纸, 我上面记了电话号码。 *Ten papír netrhej, zapsal jsem si na něj telefonní číslo.* (HFK ; 1055)

Do dalšího seskupení významově blízkých sloves patří slovesa (拉 lā – táhnout za sebou), (拖 tuō – táhnout (za sebou po zemi)) a (拽 zhuài – táhnout (koho, co)), zatáhnout (za co). Všechna tři slovesa vyjadřují význam „táhnout nějaký předmět či osobu, a tím je přemístit či změnit jejich pozici“. Zmíněný význam je patrný v následujících příkladech. 拉车 *táhnout vůz* (HSK , 745) // 拉锯 *tahat pilou* (HSK , 745) // 拉窗帘 *zatáhnout závěs* (HSK , 745) // 包太沉, 还是放在地上拖吧。 *Balík je příliš těžký, radši ho dej na zem a táhni ho za sebou.* (HFK , 1153) // 妈妈拽着孩子过马路。 *Matka táhne dítě přes silnici.* (HSK , 1531) Ve čtvrtém příkladu je explicitně vyjádřen fakt, že zmíněný předmět je tažen po zemi. Slovesa (拽 zhuài – táhnout (koho, co)) je užito také v kontextu, kde se svým významem přibližuje slovesu (扯 chě – táhnout; roztrhat). Podobnost užití obou sloves lze vidět na následujícím příkladu. 他拽拽我的衣角, 让我小声儿点儿。 *Tahá mě za oblečení, abych se trochu ztišil.* (HSK , 1531)

Zbývající 3 slovesa podskupiny jsou značně specifická, a proto jsou rozebrána jednotlivě.

Jedná se o slovesa (揪 jiū – pevně uchopit a táhnout), (攀 pān – pevně se chytit a šplhat nahoru) a (掏 tāo – rukou vytáhnout). Význam slovesa (揪 jiū – pevně uchopit a táhnout) má v sobě obsaženu jistou dávku agrese. Daný předmět je pevně uchopen a je za něj taháno šhubavým pohybem či více pohyby. Z následujících příkladů je patrné, že se slovesa často užívá v kontextu, kde uchopeným předmětem je část těla. 别揪猫尾巴! *Nechytej kočku za ocas!* (HFK , 587) // 女人打架常常互相揪头发。 *Když se ženy perou, často se chytají za vlasy.* (HFK , 587) // 老师揪着他的耳朵把他赶出了教室。 *Učitel ho vytahal za ucho a vyhodil ho ze třídy.* (HFK , 587) // 别那么使劲儿揪电线，会断。 *Netahej za ten elektrický kabel tak silně, může se přetrhnout.* (HFK , 587)

Sloveso (攀 pān – pevně se chytit a šplhat nahoru) se vymyká z výše zmíněné podskupiny, jelikož na rozdíl od ostatních sloves jej nelze užít ve významu, kdy je nějaký předmět uchopen a tažen. V jeho významu je též obsažen proces tažení, ale není to uchopený předmět, který by byl přitahován k původci děje, ale původce děje sám sebe přitahuje podél uchopeného předmětu. 攀着绳子往上爬。 *Šplhat vzhůru po laně.* (XHC , 1019) // 他很会攀杠子。 *Je dobrý ve šplhu o tyči.* (HSK , 888)

Posledním slovesem podskupiny s významem „táhnout“ je sloveso (掏 tāo – rukou vytáhnout). Na základě kontextu v uvedených příkladech, lze vidět, že sloveso má vždy význam „rukou vytahovat něco z něčeho jiného“. 从口袋里掏钱。 *Vytáhnout peníze z kapsy.* (HFK , 1093) // 每天早晨我去鸡窝掏鸡蛋。 *Každé ráno jdu do kurníku vybrat vajíčka.* (HFK , 1093) // 他在兜里掏了半天，什么也没掏出来。 *V kapse lovil celou věčnost a stejně nic nevylovil.* (HSK , 1120)

V následující podskupině je zařazeno 11 sloves s významem „držet, uchopit, chytit“. Jedná se o slovesa 4. 扒 bā – držet se (něčeho, o co se zároveň opíráme); 6. 把 bǎ – uchopit, chytit; 24. 操 cāo – vzít, uchopit, držet; 32. 抄 chāo – uchopit, chytit, vzít; 35. 持 chí – vzít, uchopit, držet; 126. 拿 ná – vzít, uchopit; 162. 擎 qíng – zdvihnout, držet (nad hlavou); 222. 握 wò – uchopit, vzít; 268. 抓 zhuā – chytit, uchopit; poškrábat; 270. 捉 zhuō – chytit, uchopit a 273. 攥 zuàn – uchopit, držet.

Všechna slovesa této podskupiny lze označit za synonyma s výjimkou sloves (扒 bā – držet se (něčeho, o co se zároveň opíráme)) a (擎 qíng – zdvihnout, držet (nad hlavou)). I když v mnoha případech vyjadřují tato dvě slovesa význam, který lze vyjádřit českým ekvivalentem „držet“, v jejich významu jsou obsaženy jisté nuance. Přesný význam slovesa (扒 bā – držet se (něčeho, o co se zároveň opíráme)) je „držet se nějakého stabilního předmětu, o který se opíráme, nebo jsme na něm zavěšeni“. Zmíněný význam je patrný z následujících příkladů. 他扒着窗子往外看。 *Opírá se o okenní parapet a dívá se při tom ven.* (HSK , 14) // 他们扒着墙头儿往里看。 *Rukama jsou zavěšeni na zídce a koukají dovnitř.* (HFK , 14) // 两个邻居扒在墙头上聊天。 *Dva sousedé jsou opření o zídku a povídají si.* (www.nciku.com)

Sloveso (擎 qíng – zdvihnout, držet (nad hlavou)) stejně jako ostatní slovesa této podskupiny popisuje proces, při němž je v ruce svírán nějaký předmět, ale na rozdíl od ostatních sloves vždy popisuje situaci, kdy je daný předmět v ruce v pozici nad hlavou původce děje. 最常见的是胖娃娃抱着一条大鱼, 或者骑在鱼上, 擎着荷花莲蓬祝福“连(莲)年有余(鱼)”。 *Nejčastěji lze vidět tlustou panenku, jak drží v náruči rybu nebo jak jede na rybě a nad hlavou drží lotosový květ, zatímco přeje nadbytek v následujících letech.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 吃过“古都”(团圆饭)的拉萨市民按照习俗, 擎着火把走上街头。 *Po té, co si obyvatelé Lhasy dali tradiční jídlo Gudu, tak vyšli do ulic s loučemi nad hlavou, jak velí zvyklosti.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他跌跌撞撞地站了起来, 擎着酒杯, 猛地往陈毅面前一送。 *Vrávoravě se postavil, zdvihl číši a prudce ji poslal před Chen Yiho.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) V uvedených příkladech není fakt, že je daný předmět držený nad hlavou, vyjádřen explicitně. Tento fakt je explicitně zmíněn v rámci slovníkového hesla v XHC.

Chápeme-li slovesa chytit a držet jako slovesa popisující různé fáze téhož procesu, lze zbývající slovesa podskupiny dále dělit na dvě menší seskupení. Do prvního seskupení lze zařadit slovesa, která odpovídají spíše významu českého slovesa „držet“. Jedná se o slovesa, která popisují finální fázi celého procesu, tedy spíše stav, jenž nastane po té, co jsme něco chytili. Patří sem slovesa (把 bǎ – uchopit, chytit), (操 cāo – vzít, uchopit, držet), (持 chí – vzít, uchopit, držet), (握 wò – uchopit, vzít) a (攥 zuàn – uchopit, držet). Na následujících příkladech lze vidět, že slovesa odpovídají spíše významu českého slovesa „držet“. 两手把着冲锋枪。 *Držet kulomet oběma rukama.* (XHC, 20) // 他把着我的手教我写毛笔字。 *Drží moji ruku a vede mě tak při*

psaní znaků štětcem. (HSK , 15) // 她把钱全把在自己手里。Všechny peníze drží v ruce.

(HSK , 15) // 小李、小刘边跑边把马枪操在手里，正要准备战斗，... Xiao Li a Xiao Liu utíkají, v ruce drží pušku a chystají se k boji,... (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) //

这一幕场景让赵强更加发狂，他二话不说便持刀子朝着李全军的腿部和腹部连刺了几刀。Tato scéna pobláznila Zhao Qianga ještě víc a bez jediného slova několikrát bodl Li Quanjuna do nohy a do břicha nožem, který držel v ruce.

(xhby.net/xhby/content/2010-05/16/content_1630402.htm ; 8.12.2010) // 左边斗茶组组长，左手持茶杯，右手持茶壶，... Nalevo vedoucí skupinky čističů čaje drží v levé ruce čajové šálky

a v pravé čajovou konvici... (<http://zh.wikipedia.org/zh/斗茶图> ; 8.12.2010) // 他把信紧紧地握

在手里拒绝交出来。Dopis pevně svírá v ruce a odmítá ho vydat. (HFK , 1191) // 他手里握着一根棍子去找仇人算账。S holí v ruce jde najít svého nepřítele, aby si s ním srovnal účty.

(HFK , 1191) // 你攥在手里别放松。Drž to a nepovoluj. (HFK , 1516) // 别攥着我的手，

你弄疼我了。Nedrž mě za ruku, bolí to. (HFK , 1516) // 那个小孩儿攥着一把菜刀，真危险。

To malé dítě drží sekáček, je to skutečně nebezpečné. (HFK , 1516)

Z uvedených příkladů lze vidět, že slovesa vyjadřující význam „držet“ jsou často doprovázena příponou (着 zhe) a nebo slovním spojením (在手里 zai shouli – v ruce). Přítomnost přípony (着 zhe) a předložkového slovesa (在 zài – v, na) posiluje význam uvedených sloves popisujících stav a nikoliv akci, jelikož přípony zhe se často užívá ke zdůraznění skutečnosti, že činnost vyjádřená slovesem probíhá v nějakém vymezeném čase, tedy trvá. Jedná se tudíž o stav.

Předložkové sloveso (在 zài – v, na) je nejčastěji též připojováno bezprostředně za slovesa vyjadřující stav. U výše uvedených sloves lze zmíněné skutečnosti považovat za redundantní, ale kupříkladu u slovesa (拿 ná – vzít, uchopit) je přítomnost zmíněných jazykových elementů rozhodující pro jeho zařazení. Sloveso (拿 ná – vzít, uchopit) je možno na základě znalosti širšího jazykového rámce zařadit jak do jednoho, tak do druhého seskupení. Sloveso lze tedy chápat jako ekvivalent českého slovesa „držet“ nebo „vzít, chytit“ na základě výskytu zmíněných jazykových elementů zhe a zai, jak lze vidět z následujících příkladů. 他手里拿着一支毛笔。Drží v ruce štětec. (HSK , 856) // 两只手拿着，这样比较方便。Je to docela pohodlné, když se to drží oběma rukama. (HFK , 778) // 拿筷子 chopit se jídelních hůlek (HSK , 856) // 你给我拿一会儿，行不行？ Můžeš mi to na chvíli podržet? (HFK , 778)

Podobný charakter jako sloveso (拿 ná – vzít, uchopit) mají také slovesa (抓 zhuā – chytit, uchopit) a (捉 zhuō – chytit, uchopit). Přítomnost přípony zhe či předložkového slovesa zai pozměňuje význam sloves z „chytit“ na „držet“, ale ve většině případech se tato dvě slovesa vyskytují ve významu „chytit“. 小偷儿抓了一把钱就跑了。 *Zloděj chytit peníze a utekl.* (HFK , 1484) // 他抓了一大把花生放进了口袋。 *Nabral si plnou hrst buráků a nacpal si je do kapsy.* (HFK , 1484) // 你想用手捉它? 不行。 *Chceš ho chytit rukou? To se ti nepodaří.* (HFK , 1497) // 孩子们喜欢捉蜻蜓玩。 *Děti si rády chytají vážky na hraní.* (HSK , 1546) // 老人紧紧抓着年轻人的手, 感谢他的帮助。 *Důchodce pevně svírá mladíkovu ruku a děkuje mu za jeho pomoc.* (HSK , 1530) // 他把钱包牢牢地捉在手里。 *V ruce pevně svírá peněženku.* (HSK , 1546)

Jediné sloveso výše uvedené podskupiny, které bylo nalezeno pouze ve významu chytit je sloveso (抄 chāo – uchopit, chytit, vzít). Ve všech uvedených příkladech je jeho význam stejný. 有时候真想抄一根棍子把自己敲晕。 *Někdy mám chuť vzít nějakou tyč a tlouct se do bezvědomí.* (<http://hi.baidu.com/feiyang520/blog/item/9ec21f240b9fd13bc89559d5.html> ; 8.12.2010) // 你需要手抄一根棍子先打晕他再救起。 *Potřebuješ vzít nějakou hůl, nejdřív ho praštit tak, aby omdlel a pak ho zachránit.* (<http://www.douban.com/group/topic/13941970/> ; 8.12.2010) // 她想做的第一件事便是去自家厨房抄一把刀子, ... *První věc, kterou chtěla udělat, bylo jít do kuchyně a vzít si nějaký nůž...* (<http://www.bxiaoshuo.com/html/15/15035/2952702.html> ; 8.12.2010)

Následující podskupina je tvořena 12 slovesy s významem „třít, natírat, roztírat“. Jedná se o následující slovesa. 2. 搽 ān – rukou vetřít (léčivou mast či prášek do rány); 27. 搽 chá – rozetřít, roztírat (krém, olej apod.); natírat si (ruce, obličej); 37. 搥 chuāi – mnout, stlačit (rukou); uchopit a drhnout mezi rukama; 48. 搓 cuō – mnout si ruce; třít rukou; 70. 敷 fū – roztírat (lék, mast apod.); 87. 挥 huī – rukou si otřít (pot, slzy); 94. 揩 kāi – třít, otírat, utírat; 117. 捋 lǚ – hladit, uhladit (rukou něco pomačkaného či zvrásněného); 119. 抹 mǒ – otřít si (ústa apod.); rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.); 121. 搨 mén – zatlačit; třít, hladit; 167. 揉 róu – třít (rukou) a 176. 拭 shì – otřít, setřít. V rámci této podskupiny je možno dále vyčlenit menší seskupení sloves, která jsou si sémanticky velmi blízká.

Do prvního seskupení patří slovesa (搽 ān – rukou vetřít (léčivou mast či prášek do rány)), (搽 chá – rozetřít, roztírat (krém, olej apod.); natírat si (ruce, obličej)), (敷 fū – roztírat (lék, mast apod.)) a (抹 mǒ – otřít si (ústa apod.); rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.)). Všechna 4 uvedená

slovesa mají společný význam „na tělo nanést a rozetřít určitou substancí v podobě prášku, masti či tekutiny“.

Sloveso (搽 ǎn – rukou vetřít (léčivou mast či prášek do rány)) se užívá při popisu činnosti, kdy vtíráme léčivou substancí do rány. 快在伤口上搽些消炎粉。 *Rychle si do rány vetři prášek proti zanícení.* (www.zdic.net) // 赶紧搽上点儿止血药粉。 *Rychle si to potři práškem na zastavení krvácení.* (www.nciku.com) Sloveso (搽 chá – rozetřít, roztírat (krém, olej apod.); natírat si (ruce, obličej)) se užívá v případech, kdy hovoříme o nanášení kosmetických přípravků, jako je tomu v následujících příkladech. 她从来不搽口红。 *Nikdy nepoužívá rtěnku.* (HFK , 107) // 你脸上搽点儿橄榄油就不会皴了。 *Rozetři si po obličejí trochu olivového oleje, aby ses tak vyhnul prasklinkám v pokožce.* (HFK , 107)

U slovesa jsou uvedeny dva odlišné významy: „rozetřít, roztírat“ a „natírat si (ruce, obličej)“. I když popisovaná činnost je totožná, v některých případech lze za aktant pacient označit spíše ruce (či obličej), než daný přípravek. Ve dvou výše uvedených příkladech je aktantem pacient vždy hmota, která se natírá na pokožku či rty. V následujícím příkladu však funkci aktantu pacient zastává substantivum ruce. 用雪花膏搽手。 *namazat si ruce krémem* (HFK , 107)

Ze zbývajících dvou sloves je slovesu (搽 chá – rozetřít, roztírat (krém, olej apod.); natírat si (ruce, obličej)) bližší sloveso (抹 mǒ – otřít si (ústa apod.); rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.)), jelikož se ho též užívá v případě, kdy se ve funkci aktantu pacient vyskytují spíše než léky, kosmetické přípravky. Při popisu nanášení léčivých substancí je však také možno sloveso použít. V následujících příkladech jsou uvedeny obě možnosti. 往脸上抹点儿粉 *rozetřít si pudr po obličejí* (HFK , 769) // 抹口红 *nanést si rtěnku* (HFK , 769) // 她洗完脸总抹点儿雪花膏。 *Vždy si nanese trochu pleťového krému po té, co si umyje obličej.* (HFK , 769) // 在烫伤的地方抹点儿药膏。 *Natři si trochu léčivé masti na opařené místo.* (HFK , 769)

Sloveso (抹 mǒ – otřít si (ústa apod.); rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.)) má ještě druhý význam, který bude zmíněn v následujícím seskupení sloves. Z uvedených příkladů vyplývá, že funkci aktantu pacient slovesa (敷 fū – roztírat (lék, mast apod.)) zastává vždy substantivum označující nějakou léčivou substancí. 你每天早晚在肿的地方敷点儿这个药膏。 *Každý den ráno a večer si na opuchlé místo natři trochu této léčivé masti.* (HFK , 344) // 这个药水是拿来敷的, 不是服的。 *Tyto kapky jsou určeny pouze k potírání, nikoliv k orálnímu užívání.* (HFK , 344)

V následujícím seskupení jsou slovesa, jejichž významem je „setřením či otřením něco odstranit“. Jedná se o slovesa (挥 huī – rukou si otřít (pot, slzy)), (揩 kāi – třít, otírat, utírat) a (拭

shì – otřít, setřít). K výše zmíněným slovesům lze ještě přiřadit první význam slovesa (抹 mǒ – otřít si (ústa apod.); rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.)) z předchozí skupiny. Z následujících příkladů lze vidět, že zmíněná slovesa k sobě mají v sémantické rovině velmi blízko. 挥泪 *otřít si slzy* (HSK , 556) // 挥汗 *otřít si pot* (HSK , 556) // 他挥泪告别了家乡和亲人。 *Když se loučil s rodným krajem a se svými blízkými, utíral si z tváří slzy.* (HSK , 556) // 杨某掏出手帕揩了一下额上的汗，然后又从西服的内口袋里掏出一张纸。 *Yang Mei si vytáhl kapesník, otřel si pot z čela a pak si z vnitřní kapsy obleku vytáhl papír.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 小明珠揩着泪眼。 *Perlička si otírá uplakané oči.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 这是一个事故，他最后揩了一下嘴，不慌不忙地总结道。 *Nakonec si otřel ústa a v klidu shrnul situaci: „byla to nehoda“.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 别用手抹嘴。 *Neutírej si ústa rukou.* (HFK , 769) // 他吃完饭把嘴一抹就跑了。 *Po jídle si otřel pusu a hned odběhl.* (HFK , 769) // 他怕随行人笑话自己，悄悄地转身拭了一下眼睛，又擦了一下镜片， ... *Bál se, že se mu kolemjdoucí vysmějí, a tak se pomalu otočil, otřel si oči a taky brýle, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他站起来拭着泪对众人说： ... *Stoupl si, otřel si slzy a publiku řekl: ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Sloveso (抹 mǒ – otřít si (ústa apod.); rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.)) lze též použít v rozdílném valenčním rámci. V předcházejících příkladech zastávala funkci aktantu patient substantiva označující části těla či předměty, které jsou otírány. V následujícím příkladu lze vidět, že ve funkci aktantu patient se nachází substantivum „olej“, tedy látka zachycená na rukou, již je třeba setřít. 你别把手上的油抹在裤子上! *Neotírej si mastné ruce o kalhoty.* (HFK , 769)

Následující seskupení obsahuje slovesa s významem „hladit, třít, mnout“. Jedná se o slovesa (搥 chuāi – mnout, stlačit (rukou); uchopit a drhnout mezi rukama), (搓 cuō – mnout si ruce; třít rukou), (捋 lǚ – hladit, uhladit (rukou něco pomačkaného či zvrásněného)), (搡 sān – zatlačit; třít, hladit) a (揉 róu – třít (rukou)).

K prvnímu významu slovesa (搥 chuāi – mnout, stlačit (rukou); uchopit a drhnout mezi rukama) byl nalezen pouze následující příklad. 搥面 *mnout si obličej* (WL) Druhý význam slovesa lze považovat za odvozený z významu prvního, jelikož v obou případech sloveso popisuje téměř totožnou činnost. 衣服太脏，得多搥一搥。 *Oblečení je příliš špinavé, je třeba ho víc vydrhnout.* (HFK , 156) Rozdíl tedy existuje pouze v odlišnosti výrazů zastávajících funkci aktantu patient.

Sloveso (搓 cuō – mnout si ruce; třít rukou) se v prvním významu vyskytuje pouze ve spojení s výrazem (手 shou – ruka), jak lze vidět z následujících příkladů. 搓搓手就不冷了。 *Promni si ruce, aby ti nebyla zima.* (HSK , 235) // 他急得直搓手。 *Je tak nervózní, že si mne ruce.* (HFK , 177) Následující dva příklady se vztahují k druhému významu slovesa. 搓背 rukama třít záda (HSK , 235) // 你搓一搓，要不然洗不干净。 *Promni to mezi rukama, jinak to nevyčistíš.* (HFK , 177) Z překladu posledně uvedeného příkladu lze vidět, že výraz ve funkci aktantu pacient je zamlčen. Pravděpodobně se jedná o nějaký předmět, který je čištěn drhnutím mezi rukama. Uvedený český překlad je založen na francouzském překladu v uvedeném zdroji. Pokud je však brána v potaz pouze čínská věta, mohla by se vztahovat také k prvnímu významu slovesa a v takovém případě by nebyl čištěn nějaký cizí objekt, ale ruce patřící původci děje.

Zbývající slovesa podskupiny jsou (捋 lǚ – hladit, uhladit (rukou něco pomačkaného či zvrásněného)), (扞 mén – zatlačit; třít, hladit) a (揉 róu – třít (rukou)). Prvně zmíněné sloveso se užívá v kontextu, kde pomocí hlazení urovnáváme či upravujeme nějaký povrch, jehož tvar je pozměněn ve srovnání s původním stavem. Tento kontext je patrný ve všech následujících příkladech. 用手捋一捋胡子。 *rukou si hladit vousy* (HFK , 720) // 捋一捋衣服 *urovnat si pomačkané oblečení* (HFK , 720) // 他有爱捋头发的毛病。 *Příliš často si uhlazuje vlasy.* (HFK , 720) // 你裙子都折了，把它捋一捋。 *Tvá sukně je celá pomačkaná, narovnej si ji.* (HFK , 720) Přesný význam slovesa (扞 mén – zatlačit; třít, hladit) lze na základě uvedených příkladů chápat jako „jemně hladit (jako projev něhy apod.)“. 用手背扞一下她的头 *hřbetem ruky pohladit její hlavu* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 用手扞着脑袋 *rukou si hladit hlavu* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

U slovesa je uveden ještě další význam, a to „zatlačit“. K užití v daném významu byl nalezen pouze následující příklad, jehož interpretace je sporná. 芳汀逃走了，扞着自己的耳朵，免得听见那个人的哑嗓子。 *Fang Ding utekla a zakrývala si uši, aby neslyšela ochraptělý hlas toho člověka.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Sloveso zde popisuje činnost velmi podobnou hlazení. Při zakrývání uší je třeba na ně zatlačit, aby okolní zvuky nebyly slyšet, ale je také možné uši třít, čímž dosáhneme stejného efektu.

Český ekvivalent „zatlačit“ čínského slovesa (扞 mén – zatlačit; třít, hladit) tak lze považovat za odvozený na základě analogie s významem „hladit, třít“. Posledním slovesem podskupiny je sloveso (揉 róu – třít (rukou)), jehož se užívá v kontextu, kde třením dosahujeme léčivého či terapeutického účinku. V některých případech by mohli jako vhodné ekvivalenty sloužit také česká slovesa „hníst“ a „masírovat“. Zmíněné způsoby překladu jsou užity i u následujících

příkladů. 没事，揉揉就好了。 *To nic není, chvíli si to hlad' rukou a bude to dobré.*
(HSK , 1002) // 帮爸爸捶捶后背揉揉肩。 *Pomoci tatínkovi poklepáním zad a hnětením ramen.*
(HSK , 1002) // 扭了手腕，揉一揉就好了。 *Při poranění zápěstí, to stačí chvíli třít a je to dobré.* (HFK , 940) // 哪儿疼，我给你揉揉。 *Kde to bolí? Promasíruji ti to.* (HFK , 940)

V následující podskupině jsou zařazena slovesa popisující činnosti, při nichž je třeba specifickým způsobem použít lidských prstů na rukou. Do podskupiny patří následujících 17 sloves:
7. 掰 bāi – rukou rozdělit, rozlomit či rozlousknout (nějakou věc); 49. 撮 cuō – vzít do špetky; 59. 点 diǎn – dotknout se (prstem někoho k získání jeho pozornosti); 102. 抠 kōu – dloubat prstem; 111. 撩 liāo – rukou pokropit, postříkat (vodou); 128. 挠 náo – prsty lehce škrábat; 129. 拈 niān – vzít (mezi prsty); 130. 捻 niǎn – mnout mezi prsty; 132. 捏 niē – stisknout mezi palcem a dalším prstem; prsty tvarovat měkký materiál; 133. 拧 níng – ždímat; štípnout; 135. 弄 nòng – pohrávat si (s něčím v ruce); 152. 掐 qiā – uštípnout (palcem a nehtem jiného prstu); sevřít (v dlani); 169. 搔 sāo – škrábat se; 191. 弹 tán – rozhybat něco úderem prstů (struny, klavír apod.), brnkat, drnkat; 214. 挖 wā – šťourat se (v nose, uchu či nějakém materiálu); 251. 拊 zhǎ – měřit (délku na vzdálenost mezi roztaženým palcem a prostředníčkem) a 263. 指 zhǐ – ukazovat prstem.

Z podskupiny související s činnostmi lidských prstů lze dále vyčlenit seskupení 4 sloves, u nichž je popisovaná činnost prováděna pouze jedním prstem ruky. Jedná se o slovesa (点 diǎn – dotknout se (prstem někoho k získání jeho pozornosti)), (抠 kōu – dloubat prstem), (挖 wā – šťourat se (v nose, uchu či nějakém materiálu)) a (指 zhǐ – ukazovat prstem).

Sloveso (点 diǎn – dotknout se (prstem někoho k získání jeho pozornosti)) popisuje činnost, při níž se jedním prstem lehce dotkneme druhé osoby, převážně proto, abychom na sebe upoutali její pozornost. 我用手指点了他一下，他回过头来，吃惊地看着我。 *Ťukl jsem ho prstem, on se ohlédl a překvapeně na mě kouká.* (HFK , 240) // 妈妈用手点着我的脑门批评我。 *Maminka mě rukou ťukla do čela, aby zdůraznila svoji kritiku vůči mně.* (HSK , 294) // 医生轻轻地点着我的穴位。 *Lékař se jemně dotýká mých akupunkturálních bodů.* (HSK , 294)

Sloveso (指 zhǐ – ukazovat prstem) je stejně jako sloveso předchozí užíváno v kontextu, kdy chceme upoutat něčí pozornost, tentokrát na nějaký konkrétní objekt. Objekt, na který ukazujeme, zastává ve valenčním rámci slovesa funkci aktantu patient. 她指着墙上的画，给大家介绍。 *Ukazuje na obraz na zdi a něco o něm říká ostatním.* (HSK , 1487) // 用手指头指人很不礼貌。 *Ukazovat na lidi prstem je nezdvorné.* (HFK , 1453) // 他指着前边说，往前走 50 米就

到了。 *Ukázal před sebe a řekl: „běžte dopředu 50 metrů a jste tam.“* (HSK , 1487)

Následující dvě slovesa jsou si sémanticky velmi blízká a v mnoha kontextech mají význam naprosto totožný. Jedná se o slovesa (抠 kōu – dloubat prstem) a (挖 wā – šťourat se (v nose, uchu či nějakém materiálu)). Slovesa lze považovat za sémanticky totožné v případech, kdy popisují dloubání či šťourání v některých tělních dutinách. 抠鼻子 *dloubat se v nose* (HFK , 637) // 抠耳朵 *dloubat se v uchu* (HSK , 730) // 经常用手挖鼻孔。 *často se šťourat v nose* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 别老挖鼻子，拿手绢擤鼻涕。 *Nešťourej se pořád v nose, vysmrkej se.* (HFK , 1159) // 与这样的女孩子在一起，你喝酒抽烟打喷嚏挖耳朵脱掉皮鞋她都不会介意。 *Když jsi s takovou dívkou, pití, kouření, kýchání, šťourání v uchu ani ošoupané boty jí nebudou vadit.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Na nalezených příkladech lze vidět, že sloveso (抠 kōu – dloubat prstem) lze použít i v odlišném kontextu. 在墙上抠一个小洞。 *vydloubat ve zdi malou díрку* (HFK , 637)

V následujícím seskupení je zařazeno 8 sloves, která popisují činnosti, při nichž musí prsty na ruku vykonávat nějaký specifický pohyb. Jedná se o slovesa (掰 bāi – rukou rozdělit, rozlomit či rozlousknout (nějakou věc)), (撩 liāo – rukou pokropit, postříkat (vodou)), (挠 náo – prsty lehce škrábat), (捻 niǎn – mnout mezi prsty), (拧 níng – ždímat; štípnout), (弄 nòng – pohrávat si (s něčím v ruce)), (搔 sāo – škrábat se) a (弹 tán – rozhybat něco úderem prstů (struny, klavír apod.), brnkat, drnkat).

Sloveso (掰 bāi – rukou rozdělit, rozlomit či rozlousknout (nějakou věc)) popisuje činnost, při níž jedna ruka většinou drží nějaký předmět a druhá ruka odlamuje či odlupuje část daného předmětu. Jak jde vidět na následujících příkladech, jedná se většinou o nějaký předmět určený ke konzumaci. Odlupovaná část předmětu musí být pevně stisknuta mezi prsty, a proto je sloveso zařazeno v tomto seskupení. 你看，要这样掰玉米才掰得快。 *Podívej, jen takhle je možné oddělit zrnka kukuřice rychle.* (HFK , 21) // 我掰了一块面包给他吃。 *Odlomil jsem kus chleba pro něj.* (HSK , 19) // 把你的馒头掰一半给我。 *Odloupni mi půlku svého knedlíku.* (HFK , 21)

Sloveso (撩 liāo – rukou pokropit, postříkat (vodou)) je jedno z mála sloves mimo skupinu A nesoucí označení OS. Popisuje činnost, při níž je prudkým roztažením prstů na ruce rozstříknuta voda na téže ruce zachycená. Vzhledem ke skutečnosti, že ve funkci aktantu patient je vždy výraz shui – voda), tak nese sloveso výše zmíněné označení OS. Z formálního hlediska se v podstatě jedná o verbo-nominální konstrukci, v níž je vztah mezi slovesem a jeho objektem velmi těsný. Způsob užití slovesa je patrný z následujících příkladů. 先撩些水然后再扫地。 *Nejdříve zem*

trochu pokrop vodou a pak ji zameť. (XHC , 856) // 水大约有些凉，他们往身上擦了擦水，然后，慢慢地，一个接一个走过来，将光光的屁股，靠在船舷上。 *Pokropili se celkem chladnou vodou a pak se pomalu jeden po druhém holými zadky opřeli o okraj lodi.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Slovesa (挠 náo – prsty lehce škrábat) a (搔 sāo – škrábat se) lze považovat za synonyma. K prvně zmíněnému slovesu byl nalezen pouze jeden příklad užití, ale lze se domnívat, že způsob jeho užití je velmi podobný způsobu užití slovesa (搔 sāo – škrábat se). 你别挠了! *Neškrábej!* (HFK , 791) // 搔头皮 *škrábat se na hlavě* (XHC , 1177) // 那男孩搔了搔耳朵。 *Ten chlapec si škrábal ucho.* (WL) // ...还抬起胳膊，搔着黑乎乎的腋窝 ... *Ještě zvedl paži a škrábe se v černém podpaží.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Sloveso (捻 niǎn – mnout mezi prsty) popisuje činnost, při níž je určitý materiál zmíněným pohybem upravován do žádoucího tvaru či přesouván do žádoucí polohy. 妇女们捻线。 *Ženy vyrábějí provázky tak, že mnou materiál mezi prsty.* (HSK , 872-873) // 捻胡须 *mnout si vousy mezi prsty* (HSK , 872-873) // 僧人捻佛珠。 *Buddhistický mnich probírá mezi prsty modlitební korále.* (HSK , 872-873) // 大夫轻轻地捻着针问：感觉怎么样? *Doktor lehce pootočil jehlou a zeptal se: Jaký to ve Vás vyvolává pocit?* (HSK , 872-873)

Sloveso (拧 níng – ždímat; štípnout) má dva významy, které popisují téměř totožnou činnost. Význam „ždímat“ popisuje kroutivý pohyb předmětu drženého oběma rukama, kterého docílíme protáčením zápěstí obou rukou v opačném směru. Význam „štípnout“ popisuje velmi podobný pohyb, který je však většinou vykonáván pouze prsty jedné ruky. V následujících příkladech je výše zmíněná analogie obou pohybů více patrná. 拧手巾 *ždímat ručník* (XHC , 1001) // 把衣服拧一拧。 *vyždímat oblečení* (HFK , 805) // 你别拧你妹妹。 *Neštípej svoji sestřičku.* (HFK , 805) // 拧耳朵是处罚孩子的一种方式。 *Točení uchem je jedním ze způsobů jak potrestat děti.* (HFK , 805) Zvláště v posledním příkladu je popsána situace, při níž je pohyb prováděný rukou velmi podobný pohybu, k němuž dochází při ždímání.

Sloveso (弄 nòng – pohrávat si (s něčím v ruce)) popisuje činnost, při níž je s určitým objektem v ruce manipulováno blíže neurčeným způsobem. Sloveso bylo zařazeno do této podskupiny, jelikož při manipulaci s objekty drženými v ruce lze předpokládat určitý pohyb prstů dané ruky. Sloveso nicméně neodkazuje na nějaký více specifický pohyb prstů ruky. Z následujících příkladů je však patrné, že popisovaná činnost se bez pohybu prstů neobejde. 别弄这个了，再弄就要坏了。 *Nehraj si s tím, jestli budeš pokračovat, rozbiješ to.* (HFK , 810) // 你别总弄那只小虫

子，它会咬你的。 *Nehraj si pořád s tou havětí, může tě to kousnout.* (HSK , 879)

Sloveso (弹 tán – rozhybat něco úderem prstů (struny, klavír apod.), brnkát, drnkát) je v daném významu nejčastěji používáno při popisu hry na hudební nástroje. 据了解，在暑期，有的学生选择学习跳舞、弹吉他、瑜伽等训练，他们意在修身养性。 *Jestli jsem to správně pochopil, tak se někteří studenti v létě věnují studiu tance, hraní na kytaru či studiu jógy a podobným aktivitám, aby tak více zapracovali sami na sobě.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 据他自己说，他会雕刻、会作画、会弹古琴与钢琴、会作诗、小说，与戏剧：全能的艺术家。 *Dle jeho vlastních slov ovládá řezbářství, malbu, hru na guqin a na klavír a dále také umí skládat básně, psát prózu a divadelní hry: zkrátka všestranný umělec.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Do následujícího seskupení byla zařazena slovesa (撮 cuō – vzít do špetky) a (拈 niān – vzít (mezi prsty)), která popisují specifický způsob držení určitých objektů či látek mezi prsty.

Sloveso (撮 cuō – vzít do špetky) popisuje způsob uchopení většinou užívaný při dávkování sypkých materiálů. 撮药 *nabrat špetku léčivého prášku* (XHC , 237) // 撮了点儿盐。 *Nabrat špetku soli.* (XHC , 237) Na prvním příkladu lze vidět, že skutečnost, zda se v daném spojení jedná o léčivý prášek, mast či tekutinu, lze poznat pouze na základě použitého slovesa.

Sloveso (拈 niān – vzít (mezi prsty)) popisuje blíže nespecifikovaný způsob uchopení určitého předmětu mezi prsty jedné ruky. 从罐子里拈一块糖。 *vzít z krabičky kousek cukru* (HFK , 800) Na základě uvedeného příkladu lze předpokládat, že se jedná o uchopení předmětu mezi palcem a ukazováčkem.

Na pomezí mezi dvěma posledně zmíněnými seskupeními se nacházejí slovesa (捏 niē – stisknout mezi palcem a dalším prstem; prsty tvarovat měkký materiál) a (掐 qiā – uštípnout (palcem a nehtem jiného prstu); sevřít (v dlani)). Významy obou sloves mohou odkazovat jak na specifický pohyb prstů ruky, tak na specifický způsob držení.

Oba zmíněné významy slovesa (捏 niē – stisknout mezi palcem a dalším prstem; prsty tvarovat měkký materiál) lze v podstatě považovat za významy popisující rozdílné fáze téhož procesu. V uvedených příkladech lze vidět určité významové nuance. 孩子们捏着鼻子跳进水里。 *Děti skáčou do vody se zacpaným nosem.* (HFK , 804) // 毛笔要捏在这三个指头中间。 *Štětec je třeba držet mezi těmito třemi prsty.* (HFK , 804) // 年三十儿，家家都要捏饺子。 *V předvečer konce roku, se ve všech domácnostech musí dělat plněné taštičky.* (HSK , 874) // 这些小泥人儿是你捏的？捏得很不错。 *Tyto hliněné postavičky si uhnětl ty? Jsou moc povedené.*

(HFK , 804) // 这个洋娃娃一捏就会叫。 *Jakmile se tato panenka stiskne, tak vydává zvuky.*

(HFK , 804) V prvních dvou příkladech je popisována situace, kdy dochází k držení zmíněných předmětů, zatímco v třetím a čtvrtém příkladu je popisován spíše pohyb vykonávaný prsty na rukou, kterým dochází k tvarování zmíněných materiálů. Poslední příklad lze chápat oběma způsoby.

Za hlavní význam slovesa (掐 qiā – uštípnout (palcem a nehtem jiného prstu); sevřít (v dlani)) lze považovat význam „štípnout, uštípnout“, protože k druhému významu slovesa byl nalezen pouze následující příklad. 掐脖子。 *stisknout hrdlo* (HSK , 938) Z dalších příkladů je patrné, že vhodným českým ekvivalentem čínského slovesa může být jak sloveso „uštípnout“, tak sloveso „štípnout“. První význam odkazuje na skutečnost, že daná věc byla odstraněna či přemístěna ze své původní polohy, zatímco druhý význam nikoliv. 别掐公园里的花儿。 *Netrhej květiny v parku.* (HSK , 938) // 小王正在菜园里掐豆角儿。 *Xiao Wang právě na zahrádce trhá fazolky.* (HFK , 874) // 他使劲地掐了我一下。 *Vší silou mě štípnul.* (HFK , 874) // 上课时他不断地掐旁边的女孩儿。 *Během vyučování neustále štípá dívku, která sedí vedle něj.* (HFK , 874)

Posledním slovesem podskupiny související se specifickou činností vykonávanou prsty na ruce je sloveso (251. 拃 zhǎ – měřit (délku na vzdálenost mezi roztaženým palcem a prostředníčkem)). Sloveso nelze zařadit do předešlých seskupení, jelikož neodpovídá nezbytným kritériím daných seskupení. Pro sloveso byl nalezen pouze následující příklad, z něhož lze ovšem snadno odvodit způsob užití slovesa. 用手拃了拃桌面。 *prsty odměřit rozměry desky stolu* (XHC , 1707)

Následující podskupina obsahuje 5 sloves, jejichž společným významem je „udeřit, uhodit, bít“. Jedná se o slovesa 50. 打 dǎ – bít, tlouci; 78. 掴 guāi – udeřit, bouchnout (dlaní); 140. 拍 pāi – dlaní udeřit; 149. 扑 pū – udeřit, plácnout (dlaní) a 170. 扇 shān – udeřit (dlaní).

Jediným slovesem podskupiny u něhož není přesně specifikováno, jakým způsobem zmíněná činnost probíhá, je sloveso (打 dǎ – bít, tlouci). Z tohoto hlediska je lze považovat za hyperonymum ke zbývajícím slovesům podskupiny. Způsob užití slovesa je patrný z následujících příkladů. 这个醉鬼老打孩子。 *Tenhle ochlasta pořád bije děti.* (HFK , 182-184) // 要是再听到他打老婆，我就叫警察。 *Jestliže ještě jednou uslyším, jak bije manželku, tak volám policii.* (HFK , 182-184)

Ostatní slovesa podskupiny jsou si sémanticky velmi blízká. Všechny mají význam „udeřit dlaní“, ale užívá se jich v odlišném kontextu. Slovesa (掴 guāi – udeřit, bouchnout (dlaní)) a (扇

shān – udeřit (dlaní)) jsou užívána výhradně v kontextu, kdy je dlaní člověk udeřen do obličeje či jiné části hlavy. V konkrétních příkladech jsou tedy nejvhodnějšími českými ekvivalenty těchto dvou sloves slovesná spojení „dát facku“ a „dát pohlavek“. Z formálního hlediska je užití obou sloves stejné. 搥了他一记耳光。Dostal pohlavek. (XHC ; 499) // 提卡不停地搥他的脸。Tica ho neustále fackuje. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 扇了他一耳光。Vrazila mu pohlavek. (XHC , 1188) // 她看见老王后扬手就扇了他一巴掌, ... Jak uviděla Starého Wanga, tak zvedla ruku a vrazila mu facku. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Sloveso (拍 pāi – dlaní udeřit) je většinou užíváno v odlišném kontextu než předchozí dvě slovesa. V případě, že funkci aktantu patient zastává substantivum označující lidské tělo či jeho část, nejvhodnějším českým ekvivalentem je sloveso „plácát, poplácát“. V takových případech chybí slovesu nuance agresivity, která je přítomna u předchozích dvou sloves. 拍手 tleskat (HSK , 884-885) // 拍肩膀 plácát po rameni (HSK , 884-885) // 拍后背 plácát po zádech (HSK , 884-885) // 拍拍她的脸, 让她醒过来。Propleskni ji, ať se vzbudí. (HFK , 819) Sloveso lze použít i v kontextech, kde aktantem patient není lidské tělo či jeho část. 孩子们拍着桌子起哄。Děti dělají hluk bušením do stolu. (HFK , 819) // 拍皮球 udeřit do míče (HSK , 884-885)

Sloveso (扑 pū – udeřit, plácnout (dlaní)) lze použít v podobném kontextu jako sloveso (拍 pāi – dlaní udeřit), s výjimkou kontextu, kde je aktantem patient lidské tělo či jeho část. V tomto významu bylo sloveso nalezeno pouze v následujícím příkladě. 扑蝇 plácnout muchu (XHC , 1060)

Další podskupina je tvořena následujícími 4 slovesy. 3. 按 àn – stisknout, zmáčknout (rukou či prstem); 69. 摁 èn – přitlačit, zatlačit (rukou); 153. 拃 qiǎ – sevřít (mezi palce a ukazováčky) a 154. 卡 qiǎ – stlačit místem mezi palcem a ukazováčkem. Společným významem těchto sloves je „stisknout, zmáčknout, zatlačit“.

Sloveso (按 àn – stisknout, zmáčknout (rukou či prstem)) lze označit za nejobecnější z této podskupiny, jelikož způsob jakým je daná činnost prováděna není přesně specifikován. Původcem děje, tedy aktantem aktor může být jak lidská ruka, tak pouze jeden prst či prstů několik. 我按了三次门铃, 也没人开门。Zvonek u dveří jsem zmáčkł třikrát, a i tak nikdo neotevřel. (HSK , 9) // 你按着点儿帽子, 别让风吹跑了。Přidrž si trochu tu čepici, ať ti ji vítr neodfoukne. (HFK , 7) // 我想站起来, 但他用手把我按在椅子上。Chtěl jsem vstát, ale on mě rukou zatlačil do židle. (HFK , 7)

Na rozdíl od některých dalších sloves podskupiny význam slovesa (按 àn – stisknout, zmáčknout (rukou či prstem)) je „tlakem ruky či prstu působit na určitý vnější objekt“, nejedná se tedy o tisknutí či mačkání daného objektu v dlani. Na následujícím příkladu lze vidět, že sloveso (按 àn – stisknout, zmáčknout (rukou či prstem)) může popisovat také situaci, kdy není zcela zřejmé, která část těla na vnější objekt tlačí. V podobných případech se tak sloveso do jisté míry vymyká zařazení do skupiny B. 我把他按在地上。 *Přitisknul jsem ho k zemi.* (HSK , 9)

Sloveso (摁 èn – přitlačit, zatlačit (rukou)) se ze všech sloves podskupiny svým významem nejvíce blíží slovesu (按 àn – stisknout, zmáčknout (rukou či prstem)). Na uvedených příkladech lze vidět, že aktorem aktant je na rozdíl od předchozího slovesa vždy lidská ruka. 我摁电钮的时候被电打了一下。 *Když jsem zatlačil na knoflík, koplo mě to.* (HFK , 290) // 在市区禁止乱摁喇叭。 *V městských oblastech je zakázáno troubit jen tak pro nic za nic.* (HFK , 290)

Sloveso (拊 qiá – sevřít (mezi palce a ukazováčky)) se od ostatních sloves podskupiny liší tím, že popisuje činnost, při níž jsou aktivní obě ruce. Svíraný objekt je rukama obemknut tak, že palce obou rukou směřují k sobě a ostatní prsty vytvářejí kruh kolem svíraného objektu. K ilustraci způsobu užití slovesa byl nalezen pouze následující příklad. 扶着腰 *mít ruce v bok* (XHC , 1082)

Sloveso (卡 qiǎ – stlačit místem mezi palcem a ukazováčkem) vyjadřuje význam velmi podobný předchozímu slovesu. Rozdílem je, že kruh objímající stlačený objekt je tvořen pouze prsty jedné ruky. Stejně jako k předchozího slovesa byl ke slovesu (卡 qiǎ – stlačit místem mezi palcem a ukazováčkem) nalezen pouze jeden příklad užití. 卡脖子 *stisknout hrdlo* (XHC , 1082)

Následující podskupina obsahuje 4 slovesa se společným významem „sbírat“. Jedná se o slovesa 22. 采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.); 90. 捡 jiǎn – sbírat ze země; 173. 拾 shí – vzít do ruky (ze země) a 253. 摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce).

Slovesa (捡 jiǎn – sbírat ze země) a (拾 shí – vzít do ruky (ze země)) jsou v podstatě synonyma. Obě slovesa mají význam „sbírat ze země“. Na uvedených příkladech lze vidět, že i jejich způsob užití je stejný. 他们一边玩一边捡树枝。 *Hrají si a při tom sbírají větve.* (HSK , 611) // 我喜欢去海边捡贝壳。 *Rád chodím na mořské pobřeží sbírat škeble.* (HSK , 611) // 她一边拾贝壳一边数数儿。 *Sbírá mušle a zároveň si je přepočítává.* (HSK , 1056) // 我记得，我小时候也拾过牛粪。 *Pamatuji se, že když jsem byl malý, tak jsem taky sbíral kravská hovna.* (HFK , 997)

Slovesa (采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.)) a (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)) jsou rovněž synonyma. Obou sloves je užíváno v totožných kontextech, ale sloveso (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)) má větší tendenci objevovat se v kontextech, kde je popisován sběr plodů či květů nacházejících se ve větší výšce.

Sloveso (采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.)) lze užívat ve stejném kontextu jako sloveso (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)), ale navíc je užíváno v kontextu, kde se jedná o sběr plodů, květů či rostlin rostoucích u země. 他们到山里采草药去了。 *Šli do hor sbírat léčivé byliny.* (HFK , 95) // 她采了一把野花。 *Nasbírala hrst volně rostoucích květin.* (HSK , 119) // 采茶的差不多都是女人。 *Většinou jsou to ženy, kdo sbírá čaj.* (HFK , 95) // 他正在树上采苹果。 *Právě na stromě sbírá jablka.* (HSK , 119) // 这片山坡的茶才摘了一半。 *Čaj na tomto svahu je sezsbírán jen z poloviny.* (HFK , 1404) // 从树枝上摘了一个李子。 *Z větve utřhl jednu švestku.* (HFK , 1404) // 他登上梯子在摘苹果呢。 *Právě na žebříku trhá jablka.* (HFK , 1404)

Způsob užití sloves ve čtvrtém a předposledním příkladu obzvláště podporuje domněnku, že sloveso (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)) je na rozdíl od slovesa (采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.)) užíváno tam, kde se sbíraný předmět nachází ve výšce. Ve čtvrtém příkladu totiž dochází ke sběru ve větvích stromu, zatímco předposlední příklad evokuje spíše plod ve výšce na větvi. Tuto hypotézu podporuje i následující příklad užití slovesa (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)). 摘帽子 *smeknout klobouk* (XHC , 1708) Užití slovesa (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)) je zde distinktivní, protože v případě, že by bylo nahrazeno slovesem (采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.)), nebylo by možné poznat, kde se klobouk nachází. V uvedeném příkladu je naopak zřejmé, že se nachází na hlavě. Uvedené příklady užití slovesa (采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.)) také ukazují, že slovesa je více užíváno v kontextu, kde se jedná o sběr ve větším množství. Na mnoha místech by tedy vhodným českým ekvivalentem mohlo být nejen sloveso „sbírat“, ale také „sklízet“ (tj. sbírat ve větším množství). Příklady užití slovesa (摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce)) svádějí spíše k hypotéze, že se jedná o sběr nahodilý, nikoliv o organizovanou sklizeň.

Další podskupina obsahuje 6 sloves s významem „házet“. Jedná se o následující slovesa. 148. 撇 piě – vyhodit; 166. 扔 rēng – házet; 179. 摔 shuāi – odhodit, zahodit; 180. 甩 shuāi – odhodit; 204. 投 tóu – házet a 264. 掷 zhì – zahodit, odhodit. Všechna slovesa patřící do této podskupiny mají téměř totožný způsob užití i význam. Hlavní rozdíly mezi jednotlivými slovesy

jsou tedy pravděpodobně v jejich příslušnosti k odlišným jazykovým registrům.

Způsob užití sloves lze vidět na následujících příkladech. 战士练习撒手榴弹。 *Bojovníci trénují hod granátem.* (HFK , 846) // 往湖里撒石头 *házet kameny do jezera* (HFK , 846) // 几个孩子往湖里扔石头。 *Několik dětí hází kameny do jezera.* (HSK , 997) // 他扔手榴弹不仅扔得远，而且扔得准。 *Hází granátem nejen daleko, ale taky přesně.* (HSK , 997) // 往空中摔鞭炮。 *vyhazovat do vzduchu petardy* (XHC , 1273) // 把笔记本往桌上一摔，说道： ... *Odhodil zápisník na stůl a řekl: ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 甩手榴弹 *odhodit granát* (XHC , 1274) // 他每天练习掷手榴弹。 *Každý den trénuje hod granátem.* (HSK , 1494) Na uvedených příkladech lze vidět, že odhazovaný předmět vždy naplňuje funkci aktantu patient a pokud je zmíněno místo dopadu odhazovaného předmětu, je vždy uváděno výrazem (往 wang – směrem k, směrem do). Určitou výjimkou mezi výše uvedenými slovesy je sloveso (投 tóu – házet), u kterého lze najít odlišnosti ve způsobu užití. 投手榴弹 *házet granát* (XHC , 1374) V tomto příkladu je slovesa užitá stejně jako ostatních sloves podskupiny. Odhazovaný předmět naplňuje ve valenčním rámci slovesa funkci aktantu patient.

V následujícím příkladu je však užití slovesa odlišné. 投篮 *házet na koš* (XHC , 1374) Funkce aktantu patient není naplňována substantivem označujícím vrhaný předmět, ale substantivem označujícím místo dopadu vrhaného předmětu. Zmíněné spojení je tedy nutné chápat ve významu „házet na koš“, nikoliv ve významu „házet košem“. Tuto nuanci ve významu lze vysvětlit pomocí druhého významu slovesa (投 tóu – házet), který je „vrhnout se (někam za účelem sebevraždy)“. Druhý význam slovesa je analyzován samostatně v části práce, která se zabývá slovesy spadajícími do skupiny A. V případech, kdy má sloveso druhý význam, naplňují funkci aktantu patient vždy substantiva označující místo dopadu vrhaného předmětu (v daném případě lidského těla) např. 投河 *vrhnout se do řeky* (XHC , 1374) . Zmíněné spojení 投篮 *házet na koš* (XHC , 1374) lze proto chápat jako spojení nacházející se ze sémantického hlediska na pomezí dvou zmíněných významů slovesa.

V následující podskupině jsou zařazena slovesa popisující činnosti, v nichž jsou zapojeny celé paže. Jedná se o následující slovesa. 10. 抱 bào – pažemi obejmout, držet (v obětí, v náruči); 15. 摺 biào – paží se pevně zaháknout (o paži druhé osoby); 30. 搀 chān – podpírat někoho (rukou v podpaží); 72. 扶 fú – podpírat (zvednout někoho, kdo leží); 89. 夹 jiā – stisknout, držet (v podpaží); 108. 揽 lǎn – obejmout; 116. 搂 lōu – obejmout a 243. 拥 yōng – obejmout.

Sloveso (抱 bào – pažemi obejmout, držet (v obětí, v náruči)) popisuje činnost, při které je někdo či něco objímáno a zároveň drženo v náruči. Ve funkci aktantu patient ve valenčním rámci

slovesa se většinou nacházejí substantiva označující osoby či předměty, které lze vzít do náručí (tj. většinou malé děti, zvířátka apod.). Konkrétní způsob užití slovesa lze vidět na následujících příkladech. 她抱着一个小女孩。 *Drží v náruči malou holčičku.* (HSK , 42) // 孩子抱着一只小狗。 *Dítě drží v náruči pejska.* (HSK , 42) // 他抱着一大堆书。 *Drží v náruči hromadu knih.* (HSK , 42) // 那个小孩就喜欢人抱。 *To malé dítě je moc rádo, když ho někdo drží v náruči.* (HFK , 40)

Sloveso (摺 biào – paži se pevně zaháknout (o paži druhé osoby)) nese označení OS, jelikož se v nalezených příkladech vyskytuje vždy ve spojení se stejným aktantem patient. Aktantem patient je v těchto případech dvouslabičné substantivum (胳膊 gebo – paže), takže nelze hovořit o verbo-nominálním slovese. Sloveso (摺 biào – paži se pevně zaháknout (o paži druhé osoby)) je jedním z mála sloves nesoucích označení OS, která nepatří do skupiny A a do kategorie 3. Z uvedených příkladů lze vidět, že variabilita užití slovesa je značně limitována. 两个人摺着胳膊散步。 *Dva lidé se procházejí zavěšeni jeden do druhého.* (www.nciku.com) // 母女俩摺着胳膊走。 *Matka s dcerou jdou zavěšeny jedna do druhé.* (XHC , 91)

Slovesa (搀 chān – podpírat někoho (rukou v podpaží)) a (扶 fú – podpírat (zvednout někoho, kdo leží)) lze v mnoha případech chápat jako synonyma. Způsob i kontext užití obou sloves je stejný. 搀着他点儿, 他还很虚弱。 *Trochu ho podepři, je ještě velmi zesláblý.* (HFK , 113) // 她搀着那个病人走。 *Podpírá toho pacienta při chůzi.* (HFK , 113) // 你扶他去看病。 *Běž s ním k doktorovi, cestou ho budeš podpírat.* (HFK , 344) // 一个小学生扶着盲人过马路。 *Nějaký školák pomáhá slepci přejít ulici.* (HSK , 390) Na základě glosy v závorce za českým ekvivalentem slovesa lze v sémantické rovině předpokládat jistý rozdíl, ale z uvedených příkladů žádný podstatný rozdíl mezi oběma slovesy nevyplývá.

Sloveso (夹 jiā – stisknout, držet (v podpaží)) by bylo možno zařadit také do následující podskupiny sloves s významem „nosit“. Způsob užití slovesa je patrný z následujících příkladů. 他夹着书包上学去了。 *Jde do školy a v podpaží si nese aktovku.* (HFK , 523) // 量体温时, 体温表在夹肢窝里夹五分钟就好。 *Při měření teploty stačí, když budete teploměr v podpaží držet po dobu pěti minut.* (HFK , 523) // 东西买得太多, 两手拿不过来, 他只好把书夹在腋下。 *Nakoupil toho příliš moc, rukama to nepobere, nezbyvá mu než nést knížky v podpaží.* (HSK , 596) Sloveso lze užít také způsobem, který neodpovídá zařazení slovesa do této podskupiny, jako je tomu v následujících příkladech. 把香烟夹在耳朵背后。 *Cigaretu má strčenou za uchem.* (HFK , 523) // 他手上总夹着一支烟。 *V ruce neustále drží cigaretu.* (HFK , 523)

O zařazení slovesa do této podskupiny rozhodla větší frekvence výskytu slovesa v relevantním významu tj. „stisknout, držet (v podpaží)“.

Slovesa (揽 lǎn – obejmout), (搂 lōu – obejmout) a (拥 yōng – obejmout) lze označit za synonyma. Jak způsob užití, tak kontext užití všech tří sloves je velice podobný. 他们俩揽在一起很亲热的样子。 *V oběti vypadají tak šťastně.* (HFK , 662) // 两个情人紧紧搂在一起。 *Milenci jsou v pevném obětí.* (HSK , 803) // 母亲不应紧拥孩子，边喂奶边睡觉； *Aby mohla kojít a zároveň spát, nemusí matka dítě objímat příliš pevně.* (http://www.js.xinhuanet.com/xin_wen_zhong_xin/2010-01/14/content_18767929.htm ; 29.12.2010)

Na základě nalezených příkladů lze však mezi slovesy vidět jisté rozdíly. Na následujícím příkladu je vidět, že sloveso (搂 lōu – obejmout) lze užit i v kontextu, kde popisuje objetí jednou rukou. 他一只手提着公事包，一只手搂着女朋友的腰。 *V jedné ruce drží diplomatku a druhou objímá přítelkyni kolem pasu.* (HFK , 714) U zbývajících dvou sloves žádný z nalezených příkladů nepotvrzuje skutečnost, že by tento způsob užití existoval i u zmíněných dvou sloves. V jednom z nalezených příkladů je sloveso (拥 yōng – obejmout) užito v přeneseném významu. 男人可以同时拥妻子和情人吗？ *Může muž objímat manželku a milenku zároveň?* (<http://iask.sina.com.cn/b/7381754.html> ; 29.12.2010) Skutečnost, že se jedná o užití v přeneseném významu je zřejmá, jelikož popisovaná scéna je v reálném životě spíše vzácností.

V následující podskupině jsou zařazena slovesa s významem „nosit“. Jedná se o slovesa 52. 担 dān – nést (na rameni, přes rameno); 66. 端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze); 96. 扛 káng – nést (přes rameno); 105. 挎 kuà – ohnout paži (a něco na ni pověsit); 113. 拎 līn – zdvihnout, nést; 144. 捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru); 159. 掣 qiè – zdvihnout, nést; 189. 抬 tái – zvednout, přenášet na rukách či ramenou; 196. 提 tí – nést v ruce (podél těla); 198. 挑 tiāo – nést na rameni (pomocí vahadla); 208. 托 tuō – nést, držet (na dlani otočené směrem vzhůru); 229. 挟 xié – nést, držet (v podpaží) a 230. 携 xié – nést. K této podskupině lze ještě zařadit druhý význam sloves číslo 50 tj. 打 dǎ – nést (nad hlavou).

První seskupení obsahuje slovesa (担 dān – nést (na rameni, přes rameno)), (扛 káng – nést (přes rameno)) a (挑 tiāo – nést na rameni (pomocí vahadla)), která jsou si v sémantické rovině velmi blízká. Všechna tři slovesa v mnoha příkladech popisují stejnou činnost, tj. nošení nějakého nákladu na rameni. Ze seskupení těchto tří sloves nejvíce vybočuje sloveso (扛 káng – nést (přes rameno)), které ve svém významu nezahrnuje nošení nákladu na vahadle, často užívaném v zemích

Dálného Východu. Je-li situace popisována slovesem (扛 káng – nést (přes rameno)) nelze užití vahadla zcela vyloučit, ale uvedené příklady nasvědčují, že se většinou jedná spíše o nošení nákladu bez použití zmíněného vahadla. 扛枪 nést pušku na rameni (HSK , 713) // 他扛着锄头从田里回来。S motykou na rameni se vrací z pole. (HFK , 619) // 那么大的一根木头，得两个人扛。Tak velký kus dřeva musí nést dva lidi. (HFK , 619)

Zbývající dvě slovesa často popisují nošení nákladu pomocí vahadla, i když v mnoha případech nelze zcela jasně určit, zda je náklad nesen s nebo bez vahadla. V případě, kdy je užití slovesa (挑 tiāo – nést na rameni (pomocí vahadla)) je s největší pravděpodobností používáno vahadlo, protože je explicitně zmíněno i v rámci slovníkového hesla v XHC. Skutečnost, že slovesa (担 dān – nést (na rameni, přes rameno)) a (挑 tiāo – nést na rameni (pomocí vahadla)) popisují nošení nákladů pomocí vahadla, je patrná z následujících dvou příkladů. 你担过挑子吗? Už jsi někdy něco nesl na vahadle? (HFK , 205) // 你能挑那个担子吗? Můžeš nést to vahadlo? (HFK , 1114) Na obou příkladech lze vidět, že při užití jednoho ze dvou sloves dochází k substantivizaci druhého slovesa, které tak nabývá významu „vahadlo k nošení nákladu“. Na základě těchto příkladů lze tedy předpokládat, že užití sloves (担 dān – nést (na rameni, přes rameno)) a (挑 tiāo – nést na rameni (pomocí vahadla)) v sobě implikuje použití vahadla ve většině případech, zatímco u slovesa (扛 káng – nést (přes rameno)) lze na přítomnost vahadla usuzovat pouze z kontextu.

Další seskupení sémanticky velmi blízkých sloves je tvořeno slovesy (端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze)), (捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru)) a (托 tuō – nést, držet (na dlani otočené směrem vzhůru)). Slovesa (端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze)) a (托 tuō – nést, držet (na dlani otočené směrem vzhůru)) lze v mnoha případech považovat za synonyma, jelikož popisují naprosto stejnou činnost. V následujících příkladech lze vidět způsob užití těchto dvou sloves, který je cizí slovesu (捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru)). 服务员一手端了三个盘子。Servírka nesla na jedné ruce tři táci. (HSK , 324) // 你干吗一碗一碗的端? 为什么不用个盘子端? Proč ty miský nosíš takhle po jedné? Proč je nenosíš na táci? (HFK , 271) // 服务员托着茶盘在顾客当中串来串去。Servírka pobíhá mezi hosty sem a tam s čajovým podnosem v ruce. (HFK , 1153) // 武氏兄弟一个手托盘子，另一个在盘中抓起肉块，... Jeden z bratrů rodiny Wu nese táč na ruce a druhý si z něj bere kusy masa, ...(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Většinou je sloves užíváno v kontextu, kdy jsou na podnosech či tácech nesené věci určené ke konzumaci.

Z dále uvedených příkladů lze vidět, že slovesa (捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru)) je užíváno v případech, kdy se jedná spíše o nabrání určitého množství materiálu do dlaní tvořících společně tvar misky. 捧土 *nést hlínu v dlaních* (HSK , 898) // 他用双手捧池子里的水喝。 *Nabral vodu z nádrže do dlaní, aby se mohl napít.* (HFK , 834) // 他捧着一本小说头也不拾地看。 *Se skloněnou hlavou čte román, který drží v dlaních.* (HFK , 834) // 她捧着女儿的脸, 试着安慰她。 *Drží dceřin obličej v dlaních a snaží se ji uklidnit.* (HFK , 834) V posledně uvedeném příkladu se již samozřejmě nejedná o nabrání materiálu do dlaní, ale popisovaná činnost vyžaduje stejnou pozici rukou jako v předchozích případech.

Podobným způsobem lze užít i sloveso (托 tuō – nést, držet (na dlani otočené směrem vzhůru)), čímž se dostává na pomezí mezi slovesa (捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru)) a (端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze)). Sémantické pole slovesa (托 tuō – nést, držet (na dlani otočené směrem vzhůru)) je tak značně široké a prolíná se se sémantickými poli zbývajících dvou sloves. 他两手托着下巴看着我, 什么也没有说。 *Hlavu měl opřenou v dlaních, koukal na mě a nic neříkal.* (HFK , 1153)

Sloveso (挎 kuà – ohnout paži (a něco na ni pověsit)) popisuje způsob nošení, kdy nesené předměty zavěšujeme na předloktí ohnuté paže. 她挎着篮子去买菜。 *S košíkem zavěšeným na předloktí jde nakoupit jídlo.* (HSK , 736) // 她的两个胳膊, 一边挎着个菜篮子, 一边挎着一个大口袋。 *Na jedné ruce má pověšený košík s jídlem a na druhé velký pytel.* (HSK , 736) Sloveso lze použít i v kontextu, kdy na předloktí není zavěšený žádný předmět, ale obrazně řečeno jiná osoba. 她们俩紧紧地挎着胳膊在路上走。 *Jdou po cestě pevně do sebe zavěšené.* (HSK , 736) Sloveso může také popisovat situaci, kdy je nesený předmět zavěšen kolem krku či kolem pasu. Tento význam slovesa je však analyzován v části práce zabývající se skupinou A.

Sloveso (提 tí – nést v ruce (podél těla)) popisuje způsob nesení, při kterém je jedna část neseného předmětu sevřena v dlani a zbývajíc část visí podél nohou. Tímto způsobem jsou většinou neseny kufry či nákupní tašky, tedy předměty s úchyty užívané k přenášení jiných předmětů. 她提着一个篮子去买东西。 *Jde nakupovat s košíkem v ruce.* (HSK , 1102) // 我提了一早上的水, 胳膊都酸了。 *Celé dopoledne jsem tahal vodu a paže mám celé bolavé.* (HSK , 1102) // 不要背着, 提在手里多方便。 *Na zádech se to nosí blbě, v ruce je to pohodlnější.* (HSK , 1102)

Sloveso (挟 xié – nést, držet (v podpaží)) popisuje způsob nošení, kdy je nesený předmět přidržován mezi paží a trupem. Významově je sloveso velmi blízké slovesu (夹 jiā – stisknout,

držet (v podpaží)), které bylo ovšem zařazeno do předchozí podskupiny. 他肋下挟着才从街上买回来的大红春联, ... *Pod paží nese velký červený nápis ke svátkům jara, který právě koupil na ulici.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 演员们默默地挟着乐器按时来到广场边的廊檐下, ... *Herci včas a v tichosti přicházejí na zastřešené pódium na okraji náměstí se svými hudebními nástroji pod paží, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Sloveso (打 ǎ – nést (nad hlavou)) je do této podskupiny zařazeno na základě svého sekundárního významu. Za základní význam slovesa lze považovat význam „bít, tlouci“, který byl analyzován v jedné z předešlých podskupin patřících do skupiny B. Z formálního hlediska je sloveso spojováno s aktantem pacient stejným způsobem, bez ohledu na jeho aktuální význam v daném kontextu. Následující příklady ukazují způsob užití slovesa ve významu „nést nad hlavou“.

两个人打着一把伞。 *Dva lidé nesou jeden deštník.* (HFK , 182-184) // 许多游行的人打着标语牌。 *Mnoho demonstrantů drží nad hlavami cedule s hesly.* (HFK , 182-184) // 爸, 你让我打着灯笼吧! *Tati, nech mě nést lampión!* (HFK , 182-184)

U slovesa (拎 līn – zdvihnout, nést) není jasně specifikován způsob, jakým se zmíněné předměty nosí, ale na základě uvedených příkladů lze usuzovat, že je sloveso užíváno v podobných kontextech jako sloveso (提 tí – nést v ruce (podél těla)). 有个老婆婆拎了一篮子六角形的竹 扇在集上叫卖。 *Jedna stará paní nesla na trh košík hexagonových bambusových vějířů k prodeji.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 人从海关过来, 鞋都拎在手上。 *Všichni lidé přicházející z celnice si nesou boty v ruce.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 饭快做好时, 又来了个披着长发、手里拎着几瓶啤酒的男孩。 *Když bylo jídlo hotové ještě přišel dlouhovlasý mladík, který přinesl několik lahví piva.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Ke slovesu (挈 qiè – zdvihnout, nést) byl nalezen pouze jeden příklad užití, z něhož nelze usoudit, zda sloveso popisuje nějaký specifický způsob nošení. 但那姓林的到香港去的旅客终于挈了他的皮篋和毛毯走了。 *Ale ten turista, který jede do Hongkongu a jehož jméno je Lin si konečně vzal svůj kožený kufr a perský koberec a odešel.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Vzhledem k předmětům, které jsou neseny v uvedeném příkladu se lze ovšem domnívat, že sloveso vyjadřuje spíše obecný koncept přemístění věcí, než-li nějaký konkrétní způsob nošení.

Sloveso (抬 tái – zvednout, přenášet na rukách či ramenou) může odkazovat jak na nošení

předmětů v rukách, tak na rameni. Tyto dva rozlišné způsoby užití jsou patrné z následujících příkladů. 他一边帮她抬桌子一边埋怨。 *Pomáhá jí sice přenášet stůl, ale při tom neustále brblá.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 抬担架的时候, 要抬得很稳。 *Při zdvihání vahadla, je třeba to dobře vyvážit.* (HFK , 1080)

Z uvedených příkladů užití slovesa (携 xié – nést) není zřejmé, že by sloveso odkazovalo na nějaký specifický způsob nošení. 盛装的少妇右手携着可爱的宝宝。 *Slavnostně oblečená dívka nese v pravé ruce roztomilé děťátko.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 每天早晨, 他携着一大串钥匙, 走过敞棚, ... *Každé ráno chodil do přístřešku s hromadou klíčů v ruce.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 五分钟后, 她穿了比基尼游泳衣, 携着日光浴躺椅出来了。 *Po pěti minutách si oblékla bikiny a s lehátkem na opalování v ruce vyšla ven.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Zbývajících 9 sloves skupiny B nelze zařadit do žádné společné podskupiny, a proto jim bude věnována pozornost každému zvlášť. Jedná se o následující slovesa. 1. 噙 ān – nacpat si do úst (hrst něčeho sypkého či zrnitého); 20. 拨 bō – postrčit, posunout; 58. 掂 diān – potěžkávat (pohazováním v ruce); 118. 抡 lūn – divoce mávat (něčím, co držíme v ruce); 124. 摸 mō – lehce se dotknout; rukou vytáhnout, vylovit; 145. 披 pī – zlomit se (nehet); 206. 团 tuán – vytvarovat rukama do tvaru kuličky; 223. 舞 wǔ – mávat (něčím v ruce) a 267. 拄 zhǔ – opírat se (o hůl či berle).

Sloveso (噙 ān – nacpat si do úst (hrst něčeho sypkého či zrnitého)) by mohlo být zařazeno do podskupiny s významem „držet, uchopit“, ale vzhledem ke skutečnosti, že význam slovesa v sobě zahrnuje nejen akt uchopení daného materiálu, ale také následný akt přemístění zmíněného materiálu do úst, je sloveso analyzováno samostatně. Jak jde vidět na následujících příkladech zmíněný sypký či zrnitý materiál vždy zastává ve valenčním rámci slovesa funkci aktantu patient. 噙了一口炒米。 *nacpat si do úst hrst smažené rýže (XHC, 10)* // 噙了两口雪。 *nacpat si do úst dvě hrsti sněhu (XHC, 10)*

Sloveso (拨 bō – postrčit, posunout) popisuje činnost, kdy je lehkým tlakem prstů či ruky přemístěn nějaký předmět. Substantivum odkazující na daný předmět působí vždy ve funkci aktantu patient. Z uvedených příkladů lze vidět, že slovesa je často užíváno při odkazování na vytáčení telefonního čísla, tedy vlastně na přemístování ciferníku na telefonním přístroji. V tomto kontextu lze sloveso označit za mírně zastaralé, vzhledem k faktu, že zmíněné typy telefonů se již příliš nepoužívají. 打电话一定要先拨电话号码。 *Při telefonování je určitě třeba nejdřív vytočit*

telefonní číslo. (HSK , 90) // 这块表走得不准，得经常拨。*Tyhle hodiny nejdou přesně, často se musí posouvat.* (HSK , 90) // 表针拨了两圈。*Ručička byla posunuta o dvě hodiny.* (DCD , 29) // 她拨了拨额前的短发。*Odsunula si z čela své krátké vlasy.* (HSK , 90)

Sloveso (掂 diān – potěžkávat (pohazováním v ruce)) odkazuje na činnost, kdy mírným pohazováním předmětem v ruce odhadujeme či zkusíme jeho váhu. 我一掂才知道不重。Až po té, co jsem to potěžkal, jsem věděl, že to není těžké. (HFK , 239) // 用手好好儿掂一下儿，大概有多重？Dobře si to v ruce potěžkej, ať víš kolik to tak zhruba váží. (HFK , 239) // 你掂掂这个西瓜有多重。Potěžkej si tenhle meloun, ať víš kolik váží. (HSK , 293)

Také sloveso (抡 lūn – divoce mávat (něčím, co držíme v ruce)) by mohlo být zařazeno do podskupiny s významem „držet, uchopit“, ale uchopení či držení nějakého předmětu lze považovat pouze za počáteční fázi činnosti, na niž sloveso odkazuje. Podstatné je to, co se s předmětem děje poté, co byl pevně uchopen. Z výše zmíněného důvodu je sloveso řazeno samostatně a nikoliv v rámci podskupiny. Z následujících příkladu lze vidět, že slovesa je užíváno v kontextu do určité míry souvisejícím s agresivním chováním. 示威者抡着拳头游行。Demonstranti při protestech divoce mávají pěstmi. (HFK , 723) // 他抡着一把刀从房子里出来，大家都害怕。Vybíhá z kuchyně a mává při tom nožem, všichni se bojí. (HFK , 723) // 战士们抡刀向敌人砍去。Bojovníci sekají noži po nepřátelích. (HSK , 811)

Sloveso (摸 mō – lehce se dotknout; rukou vytáhnout, vylovit) má dva významy a oba patří do skupiny B. V prvním významu se sloveso užívá ve více odlišných kontextech. Může tedy odkazovat na činnost, kdy se něčeho lehce dotýkáme, protože se snažíme nahmatat něco jiného. 屋里太黑，我伸手去摸电灯开关。V místnosti je hrozná tma, s nataženýma rukama půjdu nahmatat vypínač. (HFK , 767) // 摸着墙走 jít po hmatu podél zdi (HFK , 767) V dalším příkladu sloveso odkazuje na činnost, kdy někoho či něco hladíme. 她爱抚地摸了摸孩子的头。Láskyplně pohladila dítě po hlavě. (DCD , 261) Dále sloveso popisuje činnost, kdy dotekem zjišťujeme vlastnosti určitého materiálu. 摸摸这块料子质量怎么样？Sáhněte si na tuhle látku, kvalitní že? (DCD , 261) // 他很有经验，摸一下儿就知道质量如何。Je velmi zkušený, jen se jednou

dotkne a hned ví jestli je to kvalitní. (DCD , 261) Do posledně zmíněné skupiny příkladů lze zařadit i příklad následující, s tím rozdílem, že dotekem se zde nezjišťuje kvalita materiálu, ale tepelné vlastnosti lidské pokožky. 我摸了摸他的脸, 觉得有点发烧。 *Dotkl jsem se jeho obličej a zdálo se mi, že má teplotu.* (DCD , 261) Druhý význam slovesa většinou odkazuje na lovení z vody či z hlubších prostor. 咱们到小河里去摸鱼, 好不好? *Co takhle zajít k říčce lovit ryby rukama?* (HFK , 767) // 摸虾 *lovit krevety rukama* (HFK , 767) // 在口袋里摸钱。 *hledat v kapse peníze* (HFK , 767)

Ke slovesu (团 tuán – vytvarovat rukama do tvaru kuličky) byl nalezen pouze následující příklad. 团泥球 *uplácat kuličku z bláta* (XHC , 1383) Na základě uvedeného příkladu se lze domnívat, že sloveso odkazuje na činnost, při které dlaně krouží proti sobě v opačném směru a materiál umístěný mezi dlaněmi postupně nabývá tvaru kuličky.

Zde zmíněný význam slovesa (舞 wǔ – mávat (něčím v ruce)) je významem druhotným. Hlavní význam slovesa je „tančit, skákat“. 别舞着棍子玩儿。 *Nemávej tady tou holí.* (HFK , 1194) // 他舞他的剑。 *Mává svým mečem.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Druhotný význam slovesa patrně souvisí se skutečností, že tanečníci často užívají rekvizit, kterými při tanci prudce pohybují ve svých rukách.

Sloveso (拄 zhǔ – opírat se (o hůl či berle)) odkazuje na činnost, kdy se opíráme o hůl, kterou držíme v ruce. Přesný význam slovesa tedy je „držet a opírat se o hůl“. Způsob užití slovesa je patrný z následujících příkladů. 他快 90 岁了, 至今走路不用拄拐棍。 *Brzy mu bude 90 let a ještě do dneška může chodit aniž by se musel opírat o hůl.* (HSK , 1518) // 他在一次球赛中摔坏了腿, 现在需要拄着双拐才能走路。 *Během jednoho zápasu upadl a poranil si nohu a teď musí chodit o berlích.* (HSK , 1518)

Posledním slovesem skupiny B je sloveso (披 pī – zlomit se (nehet)), které je vyjimečné tím, že je jediným slovesem skupiny B nepatřícím zároveň do kategorie 2. Sloveso bylo zařazeno do kategorie 1, protože na sebe ve valenčním rámci neváže žádný aktant patient. Na základě uvedených příkladů se lze domnívat, že význam slovesa odkazuje na nehty na ruku, ale nelze zcela vyloučit možnost výskytu slovesa v kontextu, kde by odkazovalo i na nehty na nohu. 我的指甲披了, 真疼。 *Zlomil jsem si nehet a fakt to bolí.* (HFK , 836) // 我的手指甲也披过, 可是用了

这种药水以后就再没出过问题。 *I já jsem si zlomil nehet na ruce, ale po té, co jsem použil tyto kapky, už jsem s tím neměl problém.* (HFK , 836)

Sémantická analýza sloves skupiny C

Ve skupině C jsou zařazena slovesa, jejichž význam souvisí s činnostmi vykonávanými lidským a nohama. Jedná se o 33 sloves, která lze dále roztřídit do menších podskupin na základě jejich sémantické blízkosti.

První podskupinu tvoří 12 sloves, jejichž základní význam lze vyjádřit slovesem „chodit“. Do této podskupiny patří následující slovesa. 12. 奔 bēn – rychle utíkat; 28. 踏 tà – chodit, brodit se (v blátě, sněhu apod.); 45. 窜 cuàn – pobíhat; 79. 拐 guǎi – kulhat; 80. 逛 guàng – bezcílně se procházet; 114. 溜 liù – pomalu kráčet, procházet se; 115. 溜 liù – pomalu kráčet, procházet se; 120. 迈 mài – překročit; kráčet, jít; 143. 跑 pǎo – běhat; 165. 瘸 qué – kulhat; 244. 游 yóu – procházet se a 272. 走 zǒu – chodit, kráčet, jít. Za hyperonymu k výše zmíněným slovesům lze považovat sloveso (走 zǒu – chodit, kráčet, jít). Ve významu ostatních sloves je vždy obsažena nuance upřesňující, jakým způsobem je „chůze“ prováděna, či za jakých okolností.

Prvním seskupení sloves, která jsou si významově nejbližší je tvořeno slovesy (奔 bēn – rychle utíkat), (窜 cuàn – pobíhat) a (跑 pǎo – běhat). Všechna tři slovesa mají význam „rychle se pohybovat po vlastních nohách“. Dle analýzy na základě nalezených příkladů užití bylo pouze sloveso (跑 pǎo – běhat) zařazeno do kategorie 2, tedy jako jediné ze tří zmíněných sloves se může ve svém valenčním rámci vyskytovat ve spojení s aktantem patient. V následujících příkladech lze vidět způsob užití slovesa (跑 pǎo – běhat) jak ve spojení s aktantem patient, tak bez něj. 他跑百米得了第一。V běhu na 100 metrů vyhrál 1.místo. (HSK, 892) // 出校门别跑, 很危险。Při vycházení ze školy neutíkej, je to nebezpečné. (HFK, 827) Ke zbylým dvěma slovesům byly nalezeny pouze příklady, ve kterých se slovesa vyskytují bez aktantu patient. V obou případech je však slovesa použito společně s indikátorem směru, kterým se aktivita vyjádřená slovesem ubírá. 你这个小偷, 想往哪儿窜? Hej zlodějíčku, kam chceš utéct? (HSK, 232) // 他拿着钱奔向药店, 去给妈妈买急用的药。Utíká s penězi do lékárny, aby mamince koupil lék, který nutně potřebuje. (HSK, 54) V prvním příkladu je indikátorem směru výraz (往 wǎng – směrem k) a ve druhém příkladu je jím výraz (向 xiàng – směřovat k).

Další seskupení lze vytvořit ze sloves (拐 guǎi – kulhat) a (瘸 qué – kulhat), která lze považovat za synonymní. V sémantické rovině mezi oběma slovesy neexistují žádné rozdíly, ale jisté odlišnosti lze nalézt ve způsobu jejich užití v rámci širšího kontextu. Zatímco sloveso (拐

guāi – kulhat) bylo zařazeno do kategorie 1, tak sloveso (瘸 qué – kulhat) bylo zařazeno do kategorie 2. Pouze sloveso (瘸 qué – kulhat) může tedy přibírat aktant patient. Z následujících příkladů jde ovšem vidět, že způsob užití slovesa (瘸 qué – kulhat) je poněkud komplikovanější, jelikož v některých případech je velmi těžké určit, zda daný výraz zastává funkci aktantu patient či nikoliv. 他瘸着腿走了 50 里。 *Odkulhal se do vzdálenosti 50 metrů.* (HSK, 982) // 你的腿怎么瘸了? *Jak to, že kulháš?* (HSK, 982) // 他右腿瘸了。 *Kulhá na pravou nohu.* (HFK, 914) V prvním příkladě lze za aktant patient považovat výraz (腿 tui – noha). Vzniklé spojení tak nápadně připomíná verbo-nominální konstrukce z nichž většina byla v rámci této práce zařazena do kategorie 3 a zároveň do skupiny A.

V následujících dvou příkladech je ovšem způsob užití ve spojení s výrazem (腿 tui – noha) problematický. V druhém příkladu lze výraz (腿 tui – noha) chápat jako součást aktantu aktor a stejně tak je tomu i ve třetím příkladu, kde by se v takovém případě mohlo jednat o člen zřetelově vymezovací. Ve třetím příkladu lze však s těžší určit zda výraz (右腿 – pravá noha) je členem zřetelově vymezovacím a tudíž součástí aktantu aktor, nebo aktantem patient v pozici před slovesem.

Sloveso (瘸 qué – kulhat) není jediné, u kterého se vyskytuje tento problém a stejně jako u ostatních čínských sloves, jejichž valenční rámec je značně flexibilní, nelze než vzít tuto flexibilitu na vědomí a přijmout skutečnost, že jeden a ten samý výraz může v rámci valenčního rámce slovesa zastávat různé pozice. V případě slovesa (拐 guāi – kulhat) podobný problém nevzniká, protože ani v jednom z nalezených příkladů se nevyskytuje výraz zastávající funkci aktantu patient. 昨天他打球伤了腿，今天拐得很厉害。 *Včera si při hře zranil nohu a dneska dost kulhá.* (HSK, 462) // 他拐着走。 *Kulhá.* (HFK, 406) // 他的腿拐了。 *Kulhá na jednu nohu.* (HSK, 462)

Následujících 7 sloves zachycuje ve svých významech způsob a okolnosti za kterých chůze probíhá. Za první seskupení lze považovat slovesa (遛 liù – pomalu kráčet, procházet se) a (溜 liù – pomalu kráčet, procházet se). Obě slovesa mají význam „pomalu jít, procházet se“. Výslovnost a význam obou sloves by mohli vést k závěru, že se jedná o totéž sloveso zapsané dvěma odlišnými znaky. Tento závěr by však byl mylný z následujících důvodů. V XHC je sice uvedeno, že zde druhý zmíněný znak se používá ve stejných spojeních jako prvně uvedený, ale u jednotlivých hesel neexistuje odkaz na skutečnost, že se v daných dvou případech jedná pouze o varianty jednoho a téhož znaku. Na základě zde uvedených příkladů užití bylo navíc každé z těchto dvou sloves zařazeno do jiné kategorie.

Sloveso (遛 liù – pomalu kráčet, procházet se) bylo zařazeno do kategorie 1, zatímco sloveso (蹓 liù – pomalu kráčet, procházet se) bylo zařazeno do kategorie 2. Sloveso (蹓 liù – pomalu kráčet, procházet se) tedy může ve svém valenčním rámci přibírat aktant patient, jak lze vidět i na následujících příkladech. 蹓大街 *procházet se po hlavní třídě* (XHC, 879) // 他来时也很少谈论工作, 多是邀她看戏看电影蹓公园吃小馆子。 *Když přijel velmi málo mluvil o práci, hodně jí zval do divadla, do kina, na procházky v parku a na jídlo do restaurací.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

V prvním případě lze za aktant patient považovat výraz (大街 dajie – hlavní ulice či třída) a ve druhém případě naplňuje stejnou funkci výraz (公园 gongyuan – park). Tato schopnost vázat na sebe aktant patient slovesu (遛 liù – pomalu kráčet, procházet se) chybí. Sloveso (遛 liù – pomalu kráčet, procházet se) se vyskytuje zejména ve spojení s výrazem (到 dao – dorazit někam; do, k), který zde funguje jako indikátor směru, v němž děj vyjádřený slovesem probíhá. 我想到市场遛一趟, 你跟我一起去吗? *Chci se projít na tržiště, půjdeš se mnou?* (HFK, 710) // 奶奶每天晚上都要到外边遛十几分钟。 *Každý večer se chodí babička ven procházet aspoň na deset minut.* (HFK, 710)

V následujícím seskupení jsou rovněž obsaženy dvě slovesa s velmi blízkým významem. Sloveso (逛 guàng – bezcílne se procházet) a sloveso (游 yóu – procházet se). Slovesa jsou svým významem blízká dvěma předchozím slovesům, ale existují mezi nimi jisté odlišnosti. Zatímco u předchozích dvou sloves byla ve významu obsažena nuance pomalosti, u těchto dvou sloves lze hovořit spíše o nuanci vyjadřující „becílnost či bezstarostnost“. Obě slovesa byla zařazena do kategorie 2, tudíž se obě dvě slovesa mohou vyskytovat ve spojení s aktantem patient, jak lze vidět v následujících příkladech. 逛大街 *procházet se po hlavní třídě* (DCD, 157) // 逛商店 *jen tak chodit po obchodech* (DCD, 157) // 许多内地游客逛了中英街, 游了民俗村, ... *Mnoho tuzemských turistů se procházelo po centrální třídě a prošli se i po skanzenu...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 参观了阅兵式后游了几个景点。 *Po té, co se zúčastnil vojenské přehlídky prošel několik zajímavých míst.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Obě zmíněná slovesa lze použít i bez přítomnosti aktantu patient. 一天上午, 我特地到文化步行街游了一趟。 *Jednoho dne dopoledne jsem se šel projít do oblasti kulturní pěší zóny.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 我们再逛一会儿还是马上回家? *Budeme se ještě chvíli procházet nebo se hned vrátíme domů?* (HFK, 417)

Další seskupení je tvořeno slovesy (迈 mài – překročit; kráčet, jít) a (走 zǒu – chodit,

kráčet, jít). Obě slovesa byla zařazena do kategorie 2 a mohou se tedy vyskytovat ve spojení s aktantem patient. Slovesa mají společný význam „kráčet, jít“, ale sloveso (迈 mài – překročit; kráčet, jít) má navíc ještě význam „překročit“. Způsob užití ve významu překročit lze vidět z následujícího příkladu. 他一步迈了两级台阶。 *Jedním krokem překročil dva schody.* (DCD, 254) I přesto, že mohou obě slovesa přibírat aktant patient, není charakter aktantu patient u obou sloves stejný. Rozdíl je patrný na následujících příkladech. 迈着坚定的步伐 *kráčet rozhodným krokem* (DCD, 254) // 过马路时要走人行横道。 *Při přecházení vozovky se musí jít po přechodu.* (HSK, 1563) Zatímco v prvním příkladu je ve funkci aktantu patient výraz (步伐 bufa – krok, způsob chůze), tak ve druhém příkladu zastává funkci aktantu patient výraz (人行横道 renxinghengdao – přechod pro chodce). Na zmíněných výrazech lze vidět, že sloveso (迈 mài – překročit; kráčet, jít) má v daném případě význam odkazující spíše na způsob chůze, tedy „jít jakým krokem či způsobem“, zatímco sloveso (走 zǒu – chodit, kráčet, jít) má význam „jít, kráčet po něčem“. I přes totožný způsob spojení mezi slovesem a jeho aktantem patient je v sémantické rovině mezi slovesy značný rozdíl. Sloveso (走 zǒu – chodit, kráčet, jít) může mít v některých případech také význam „odejít“.

Posledním slovesem této podskupiny je sloveso (踏 tà – chodit, brodit se (v blátě, sněhu apod.)), v jehož významu je obsažena nuance znamenající „chodit s obtížemi v důsledku specifických vlastností materiálu, který pokrývá terén“. Sloveso bylo zařazeno do kategorie 2 a ve funkci jeho aktantu patient se nejčastěji setkáváme s výrazy (雪 xuě – sníh) a (泥 ní – bláto). V následujících příkladech lze vidět konkrétní způsob užití slovesa. 踏了一脚泥。 *Šlápl do bláta.* (XHC, 144) // 等到下第一场雪的时候咱们去踏雪。 *Až napadne další sníh, tak se v něm půjdeme projít.* (<http://kinksa.blogcn.com/diary,33999856.shtml>; 8.12.2010)

Další podskupina je tvořena 8 slovesy za jejichž český hyperonymní ekvivalent lze považovat sloveso „šlapat (na něco)“. Jedná se o následující slovesa. 23. 踩 cǎi – šlápnout na (něco); 39. 踹 chuài – kopnout, našlápnout (chodidlem); 43. 蹣 cǎi – uklouznout, sklouznout; našlapávat, stoupat (na něco); 54. 登 dēng – stoupnout si (na co); šlapat (na kole apod.); 55. 蹬 dēng – šlápnout, dupnout (na co); 68. 跺 duò – nechat opadat (dupáním); 168. 蹂 róu – šlapat (po něčem) a 188. 踏 tà – šlapat (na něco); šlapat (na kole, tříkolce apod.).

Významově i způsobem užití jsou si nejbližší slovesa (踩 cǎi – šlápnout na (něco)), (登 dēng – stoupnout si (na co); šlapat (na kole apod.)), (蹬 dēng – šlápnout, dupnout (na co)) a (踏 tà – šlapat (na něco); šlapat (na kole, tříkolce apod.)). Druhé a třetí sloveso lze považovat za slovesa

totožná a pouze zapsaná jiným znakem. V této práci jsou uvedena samostatně, protože jednotlivá hesla jsou zde řazena podle znaků a jejich významy se nepřekrývají absolutně. Sloveso (登 dēng – stoupnout si (na co); šlapat (na kole apod.)) má kromě zde zmíněného významu také další slovesné významy, kde může vystupovat jako samostatné jednoslabičné sloveso. Jak lze vidět na následujících příkladech první tři slovesa lze použít zcela stejným způsobem. 他踩着凳子摘下了墙上的画。 *Stoupnul na lavičku a sundal obraz se stěny.* (HSK, 119) // 你别登着窗台儿擦玻璃, 那太危险。 *Nestoupej si při mytí okna na parapet, je to příliš nebezpečné.* (HFK, 228) // 蹬着梯子爬上去 *vyšplhat na žebřík* (www.nciku.com) Význam sloves v předchozích příkladech je v podstatě totožný. Na rozdíl od slovesa (踩 cǎi – šlápnout na (něco)), kde je výskyt ve spojení s aktantem pacient častý, mají slovesa (登 dēng – stoupnout si (na co); šlapat (na kole apod.)) a (蹬 dēng – šlápnout, dupnout (na co)) větší tendenci vyskytovat se bez aktantu pacient, spíše ve spojení s výrazem (在 zài – v, na), který zde funguje jako předložkové sloveso a indikuje místo. Tento rozdíl v užití jde vidět na následujících příkladech. 你踩着我的脚了。 *Stál mi na noze.* (HSK, 119) // 踩油门的时候不要踩得太重。 *Když šlapeš na plyn, nesmíš ho sešlápnout moc silně.* (HFK, 95) // 登在椅子上挂画儿 *stoupnout si na židli a pověsit obraz* (HFK, 228) // 脚蹬在凳子上 *našlápnout si na stoličku* (www.nciku.com)

Sloveso (踩 cǎi – šlápnout na (něco)) se v bezprostředním spojení s výrazem (在 zài – v, na) nevyskytuje. Na dalších příkladech lze vidět, že sloveso (踏 tà – šlapat (na něco); šlapat (na kole, tříkolce apod.)) se svým způsobem užití blíží spíše slovesům (登 dēng – stoupnout si (na co); šlapat (na kole apod.)) a (蹬 dēng – šlápnout, dupnout (na co)). 脚别踏在水泥上, 还没干呢! *Nešlapej na ten cement, ještě nezaschnul!* (XHC, 1078) // 我穿着袜子踏在软软的地毯上, 走进她装饰豪华的家。 *V ponožkách našlapuji po měkkém koberci a vstupuji do jejího luxusně zařízeného domova.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Všechna tři výše zmíněná slovesa mají rovněž význam „šlapat, jezdit (na kole, tříkolce apod.)“. 踏自行车 *šlapat na kole* (XHC, 1078) // 登三轮儿 *šlapat na tříkolce* (HFK, 228) // 蹬三轮车 *šlapat na tříkolce* (www.nciku.com) Sloveso (踩 cǎi – šlápnout na (něco)) se v tomto významu nevyskytuje.

Dalším slovesem s významem „šlapat, šlápnout“ je sloveso (蹂 róu – šlapat (po něčem)). K tomuto slovesu jsem našel pouze jediný příklad užití, ze kterého lze usuzovat, že ve významu slovesa je obsažen prvek jisté agresivity a záměru poškodit či zničit předmět, na který se šlape. 一次我对他说: “吹的什么呀, 简直像蹂了公鸡脖子。 *Jednou jsem mu řekl: „čím se vytahuješ,*

je to jako bys šlápl kohoutovi na krk.“ (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Sloveso (踉 cǐ – uklouznout, sklouznout; našlapávat, stoupat (na něco)) má dva odlišné významy, které spadají do skupiny C. První význam „uklouznout, sklouznout“ byl zařazen do kategorie 1 a druhý význam „našlapávat, stoupat“ do kategorie 2. Na následujícím příkladu lze vidět, že užití slovesa v jeho druhém významu je stejné jako u slovesa (踩 cǎi – šlápnout na (něco)). 踉着椅子擦玻璃。 *Stát na židli a leštit sklo.* (www.nciku.com) Význam „uklouznout, sklouznout“ vyjadřuje v celé skupině C pouze sloveso (踉 cǐ – uklouznout, sklouznout; našlapávat, stoupat (na něco)). V tomto významu je způsob užití slovesa následující. 脚下一踉，差点儿摔倒。
Sklouznout a málem upadnout. (www.nciku.com)

Sloveso (踹 chuài – kopnout, našlápnout (chodidlem)) se významově poněkud liší od předešlých sloves, protože v dále uvedených příkladech lze vidět, že je užíváno převážně ve významu „kopnout“. Jelikož se jedná o kopnutí chodidlem, lze tuto aktivitu považovat za velmi blízkou těm, které jsou vyjádřeny předešlými slovesy. 用手开门，别用脚踹！ *Dveře otevři rukou, nevykopávej je!* (HFK, 156) // 他在桌子下踹了我一脚。 *Pod stolem do mě kopnul.* (HFK, 156)

Posledním slovesem této podskupiny je sloveso (跺 duò – nechat opadat (dupáním)). Prvotním významem slovesa je „dupat, podupávat“, ale tento význam byl zařazen do kategorie 3 a tudíž do skupiny A. V daném významu lze totiž sloveso považovat za součást verbo-nominální konstrukce. Význam „nechat opadat dupáním“ lze tedy považovat za odvozený. Způsob užití v daném významu je následující. 你先跺一跺脚上的泥再进来。 *Nejdříve si oklepej bláto na nohách a pak můžeš jít dál.* (HFK, 284/285)

Následující podskupina obsahuje 4 slovesa, jejichž význam lze shrnout českým ekvivalentem „skákat“. Jedná se o slovesa 14. 蹦 bèng – vyskočit, skákat; 44. 蹿 cuān – vyskočit; 200. 跳 tiào – skákat a 223. 舞 wǔ – tančit. Všechna zmíněná slovesa s výjimkou slovesa (跳 tiào – skákat) byla zařazena do kategorie 1 a tudíž nepřibírají ve svém valenčním rámci aktant patient.

Z podskupiny svým významem poněkud vybočuje sloveso (舞 wǔ – tančit), u kterého se samozřejmě jedná o aktivitu značně komplikovanější než pouhé skákání, ale na základě podobnosti obou zmíněných aktivit jsem sloveso (舞 wǔ – tančit) zařadil do této podskupiny. Jedině sloveso (跳 tiào – skákat) se může vyskytovat ve spojení s aktantem patient, jak lze vidět v následujících příkladech. 我能跳一米五零。 *Jsem schopen skočit metr a půl.* (HFK, 1117-1118) // 玩儿跳房

子的时候，先单脚跳，再双脚跳。 *Při skákání panáka se nejdříve skáče na jedné noze a potom na obou.* (HFK , 1117-1118) Ve druhém příkladu lze za aktant patient považovat výraz (房子 fangzi – dům), i když v tomto konkrétním případě se jedná spíše o ustálené slovní spojení. V prvním příkladu považují výraz (一米五零 yimiwuling – metr a půl) též za aktant patient. U ostatních sloves podskupiny není tento způsob užití možný. Následující příklady ukazují, že způsob užití ostatních sloves je velmi podobný. 别蹦! *Neskákej!* (HSK , 59) // 他蹦了好几下也没钩着树上的苹果。 *Vyskočil mnohokrát, ale jablko na stromě se mu nepodařilo zachytit.* (HFK , 59) // 树不高，一蹿就能够着枣儿。 *Strom není vysoký, stačí jednou vyskočit a na datli se dá dosáhnout.* (HFK , 174) // 斯大林和奥尔忠尼启则也兴高彩烈地鼓掌欢迎他舞。 *Stalin a Ordžonikidze nadšeně tleskají na přivítání jeho tanečního vystoupení.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 她舞着，而且不得不舞，一直舞到黑森林里去。 *Tancuje a nemůže si pomoci a tancuje až do černého lesa.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Do následující podskupiny bylo zařazeno 7 sloves, jejichž význam vyjadřuje určitý stav lidského těla související s pozicí nohou či se změnou jejich pozice. Jedná se o následující slovesa. 67. 蹲 dūn – dřepět, čupět ; 81. 跪 guì – klečít, kleknout si; 106. 跨 kuà – velkým krokem překročit; stát nebo sedět obkročmo přes nějakou věc; 110. 立 lì – stát; 150. 骑 qí – rozkročmo sedět na něčem ; jet rozkročmo (na koni, motorce); 151. 起 qǐ – vstát a 254. 站 zhàn – stát.

Slovesa (立 lì – stát) a (站 zhàn – stát) lze v rámci této práce považovat za synonyma. Způsob jejich užití je stejný, vyskytují se v bezprostředním spojení s výrazem (在 zài – v, na). 他立在窗前，看着院子里的小鸟。 *Stojí u okna a sleduje malého ptáčka ve dvoře.* (HSK , 775) // 交警站在十字路口指挥来往车辆。 *Dopravní policista stojí na křižovatce a ukazuje vozidlům jak mají jet.* (XHC , 1714) Tendence ke stejnému způsobu užití se vyskytuje i u většiny ostatních sloves této podskupiny. Častý výskyt výrazu (在 zài – v, na) je logický vzhledem ke skutečnosti, že slovesa vyjadřují statické pozice na nějakém místě a nemohou se pojit s aktantem patient. Ze stejného důvodu se s výrazem (在 zài – v, na) nepojí sloveso (起 qǐ – vstát), jelikož se nejedná o sloveso vyjadřující nějaký stav, ale spíše změnu jednoho stavu ve druhý. Slovesa v této podskupině mají také tendenci vyskytovat se v bezprostředním spojení s gramatickým výrazem (着 zhe). 别总立着，快坐下歇一歇。 *Nestij pořád, hned se posad' a odpočiň si trochu.* (HSK , 775) // 没有椅子，我们俩就蹲着下象棋。 *Nejsou tu židle, tak budeme hrát šachy v podřepu.* (HFK , 280) // 你靠窗户站着。 *Stojíš u okna.* (HFK , 1407) Tato skutečnost souvisí se zařazením sloves do

kategorie 1.

Sloveso (蹲 dūn – dřepět, čupět) se v uvedených příkladech vždy vyskytuje ve spojení s gramatickým výrazem (着 zhe). 他喜欢蹲着吃饭。 *Rád při jídle dřepí.* (HSK, 333) // 中国人喜欢蹲着。 *Číňané rádi dřepí.* (HFK, 280)

Sloveso (跪 guì – klečít, kleknout si) se vyskytuje zejména ve spojení s výrazem (在 zai – v, na), jak je vidět v následujících příkladech. 她跪在地上擦地板。 *Klečí na zemi a drhne podlahu.* (HSK, 481) // 进宝塔的时候, 看到好些人跪在佛像脚下。 *Při vstupu do pagody lze vidět mnoho lidí, jak klečí u Buddhových nohou.* (HFK, 421) Od ostatních sloves podskupiny se sloveso (跪 guì – klečít, kleknout si) liší, protože může přibírat aktant patient. Spojení s aktantem patient je přítomné pouze v následujícím příkladu. 见到皇上你得跪单腿。 *Jakmile uvidíš císaře, musíš pokleknout na jedno koleno.* (HFK, 421) Spojení (跪单腿 guì dantui – klečít na jedné noze) není v XHC lexikalizováno, takže je lze považovat za spojení slovesa a jeho aktantu patient.

Slovesa (跨 kuà – velkým krokem překročit; stát nebo sedět obkročmo přes nějakou věc) a (骑 qí – rozkročmo sedět na něčem ; jet rozkročmo (na koni, motorce)) mají společné charakteristiky ve způsobu užití. Ze sémantického hlediska mohou mít obě slovesa dva odlišné, avšak sémanticky blízké významy a na základě změn k nimž dochází v sémantické rovině, dochází k typologicky stejnému typu změn i ve valenčním rámci obou zmíněných sloves. Z příkladových vět uvedených u těchto dvou sloves je patrné, že v případě, kdy slovesa vyjadřují význam „rozkročmo sedět na něčem“ spadají obě slovesa na základě výše zmíněných klasifikací do kategorie 1, zatímco při vyjádření jejich druhých významů spadají do kategorie 2. 他跨在椅子上听我说。 *Sedí obkročmo na židli a poslouchá mě.* (HFK, 644) // 他跨在骆驼背上照了一张相。 *Udělal si fotku jak sedí na velbloudovi.* (HSK, 736) // 骑在树枝上 *rozkročmo sedět na větví* (HFK, 862) // 他们骑在板凳上下棋。 *Rozkročmo sedí na lavičce a hrají šachy.* (HFK, 862) Na výše zmíněných příkladech lze vidět, že při vyjadřování totožného významu se daná slovesa ve svém valenčním rámci chovají stejně.

Následující příklady tuto skutečnost pouze potvrzují. V případě kdy obě slovesa zapadají do kategorie 2, má sloveso (跨 kuà – velkým krokem překročit; stát nebo sedět obkročmo přes nějakou věc) svůj první význam, tedy „velkým krokem překročit“ a sloveso (骑 qí – rozkročmo sedět na něčem ; jet rozkročmo (na koni, motorce)) svůj druhý význam „rozkročmo jet na (koni, motorce apod.)“. 向前跨三步 *udělat tři velké kroky vpřed* (HFK, 644) // 向右跨一步 *udělat velký krok vpravo* (HFK, 644) // 骑自行车 *jet na kole* (HSK, 928) // 骑驴 *jet na*

oslu (HSK, 928) // 我不敢骑蒙古草原的烈马。 *Neodvážím se jet na divokém mongolském koni.*
(HSK, 928) Za výjimku lze považovat spojení 骑墙 *rozkročmo sedět na zídce (váhat, být nerozhodný)* (HSK, 928), které je zde přeloženo i doslova, ale používá se pouze v přeneseném významu „váhat mezi dvěma alternativami, být nerozhodný“.

Poslední dvě slovesa skupiny C jsou natolik specifická, že nebyla zařazena do žádné z předchozích podskupin a jejím zde věnována pozornost odděleně. Jedná se o sloveso 17. 别 bié – nastavit někomu nohu a sloveso 195. 踢 tī – kopnout. Obě slovesa patří do skupiny 2, takže na sebe mohou vázat aktant patient.

Sloveso (别 bié – nastavit někomu nohu) je jedním ze mála sloves v této práci, ke kterému se mi podařilo najít pouze jediný příklad užití. 把他别了个跟头 *Nastavil mu nohu a on udělal kotrmelec.* (www.nciku.com) Jedná se o příklad poněkud problematický, protože z něj nelze zcela jasně odvodit, do jaké míry je sloveso svázáno s výrazem (跟头 gentou – kotrmelec), který zde následuje za slovesem. I když tento výraz nepovažuji za aktant patient, tak by jeho úzká vazba na sloveso mohla narušit samostatnost slovesa. Aktantem patient je v daném případě výraz (他 ta – on). Sloveso jsem nakonec do seznamu samostatných sloves zařadil, protože od výrazu (跟头 gentou – kotrmelec) jej odděluje gramatický výraz (了 le) a lze předpokládat, že by mezi výraz (跟头 gentou – kotrmelec) a sloveso mohl být vložen také výraz (他 ta – on), který zde naplňuje syntaktickou funkci přímého předmětu.

Sloveso (踢 tī – kopnout) je významově značně blízké výše zmíněnému slovesu (踹 chuài – kopnout, našlápnout (chodidlem)), které však bylo ze sémantických důvodů zařazeno mezi slovesa s významem „šlapat“. Na rozdíl od slovesa (踹 chuài – kopnout, našlápnout (chodidlem)) má sloveso (踢 tī – kopnout) význam „kopnout nártem či špičkou nohy“, což lze vyzorovat i z následujících příkladů. 孩子们走路爱踢石子儿。 *Děti při chůzi rády kopou do kamínků.*
(HFK, 1101) // 你会用左脚踢球吗? *Umíš kopat do míče levou nohou?* (HFK, 1101) // 比赛时踢人就算犯规。 *Když do někoho během turnaje kopneš, počítá se to jako faul.*
(HSK, 1126)

Sémantická analýza sloves skupiny D

Ve skupině D jsou zařazena slovesa, která v sémantické rovině nějakým způsobem souvisejí s lidskou hlavou. Jedná se tedy převážně o slovesa úzce spojená s funkcí některého z lidských smyslových orgánů, jelikož většina smyslových orgánů lidského těla se nachází na hlavě. Mezi některými slovesy zařazenými ve skupině D existují jisté podobnosti ve způsobu užití a ve způsobu, jakým se daná slovesa chovají v konkrétním valenčním rámci. Ve skupině D je zařazeno 54 sloves se slovesnými významy, které je možno dále rozdělit do podskupin na základě jejich sémantické podobnosti.

Ze zmíněných 54 sloves jich 19 má význam, který souvisí s lidskýma očima. Jedná se o následující znaky: 8, 29, 56, 62, 91, 95, 103, 104, 146, 147, 158, 161, 186, 199, 200, 216, 225, 238 a 247. Z těchto 19 sloves jich 13 má slovesný význam přímo související se zrakem. Jedná se o slovesa, za jejichž hyperonymum lze považovat sloveso 95. 看 kàn – dívat se. Ostatní ze zmíněných 13 sloves vždy vyjadřují nějaký konkrétní způsob, jak se díváme či za jakých okolností. Slovesu (看 kàn – dívat se) jsou sémanticky nejbližší slovesa 29, 91 a 158, tedy 覘 chān – sledovat, dívat se; 见 jiàn – vidět, uvidět a 瞧 qiáo – dívat se. V případě slovesa (见 jiàn – vidět, uvidět) lze ve srovnání se slovesem (看 kàn – dívat se) hovořit o rozdílném vidu, užitjeme-li termínu vhodného spíše pro češtinu.

Zatímco sloveso (看 kàn – dívat se) vyjadřuje spíše průběh děje, tedy aktivitu sledování nějakého objektu, tak sloveso (见 jiàn – vidět, uvidět) vyjadřuje výsledek této aktivity, tedy fakt, že nějaký konkrétní objekt byl zrakem zachycen v určitý okamžik probíhající aktivity sledování. Tento rozdíl je patrný i z faktu, že slovesa (见 jiàn – vidět, uvidět) je často užíváno jako výsledkového modifikátoru ve spojení s jinými slovesy, např. i se slovesem (看 kàn – dívat se).

Další dvě zmíněná slovesa (瞧 qiáo – dívat se) a (覘 chān – sledovat, dívat se) lze považovat za synonyma slovesa (看 kàn – dívat se). Pravděpodobně patří do odlišných jazykových registrů. Zkoumání příslušnosti jednotlivých sloves do rozdílných jazykových registrů, však není předmětem této práce.

Za další skupinu lze označit slovesa 199, 216 a 238, tedy 眺 tiào – hledět do dálky (z výšky); 望 wàng – dívat se do dálky a 仰 yǎng – dívat se vzhůru (např. v leže).

Ve významu sloves je již zahrnuta okolnost, během níž aktivita dívání se či sledování probíhá. Podobnost těchto tří sloves lze také odvozovat na základě pozice potenciálního aktantu patient, tedy

sledovaného objektu, vůči pozorovateli. Pozorovatel v těchto případech zastává ve valenčním rámci sloves funkci aktantu aktor. V prvních dvou případech je sledovaný objekt v dálce, zatímco ve třetím případě se nachází nad pozorovatelem. Z formálního hlediska je nicméně rozdíl mezi slovesy (眺 tiào – hledět do dálky (z výšky) a (望 wàng – dívat se do dálky). Prvně zmíněné bylo v rámci této práce zařazeno do kategorie 1 a druhé do kategorie 2.

Slovesa 8, 56, 62, 146, 147 a 186 tvoří další podskupinu přímo související s lidským zrakem. Jedná se o slovesa 白 bái – přezíravě či nespokojeně se podívat; 瞪 dèng – nespokojeně na někoho hledět; 盯 dīng – upřeně se dívat; 瞟 piāo – pošilhávat, pokukovat; 瞥 piē – mrknout se, rychle se podívat a 峻 suō – pošilhávat, pokradmu se dívat. Všechna uvedená slovesa vyjadřují způsob, jakým se pozorovatel dívá.

Zbývajících 6 znaků se ze sémantického hlediska také vztahuje k očím, ale jejich význam se již přímo netýká funkcí zraku. Jedná se o znaky 103, 104, 161, 200, 225 a 247. Jejich slovesné významy jsou následující: 眶 kōu – zapadnout do očních důlků (o očích v důsledku nemoci apod.); 哭 kū – plakat, brečet; oplakávat; 噙 qín – mít (v ústech či očích); 瞎 xiā – oslepnout a 智 yuān – zapadnout (oči v důsledku únavy či nemoci).

Sloveso (哭 kū – plakat, brečet; oplakávat) je v rámci této práce zařazeno do dvou odlišných kategorií. Do kategorie 1 ve významu plakat, brečet a do kategorie 2 ve významu oplakávat. Vzhledem k blízkosti obou zmíněných významů lze říci, že se jedná v podstatě o totéž sloveso. Rozdíl je pouze ve schopnosti slovesa ve druhém zmíněném významu vázat na sebe aktant patient, zatímco v prvním významu tomu tak není. V obou případech bylo ovšem sloveso zařazeno do skupiny D, i když ve druhém případě je již jeho význam poněkud abstraktnější. U obou významů je za pomyslný aktant aktor možno považovat oči.

Sloveso (瞎 xiā – oslepnout) z této podskupiny poněkud vybočuje, protože se do jisté míry v sémantické rovině též dotýká funkce lidského zraku. Vyjadřuje naprostou absenci či ztrátu této funkce, a proto jsem nepovažoval za vhodné zařadit je do předešlé podskupiny. Slovesem na pomezí mezi dvěma podskupinami skupiny D je sloveso (噙 qín – mít (v ústech či očích)), které jak ukazují následující příklady se může vztahovat jak k očím, tak k ústům. 噙着烟袋 *mít v ústech dýmku* (XHC, 1107) // 噙着眼泪 *mít v očích slzy* (XHC, 1107). Velice zajímavá ze sémantického hlediska je dvojice sloves 103 眶 kōu – zapadnout do očních důlků (o očích v důsledku nemoci apod.) a 247 智 yuān – zapadnout (oči v důsledku únavy či nemoci). Vzhledem k faktu, že ke každému z těchto sloves jsem našel pouze jeden příklad užití, lze předpokládat, že se nejedná o slovesa příliš frekventovaná a vezmeme-li v úvahu jejich význam, je zajímavé, že pro

tento význam existují dvě slovesa. Způsob užití těchto dvou sloves je velmi podobný, jak lze vidět na následujících příkladech. 是有点儿像，可是，可是颧骨好像还要高一点，眼睛，眼睛再眯一点儿……*Opravdu se to trochu podobá, ale, ale ty lícní kosti by měly být o něco výš a oči, oči by měly být o trochu víc zapadlé.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 成德望着熟睡中的妻子，发觉她瘦得连眼睛也昏了，他流出一滴眼泪。*Cheng De sleduje spící manželku, všiml si, že je tak hubená, že jí i oči zapadly a na jeho tváři se objevila slza.* (http://www.dddbbb.net/9922_561625.html; 29.12.2010)

Za další podskupinu skupiny D lze považovat slovesa, jejichž význam souvisí s lidskými ústy. Do této podskupiny lze zařadit 29 sloves, včetně slovesa 161. (噙 qín – mít (v ústech či očích)), které bylo zařazeno již do předchozí podskupiny. Jedná se o slovesa 31, 34, 38, 41, 42, 46, 49, 61, 73, 83, 92, 100, 101, 123, 136, 160, 177, 183, 187, 197, 213, 219, 226, 240, 242, 250, 262, 275 a již zmíněné sloveso 161. V rámci těchto 29 sloves lze na základě sémantické blízkosti rozlišit další možná seskupení.

Ze zmíněných 29 sloves jich 16 významově přímo souvisí s konzumací stravy. 8 sloves má význam související s konzumací tekutin a význam 6 sloves souvisí s konzumací jídla. Zbývá 2 slovesa nelze zařadit ani do jednoho z těchto seskupení, protože se významově mohou vztahovat jak ke konzumaci tekutin, tak ke konzumaci pevné stravy.

Slovesa vztahující se ke konzumaci tekutin jsou následující: 42. 啜 chuò – pít; 83. 喝 hē – pít; 123. 抿 mǐn – usrkávat; 183. 吮 shǔn – sát, nasávat; 187. 啣 suō – sát; 242. 饮 yǐn – pít; 250. 啞 zā – nasávat (pusou) a 275. 嘍 zuō – sát, cucat. Při pohledu na uvedená slovesa je patrné, že je lze dále rozdělit na dvě menší skupiny. První s významem „pít“, do které zapadají slovesa 42, 83 a 242 a druhá se společným významem „sát“, do které zapadají slovesa 183, 187, 250 a 275.

Stranou od ostatních lze postavit sloveso 123. s významem „usrkávat, srkat“, ale pokud bychom přihlíželi k prvotnímu významu podle XHC, tak i sloveso 123 by bylo možno přiřadit do skupiny sloves s významem „sát“. Prvotním významem slovesa je „pevně sevřít rty“. Význam „usrkávat, srkat“ lze považovat za význam odvozený, jelikož tekutiny většinou srkáme přes pevně sevřené rty. Pokud si představíme činnost vyjádřenou tímto slovesem, nemůže nám uniknout fakt, že zmíněná činnost probíhá tak, že přes sevřené rty nasáváme vzduch a společně s ním i tekutinu. Z výše zmíněného důvodu lze tedy i sloveso 123 zařadit mezi slovesa vyjadřující význam „sát“. Kromě slovesa (啣 suō – sát) je u všech ostatních sloves s významem „sát“ aktantem pacient nějaká tekutina. Např. 冯超抿了一口咖啡，随便似地说：... *Feng Chao usrknul trochu kávy a rádoby nonšalantně řekl: ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 啞了一口酒。 *Nasál*

doušek alkoholu. (XHC , 1691) . U slovesa (啣 suō – sāt) je však v uvedeném příkladu aktant patient odlišný: 婴儿啣奶头。 *Dítě saje bradavku.* (XHC , 1309) .

Z následujících příkladů lze vidět, že slovesa s významem „pít“ mají stejný způsob užití. 他们或悄悄啣茶, 或轻轻摇扇, 偶而压低声音交谈几句, 唯恐惊扰了领袖的沉思。 *V klidu popijejí čaj a nebo se lehce ovívají vějířem a sem tam potichu prohodí pár vět ze strachu, že by mohli vůdce vyrušit z jeho tichého rozjímání.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他喜欢喝咖啡。 *Rád pije kávu.* (HSK , 510) // 我饮茶饮了很多年, 对饮茶当然认识深厚。 *Pil jsem čaj mnoho let , a proto se v čaji opravdu vyznám.* (<http://www.cm1875.com/culture/20100830402.html> ; 29.12.2010) Rozdíly mezi jednotlivými slovesy s významem „pít“ jsou především na úrovni jazykového registru.

S konzumací stravy dále souvisí následujících 6 sloves. Všechna tato slovesa se týkají konzumace pevné stravy. Jedná se o slovesa 34. 吃 chī – jíst; 49. 撮 cuō – jíst; 92. 嚼 jiáo – žvýkat; 100. 嗑 kè – rozkousnout, chřoupat; 101. 啃 kěn – ohlodávat, chřoupat a 240. 咬 yǎo – kousat. Zmíněná podskupinu sloves lze dále rozdělit na dvě menší skupiny. Skupina s významem jíst, kam lze zařadit slovesa (吃 chī – jíst) a (撮 cuō – jíst). Rozdíl mezi těmito dvěma slovesy je jednak v jazykovém registru a jednak ve způsobu jejich užití ve valenčním rámci. Z následujících dvou příkladů vyplývá, že zatímco sloveso (吃 chī – jíst) může přibírat aktant patient, tak v případě slovesa (撮 cuō – jíst) tomu tak není. 我喜欢吃米饭。 *Jím rád ryži.* (HSK , 177) // 我请你上馆子撮一顿。 *Zvu tě do restaurace na něco k jídlu.* (XHC , 237) Předcházející závěr vychází z předpokladu, že slovní spojení (一顿 yidun), které ve druhém příkladu bezprostředně následuje po slovese (撮 cuō – jíst) je spojení číslovky a slovesného numerativu. V tomto případě by dané spojení vyjadřovalo jednorázovost děje, tedy skutečnost, že se v dané restauraci najíme jednou. Důraz není kladen na průběh děje vyjádřeného slovesem. Slovní spojení (一顿 yidun) by také bylo možno interpretovat jako spojení číslovky a numerativu pro porce jídla, kde by mělo následovat substantivum, které zde chybí. Chybějící substantivum by mohlo být chápáno jako zamlčené a slovní spojení (一顿 yidun) by tak bylo spojením zastupujícím chybějící substantivum. V takovém případě by tedy sloveso (撮 cuō – jíst) fungovalo stejně jako sloveso (吃 chī – jíst). V této práci je však slovní spojení (一顿 yidun) chápáno jako spojení číslovky a slovesného numerativu.

Druhá skupina sloves souvisejících s konzumací pevné stravy je složena ze zbylých 4 sloves, jejichž význam je velmi blízký, ale přesto mezi nimi existují určité významové nuance. Za

české hyperonymum ke všem 4 slovesům lze považovat sloveso „kousat“. Z následujících tří příkladů lze vidět, že sloveso (嚼 jiáo – žvýkat) popisuje především intenzivní kousání něčeho, co se již nachází v ústní dutině a zmíněným procesem je daný obsah ústní dutiny připravován na spolknutí a na následující etapu trávicího procesu. 一口馒头在嘴里嚼半天。Kousek knedlíku přežvykuje celou věčnost. (HSK , 634) // 他嘴里成天嚼着口香糖。Celý den v puse převaluje žvýkačku. (HSK , 634) // 你嚼一嚼再咽! Požvýkej to, a pak to polkni! (HFK , 550) Výše zmíněný popis významu slovesa (嚼 jiáo – žvýkat) není zcela přesný vzhledem k druhému příkladu, kde se ve funkci aktantu patient nachází substantivum (口香糖 kouxiantang – žvýkačka), která se většinou nepolyká.

Sloveso (嗑 kè – rozkousnout, chřoupat) se většinou užívá při popisu aktivity, kdy se předními zuby rozkousne např.skořápka ořechu či semínek, čímž je usnadněna následná konzumace. V XHC je explicitně zmíněno, že se jedná o rozkousnutí za pomoci předních zubů. Nejčastěji je sloveso užíváno v následujícím spojení. 嗑瓜子儿 chřoupat slunečnicová semínka (HFK , 626)

U slovesa (啃 kěn – ohlodávat, chřoupat) není specifikováno, jaké zuby jsou při zmíněné aktivitě užívány. Z uvedených příkladů lze však vidět, že sloveso je často užíváno k popisu aktivity, při níž je za užití zubů odstraňována určitá část z okusovaného předmětu. 啃骨头 ohlodávat kost (HSK , 726) // 啃鸡腿 ohlodávat kuřecí stehýnko (HSK , 726) // 啃猪蹄 okusovat vepřovou nožičku (HSK , 726) Z dalšího příkladu vyplývá, že sloveso je možno užít také v přeneseném smyslu, kdy se jeho význam velmi blíží významu slovesa (吃 chī – jíst). 我今天几乎什么也没吃, 只啃了几块饼干。Dnes jsem téměř nic nejedl, schroupal jsem jen pár sušenek. (HFK , 632)

Posledním slovesem z podskupiny související s konzumací pevné stravy je sloveso (咬 yǎo – kousat). Sloveso bylo zařazeno do zmíněné podskupiny na základě následujícího příkladu, kde je zcela zřejmé, že sloveso s konzumací stravy souvisí. 他说完话, 咬了一口苹果。Jak domluvil, kousl do jablka. (HSK , 1341) Na rozdíl od předchozích sloves se však jeho význam vztahuje i k aktivitám, které lze stěží považovat za součást procesu konzumace. 我把舌头咬了。Kousl jsem se do jazyka. (HFK , 1309) // 我疼得直咬嘴唇。Bolí to tak, že jsem se zakousl do rtu. (HFK , 1309) // 别老咬手指甲! Nekousej si pořád ty nehty! (HFK , 1309)

Do podskupiny 16 sloves souvisejících s konzumací stravy ještě dále spadají slovesa 31. 尝 cháng – ochutnávat a 73. 服 fú – jíst, orálně užívat (léky, jed), jejichž význam může souviset jak s

konzumací pevné stravy, tak s konzumací tekutin. 我尝一尝这酒。 *Ochutnám tenhle alkohol.* (HSK , 145) // 你尝一下这个菜的味道。 *Ochutnej, jaké je tohle jídlo.* (HSK , 145) Předešlé dva příklady dokazují šíři užití slovesa (尝 cháng – ochutnávat). Pro sloveso (服 fú – jíst, orálně užívat (léky, jed)) je k dispozici pouze následující příklad, v němž lze lék považovat za „pevnou stravu“, ale vzhledem k existenci léků i ve stavu tekutém se lze na základě analogie domnívat, že i v takovém případě je možno sloveso použít. 这种药一日服三次, 每次服两片。 *Tento lék se musí jíst třikrát denně, pokaždé dvě pilulky.* (HSK , 390)

Následující skupina sloves souvisejících s lidskými ústy je tvořena slovesy 61. 叼 diāo – mít, držet v ústech (věc, která z úst částečně vyčuhuje); 161. 噙 qín – mít (v ústech či očích) a 226. 衔 xián – držet (v ústech). Jak lze vidět slovesa jsou si významově velmi blízká.

Sloveso 噙 qín – mít (v ústech či očích) je poněkud odlišné, protože se může vztahovat i na lidské oči a v daném významu již bylo komentováno výše. Z následujících příkladů je zřejmé, že v některých případech lze tato tři slovesa chápat jako totožná. 他嘴上老叼着一支烟。 *Z pusy mu neustále čouhá cigareta.* (HFK , 247) // 噙着烟袋 mít v ústech dýmku (XHC , 1107) // 他衔着一个大烟斗。 *Má v ústech velkou dýmku.* (XHC , 1476)

Podobný význam jako předcházející tři slovesa má také sloveso 38. 嘍 chuài – kousat, cumlat, žužlat. Na rozdíl od předcházejících sloves je ve významu slovesa (嘍 chuài – kousat, cumlat, žužlat) obsažena i nuance určitého pohybování s daným předmětem, který je v ústech přidržován. Z uvedených příkladů navíc vyplývá, že předmět nemusí být nutně držen pouze ústy, ale některá jeho část může spočívat na jiném pevném bodě, nebo může být součástí nějakého většího objektu. 很多孩子嘍大拇指, 但大多数大了就不会了。 *Mnoho dětí si cumlá palec, ale většina jich přestane, jakmile vyrostou.* (www.nciku.com) // 原来不嘍奶嘴儿是因为没到饥饿的时候。 *To, že necumlá dudlík na lahvi, bude tím, že ještě nemá hlad.* (blog.sina.com.cn/s/blog_50877e6f010096ew.html ; 8.12.2010) // 两个汉堡下肚, 女孩打着饱嗝, 一边嘍吸管一边说: “不如, 我跟你去开房, 明早你给我银行卡?” ... *Po té, co zbodla dva hamburgry, tak si dívka krkla a s brčkem v puse řekla: "Bude lepší, když to dáme dohromady, dáš mi zítra ráno bankovní kartu?"* (www.yi-look.com/read_126853_8032.html ; 8.12.2010)

Za další samostatnou podskupinu lze považovat slovesa 160. 亲 qīn – políbit a 219. 吻 wěn – políbit. Slovesa lze považovat za významově velmi blízká synonyma, ale z uvedených příkladů je možno vyzorovat určitý rozdíl. Zde jsou obě slovesa přeložena jako políbit (či líbat), ale z příkladů jejich užití vyplývá, že pouze sloveso (亲 qīn – políbit) je užíváno také v kontextu, kde by se v češtině hodily spíše výrazy „dát pusu, pusinkovat“. 他亲了亲孩子的脸。 *Políbil dítě na tvář.* (HSK , 955) // 那个孩子不停地亲他母亲。 *To dítě neustále pusinkovalo svoji matku.* (HFK , 891) // 分别时，母亲吻了儿子的额头。 *Při loučení políbila matka syna na čelo.* (HSK , 1220) // 你吻过她吗？ *Políbil jsi ji?* (HFK , 1185) // 他想吻她，可是她不愿意。 *Chce ji políbit, ale ona nechce.* (HFK , 1185) Na základě uvedených příkladů se lze domnívat, že v kontextu, kde probíhá líbání v milostném smyslu slova, je užíváno pouze slovesa (吻 wěn – políbit), zatímco v případech spíše formálních či v případech, kde se líbáním vyjadřují jiné než milostné city lze použít obou zmíněných sloves.

Další podskupinu sloves souvisejících s lidskými ústy tvoří slovesa 177. 舐 shì – lízat, olizovat a 197. 舔 tiǎn – lízat, vylizovat. Stejně jako v předchozím případě lze i tato dvě slovesa považovat za synonyma, mezi nimiž existuje pouze nepatrný významový rozdíl. Na následujících příkladech lze vidět, že v případech, kdy se jedná o konzumaci pomocí lízání, je vhodnější použít sloveso (舔 tiǎn – lízat, vylizovat). 别舔你的碟子，难看。 *Neolizuj svůj talíř, vypadá to hrozně.* (HFK , 1111) // 真好吃，连盘子都被孩子舔得一干二净。 *Je to skutečně velmi dobré, děti vylízali všechny talíře dočista.* (HFK , 1111) Sloveso (舔 tiǎn – lízat, vylizovat) lze tedy používat ve významu „slizáním odstranit část, kterou je možno konzumovat“. Slovesa by tudíž mohlo být použito v kontextu, kde se hovoří např. o konzumaci zmrzliny. Slovesa (舐 shì – lízat, olizovat) je užíváno spíše v kontextu, kde se neočekává, že zmíněná aktivita povede k postupnému odstranění olizovaného předmětu. 她那含血丝的大眼睛盯着我们，用舌尖舐着自己干裂脱皮的嘴唇。 *Upřeně se na nás dívá těma svýma zarudlýma očima a špičkou jazyka si olizuje suché a popraskané rty.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他特别喜欢舐我的大拇指。 *Hrozně rád olizuje můj palec.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他的舌头总是习惯地舐着那颗破牙。 *Aniž by si to uvědomoval, neustále si jazykem olizuje ten zlomený zub.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Následující seskupení je opět tvořeno dvojicí synonymních sloves. Jedná se o slovesa 46. 啐

cui – plivat, flusat (na někoho) a 213. 唾 tuò – vyflusnout, vyplivnout (co); plivat (na někoho na znamení pohrdání). Pokud se jedná o význam plivat na někoho, obě slovesa jsou užívána stejným způsobem, jak jde vidět v následujících příkladech. 你要再说，我唾你！*Jestli ještě něco řekneš, tak na tebe plivnu.* (HFK, 175) // 我看你是个病人，要不我唾你。 *Neplivnu na tebe jen proto, že jsi nemocný.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Spojení slovesa (唾 tuò – vyflusnout, vyplivnout (co); plivat (na někoho na znamení pohrdání)) s aktantem patient je totožné bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o význam „vyplivnout něco“ nebo o význam „plivnout na někoho“. Jak lze vidět v následujících příkladech, v obou případech následuje aktant patient bezprostředně za slovesem, a tak i když dochází k posunu v sémantické rovině, v rovině formální neexistuje ve spojení mezi slovesem a aktantem patient rozdíl. 在群众运动中不能提倡侮辱地主人格的行为，如打人、唾口水等。 *Při masovém hnutí nelze podporovat chování, které haní důstojnost pozemkových vlastníků, jako např. bití a plivání.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 在群众运动中不能提倡侮辱地主人格的行为如打人、唾口水等。 *Při masovém hnutí nelze podporovat chování, které haní důstojnost pozemkových vlastníků, jako např. bití a plivání.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Z výše zmíněného důvodu jsou také u slovesa (唾 tuò – vyflusnout, vyplivnout (co); plivat (na někoho na znamení pohrdání)) zmíněny dva samostatné významy.

Seskupení následujících 3 sloves je vytvořeno na základě jejich souvislosti s dalším lidským smyslovým orgánem, a tím je nos. Jedná se o slovesa 218. 闻 wén – čichat; 233. 擤 xǐng – smrkat a 234. 嗅 xiù – čichat, cítit. Sloveso (擤 xǐng – smrkat) je jedno z mála sloves v této práci, které bylo označeno jako OS (sloveso s omezenou samostatností) a nebylo zařazeno do skupiny A.

Slovesa s OS jsou ve většině případech zařazena do skupiny A a do kategorie 3, protože za aktant aktor je u nich považováno lidské tělo jako celek a za aktant patient je považována některá konkrétní část lidského těla. V případě slovesa (擤 xǐng – smrkat) je důvodem k označení OS skutečnost, že se dané sloveso vždy vyskytuje ve spojení s jedním konkrétním aktantem patient (鼻涕 bití – hlen, sopl). Na rozdíl od ostatních sloves s označením OS lze však tento výraz stěží označit za nedílnou součást lidského těla a za pomyslný aktant aktor lze označit konkrétní část lidského těla, tedy nos. Následující dva příklady ukazují konkrétní užití slovesa (擤 xǐng – smrkat). 他很大声儿地擤鼻涕。 *Smrká hodně nahlas.* (HFK, 1264) // 不要把鼻涕擤在地上。 *Nesmíš vysmrkávat hleny na zem.* (HFK, 1264)

Slovesa (闻 wén – čichat) a (嗅 xiù – čichat, cítit) lze označit za synonyma v jejichž

způsobu užití neexistuje takřka žádný rozdíl. Jedinou odlišnost lze spatřovat v jazykovém registru, ve kterém se daná slovesa objevují. Aktant patient ve valenčním rámci obou sloves následuje vždy bezprostředně za slovesem. 看着夕阳下一幅幅美丽动人的乡俗风景, 嗅着各家各户烧制的菜肴美味, 也是一种别有风味的享受。 *Při západu slunce sledovat krásnou a dojemnou scenérii venkovského života, kde všechny rodiny připravují nejrůznější pochoutky je nezaměnitelným zážitkem.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 她喜欢闻酒的味, 但不喝。 *Ráda čichá vůni alkoholu, ale nepije.* (HSK, 1219)

Zbývající slovesa skupiny D nelze na základě jejich významu shromáždit do menších seskupení, a proto je dále věnován určitý prostor každému slovesu zvlášť. Těmito samostatnými slovesy jsou slovesa 41. 吹 chuī – foukat na (co), zfouknout (co); 51. 带 dài – mít (určitý výraz ve tváři); 63. 顶 dǐng – nést na hlavě; udeřit hlavou; 136. 衄 nù – krvácet z nosu; 202. 听 tīng – slyšet, poslouchat a 260. 枕 zhěn – položit si hlavu (na polštář apod.)

Sloveso 带 dài – mít (určitý výraz ve tváři) lze v tomto významu považovat za odvozené, jelikož hlavní význam slovesa je „nosit“ např. náklad, oděvní doplňky či masku. Hlavní význam slovesa je probrán v příslušné části práce. Jak lze vidět na následujících příkladech sloveso je v tomto významu často doprovázeno výrazem 脸上 – dosl. na obličeji, který lze považovat za jistý specifikátor vhodný k upevnění významu. Často může pomoci vyhnout se chybné interpretaci při nedostatečné znalosti kontextu. A druhým výrazem je 样子 – výraz, vzhled. 他说这话时, 脸上带着讽刺的笑。 *Když to říká, má ve tváři ironický úsměv.* (HSK, 253) // 他脸上带着很痛苦的样子。 *Má ve tváři výraz utrpení.* (HFK, 200) // 他从外边儿走进来, 脸上带着不高兴的样子。 *Když vstoupil dovnitř, měl ve tváři nespokojený výraz.* (HFK, 200)

Sloveso (顶 dǐng – nést na hlavě; udeřit hlavou) má dva významy jejichž rozlišení v rámci konkrétní výpovědi může být někdy značně problematické. Jak u významu „nést na hlavě“, tak u významu „hlavou do něčeho udeřit“ následuje aktant patient většinou bezprostředně za slovesem a pouze z širšího kontextu lze poznat, o který význam se jedná. V následujících příkladech lze vidět, jakým způsobem je význam upřesňován. 他手里提着手提包, 头上顶着行李。 *V ruce nese tašku a na hlavě zavazadlo.* (HFK, 252) // 他们那儿从小用头顶东西, 所以顶得很稳。 *Tamější lidé od malička nosí věci na hlavě, a proto je nosí tak dobře, že jim nepadají.* (HFK, 252) V obou případech je v kontextu zdůrazněno, že činnost vyjádřená slovesem je vykonávána hlavou, i když tato skutečnost vyplývá již ze samotného významu slovesa. V následujícím příkladu je až z druhé části zcela jasné, o který význam se jedná. 一抬头就顶着天花板了, 顶了个大包。 *Jakmile zvedl*

hlavu, bouchl se o strop a udělala se mu velká boule. (HSK , 306) Druhá část je do češtiny přeložena následujícím způsobem: ...udělal se mu velká boule. Bez této části, by mohl být přesný význam věty diskutabilní. Nelze dle mého názoru poznat, zda se zmíněná osoba o strop bouchla, nebo se pod strop vejde tak akorát, aby strop měla přesně na vrcholku své hlavy.

Sloveso (听 tīng – slyšet, poslouchat) se nevyznačuje žádnými anomáliemi. Aktant patient náležející ke slovesu je umístěn většinou bezprostředně za slovesem jako v následujícím příkladu. 我喜欢一边听音乐一边工作。 *Rád při práci poslouchám hudbu.* (HSK , 1147) Ve srovnání s ostatními slovesy ze skupiny D je však zajímavé, že čínština disponuje pouze jedním samostatným slovesem, které popisuje činnost lidského sluchového orgánu. Tato skutečnost je zajímavá zejména vezmeme-li v úvahu množství sloves vztahujících se např. k funkci zrakových orgánů. Tuto disproporci lze pravděpodobně vysvětlit faktem, že lidský mozek přijímá mnohem větší množství informací zrakově než sluchem a tudíž i popis zmíněného příjmu informací je v takovém případě komplikovanější.

Sloveso (吹 chuī – foukat na (co), zfouknout (co)) by bylo možno zařadit také do skupiny E, jelikož se jedná o činnost úzce související s lidským dýcháním. Vzhledem k tomu, že toto sloveso se ve většině uvedených příkladů pojí s nějakým tělu vnějším aktantem patient, kde kontext evokuje určitou aktivitu úst a rtů, jsem sloveso zařadil do skupiny D. Vzhledem k vazbě na slovesa skupiny E jsem však sloveso nezařadil do podskupiny sloves souvisejících s lidskými ústy, ale uvádím jej zde samostatně. V následujících příkladech lze vidět, že sloveso se pojí s aktantem patient stejným způsobem, bez ohledu na významové nuance, které vyplývají z kontextu. 他吹了吹手上的灰。 *Sfouknul prach, který měl na ruce.* (HSK , 216) // 他吹笛子吹得特别好。 *Na flétnu hraje opravdu dobře.* (HSK , 216) // 汤吹吹就不热了。 *Pofoukej polévku ať vychladne.* (HFK , 162) V prvním příkladu danému významu nejlépe odpovídá český ekvivalent „sfouknout“. V druhém příkladu by byl nejvhodnější překlad s významem „hrát na nástroj tím, že se do něj dýchá“, ale v češtině se způsob hraní logicky odvodí na základě zmíněného nástroje. Ve třetím příkladu význam nejvíce odpovídá českému „pofoukat“. Lze však vidět, že nuance vyjádřené v češtině pomocí předpon či odlišného slovesa se v čínštině nijak neprojevují a je třeba je rozlišovat až na základě kontextu.

Sloveso (衄 nù – krvácet z nosu) by mělo být na základě překladu a hesla v XHC zařazeno spíše do seskupení sloves týkajících se nosu, ale z následujících příkladů je patrné, že jeho užití je o něco širší. V rámci hesla v XHC je nicméně jako hlavní význam uvedeno „krvácet z nosu“. 鼻衄 *krvácet z nosu* (XHC , 1008) // 齿衄 *krvácet z dásní* (XHC , 1008) Vzhledem k tomu, že

lze sloveso užit jak v souvislosti s nosem, tak s ústy, bylo zařazeno samostatně mimo výše zmíněná seskupení sloves.

Posledním slovesem kategorie D je sloveso (枕 zhěn – položit si hlavu (na polštář apod.)), které vzhledem ke způsobu užití je jedno z nejkompikovanějších sloves v celé práci. Ze stejného důvodu bylo také zařazeno do další kategorie, i když na sémantické úrovni neexistuje mezi jednotlivými příklady rozdíl. 他枕着胳膊睡着了。 *Usnul s rukou pod hlavou místo polštáře.* (XHC, 1731) // 把手枕在脑后。 *dát si ruce za hlavu* (HFK, 1433) // 孩子把头枕在胳膊上睡着了。 *Dítě si dalo ruku pod hlavu a usnulo.* (HFK, 1433) V prvním příkladě lze za aktant patient označit výraz 胳膊 – paže, stejně tak ve druhém příkladu je ve funkci aktantu patient významově velmi blízký výraz 手 – ruka. Ve třetím příkladu se však ve stejné funkci objevuje výraz 头 – hlava, který v prvních dvou případech je v sémantické rovině již obsažen v samotném slovese. Ve třetím příkladu je pak výraz „paže“ připojen ke slovesu pomocí výrazu 在, zde ve funkci předložkového slovesa uvádějícího místo děje. Značná variabilita ve způsobu užití jednotlivých výrazů není v čínštině nic ojedinělého. V mnoha případech bohužel nelze odvodit možné způsoby užití na základě analogie a je třeba si je osvojit pro každý daný výraz zvlášť.

Sémantická analýza sloves skupiny E

Ve skupině E jsou zařazena slovesa, která v sémantické rovině souvisejí s činnostmi vnitřních orgánů lidského těla. Ve skupině E je zařazeno 20 znaků s danými slovesnými významy. Následující část obsahuje komentář ke slovesům skupiny E a slovesa jsou zde zmíněna v menších seskupeních vytvořených na základě sémantické blízkosti jednotlivých sloves.

První seskupení sloves v rámci skupiny E je vytvořeno slovesy souvisejícími s dýcháním. Jedná se o následující slovesa. 16. 憋 biē – zajíkat se (nedostatkem vzduchu); 40. 喘 chuǎn – lapat po dechu, ztěžka dýchat; 85. 呼 hū – vydechnout; 224. 吸 xī – nasávat (vzduch, tekutinu), nadechovat se a 235. 嘘 xū – pomalu vydechovat.

Sloveso (憋 biē – zajíkat se (nedostatkem vzduchu)) ve zmíněném významu se užívá samostatně bez připojení aktantu patient. V následujícím příkladu je sloveso rozvinuto pomocí komplementu. 这间屋子很窄，憋得很难受。 *Tato místnost je moc malá, je tady úplně k zalknutí.*

(HFK, 75) Z uvedeného příkladu je patrné, že aktant aktor je zde zamlčen, což by v tomto konkrétním případě mohlo vést k záměně s adjektivem. Na základě slovníkového hesla v primárním zdroji této práce XHC a také na základě údajů v HFK lze daný výraz považovat za sloveso.

Dalším slovesem z této podskupiny je sloveso (喘 chuǎn – lapat po dechu, ztěžka dýchat). Sloveso se vyskytuje jak ve spojení s aktantem patient, tak zcela samostatně. V případě, že sloveso přibírá aktant patient, jedná se vždy o stejný výraz (气 qì – vzduch). Fakt, že se sloveso vyskytuje i bez aktantu patient přispěl k jeho zařazení do kategorie 2. V opačném případě by sloveso muselo být zařazeno do kategorie 3 a navíc mezi slovesa s označením OS. V následujících příkladech lze vidět obojí způsob užití. 看他不停地喘，真叫人着急。 *Vidět ho, jak neustále ztěžka dýchá, člověka skutečně znervózní.* (HSK, 211-212) // 你怎么这么喘？ *Co že tak ztěžka dýcháš?* (HFK, 158) // 他喘着气跑进来。 *Vběhl dovnitř celý udýchaný.* (HSK, 211-212) // 等我喘一口气再跟你说。 *Počkej až popadnu dech, pak ti to řeknu.* (HSK, 211-212)

Dalším slovesem, jehož význam souvisí s dýcháním, je sloveso (呼 hū – vydechnout). Stejně jako u předchozího slovesa i zde se lze setkat s užitím ve spojení s aktantem patient i bez něj. 用鼻子呼 *vydechovat nosem* (HFK, 466) // 他深深地呼了一口气。 *Zhluboka vydechl.* (HSK, 530) Ve druhém příkladu lze vidět, že funkci aktantu patient zastává stejný výraz jako u předchozího slovesa, tedy výraz (气 qì – vzduch). Následující sloveso lze považovat za antonymum k právě zmíněnému slovesu (呼 hū – vydechnout). Je jím sloveso (吸 xī – nasávat

(vzduch, tekutinu), nadechovat se). Prvně zmíněný význam „nasávat“ lze chápat jako odvozený od významu „nadechovat se“. V případě, že něco nasáváme, děje se tak pomocí nadechování se skrz sevřené rty.

Sloveso (吸 xī – nasávat (vzduch, tekutinu), nadechovat se) se stejně jako sloveso předchozí může vyskytovat ve spojení s aktantem patient i zcela samostatně. V případě výskytu aktantu patient je ovšem množství použitelných výrazů větší, než je tomu v případě slovesa (呼 hū – vydechnout). 吸！呼！ *Nádech! Výdech!* (HFK, 1201) Předchozí příklad je ukázkou samostatného užití slovesa. V případě, že se obě slovesa spojí, vznikne tak dvouslabičný výraz s významem dýchat. Na následujících příkladech lze vidět jistou variabilitu u výrazů ve funkci aktantu patient. 现在，请深深地吸一口气。 *Teď se prosím zhluboka nadechněte.*

(HFK, 1201) // 给病人吸氧气 *dát pacientovi nadechnout kyslíku* (HFK, 1201) // 孕期吸污染空气影响宝宝智商。 *Dýchání znečištěného vzduchu během těhotenství ovlivňuje inteligenci dítěte.* (<http://www.chinabaike.com/z/shenghuo/baobao/2010/1218/20476.html>; 28.12.2010)

V prvním příkladu naplňuje funkci aktantu patient stejný výraz jako u předchozího slovesa (呼 hū – vydechnout). Ve druhém a třetím příkladu zastávají funkci aktantu patient dvouslabičné výrazy (氧气 yangqi – kyslík) a (空气 kongqi – vzduch). I přesto, že se jedná o výrazy rozdílné, nelze opomenout skutečnost, že oba zmíněné výrazy mají totožnou druhou slabiku, tedy (气 qi – vzduch). Výše zmíněné dvouslabičné výrazy chápou jako hyponyma ve vztahu k výrazu (气 qi – vzduch).

Posledním slovesem podskupiny je sloveso (嘘 xū – pomalu vydechovat), které lze chápat jako synonymní ke slovesu (呼 hū – vydechnout). Sloveso (嘘 xū – pomalu vydechovat) má ve svém významu nuanci vyjadřující způsob, jakým je vydechováno. Sloveso lze tedy zároveň označit za hyponymum ke slovesu (呼 hū – vydechnout). Z uvedených příkladu užití slovesa (嘘 xū – pomalu vydechovat) je patrné, že ve většině případů je sloveso spojeno s variací jednoho a téhož aktantu patient, jímž je výraz (气 qi – vzduch) stejně jako u předchozích sloves. 我暗暗地嘘了一口气。 *Potají vydechli.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 大家长长的嘘了一口气。 *Všichni si dlouze vydechli.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 我悠长地嘘了一口冷气，... *Dlouze vydechli chladný vzduch, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Za základní lze považovat formu užitou v prvním příkladu. Ta je v následujících dvou příkladech pouze rozvinuta jednoslabičnými adjektivy (大 da – velký) a (冷 leng – chladný). V následujícím příkladu je použit zcela odlišný aktant patient, který

v sobě nezahrnuje výraz (气 qi - vzduch).

他噓了个烟圈儿。 *Vydechl kolečko kouře.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

Za další samostatnou podskupiny skupiny E lze označit dvojici sloves s významem „spolknout“. Jedná se o slovesa 207. 吞 tūn – spolknout (vcelku, větší kus či množství) a 237. 咽 yàn – spolknout. I přes značnou sémantickou blízkost obou sloves, mezi nimi existuje jasný rozdíl.

Sloveso (咽 yàn – spolknout) lze v tomto případě chápat jako základní, jehož význam je neutrální a tudíž jej lze považovat za hyperonymní vůči slovesu (吞 tūn – spolknout (vcelku, větší kus či množství)). Z uvedených příkladů vyplývá, že sloveso (咽 yàn – spolknout) je vždy užíváno ve spojení s aktantem patient. 我咽东西很疼。 *Když polknu, tak to bolí.* (HFK, 1295) // 咽东西耳朵响怎么回事！ *Co to znamená, když mi při polknutí zvoní v uších!* (<http://zhidao.baidu.com/question/95512281.html> ; 28.12.2010) // 老者正要往下咽茶水，突然就被呛住了，一阵猛咳。 *Starík polknul čaj a náhle mu zaskočilo a začal hrozně kašlat.* (http://bookapp.book.qq.com/origin/workintro/298/2203946/chp_info_64130.htm ; 28.12.2010)

V prvních dvou příkladech je ve funkci aktantu patient použit výraz (东西 dongxi – věc), který zde lze chápat jako určitý druh „prázdného slova“ pouze naplňujícího funkci aktantu patient ve valenčním rámci slovesa, které netíhne k výskytu bez aktantu patient. Sloveso (吞 tūn – spolknout (vcelku, větší kus či množství)) vždy popisuje polykání nějakého většího předmětu či kusu stravy, nebo polykání určitého předmětu v celku, i když se nemusí nutně jednat o předmět větších rozměrů, jak lze vidět na následujících příkladech. 陈之源走后，她吞了安眠药。 *Po té, co Chen Zhiyuan odešel, hodila do sebe prášek na spaní.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) // 他大口大口地吞着馄饨。 *Hltavě polyká plněné taštičky.* (HFK, 1152) // 苏老头仰头吞了毒药而死，黄黄的药水流下来，弄脏了他的胡子。 *Starý Su zaklonil hlavu, spolkl jed a zemřel. Jeho vousy byly zbarveny do žluta, jedem, který mu vytekl z úst.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp) Pouze v druhém příkladu, kde aktantem patient je výraz (馄饨 hundun – plněná taštička), lze hovořit o předmětu větších rozměrů. V ostatních případech užití slovesa poukazuje spíše na skutečnost, že dané předměty byly spolknuty naráz. V některých konkrétních případech by vhodným českým ekvivalentem slovesa (吞 tūn – spolknout (vcelku, větší kus či množství)) mohlo být sloveso „zhltnout“.

Následující podskupina obsahuje slovesa, která jsou si opět významově velmi blízká a do značné míry souvisejí i s předchozí podskupinou. Všechna slovesa v této podskupině lze zahrnout pod význam „zaskočit (při jídle)“. Jedná se o slovesa 74. 哽 gěng – zaskočit v krku; 156. 呛

qiāng – špatně spolknout, vdechnout a 241. 噎 yē – zaskočit (jídlem ucpat).

Sloveso (哽 gěng – zaskočit v krku) bylo zařazeno do kategorie 2, tudíž ve svém valenčním rámci často přibírá aktant patient, ale může se vyskytovat i bez patientu. V následujících příkladech lze vidět oba způsoby užití. 为什么老感觉胸口哽了一个东西? *Proč mám pořád pocit, jako by mi něco uvízlo v hrudi?* (health.wenda.sogou.com/question/127458163.html; 14.12.2010) // 吃饭哽了, 半小时都缓解不过来, 咋办? *Pokud se člověku při jídle něco vzpříčí v hrudi a po půl hodině se to pořád nezlepšuje, tak co pak?* (<http://www.120ask.com/bjys/13/13764262.htm>; 14.12.2010) // 慢点儿吃, 别哽着。 *Jez pomaleji, ať ti nezaskočí.* (WL) Z uvedených sloves s významem „zaskočit“ je sloveso (哽 gěng – zaskočit v krku) jediné, které může přibírat aktant patient. Následující dvě slovesa tuto schopnost nemají, a proto byla zařazena do kategorie 1.

Sloveso (呛 qiāng – špatně spolknout, vdechnout) se od předchozího slovesa liší pouze ve způsobu užití, jak již bylo zmíněno výše, ale v sémantické rovině lze obě slovesa považovat za téměř totožná.

Sloveso (噎 yē – zaskočit) lze v sémantické rovině považovat za totožné s předchozími dvěma slovesy, ale na rozdíl od sloves (哽 gěng – zaskočit v krku) a (呛 qiāng – špatně spolknout, vdechnout) se v uvedených příkladech vyskytuje jak bez aktantu patient, tak i bez výrazu **zhe**, který je za jednoslabičná slovesa velmi často připojován a v takovém případě plní pouze gramatické funkce. 他特别容易噎, 吃一顿饭要噎好几次。 *Velmi snadno mu zaskočí, při jednom jídle mu zaskočí hodněkrát.* (DCD, 467)

Další podskupina obsahuje slovesa, jejichž význam je „zvracet“. Jedná se o následující slovesa: 137. 呕 ǒu – zvracet; 205. 吐 tù – zvracet a 248. 嘔 yuē – zvracet. V sémantické rovině se slovesa v podstatě neliší. Jejich rozdíly jsou pravděpodobně pouze na úrovni jazykového registru a sloveso (嘔 yuē – zvracet) se liší ve způsobu užití. Jako jediné z těchto tří sloves bylo zařazeno do kategorie 1. Nepřibírá tedy aktant patient. Sloveso (呕 ǒu – zvracet) je v uvedených příkladech použito vždy ve spojení s aktantem patient, zatímco sloveso (吐 tù – zvracet) může být užito jak s aktantem patient, tak bez něj. 小孩又呕奶了。 *Děťátko zase vyzvracelo mléko.* (HFK, 815) // 你想吐吗? *Chce se ti zvracet?* (HFK, 1144) // 我把吃的东西完全吐了。 *Všechno, co jsem snědl, jsem vyzvracel.* (HFK, 1144)

Samostatnou skupinu tvoří také slovesa 131. a 231., která obě souvisí s vylučováním. Jedná se o slovesa 131. 尿 niào – pomočit a 231. 泻 xiè – mít průjem. Obě dvě slovesa byla zařazena do kategorie 2, takže mohou být užívána ve spojení s aktantem patient. Množství výrazů, které mohou

ve valenčním rámci slovesa (尿 niào – pomočít) zastávat funkci aktantu patient je relativně omezené. Jak jde vidět na následujících příkladech jedná se o výrazy (裤子 kuzi – kalhoty) a (床 chuang – postel). 尿裤子 *počůrat se do kalhot* (HSK, 874) // 小孩子尿床是难免的。 *Těžko lze zabránit tomu, aby se malé děti počůrávaly do postele.* (HSK, 874) I když spojení (尿床 niaochuang – počůrávat se do postele) je v XHC klasifikováno jako verbo-nominální konstrukce, nezařadil jsem sloveso (尿 niào – pomočít) mezi slovesa s omezenou samostatností, protože pozice aktantu patient ve valenčním rámci může být zabráněna také výrazem (裤子 kuzi – kalhoty). Na pozici aktantu patient tedy existuje jistá variabilita, a proto sloveso neneso označení OS.

Druhé sloveso související s vylučováním je sloveso (泻 xiè – mít průjem), které může být na rozdíl od předchozího slovesa použito také bez přítomnosti aktantu patient. 昨天我泻了三次，今天得赶紧去医院。 *Včera jsem měl průjem třikrát, dnes musím rychle do nemocnice.* (HSK, 1288) // 上吐下泻。 *zvracet a srát jako protržený* (HSK, 1288) Druhý příklad lze také považovat za případ užití slovesa bez aktantu patient, ale spíše se už jedná o ustálené slovní spojení, čímž je zde do značné míry narušena samostatnost slovesa (泻 xiè – mít průjem). V případě, že se sloveso vyskytuje ve spojení s aktantem patient, je tato funkce zastávána výrazem (肚子 duzi – břicho), jak je náhorně vidět v následujícím příkladu. 泻肚子 *mít průjem* (HFK, 1251)

Zbývající slovesa skupiny E již nelze zařadit do žádných menších podskupin, takže budou komentována samostatně.

Sloveso 82. 含 hán – mít v ústech (co) je v sémantické rovině velmi podobné podskupině sloves ze skupiny D. Sloveso však bylo zařazeno do skupiny E, jelikož z uvedených příkladů vyplývá, že význam slovesa „mít v ústech“ odkazuje na skutečnost, kdy máme nějaký předmět či stravu v zavřených ústech a žádná část zmíněného předmětu nevyčnívá z úst ven. U sloves skupiny D 61, 161 a 226 se vždy jednalo o význam „mít v ústech něco, co částečně vyčnívá ven“. Na příkladech jde vidět, že sloveso (含 hán – mít v ústech) tímto významem nedisponuje. 你嘴里含着什么? *Co to máš v puse?* (HFK, 438) // 这孩子把饭含在嘴里，半天也不咽下去。 *Tohle dítě má jídlo v ústech celou věčnost a ne a ne to spolknout.* (HSK, 495)

Sloveso 84. 哼 hēng – kňučet, sténat je jediné sloveso s podobným významem zařazené v této práci. Sloveso na sebe ve valenčním rámci neváže aktant patient. 病人哼了半天了，快去看看吧。 *Pacient už sténá hrozně dlouho, rychle se tam běž podívat.* (HFK, 459)

Sloveso 86. 怀 huái – mít v břiše (lidský plod) se v uvedených příkladech vždy vyskytuje ve

spojení s aktantem patient. 她怀了八个月了。 *Už je v osmém měsíci těhotenství.* (HFK, 479) // 她怀孩子了。 *Je těhotná.* (HFK, 479)

Sloveso 99. 咳 ké – kašlat se v uvedených příkladech vždy vyskytuje bez aktantu patient. 再咳一下儿！ *Ještě jednou zakašlej!* (HFK, 624) // 我咳了一夜。 *Kašlal jsem celou noc.* (HFK, 624) // 你最近咳得很利害，有没有吃药？ *Poslední dobou hrozně kašleš, vzal sis nějaké léky?* (HFK, 624)

Posledním slovesem kategorie E je sloveso 200. 跳 tiào – bít, tlouct (srdce, tep). Sloveso ve zmíněném významu lze považovat za odvozené na základě analogie mezi pohybem lidského těla a pohybem srdce. Hlavním významem slovesa je podle XHC význam „skákat“. Sloveso je tudíž zařazeno také ve skupině C a dále ve skupině D, kde má rovněž odvozený význam „cukat (o očním víčku)“. Ve významu relevantním ve skupině E se sloveso vyskytuje vždy bez aktantu patient. 他的心不跳了。 *Jeho srdce už nebije.* (HFK , 1117-1118) // 脉搏每分钟跳六十次左右。 *Tepová frekvence je zhruba 60 úderů za minutu.* (HFK , 1117-1118) // 病人的心跳得真均匀。 *Srdce pacienta bije opravdu pravidelně.* (HFK , 1117-1118) V daném významu je aktantem aktor slovesa vždy lidské srdce či srdeční tep.

Závěr

Tato práce se zabývala identifikací a následnou analýzou samostatných jednoslabičných sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy. Primárním zdrojem při získávání jazykových dat k následnému zpracování byl Slovník moderní čínštiny zde uváděný jako XHC. Na základě kritérií stanovených v úvodní části práce bylo v první fázi analýzy identifikováno 2994 znaků vhodných k zařazení do následující fáze analýzy. Jejich vhodnost spočívala ve schopnosti zastávat slovesné funkce v rámci určitého jazykového kontextu. Ze zmíněných 2994 znaků jich 531 bylo vybráno pro jejich schopnost fungovat jako slovesa s významem vyjadřujícím somatické funkce, činnosti a stavy. Ne všechna vybraná slovesa ovšem byla schopna fungovat jako samostatná jednoslabičná slovesa. V následující fázi analýzy bylo zjištěno, že z vybraných 531 znaků jich pouze 276 může v rámci širších jazykových struktur zastávat funkci slovesa s požadovaným významem. Veškeré následující analýzy obsažené v této práci se týkaly vybraných 276 znaků, které v různých jazykových kontextech mohou zastávat funkci 326 bází se slovesným významem. Na základě analýzy jazykového kontextu, v němž se jednotlivé báze vyskytovaly bylo tedy možno identifikovat 326 sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy. Ve 228 případech platí rovnice, kdy 1 znak v sobě zahrnuje 1 bázi, ve 46 případech zahrnuje 1 znak 2 báze a pouze ve 2 případech se pod jedním znakem skrývají 3 báze.

Na základě dvou klasifikačních systému bylo každému slovesu přiděleno číslo od 1 do 3 a jedno z písmen abecedy A, B, C, D a E. Číselná klasifikace byla založena na schopnosti slovesa vázat na sebe ve svém valenčním rámci aktant patient. Klasifikace užívající ke značení písmen abecedy souvisí s konkrétními částmi lidského těla, které lze u daného slovesa považovat za původce děje, tedy aktant aktor. Kromě dvou zmíněných klasifikací byla některá slovesa doplněna označením OS (omezená samostatnost). Všechna slovesa analyzovaná v této práci musela splnit podmínku samostatnosti a slovesa s označením OS netvoří výjimku, ale způsoby jejich užití v širších jazykových strukturách jsou ve srovnání s ostatními slovesy značně limitovány. U sloves zařazených do stejné kategorie či skupiny lze pozorovat stejné tendence ve způsobu, jakým daná slovesa fungují v jejich valenčním rámci.

Na základě výše zmíněných způsobů klasifikace nese nejvíce sloves označení B2. Jedná se o slovesa, která mohou ve valenčním rámci přibírat aktant patient a jejichž aktantem aktor je lidská ruka či paže. Tento výsledek lze vysvětlit faktem, že velká část činností, při nichž lidé manipulují s nějakým předmětem, se neobejde bez rukou. Úzká souvislost lidských rukou a manipulace s různými předměty je vidět i na skutečnosti, že existuje jediné sloveso nesoucí označení B, které

nebylo zařazeno do kategorie 2. Jedná se o sloveso 披 pī – zlomit se (nehet) nesoucí označení B1.

Jak v nejpočetnější skupině B, tak i v ostatních skupinách lze relativně velký počet sloves vysvětlit přítomností velkého počtu synonym. Např. ve zmíněné skupině B existuje 13 sloves s významem „uchopit, držet“. Rozdíly mezi některými slovesy s podobným významem budou pravděpodobně na úrovni jazykového registru. I když příslušností jednotlivých sloves k rozdílným jazykovým registrům se tato práce nezabývala, určitým vodítkem může být zdroj příkladových vět k danému slovesu. Obecně lze říci, že příklady, jejichž zdrojem je internet, lze považovat spíše za méně často užívané a velmi často se jedná o slovesa užívaná spíše v psaném jazyce. Slovesa, jejichž příkladové věty pocházejí ze slovníku označeného jako HFK, lze považovat za součást hovorového jazyka, protože se jedná o slovník zaměřený výhradně na hovorovou čínštinu.

Z formálního hlediska jsou velice zajímavá a atypická slovesa patřící do kategorie 3. Většina sloves z kategorie 3 nese označení OS. Jedná se o slovesa, která lze užívat pouze ve spojení s konkrétním aktantem patient, který je vždy zastoupen výrazem označujícím určitou konkrétní část těla. Všechna slovesa kategorie 3 tak byla zařazena do skupiny A, protože za aktant aktor lze považovat lidské tělo jako celek.

Obecně lze říci, že slovesa zařazená do kategorie 1, tedy slovesa s nulovým aktantem patient mají větší tendenci přibírat přípony, zejména příponu (着 zhe). Tuto skutečnost lze chápat jako projev obecné tendence patrné v moderní čínštině, vytvářet dvouslabičná spojení. I v případě, že se jednoslabičné sloveso ve všech uvedených příkladech vyskytuje pouze s příponou (着 zhe), je dané sloveso stále chápáno jako jednoslabičné a samostatné. Přípona (着 zhe) nemá v takových případech žádnou lexikálně-sémantickou funkci, nýbrž pouze funkci gramatickou. Slovesa zařazená do kategorie 1 mají také větší tendenci k přibírání nejrůznějších typů komplementů. Tato skutečnost může být chápána jako určitý způsob kompenzace neschopnosti sloves přibírat aktant patient.

Jedním z primárních motivů k napsání této práce byla domněnka, že při vyjadřování určitých dějů či činností má čínština ve srovnání s češtinou k dispozici značně bohatší repertoár sloves. Zmíněné bohatství v oblasti slovní zásoby může být značnou překážkou při jejím osvojování. V jazykových kontextech, kde si čeština vystačí s jedním či dvěma výrazy, je v čínštině potřeba osvojit si mnohdy několikanásobně větší množství adekvátních výrazů.

Vzhledem ke skutečnosti, že sloveso je jádrem jazykové výpovědi, je jeho případná neznalost velmi vážnou překážkou k pochopení jazykové výpovědi a s ní spojeného extralingvistického kontextu. Vhodným příkladem k demonstraci této hypotézy může být fakt, že české sloveso „nést, nosit“ může být do čínštiny přeloženo 19 různými slovesy, jejichž užití závisí na znalosti širšího kontextu dané výpovědi. Skutečnosti upřesňující způsob, jakým je něco neseno

jsou v češtině většinou vyjádřeny výrazy, které ve valenčním rámci mohou zastávat nejrůznější funkce, ale nejsou přímou součástí významu slovesa. V čínštině ovšem jsou okolnost či způsob nesení patrné již ze samotného slovesa. Existují tak slovesa jako např. 背 bēi – nést něco na zádech; 打 dǎ – nést (nad hlavou); 顶 dǐng – nést na hlavě; 端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze); 扛 kāng – nést (přes rameno); 捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru); 提 tí – nést v ruce (podél těla) apod. Stejný jev jako v předchozím případě existuje např. u sloves s významem „dívat se“. Způsob, jakým se dotyčná osoba dívá, je již obsažen ve významu slovesa a není zapotřebí dalších upřesnění pomocí příslovečných určení či jiných jazykových prostředků, jako je tomu v daných případech v češtině.

Dalším podnětem k napsání této práce byla snaha zjistit, jaké zastoupení mají slovesa vyjadřující somatické funkce, činnosti a stavy v rámci sloves v moderní čínštině. Za výchozí počet sloves, jež byly podrobeny následným analýzám lze považovat výše zmíněné číslo 2994. Jde o znaky, které se mohou vyskytovat ve slovesných funkcích. U znaků, které se ve svých slovesných funkcích netýkaly somatických činností, funkcí a stavů nebyl dále zjišťován počet bází, které mohli být v jednotlivých znacích obsaženy a ani nebyla analyzována schopnost těchto sloves fungovat samostatně jako slovesa jednoslabičná. Jelikož u analyzovaných sloves byl počet bází větší než počet znaků, lze podobný model předpokládat i u ostatních sloves v základním korpusu. Na základě této analogie se domnívám, že slovesa vyjadřující somatické činnosti, funkce a stavy zabírají zhruba 10% z potenciálních sloves primárního korpusu.

Skupinu sloves, jimiž se tato práce zabývala považuji za velmi podstatnou součást slovní zásoby moderní čínštiny a z výše uvedených důvodů, považuji jejich znalost za nezbytně nutnou pro všechny, kdo chtějí ovládnout moderní čínštinu. Valenční teorii, již bylo použito při identifikaci a analýze sloves v této práci, považuji za nástroj vhodný k identifikaci a zmapování způsobu užití i ostatních jednoslabičných sloves moderní čínštiny.

Anotace

Příjmení a jméno autora: Hanák Kamil

Název katedry a fakulty: Katedra asijských studií, Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Sémantická analýza čínských monosylabických sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy

Vedoucí diplomové práce: Mgr. David Uher, PhD.

Počet znaků: 203 760

Počet příloh: 3

Počet titulů použité literatury: 8

Klíčová slova: čínská slovesa, jednoslabičná slovesa, jednoslabičná báze, sémantická analýza, valenční teorie, somatické funkce

Jelikož slovesa tvoří jádro jazykové výpovědi, je jejich znalost nezbytným předpokladem k dokonalému zvládnutí studovaného jazyka. Tato práce se zabývá identifikací a následnou analýzou samostatných jednoslabičných sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy. Slovesa analyzovaná v této práci byla na základě dvou odlišných způsobů klasifikace rozdělena do několika kategorií a skupin. Slovesa náležející k stejným kategoriím či skupinám vykazují podobnosti jak v sémantické, tak i ve formální rovině. Příslušnost jednotlivých sloves k vytvořeným kategoriím úzce souvisí s jejich příslušností k vytvořeným skupinám. Jednoslabičných bází se slovesným významem analyzovaných v této práci je celkem 326. V této práci bylo tedy identifikováno a následně analyzováno 326 jednoslabičných sloves vyjadřujících somatické funkce, činnosti a stavy.

Abstract

Studying verbs is the most important part of foreign language studies, because in most cases a verb is the central point of communicative situation. The purpose of this work is identification and subsequent analysis of monosyllabic independent verbs referring to somatic functions, activities and conditions. Based on two different types of classification all verbs included in this work were divided into several groups and categories. Verbs of each group or category have the same characteristics. Appurtenance of each verb to concrete category is very straightly dependent on its appurtenance to concrete group. Through the analysis in this work 326 monosyllabic independent morphemes were identified. All of them are able to assume function of verbs referring to somatic functions, activities and conditions.

Key-words: chinese verbs, monosyllabic verbs, monosyllabic morpheme, semantic analysis, valency theory, somatic functions

Bibliografie

Dictionnaire chinois-français du chinois parlé.[Čínsko-francouzský slovník hovorové čínštiny.]

Paris: Editions YOU-FENG, Libraire Editeur, 2001, 1530 s. ISBN 2-84279-097-9

Grepl, Miroslav a Karlík, Petr. *Skladba češtiny.* Olomouc: Votobia, 1998, 503 s. ISBN 80-7198-281-4

Hànyǔ 8000 cí cídiǎn 《汉语 8000 词词典》 [Slovník 8000 slov.]. Beijing: Beijing Language and culture university press, 2007, 1709 s. ISBN 978-7-5619-0794-8

Lopatková, Markéta; Žabokrtský, Zdeněk a Kettnerová, Václava. *Valenční slovník českých sloves.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2008, 381 s. ISBN 978-80-246-1467-0

Shíyòng xiàndài hànyǔ yǔfǎ 《实用现代汉语语法》 [Praktická gramatika moderní čínštiny].

Beijing: Shangwu yinshuguan , 2003, 1005 s. ISBN 7-100-03210- 5

Švarný, Oldřich a kolektiv. *Hovorová čínština v příkladech 3.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, 251 s. ISBN 80-7067-819-4

Times Chinese dictionary of verbs 《时代常用动词词典》 [Slovník čínských sloves.]. Singapore:

Federal Publications, 1988, 532 s. ISBN 981-01-3903-9

Xiàndài Hànyǔ cídiǎn, dì wǔ bǎn 《现代汉语词典 , 第 5 版》 [Slovník moderní čínštiny, 5.

vydání]. Beijing: Shangwu yinshuguan , 2006, 1869s. ISBN 7-100-04385-9

Internetové zdroje:

www.zdic.net

www.nciku.com

http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp

Seznam příloh

Příloha č. 1: Kompletní seznam sloves

Příloha č. 2: Seznam vyřazených bází se slovesným významem

Příloha č. 3: Seznam bází s potenciálním slovesným významem

Příloha č.1

Kompletní seznam sloves

V následujícím seznamu je uvedeno 276 analyzovaných sloves společně s jejich relevantními slovesnými významy.

Použité zkratky:

XHC – *Xiàndài Hànyǔ cídiǎn, dì wǔ bǎn* 《现代汉语词典，第5版》 [Slovník moderní čínštiny, 5. vydání].

HSK – *Hànyǔ 8000 cí cídiǎn* 《汉语 8000 词词典》

HFK – *Dictionnaire chinois-français du chinois parlé.*

DCD – *Times Chinese dictionary of verbs* 《时代常用动词词典》

WL – elektronický slovník WenLin

(Kompletní bibliografické údaje jsou uvedeny na konci práce v části Bibliografie.)

1. 噎 ǎn – nacpat si do úst (hrst něčeho sypkého či zrnitého) B2

噎了一口炒米。 *nacpat si do úst hrst smažené rýže (XHC, 10)*

噎了两口雪。 *nacpat si do úst dvě hrsti sněhu (XHC, 10)*

2. 搯 ǎn – rukou vetřít (léčivou mast či prášek do rány) B2

快在伤口上搯些消炎粉。 *Rychle si do rány vetři prášek proti zanícení. (www.zdic.net)*

赶紧搯上点儿止血药粉。 *Rychle si to potři práškem na zastavení krvácení. (www.nciku.com)*

3. 按 àn – stisknout, zmáčknout (rukou či prstem) B2

我按了三次门铃， 也没人开门。 *Zvonek u dveří jsem zmáčkł třikrát, a i tak nikdo neotevřel.*

(HSK , 9)

我把他按在地上。 *Přitisknul jsem ho k zemi. (HSK , 9)*

我想站起来，但他用手把我按在椅子上。 *Chtěl jsem vstát, ale on mě rukou zatlačil do židle.*

(HFK , 7)

你按着点儿帽子，别让风吹跑了。 *Přidrž si trochu tu čepici, ať ti ji vítr neodfoukne.*

(HFK , 7)

4. 扒 bā – držet se (něčeho, o co se zároveň opíráme) B2

他扒着窗子往外看。 *Opírá se o okení parapet a dívá se při tom ven.* (HSK , 14)

他们扒着墙头儿往里看。 *Rukama jsou zavěšeni na zídce a koukají dovnitř.* (HFK , 14)

两个邻居扒在墙头上聊天。 *Dva sousedé jsou opřeni o zídku a povídají si.* (www.nciku.com)

5. 拔 bá – vytáhnout, vytrhnout B2; /nasát, vysát/

白头发不能拔，越拔长得越多。 *Bílé vlasy se nesmí vytrhávat, čím více se vytrhávají, tím více rostou.* (HSK , 15)

我拔草给兔子吃。 *Vytrhávám trávu králíkům na krmení.* (HFK , 14-15)

你拔手枪我就开火。 *Jestli vytáhneš pistoli, tak začnu střílet.* (HFK , 14-15)

6. 把 bǎ – uchopit, chytit B2

两手把着冲锋枪。 *Držet kulomet oběma rukama.* (XHC, 20)

他把着我的手教我写毛笔字。 *Drží moji ruku a vede mě tak při psaní znaků štětcem.*

(HSK , 15)

她把钱全把在自己手里。 *Všechny peníze drží v ruce.* (HSK , 15)

一只手把着不行。 *Nelze to držet jednou rukou.* (DCD , 8)

7. 掰 bāi – rukou rozdělit, rozlomit či rozlousknout (nějakou věc) B2

你看，要这样掰玉米才掰得快。 *Podívej, jen takhle je možné oddělit zrnka kukuřice rychle.*

(HFK , 21)

把你的馒头掰一半给我。 *Odloupni mi půlku svého knedlíku.* (HFK , 21)

我掰了一块面包给他吃。 *Odlomil jsem kus chleba pro něj.* (HSK , 19)

一块月饼掰成两半 *rozlomit měsíční koláček na dvě půlky;* (www.nciku.com)

8. 白 bái – přezíravě či nespokojeně se podívat D2

白了他一眼。 *Nespokojeně se na něj podíval.* (XHC , 23)

我白了他一眼。 *Nespokojeně jsem se na něj podíval.* (www.nciku.com)

9. 板 bǎn – mít, nasadit přísný výraz A3

板着面孔训斥人 *s přísným výrazem ve tváři vynadat (komu)* (www.nciku.com)

他板着脸不睬人。 *Na tváři má kamenný výraz a nikoho si nevšímá.* (XHC , 35)

10. 抱 bào – pažemi obejmout, držet (v obětí, v náruči) B2

她抱着一个小女孩。 *Drží v náruči malou holčičku.* (HSK , 42)

孩子抱着一只小狗。 *Dítě drží v náruči pejska.* (HSK , 42)

他抱着一大堆书。 *Drží v náruči hromadu knih.* (HSK , 42)

那个小孩就喜欢人抱。 *To malé dítě je moc rádo, když ho někdo drží v náruči.* (HFK , 40)

你抱抱他，他就不哭了。 *Pochovej ho ať nebrečí.* (HFK , 40)

11. 背 bēi – nést něco na zádech A2

你这么大了还要人背？ *Ještě chceš, aby tě někdo nesl na zádech, i když už jsi tak velký?*

(HFK , 50)

老太太背着大包袱在街上走。 *Po ulici jde stará paní s velkým rancem na zádech.* (HFK , 50)

这个女人背着小孩儿干活儿。 *Tato žena pracuje a při tom nosí na zádech malé dítě.*

(HFK , 50)

别把包儿背在身后，当心小偷儿！ *Pozor na zloděje, nenoste balík na zádech.* (HFK , 50)

12. 奔 bēn – rychle utíkat C1

他拿着钱奔向药店，去给妈妈买急用的药。 *Utíká s penězi do lékárny, aby mamince koupil lék, který nutně potřebuje.* (HSK , 54)

13. 绷 běng – mít, nasadit přísný výraz A3 OS

绷着脸谁也不理 *nasadit přísný výraz a nikoho si nevšímat* (www.nciku.com)

赵高绷着脸说：“怎么不是吗？请大家说说吧。” *Zhao Gao s přísným výrazem ve tváři říká: „Jak, že to není ono? Každý ať se prosím vyjádří.“*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

几个人同情地笑了，几个人很感动，还有几个人绷着脸。 *Několik lidí se soucitně zasmálo, několik lidí bylo velmi dojatých a několik dalších lidí se tvářilo přísně.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他绷着脸，半天一句话也不说。 *Nasadil přísný výraz a celou věčnost ze sebe nevydal ani slovo.*

(XHC ; 67)

14. 蹦 bèng – vyskočit, skákat C1

别蹦！ *Neskákej!* (HSK , 59)

他蹦得比我高。 *Vyskočí výš než já.* (HSK , 59)

他蹦了好几下也没钩着树上的苹果。 *Vyskočil mnohokrát, ale jablko na stromě se mu nepodařilo zachytit.* (HFK , 59)

看你能蹦多高。 *Koukám, jak vysoko umíš vyskočit.* (HFK , 59)

15. 摺 biào – paží se pevně zaháknout (o paži druhé osoby) B2 OS

两个人摺着胳膊散步。 *Dva lidé se procházejí zavěšeni jeden do druhého.* (www.nciku.com)

母女俩摺着胳膊走。 *Matka s dcerou jdou zavěšeny jedna do druhé.* (XHC , 91)

16. 憋 biē – zadržovat (nějakou fyzickou potřebu)A3; zajíkat se (nedostatkem vzduchu) E1

憋着尿 *zadržovat moč* (HFK , 75)

我们都憋着不笑。 *Všichni zadržujeme smích.* (HFK , 75)

憋着不打喷嚏 *zadržovat kýchnutí* (HFK , 75)

这间屋子很窄，憋得很难受。 *Tato místnost je moc malá, je tady úplně k zalknutí.* (HFK , 75)

这句话憋了好几天才说出来。 *Řekl to až po té, co to v sobě držel mnoho dní.* (DCD , 28)

17. 别 bié – nastavit někomu nohu C2

把他别了个跟头 *Nastavil mu nohu a on udělal kotrmelec.* (www.nciku.com)

18. 屏 bǐng – zadržet dech A3

屏着呼吸 *zadržovat dech* (XHC , 98)

人们屏着气，一动不动地倾听着。 *Lidé zadržují dech a bez hnutí naslouchají.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他屏着气息，在盼着那里红灯的出现。 *Se zadržným dechem sleduje, jestli se tam neobjeví červené světlo.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

19. 病 bìng – onemocnět, být nemocný, stonat A1

我病了两天，现在好多了。 *Stonal dva dny, teď už je to o mnoho lepší.* (HFK , 78)

爷爷从来没病过。 *Dědeček nikdy nestonal.* (HFK , 78)

他病了已经有一个月了。 *Už je nemocný měsíc.* (HFK , 78)

家里病着几个人。 *Doma stoná několik lidí.* (HFK , 78)

他病得吃不下东西。 *Je tak nemocný, že nepozře ani sousto.* (HSK , 85)

他着了凉，病了三天。 *Nachladil se a stonal tři dny.* (HSK , 85)

20. 拨 bō – postrčit, posunout B2

这块表走得不准，得经常拨。 *Tyhle hodiny nejdou přesně, často se musí posouvat.*

(HSK , 90)

打电话一定要先拨电话号码。 *Při telefonování je určitě třeba nejdříve vytočit telefoní číslo.*

(HSK , 90)

她拨了拨额前的短发。 *Odsunula si z čela své krátké vlasy.* (HSK , 90)

表针拨了两圈。 *Ručička byla posunuta o dvě hodiny.* (DCD , 29)

21. 跛 bō – kulhat, klopýtat A3

跛了一只脚 *kulhat na jednu nohu* (www.nciku.com)

他走路有些跛脚。 *Při chůzi trochu kulhá.* (www.nciku.com)

罗西走出去和她并行，她的脚几乎已经不跛了。 *Když si s ní Luoxi vyšla ven tak už téměř nekulhala.* (www.nciku.com)

所以那不是装的，脚真的跛了！ *Tak to není předstírané skutečně kulhá!* (www.nciku.com)

她走路有点跛。 *Při chůzi trošku kulhá.* (www.nciku.com)

22. 采 cǎi – sbírat (ovoce, květy, listí apod.) B2

采茶的差不多都是女人。 *Většinou jsou to ženy, kdo sbírá čaj.* (HFK , 95)

你去采过葡萄没有？ *Už jsi někdy sbíral hrozny?* (HFK , 95)

他们到山里采草药去了。 *Šli do hor sbírat léčivé byliny.* (HFK , 95)

她采了一把野花。 *Nasbírala hrst volně rostoucích květin.* (HSK , 119)

他正在树上采苹果。 *Právě na stromě sbírá jablka.* (HSK , 119)

23. 踩 cǎi – šlápnout na (něco) C2

你踩着我的脚了。 *Stál mi na noze.* (HSK , 119)

他踩着凳子摘下了墙上的画。 *Stoupnul na lavičku a sundal obraz se stěny.* (HSK , 119)

哎呀，谁踩了我！ *Aj aj, kdopak to na mě šlápnul!* (HFK , 95)

踩油门的时候不要踩得太重。 *Když šlapeš na plyn, nesmíš ho sešlápnout moc silně.*

(HFK , 95)

24. 操 cāo – vzít, uchopit, držet B2

操在手里 *držet v ruce* (HSK , 126)

小李、小刘边跑边把马枪操在手里，正要准备战斗， . . . *Xiao Li a Xiao Liu utíkají, v ruce drží pušku a chystají se k boji,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

25. 尅 cào – šoustat, šukat A2

身材不错，皮肤也很白，尅她一定爽晕了！ *Bezva figura a k tomu pěkně bílá pokožka, určitě bude paráda ji šoustat!* (<http://web.sexbucks.info/archiver/?tid-78727.html> ; 8.12.2010)

26. 蹭 cèng – otírat se A2

她不断蹭我的手，让我打字困难。 *Neustále se mi otírá o ruku, čímž mi psaní na stroji komplikuje.* (www.nciku.com)

27. 搽 chá – rozetřít, roztírat (krém, olej apod.) B2; natírat si (ruce, obličej) B2

你脸上搽点儿橄榄油就不会皴了。 *Rozetři si po obličejí trochu olivového oleje, aby ses tak vyhnul prasklinkám v pokožce.* (HFK , 107)

她从来不搽口红。 *Nikdy nepoužívá rtěnku.* (HFK , 107)

用雪花膏搽手。 *namazat si ruce krémem* (HFK , 107)

28. 踏 chā – chodit, brodit se (v blátě, sněhu apod.) C2

踏雪 *brodit se ve sněhu* (www.nciku.com)

踏了一脚泥。 *Šlápl do bláta.* (XHC , 144)

等到下第一场雪的时候咱们去踏雪。 *Až napadne další sníh, tak se v něm půjdeme projít.*

(http://kinksa.blogcn.com/diary_33999856.shtml ; 8.12.2010)

29. 觐 chān – sledovat, dívat se D2

岱融也一骨碌坐起来，满眼委屈地觐她一眼：“我听见你叫我就叫了……” *Dai Rong se také překulil, posadil se a pokorně se na ni podíval: „Slyšel jsem tvé volání, a tak jsem zavolal...”* (<http://www.soshudu.com/c/0/376/15592.html> ; 8.12.2010)

30. 搀 chān – podpírat někoho (rukou v podpaží) B2

搀着他点儿，他还很虚弱。 *Trochu ho podepři, je ještě velmi zesláblý.* (HFK , 113)

她搀着那个病人走。 *Podpírá toho pacienta při chůzi.* (HFK , 113)

护士把病人搀到床上。 *Sestřička ukládá pacienta na lůžko.* (HSK , 139)

售票员把老人搀下车。 *Prodavač lístků podpírá důchodce při výstupu z autobusu.* (HSK , 139)

31. 尝 cháng – ochutnávat D2

我尝一尝这酒。 *Ochutnám tenhle alkohol.* (HSK , 145)

你尝一下这个菜的味道。 *Ochutnej, jaké je tohle jídlo.* (HSK , 145)

你尝尝汤的咸淡怎么样。 *Ochutnej, jestli je ta polévka dost slaná.* (HSK , 145)

我尝过两三次，不喜欢。 *Dvakrát nebo třikrát jsem to ochutnal a nemám to rád.* (HFK , 116)

我能尝尝吗？ *Mohu ochutnat?* (HFK , 116)

32. 抄 chāo – uchopit, chytit, vzít B2

有时候真想抄一根棍子把自己敲晕。 *Někdy mám chuť vzít nějakou tyč a tlouct se do bezvědomí.*

(<http://hi.baidu.com/feiyang520/blog/item/9ec21f240b9fd13bc89559d5.html> ; 8.12.2010)

你需要手抄一根棍子先打晕他再救起。 *Potřebuješ vzít nějakou hůl, nejdříve ho praštit tak, aby omdlel a pak ho zachránit.* (<http://www.douban.com/group/topic/13941970/> ; 8.12.2010)

她想做的第一件事便是去自家厨房抄一把刀子，... *První věc, kterou chtěla udělat, bylo jít do kuchyně a vzít si nějaký nůž...* (<http://www.bxiaoshuo.com/html/15/15035/2952702.html> ;

8.12.2010)

33. 扯 chě – táhnout B2; roztrhat B2

扯胳膊 *tahat za ruku* (HSK , 159)

扯袖子 *tahat za rukáv* (HSK , 159)

他扯着我的胳膊不让走。 *Tahá mě za ruku, abych nikam nechodil.* (HSK , 159)

扯纸 *roztrhat papír* (HSK , 159)

扯日历 *odtrhávat kalendář* (HSK , 159)

扯广告 *roztrhat inzerát* (HSK , 159)

扯信 *roztrhat dopis* (HSK , 159)

你从本子上扯一张纸给我。 *Vytrhni mi ze sešitu jeden list.* (HSK , 159)

日历一下扯了好几页。 *Z kalendáře bylo naráz vytrženo mnoho stránek.* (HSK , 159)

他气得把信扯了。 *Byl tak rozčilený, že dopis roztrhal.* (HFK , 124)

我扯扯他的袖子，他还是不跟我走。 *Tahal jsem ho za rukáv a stejně se mnou nešel.*

(HFK , 124)

34. 吃 chī – jíst D2

我喜欢吃米饭。 *Jím rád rýži.* (HSK , 177)

他不爱吃肉。 *Nerad jí maso.* (HSK , 177)

飞机上有东西吃吗？ *Je v letadle něco k jídlu?* (HFK , 135)

我巧克力越吃越想吃。 *Čím víc čokoládu jím, tím víc na ni mám chuť.* (HFK , 135)

35. 持 chí – vzít, uchopit, držet B2

这一幕场景让赵强更加发狂，他二话不说便持刀子朝着李全军的腿部和腹部连刺了几刀。

Tato scéna pobláznila Zhao Qianga ještě víc a bez jediného slova několikrát bodl Li Quanjuna do nohy a do břicha nožem, který držel v ruce.

(xhby.net/xhby/content/2010-05/16/content_1630402.htm ; 8.12.2010)

湖南流浪汉持拐杖砸 ATM 机找钱。 *Hunanský tulák se chtěl dostat k penězům tak, že s holý v ruce mlátil do bankomatu.*

(<http://www.chou-1.com/showSearch.htm;jsessionid=0A3C02E6F141CBBB54CA6C85696121D>

[2?articleType=1&site=2&article=0&articleId=1684](http://www.chou-1.com/showSearch.htm;jsessionid=0A3C02E6F141CBBB54CA6C85696121D?articleType=1&site=2&article=0&articleId=1684) ; 8.12.2010)

左边斗茶组组长，左手持茶杯，右手持茶壶， ... *Nalevo vedoucí skupinky čističů čaje drží v*

levé ruce čajové šálky a v pravé čajovou konvici... (<http://zh.wikipedia.org/zh/斗茶图> ;

8.12.2010)

36. 触 chù – dotknout se A2

他感觉到一只手在触他的口袋。 *Ucítil, jak se nějaká ruka dotkla jeho kapsy.* (HSK , 207)

他触了一下旁边人的胳膊，说：“醒醒，该下车了。” *Dotkl se paže člověka, který byl vedle něj a řekl: „probud'te se, musíte vystoupit.”* (HSK , 207)

37. 搥 chuāi – mnout, stlačit (rukou) B2; uchopit a drhnout mezi rukama B2

衣服太脏，得多搥一搥。 *Oblečení je příliš špinavé, je třeba ho víc vydrhnout.* (HFK , 156)

搥面 *mnout si obličej* (WL)

38. 嘍 chuài – kousat, cumlat, žužlat D2

很多孩子嘍大拇指，但大多数大了就不会了。 *Mnoho dětí si cumlá palec, ale většina jich přestane, jakmile vyrostou.* (www.nciku.com)

原来不嘍奶嘴儿是因为没到饥饿的时候。 *To, že necumlá dudlík na lahvi, bude tím, že ještě nemá hlad.* (blog.sina.com.cn/s/blog_50877e6f010096ew.html ; 8.12.2010)

两个汉堡下肚，女孩打着饱嗝，一边嘍吸管一边说：“不如，我跟你去开房，明早你给我银行卡？” *... Po té, co zbodla dva hamburgry, tak si dívka krkla a s brčkem v puse řekla: "Bude lepší, když to dáme dohromady, dáš mi zítra ráno bankovní kartu?"* (www.yi-look.com/read_126853_8032.html ; 8.12.2010)

39. 踹 chuài – kopnout, našlápnout (chodidlem) C2

用手开门，别用脚踹！ *Dveře otevři rukou, nevykopávej je!* (HFK , 156)

他在桌子下踹了我一脚。 *Pod stolem do mě kopnul.* (HFK , 156)

40. 喘 chuǎn – lapat po dechu, ztěžka dýchat E2

他喘着气跑进来。 *Vběhl dovnitř celý udýchaný.* (HSK , 211-212)

等我喘一口气再跟你说。 *Počkej až popadnu dech, pak ti to řeknu.* (HSK , 211-212)

看他不停地喘，真叫人着急。 *Vidět ho, jak neustále ztěžka dýchá, člověka skutečně znervózní.*

(HSK , 211-212)

他晚上喘得更厉害。 *Večer se mu dýchá opravdu hrozně.* (HSK , 211-212)

你怎么这么喘？ *Co že tak ztěžka dýcháš?* (HFK , 158)

41. 吹 chuī – foukat na (co), zfouknout (co) D2

他吹了吹手上的灰。 *Zfouknul prach, který měl na ruce.* (HSK , 216)

孩子喜欢吹肥皂泡儿。 *Děti rády foukají do mýdlových bublin.* (HSK , 216)

他吹笛子吹得特别好。 *Na flétnu hraje opravdu dobře.* (HSK , 216)

汤吹吹就不热了。 *Pofoukej polévku ať vychladne.* (HFK , 162)

42. 啜 chuò – pít D2

不管她仰脸嬉笑，还是低首啜酒，我总感到一缕视线不轻不重地落在我身上， ... *Bez ohledu na to, zda se směje na celé kolo, nebo se svěšenou hlavou popíjí, vždycky na sobě cítím jakýsi neurčitý pohled, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

闲闲地啜茶吸烟漫话今古的老人们，身影也在水光中修忽荡漾。 *Na vodě se vlní odraz seniorů, kteří si v klidu povídají o všem možném, popíjí u toho čaj a kouří cigarety.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他们或悄悄啜茶，或轻轻摇扇，偶而压低声音交谈几句，唯恐惊扰了领袖的沉思。 *V klidu popíjejí čaj a nebo se lehce ovívají vějířem a sem tam potichu prohodí pár vět ze strachu, že by mohli vůdce vyrušit z jeho tichého rozjímání.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

43. 跣 cǐ – uklouznout, sklouznout C1; cǐ – stát na špičkách A3; našlapávat, stoupat (na něco) C2

跣着椅子擦玻璃。 *Stát na židli a leštit sklo.* (www.nciku.com)

脚下一跣，差点儿摔倒。 *Sklouznout a málem upadnout.* (www.nciku.com)

44. 蹿 cuān – vyskočit C1

树不高，一蹿就能够着枣儿。 *Strom není vysoký, stačí jednou vyskočit a na datli se dá dosáhnout.* (HFK , 174)

他往上一蹿，把球投进了篮子里。 *Vyskočil vzhůru a hodil míč do koše.* (HFK , 174)

45. 窜 cuàn – pobíhat C1

你这个小偷，想往哪儿窜？ *Hej zlodějíčku, kam chceš utéct?* (HSK , 232)

46. 啐 cui – plivat, flusat (na někoho) D2

别往地上啐，吐在手绢儿里。 *Neplivej na zem, ale do kapesníku.* (HFK , 175)

是小王啐我一口！ *To na mě plivnul Xiao Wang.* (HFK , 175)

他气得啐了一口。 *Naštvaně si odplivnul.* (HFK , 175)

你要再说，我啐你！ *Jestli ještě něco řekneš, tak na tebe plivnu.* (HFK , 175)

她不顾警察拦着，朝小偷儿的脸啐了两口。 *Dvakrát flusla zloději do tváře, nehledě na to, že se jí v tom policista snažil zabránit.* (HFK , 175)

47. 皸 cūn – mrazem popraskat (o kůži) A1

我的手皸了，疼着呢。 *Od mrazu mi popraskaly ruce a teď to bolí.* (HFK , 176)

48. 搓 cuō – mnout si ruce B2; třít rukou B2

搓手 *mnout si ruce* (HSK , 235)

搓背 *rukama třít záda* (HSK , 235)

搓搓手就不冷了。 *Promni si ruce, aby ti nebyla zima.* (HSK , 235)

你搓一搓，要不然洗不干净。 *Promni to mezi rukama, jinak to nevyčistíš.* (HFK , 177)

他急得直搓手。 *Je tak nervózní, že si mne ruce.* (HFK , 177)

49. 撮 cuō – vzít do špetky B2; jíst D1

撮药 *nabrat špetku léčivého prášku* (XHC , 237)

撮了点儿盐。 *Nabrat špetku soli.* (XHC , 237)

我请你上馆子撮一顿。 *Zvu tě do restaurace na něco k jídlu.* (XHC , 237)

50. 打 dǎ – bít, tlouci B2; nést (nad hlavou) B2

你别打你妹妹。 *Netluč svoji sestřičku.* (HFK , 182-184)

这个醉鬼老打孩子。 *Tenhle ochlasta pořád bije děti.* (HFK , 182-184)

要是再听到他打老婆，我就叫警察。 *Jestliže ještě jednou uslyším, jak bije manželku, tak volám policii.* (HFK , 182-184)

两个人打着一把伞。 *Dva lidé nesou jeden deštník.* (HFK , 182-184)

雨停了，用不着打伞了。 *Už přestalo pršet, není třeba držet deštník nad hlavou.*

(HFK , 182-184)

许多游行的人打着标语牌。 *Mnoho demonstrantů drží nad hlavami cedule s hesly.*

(HFK , 182-184)

爸，你让我打着灯笼吧！ *Tati, nech mě nést lampión!* (HFK , 182-184)

你找一找，灯笼我来打。 *Ty koukej na cestu, já ponesu lampión.* (HFK , 182-184)

51. 带 dài – nosit A2; mít (určitý výraz ve tváři) D2

他不管到哪儿去，都喜欢随身带本书。 *Bez ohledu na to, kam jde, všude sebou rád nosí nějakou*

knihu. (HSK , 253)

这次出差不用带行李。 *Tentokrát není třeba si na služební cestu brát zavazadlo.* (HSK , 253)

带着微笑 *mít na tváři úsměv* (HSK , 253)

他说这话时，脸上带着讽刺的笑。 *Když to říká, má ve tváři ironický úsměv.* (HSK , 253)

他脸上带着很痛苦的样子。 *Má ve tváři výraz utrpení.* (HFK , 200)

他从外边儿走进来，脸上带着不高兴的样子。 *Když vstoupil dovnitř, měl ve tváři nespokojený výraz.* (HFK , 200)

52. 担 dān – nést (na rameni, přes rameno) B2

小时候，我们家那里没有自来水，要去很远的地方担水吃。 *Když jsem byl malý, neměli jsme doma vodovod a voda se tak musela zdaleka přinášet na rameni.* (HSK , 258)

他身大力不亏，一次能担 100 斤柴。 *Má obrovskou sílu, naráz unese na rameni 50 kg dříví.*
(HSK , 258)

你担过挑子吗？ *Už jsi někdy něco nesl na vahadle?* (HFK , 205)

他每天下午担着柴火下山。 *Každý den odpoledne schází z hory a přináší dříví na topení.*
(HFK , 205)

担了一天土，肩膀疼得慌。 *Hrozně ho bolí ramena z toho, jak celý den nosil hlínu.*
(HFK , 205)

我来担担，你休息一下。 *Chvilí to ponesu já, ty si odpočiň.* (HFK , 205)

53. 倒 dǎo – spadnout, převrátit se A1

孩子倒了。 *Dítě spadlo.* (HSK , 270)

一进门就倒在床上睡着了。 *Jen vstoupil do dveří, tak se převrátil na postel a usnul.*
(www.nciku.com)

54. 登 dēng – stoupnout si (na co) C2; šlapat (na kole apod.) C2

登在椅子上挂画儿 *stoupnout si na židli a pověsit obraz* (HFK , 228)

他一只脚登在椅子上弹吉他。 *Jednou nohou stojí na židli a hraje na kytaru.* (HFK , 228)

你别登着窗台儿擦玻璃，那太危险。 *Nestoupej si při mytí okna na parapet, je to příliš nebezpečné.* (HFK , 228)

你使劲登，走得太慢了。 *Šlapej co to jde, jedeš příliš pomalu.* (HFK , 228)

登了一天水车，真累得慌。 *Celý den šlapal na vodním kole a je fakt šíleně unavený.*

(HFK , 228)

登三轮儿 *šlapat na tříkolce* (HFK , 228)

55. 蹬 dēng – šlápnout, dupnout (na co) C2

蹬着梯子爬上去 *vyšplhat na žebřík* (www.nciku.com)

脚蹬在凳子上 *našlápnout si na stoličku* (www.nciku.com)

狠狠地蹬了他一脚 *Zuřivě na něj dupnul.* (www.nciku.com)

蹬三轮车 *šlapat na tříkolce* (www.nciku.com)

56. 瞪 dèng – vytřeštit oči A3 OS; nespokojeně na někoho hledět D2

把眼睛瞪大点儿。 *o něco víc vytřeštit oči* (HSK , 283)

瞪着眼睛说瞎话。 *Třeštit oči a plácát nesmysly.* (HSK , 283)

爸爸瞪了一眼多嘴的孩子。 *Tatínek se našťvaně podíval na odmlouvající dítě.* (HSK , 283)

他瞪我，我也不怕。 *Nebojím se, ani když mě probodává pohledem.* (HSK , 283)

你瞪我干吗？ *Proč na mě tak zíráš?* (HFK , 230)

他回过头来，瞪了瞪我什么也没说。 *Ohlédl se, nespokojeně se na mě podíval, ale neřekl ani*

slovo. (HFK , 230)

57. 低 dī – sklonit (hlavu) A3 OS

低头 *sklonit hlavu* (XHC , 290)

我坐在路边花园的石阶上，低着头匆匆浏览《北京青年报》、《精品购物指南》等报纸，
... *Sedím na schodech do zahrady u cesty a se skloněnou hlavou rychle pročítám Pekingskou Mladou Frontu, Průvodce po skvělých nákupech a další noviny, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

贾平凹象考试一样坐在那儿，低着头，一声不吭。 *Jia Ping'ao tam sedí jako u zkoušky, hlavu má skloněnou a ani nedutá.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他们低了头，一个一个走到我的桌前来， ... *Sklonili hlavy a jeden po druhém přišli k mému stolu, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

58. 掂 diān – potěžkávat (pohazováním v ruce) B2

我一掂才知道不重。 *Až po té, co jsem to potěžkal, jsem věděl, že to není těžké.* (HFK , 239)

你掂掂这个烟灰缸，真沉。 *Potěžkej si tenhle popelník, je opravdu těžký.* (HFK , 239)

用手好好儿掂一下儿，大概有多重？ *Dobře si to v ruce potěžkej, ať víš kolik to tak zhruba váží.*

(HFK , 239)

你掂掂这个西瓜有多重。 *Potěžkej si tenhle meloun, ať víš kolik váží.* (HSK , 293)

59. 点 diǎn – dotknout se (prstem někoho k získání jeho pozornosti) B2

医生轻轻地点着我的穴位。 *Lékař se jemně dotýká mých akupunkturních bodů.* (HSK , 294)

妈妈用手点着我的脑门批评我。 *Maminka mě rukou ťukla do čela, aby zdůraznila svoji kritiku vůči mně.* (HSK , 294)

我用手指点了他一下，他回过头来，吃惊地看着我。 *Ťukl jsem ho prstem, on se ohlédl a překvapeně na mě kouká.* (HFK , 240)

60. 踮 diǎn – stoupnout si na špičky A3 OS

踮脚 *stoupnout si na špičky* (XHC , 305)

他人矮，得踮着脚才能看见。 *Jsem malý, musím stát na špičkách, abych tam viděl.*

(XHC , 305)

当天的人民日报前挤满了读者，前面的已贴近报栏，后面的只好踮着脚。 *Onoho dne se před Lidovým deníkem mačkalo mnoho čtenářů, ti vpředu se již lepili na vyvěšené noviny a těm vzadu nezbývalo než si stoupnout na špičky.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

走到病房里踮着脚轻步行走，总怕走路声影响病人休息。 *Když dojde do nemocničního pokoje, vždy našlapuje po špičkách, protože se obává, že zvuk kroků bude rušit pacienty při odpočinku.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

男人吻女人从不用踮脚。 *Když muž líbá ženu, nikdy nemusí stát na špičkách.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

61. 叼 diāo – mít, držet v ústech (věc, která z úst částečně vyčuhuje) D2

他嘴上老叼着一支烟。 *Z pusy mu neustále čouhá cigareta.* (HFK , 247)

62. 盯 dīng – upřeně se dívat D2

姑娘被小伙子盯得不好意思了。 *Dívka je v rozpacích z toho, jak ji mládenec upřeně sleduje.*

(HSK , 305)

他久久地盯着墙上的照片，回忆着往事。 *Dlouze se upřeně dívá na fotografii na stěně a vzpomíná na minulost.* (HSK , 305)

你不用老盯着我，我跑不了。 *Nemusíš mě pořád upřeně sledovat, stejně nemohu utéct.*

(HSK , 305)

有一个家伙老盯着我，让我很不自在。 *Neustále mě pozoruje nějaký chlápek a jsem z toho celá nesvá.* (HFK , 252)

他两眼盯着计算机屏幕。 *Očima má přibité na obrazovce počítače.* (HFK , 252)

63. 顶 dǐng – nést na hlavě D2; udeřit hlavou D2

你能顶着东西走路吗? *Umíš nosit věci na hlavě při chůzi?* (HFK , 252)

他们那儿从小用头顶东西, 所以顶得很稳。 *Tamnější lidé od malička nosí věci na hlavě, a proto je nosí tak dobře, že jim nepadají.* (HFK , 252)

他手里提着手提包, 头上顶着行李。 *V ruce nese tašku a na hlavě zavazadlo.* (HFK , 252)

下雨了, 没有雨伞, 只好顶块塑料布。 *Prší a nemáme deštník, nejlepší bude dát si na hlavu kus igelitu.* (HSK , 306)

一抬头就顶着天花板了, 顶了个大包。 *Jakmile zvedl hlavu, bouchl se o strop a udělala se mu velká boule.* (HSK , 306)

64. 动 dòng – pohnout se A1

你站好了, 别动! *Stůj a nehýbej se!* (HFK , 258)

你坐着别动, 我来准备晚饭。 *Sed' a nehýbej se, já jdu připravit večeři.* (HFK , 258)

你动了一下, 照片拍模糊了。 *Pohnul ses, fotka je rozmazaná.* (HFK , 258)

65. 抖 dǒu – třást se, zatřást se A1

看到爸爸严厉的面孔, 他情不自禁地抖了一下。 *Jak uviděl tatínkův přísný obličej, bezděčně se zatřásl.* (HSK , 317-318)

爷爷自从得了这种病, 手和脚就不停地抖。 *Od té doby co dědeček dostal tuhle nemoc, neustále se mu třesou ruce a nohy.* (HSK , 317-318)

我气得浑身直抖。 *Byl tak rozčilený, že se celý třásl.* (HFK , 264)

他激动得嘴唇抖了半天说不出话来。 *Vzrušením se mu chvěly rty tak, že po celou věčnost ze sebe nebyl schopen vypravit ani slovo.* (HFK , 264)

66. 端 duān – nést na rukách (ve vodorovné poloze) B2

快给客人端杯茶来。 *Rychle dones hostovi sklenici čaje.* (HSK , 324)

服务员一手端了三个盘子。 *Servírka nesla na jedné ruce tři táci.* (HSK , 324)

你干吗一碗一碗的端？为什么不用个盘子端？ *Proč ty misky nosíš takhle po jedné? Proč je nenosíš na táci?* (HFK , 271)

把这碗汤端给他。 *Odnes mu tuhle misku polévky.* (HFK , 271)

67. 蹲 dūn – dřepět, čupět C1

他喜欢蹲着吃饭。 *Rád při jídle dřepí.* (HSK , 333)

中国人喜欢蹲着。 *Číňané rádi dřepí.* (HFK , 280)

没有椅子，我们俩就蹲着下象棋。 *Nejsou tu židle, tak budeme hrát šachy v podřepu.*

(HFK , 280)

68. 踩 duò – dupat A3; nechat opadat (dupáním) C2

你先踩一踩脚上的泥再进来。 *Nejdříve si oklepej bláto na nohách a pak můžeš jít dál.*

(HFK , 284/285)

你跺跺脚，别把雪带到屋里。 *Zadupej, ať nenataháš sníh do místnosti.* (HFK , 284/285)

进屋前他用力跺了跺脚。 *Než vstoupil do místnosti, silně zadupal.* (HSK , 336)

听到孩子被拐卖的消息，他急得直跺脚。 *Když uslyšel zprávu o obchodu s dětmi, byl tak naštvaný, že začal dupat do země.* (HSK , 336)

只穿一件外套的我冻得直发抖，不停地跺着脚。 *Jelikož mám na sobě jen jednu vrstvu, třesu se zimou a neustále podupávám.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

69. 摁 àn – přitlačit, zatlačit (rukou) B2

我摁电钮的时候被电打了一下。 *Když jsem zatlačil na knoflík, koplo mě to.* (HFK , 290)

在市区禁止乱摁喇叭。 *V městských oblastech je zakázáno troubit jen tak pro nic za nic.*

(HFK , 290)

70. 敷 fū – roztírat (lék, mast apod.) B2

你每天早晚在肿的地方敷点儿这个药膏。 *Každý den ráno a večer si na opuchlé místo natři*

trochu této léčivé masti. (HFK , 344)

这个药水是拿来敷的，不是服的。 *Tyto kapky jsou určeny pouze k potírání, nikoliv k orálnímu užívání.* (HFK , 344)

71. 伏 fū – opírat se přední stranou těla, (sklánět se nad stolem apod.) A1

中午伏在桌子上睡了一会儿。 *V poledne se chvíli prospal s hlavou položenou na stole.*

(HSK , 389)

她伏在我的肩上哭起来。 *Položila si hlavu na mé rameno a rozplakala se.* (HSK , 389)

她伏在床上哭。 *Hlavu má položenou na posteli a pláče.* (HFK , 344)

72. 扶 fú – podpírat (zvednout někoho, kdo leží) B2

你扶着我的胳膊。 *Podepři mě pod rukou.* (HFK , 344)

我来扶你吧。 *Jdu tě podpírat.* (HFK , 344)

你扶他去看病。 *Běž s ním k doktorovi, cestou ho budeš podpírat.* (HFK , 344)

一个小学生扶着盲人过马路。 *Nějaký školák pomáhá slepci přjít ulici.* (HSK , 390)

73. 服 fú – jíst, orálně užívat (léky, jed) D2

这种药一日服三次，每次服两片。 *Tento lék se musí jíst třikrát denně, pokaždé dvě pilulky.*

(HSK , 390)

74. 哽 gěng – zaskočit v krku E2

慢点儿吃，别哽着。 *Jez pomaleji, ať ti nezaskočí.* (WL)

为什么老感觉胸口哽了一个东西？ *Proč mám pořád pocit, jako by mi něco uvízlo v hrudi?*

(health.wenda.sogou.com/question/127458163.html ; 14.12.2010)

吃饭哽了，半小时都缓解不过来，咋办？ *Pokud se člověku při jídle něco vzpříčí v hrudi a po půl hodině se to pořád nezlepšuje, tak co pak?* (<http://www.120ask.com/bjys/13/13764262.htm> ; 14.12.2010)

75. 躬 gōng – ohnout (tělo), ohnout se A3 OS

躬身 *ohnout se* (www.nciku.com)

大力引导广大读者，特别是青年人，潜心向学，躬身读书，以成为现代化建设的各类人才。
Všemi silami vedeme široký okruh čtenářů, zejména mladých lidí, k tomu, aby se celým srdcem věnovali studiu, a aby seděli nad knihami, a tak se stali odborníky ve všech možných oblastech modernizace. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

干警遇到难题必须躬身向同事或领导请教，... *V případě, že se policejní důstojník setká s těžko řešitelným problémem, musí ohnout hřbet a požádat o radu své kolegy či nadřízené...*
(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

一直都在躬着身，和那黑衣人说着话，说的声音很低，... *Když mluví s tím člověkem v černém, neustále jsou v úklonu a mluví potichu...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

76. 拱 gǒng – odsunout, odstrčit A2

他用胳膊肘拱了拱我。 *Odstrčil mě loktem.* (HFK , 386)

用膝盖拱门 *otevřít dveře š'ouchnutím kolene* (HFK , 386)

77. 够 gòu – dosáhnout na (co) A2

他伸手到架子上够东西。 *Natahuje ruku, aby dosáhl na věci na policiče.* (HSK , 450)

78. 掴 guāi – udeřit, bouchnout (dlaní) B2

掴耳光 *dát pohlavek* (WL)

掴了他一记耳光。 *Dostal pohlavek.* (XHC ; 499)

谢小玉到他身前时，手中还执着剑，结果却用左手掴了他两个嘴巴，把剑归回了鞘。 *Když k němu Xie Xiaoyu došel ještě držel meč v ruce, ale nakonec mu levou rukou vrazil dvě facky a meč zasunul zpátky do pochvy.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

那人多次侮辱我的人格，实在忍无可忍，一怒之下，我掴了他一巴掌。 *Ten člověk si o mě otíral hubu už tolikrát, že se to skutečně nedalo vydržet a v návalu vzteku jsem mu jednu vrazil.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

提卡不停地掴他的脸。 *Tica ho neustále fackuje.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

79. 拐 guǎi – kulhat C1

他拐着走。 *Kulhá.* (HFK , 406)

昨天他打球伤了腿，今天拐得很厉害。 *Včera si při hře zranil nohu a dneska dost kulhá.*

(HSK , 462)

他的腿拐了。 *Kulhá na jednu nohu.* (HSK , 462)

80. 逛 guàng – bezcílne se procházet C2

你们都去哪儿逛了？ *Kam se jdete všichni procházet?* (HFK , 417)

我们逛了一天。 *Celý den jsme se jen tak procházeli.* (HFK , 417)

我们再逛一会儿还是马上回家？ *Budeme se ještě chvíli procházet nebo se hned vrátíme domů?*

(HFK , 417)

我在北京逛了两三天了。 *Pekingem jsem se procházel tak dva nebo tři dny.* (HFK , 417)

逛大街 *procházet se po hlavní třídě* (DCD , 157)

逛商店 *jen tak chodit po obchodech* (DCD , 157)

今天下午逛得真累。 *Dnešní odpolední vycházka mě opravdu unavila.* (DCD , 157)

81. 跪 guì – klečēt, kleknout si C1

她跪在地上擦地板。 *Klečí na zemi a drhne podlahu.* (HSK , 481)

我跪一会儿腿就跪麻了。 *Chvíli jsem klečel a zdřevněla mi z toho noha.* (HSK , 481)

进宝塔的时候，看到好些人跪在佛像脚下。 *Při vstupu do pagody lze vidět mnoho lidí, jak klečí u Buddhových nohou.* (HFK , 421)

见到皇上你得跪单腿。 *Jakmile uvidíš císaře, musíš pokleknout na jedno koleno.* (HFK , 421)

82. 含 hán – mít v ústech (co) E2

你嘴里含着什么？ *Co to máš v puse?* (HFK , 438)

含一口水漱口 *mít pusu plnou vody na vypláchnutí* (HFK , 438)

你含一片药，嗓子就不疼了。 *Do úst si dáš jednu pilulku léku a přestane tě bolet v krku.*

(HSK , 495)

这孩子把饭含在嘴里，半天也不咽下去。 *Tohle dítě má jídlo v ústech celou věčnost a ne a ne to spolknout.* (HSK , 495)

83. 喝 hē – pít D2

他喜欢喝咖啡。 *Rád pije kávu.* (HSK , 510)

他只想喝粥，不想吃别的。 *Chce si dát jen kaši, nechce jíst nic jiného.* (HSK , 510)

他酒喝得太多。 *Pije příliš mnoho alkoholu.* (HFK , 449)

自来水能喝吗？ *Voda z kohoutku je pitná?* (HFK , 449)

84. 哼 hēng – kňučet, sténat E1; /pískat, funět (nosem)/

痛得哼了几声。 *Bolí to tak, že několikrát zasténal.* (XHC , 559)

病人哼了半天了，快去看看吧。 *Pacient už sténá hrozně dlouho, rychle se tam běž podívat.*

(HFK , 459)

85. 呼 hū – vydechnout E2

用鼻子呼 *vydechovat nosem* (HFK , 466)

他深深地呼了一口气。 *Zhluboka vydechl.* (HSK , 530)

86. 怀 huái – mít v břiše (lidský plod) E2

她怀了八个月了。 *Už je v osmém měsíci těhotenství.* (HFK , 479)

她怀孩子了。 *Je těhotná.* (HFK , 479)

87. 挥 huī – mávat (rukou) A3; rukou si otřít (pot, slzy) B2

他气得直向我们挥拳头。 *Je tak rozčilený, že na nás mává pěsti.* (HFK , 489)

运动员们不停地向观众挥手。 *Sportovci neustále mávají divákům.* (HSK , 556)

他的手挥了一下，让大家出去。 *Mávnul rukou, aby všem naznačil, že mají jít ven.*

(HSK , 556)

挥泪 *otřít si slzy* (HSK , 556)

挥汗 *otřít si pot* (HSK , 556)

他挥泪告别了家乡和亲人。 *Když se loučil s rodným krajem a se svými blízkými, utíral si z tváří*

slzy. (HSK , 556)

88. 活 huó – žít A1

我不想活了。 *Už nechci žít.* (HFK , 498)

他活了一百岁。 *Žil do sta let.* (HFK , 498)

我不知道他是不是还活着呢。 *Nevím jestli ještě žije.* (HFK , 498)

他们就靠吃馒头活着。 *Žijí pouze o knedlicích.* (HFK , 498)

89. 夹 jiā – stisknout, držet (v podpaží) B2

他夹着书包上学去了。 *Jde do školy a v podpaží si nese aktovku.* (HFK , 523)

把香烟夹在耳朵背后。 *Cigaretu má strčenou za uchem.* (HFK , 523)

他手上总夹着一支烟。 *V ruce neustále drží cigaretu.* (HFK , 523)

量体温时，体温表在夹肢窝里夹五分钟就好。 *Při měření teploty stačí, když budete teploměr v podpaží držet po dobu pěti minut.* (HFK , 523)

东西买得太多，两手拿不过来，他只好把书夹在腋下。 *Nakoupil toho příliš moc, rukama to nepobere, nezbyvá mu než nést knížky v podpaží.* (HSK , 596)

90. 捡 jiǎn – sbírat ze země B2

他们一边玩一边捡树枝。 *Hrají si a při tom sbírají větve.* (HSK , 611)

我喜欢去海边捡贝壳。 *Rád chodím na mořské pobřeží sbírat škeble.* (HSK , 611)

我去捡点儿枯树枝当柴火。 *Jdu nasbírat trochu suchých větví na podpal.* (HFK , 532)

捡烟头儿 *sbírat nedopalky cigaret* (HFK , 532)

瞧，我在街上捡了个什么。 *Koukej, co jsem sebral na ulici.* (HFK , 532)

这是我在人行道上捡的。 *Tohle jsem našel na chodníku.* (HFK , 532)

91. 见 jiàn – vidět, uvidět D2

一进屋，只见他在低头看书。 *Při vstupu do místnosti lze vidět pouze jeho, jak je skloněný nad*

knihou. (HSK , 616)

这本书我在朋友家见过。 *Tuhle knihu jsem viděl u kamaráda doma.* (HSK , 616)

我从来没见过这么多钱。 *Nikdy jsem neviděl tolik peněz.* (HFK , 533)

我妻子见了喜欢的就一定要买。 *Jakmile moje žena uvidí něco, co se jí líbí, hned si to musí koupit.* (HFK , 533)

92. 嚼 jiáo – žvýkat D2

一口馒头在嘴里嚼半天。 *Kousek knedlíku přežvykuje celou věčnost.* (HSK , 634)

他嘴里成天嚼着口香糖。 *Celý den v puse převaluje žvýkačku.* (HSK , 634)

你嚼一嚼再咽！ *Požvýkej to, a pak to polkni!* (HFK , 550)

你别老是嚼口香糖！ *Nežvýkej pořád žvýkačku!* (HFK , 550)

93. 揪 jiū – pevně uchopit a táhnout B2

别揪猫尾巴！ *Nechytej kočku za ocas!* (HFK , 587)

女人打架常常互相揪头发。 *Když se ženy perou, často se chytají za vlasy.* (HFK , 587)

别那么使劲儿揪电线，会断。 *Netahej za ten elektrický kabel tak silně, může se přetrhnout.*

(HFK , 587)

老师揪着他的耳朵把他赶出了教室。 *Učitel ho vytahal za ucho a vyhodil ho ze třídy.*

(HFK , 587)

94. 揩 kāi – třít, otírat, utírat B2

杨某掏出手帕揩了一下额上的汗，然后又从西服的内口袋里掏出一张纸。 *Yang Mei si vytáhl kapesník, otřel si pot z čela a pak si z vnitřní kapsy obleku vytáhl papír.* (<http://ccl.pku.edu.cn:8080/>)

[ccl_corpus/index.jsp](http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp))

小明珠揩着泪眼。 *Perlička si otírá uplakané oči.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

终于，司机揩一把脸上的汗水，再不敢往前开了。 *Řidič si konečně otřel pot z obličeje a pokračovat dál v cestě už se neodvází.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

揩了把脸上的血 *otřít si krev z obličeje* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他不停地用手指在镜面上揩。 *Neustále svými prsty zapaťlává zrcadlo.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

这是一个事故，他最后揩了一下嘴，不慌不忙地总结道。 *Nakonec si otřel ústa a v klidu shrnul situaci: „byla to nehoda“.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

绩伢发现压在枕头下的书被人撕了，一问才知是一个民工撕下揩屁股了。 *Ji Ya zjistil, že knížku nacpanou pod polštářem někdo roztrhal, až když se zeptal, tak se dozvěděl, že ji roztrhal nějaký dělník, aby si s ní mohl vytřít zadek.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

95. 看 kàn – dívat se D2

看电视 *dívat se na televizi* (HSK , 711)

看电影 *dívat se na film* (HSK , 711)

看球赛 *sledovat zápas* (HSK , 711)

他喜欢看足球赛。 *Rád se dívá na fotbalová utkání.* (HSK , 711)

你在看什么呢？ *Na co se teď koukáš?* (HFK , 615)

我很爱看画儿。 *Rád si prohlížím obrazy.* (HFK , 615)

96. 扛 káng – nést (přes rameno) B2

扛枪 *nést pušku na rameni* (HSK , 713)

扛箱子 *nést truhlu na rameni* (HSK , 713)

扛粮食 *nést obilí na rameni* (HSK , 713)

他战争年代扛过枪，上过前线。 *V dobách války nosil na rameni pušku a bojoval v první linii.*

(HSK , 713)

他能扛 100 斤大米。 *Je schopen unést na rameni 50 kg rýže.* (HSK , 713)

那么大的 一根木头，得两个人扛。 *Tak velký kus dřeva musí nést dva lidi.* (HFK , 619)

他总是习惯把东西扛在右肩上。 *Je zvyklý vždy nosit věci na pravém rameni.* (HFK , 619)

他扛着锄头从田里回来。 *S motykou na rameni se vrací z pole.* (HFK , 619)

97. 靠 kào – vsedě či ve stoje se opírat o (co) A2

靠墙 *opírat se o zed'* (HSK , 716)

靠椅子 *opírat se o židli* (HSK , 716)

靠门 *opírat se o dveře* (HSK , 716)

靠树 *opírat se o strom* (HSK , 716)

背靠背 *vzájemně se o sebe opírat zády* (HSK , 716)

他靠墙坐着晒太阳。 *Sedí opřený o zed' a opaluje se.* (HSK , 716)

他们背靠背坐在草地上。 *Sedí na louce a zády se opírají jeden o druhého.* (HSK , 716)

别靠在墙上，油漆还没有干。 *Neopírej se o zed', nátěr ještě nezaschnul.* (HFK , 620)

他背靠着墙抽烟。 *Sedí zády opřený o zed' a kouří.* (HFK , 620)

98. 瞌 kē – spát, podřimovat A1

不要叫醒他，让他瞌一会吧。 *Nebud' ho, ať si chvíli zdřímne.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

99. 咳 ké – kašlat E1

再咳一下儿！ *Ještě jednou zakašlej!* (HFK , 624)

我咳了一夜。 *Kašlal jsem celou noc.* (HFK , 624)

你最近咳得很利害，有没有吃药？ *Poslední dobou hrozně kašleš, vzal sis nějaké léky?*

(HFK , 624)

咳得喘不上气来。 *Kašle tak, že nemůže popadnout dech.* (HFK , 624)

100. 嗑 kè – rozkousnout, chřoupat D2

嗑瓜子儿 *chřoupat slunečnicová semínka* (HFK , 626)

据圈内人士透露, 嗑药、吸食 K 粉, 甚至更高级的毒品, 在球员中已不再是什么秘密。 *Podle vnitřního zdroje již není požívání léků a konzumace Ketaminu či silnějších drog mezi členy týmu žádným tajemstvím.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她携我到茶园喝茶, 边品茶边嗑瓜子... *Vzala mě do čajovny na čaj, a při degustaci čaje jsme chroupali slunečnicová semínka...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

一年一度, 清茶一杯, 嗑花生, 剥桔子, 和他们夫妇畅叙一番。 *Jednou za rok si s těmi manželi dají čaj, zchroupají arašídy, oloupají si mandarinku a pěkně si popovídají.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

101. 啃 kěn – ohlodávat, chřoupat D2

啃骨头 *ohlodávat kost* (HSK , 726)

啃鸡腿 *ohlodávat kuřecí stehýnko* (HSK , 726)

啃猪蹄 *okusovat vepřovou nožičku* (HSK , 726)

我今天几乎什么也没吃, 只啃了几块饼干。 *Dnes jsem téměř nic nejedl, schroupal jsem jen pár sušenek.* (HFK , 632)

这个苹果我啃了两三口就扔了, 太酸了。 *Párkrát jsem do toho jablka kousl a vyhodil jsem ho, bylo moc kyselé.* (HFK , 632)

102. 抠 kōu – dloubat prstem B2

在墙上抠一个小洞。 *vydloubat ve zdi malou díрку* (HFK , 637)

抠鼻子 *dloubat se v nose* (HFK , 637)

抠耳朵 *dloubat se v uchu* (HSK , 730)

103. 眊 kōu – zapadnout do očních důlků (o očích v důsledku nemoci apod.) D1

是有点儿像，可是，可是颧骨好像还要高一点，眼睛，眼睛再眊一点儿……*Opravdu se to trochu podobá, ale, ale ty lícní kosti by měly být o něco výš a oči, oči by měly být o trochu víc zapadlé.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

104. 哭 kū – plakat, brečet D1; oplakávat D2

去看看，孩子哭了。*Dítě brečí, běž se podívat, co se děje.* (HSK , 733)

想哭，就大声哭出来吧。*Jestli se ti chce brečet, tak se nahlas vybreč.* (HSK , 733)

你哭什么？*Kvůli čemu brečíš?* (HFK , 641)

孩子又哭了，我真没办法。*Dítě zase brečí, skutečně nevím, co si počít.* (HFK , 641)

这部电影很悲伤，连我都哭了。*Tenhle film je fakt smutný, brečel jsem i já.* (HFK , 641)

她哭了一整夜。*Plakala celou noc.* (HFK , 641)

105. 挎 kuà – ohnout paži (a něco na ni pověsit) B2; nést (přes rameno/kolem krku/kolem pasu)
A2

挎篮子 *nést si košík zavěšený na předloktí* (HSK , 736)

她挎着篮子去买菜。*S košíkem zavěšeným na předloktí jde nakoupit jídlo.* (HSK , 736)

她们俩紧紧地挎着胳膊在路上走。*Jdou po cestě pevně do sebe zavěšené.* (HSK , 736)

她的两个胳膊，一边挎着个菜篮子，一边挎着一个大口袋。*Na jedné ruce má pověšený košík s jídlem a na druhé velký pytel.* (HSK , 736)

游客每人都挎着一架照相机。*Každý turista má kolem krku zavěšený foťák.* (HFK , 643)

挎书包比提书包省力。*Mít aktovku pověšenou přes rameno je pohodlnější než ji nést v ruce.*

(HFK , 643)

106. 跨 kuà – velkým krokem překročit C2; stát nebo sedět obkročmo přes nějakou věc C1

向前跨三步 *udělat tři velké kroky vpřed* (HFK , 644)

向右跨一步 *udělat velký krok vpravo* (HFK , 644)

他跨在椅子上听我说。 *Sedí obkročmo na židli a poslouchá mě.* (HFK , 644)

他很忙，跟我说话时还跨在马上。 *Je velmi zaneprázdněný, i když se mnou mluví, stále sedí na koni.* (HFK , 644)

他跨在骆驼背上照了一张相。 *Udělal si fotku jak sedí na velbloudovi.* (HSK , 736)

107. 拉 lā – táhnout za sebou B2

拉车 *táhnout vůz* (HSK , 745)

拉绳子 *táhnout za provaz* (HSK , 745)

拉锯 *tahat pilou* (HSK , 745)

拉窗帘 *zatáhnout závěs* (HSK , 745)

108. 揽 lǎn – obejmout B2; /přitáhnout k sobě/

他们俩揽在一起很亲热的样子。 *V obětí vypadají tak šťastně.* (HFK , 662)

母亲把孩子揽在怀里。 *Matka drží dítě v pevném obětí.* (XHC , 811)

109. 愣 lèng – ztuhnout, zkoprnět A1

他那么一说，大家都愣了。 *Jak to řekl, všichni zkoprněli.* (HFK , 676)

他愣了半天没说话。 *Úplně ztuhnul a hrozně dlouho z něj nevypadlo ani slovo.* (HFK , 676)

我愣了一会儿才缓过来。 *Chvilí jsem byl úplně mimo a pak jsem se vzpamatoval.* (HFK , 676)

别愣在那儿，快点儿去呀！ *Nestůj tam jak solný sloup, jdi rychleji!* (HSK , 766)

110. 立 lì – stát C1

别总立着，快坐下歇一歇。 *Nestůj pořád, hned se posad' a odpočiň si trochu.* (HSK , 775)

他立在窗前，看着院子里的小鸟。 *Stojí u okna a sleduje malého ptáčka ve dvoře.* (HSK , 775)

111. 撩 liāo – rukou pokropit, postříkat (vodou) B2 OS

先撩些水然后再扫地。 *Nejdříve zem trochu pokrop vodou a pak ji zameť.* (XHC , 856)

几个光着身子的男孩用手从地上的小水坑里撩水往身上洗擦，洗得好开心！ *Několik chlapců vyslečených do půl těla rukama nabírá vodu z malých kaluží, kterou se za všeobecného veselý omývají.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

水大约有些凉，他们往身上撩了撩水，然后，慢慢地，一个接一个走过来，将光光的屁股，靠在船舷上。 *Pokropili se celkem chladnou vodou a pak se pomalu jeden po druhém holými zadky opřeli o okraj lodi.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

112. 咧 liě – roztáhnout (koutky úst) A3 OS

他高兴得咧着嘴直笑。 *Koutky úst se mu radostí roztáhly do úsměvu.* (HFK , 700)

孩子咧着嘴哭了。 *Dítě brečelo s pusou dokořán.* (HFK , 700)

他确信自己获得了第一，才高举双臂咧着大嘴使劲笑。 *Až když uvěřil, že vyhrál první místo, tak vysoko zdvihl ruce a smál se od ucha k uchu.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

这位老农咧嘴笑了。 *Tento starý rolník se smál od ucha k uchu.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

113. 拎 līn – zdvihnout, nést B2

拎着一兜水果。 *nést tašku ovoce* (XHC , 861)

他拎了个木桶到河边去打水。 *Nese k řece dřevěný sud, aby do něj nabral vodu.* (XHC , 861)

饭快做好时，又来了个披着长发、手里拎着几瓶啤酒的男孩。 *Když bylo jídlo hotové ještě přišel dlouhovlasý mladík, který přinesl několik lahví piva.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

有个老婆婆拎了一篮子六角形的竹扇在集上叫卖。 *Jedna stará paní nesla na trh košík hexagonových bambusových vějířů k prodeji.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

人从海关过来，鞋都拎在手上。 *Všichni lidé přicházející z celnice si nesou boty v ruce.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

114. 遛 liù – pomalu kráčet, procházet se C1

奶奶每天晚上都要到外边遛十几分钟。 *Každý večer se chodí babička ven procházet aspoň na deset minut.* (HFK , 710)

我想到市场遛一趟，你跟我一起去吗？ *Chci se projít na tržiště, půjdeš se mnou?* (HFK , 710)

你们沿着湖边儿遛一遛吧，很有意思。 *Projděte se kolem jezera, je to velice zajímavé.*

(HFK , 710)

115. 溜 liú – pomalu kráčet, procházet se C2

溜大街 *procházet se po hlavní třídě* (XHC , 879)

到公园去溜一溜。 *jít se projít do parku* (XHC , 879)

他来时也很少谈论工作，多是邀她看戏看电影溜公园吃小馆子。 *Když přijel velmi málo mluvil o práci, hodně jí zval do divadla, do kina, na procházky v parku a na jídlo do restaurací.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

116. 搂 lōu – obejmout B2

她搂着孩子睡着了。 *Usnula s dítětem ve svém náručí.* (HFK , 714)

妈妈把孩子搂在怀里安慰他。 *Maminka drží dítě v náručí, aby ho ukonejšila.* (HFK , 714)

他一只手提着公事包，一只手搂着女朋友的腰。 *V jedné ruce drží diplomatku a druhou objímá přítelkyni kolem pasu.* (HFK , 714)

两个情人紧紧搂在一起。 *Milenci jsou v pevném obětí.* (HSK , 803)

117. 捋 lǚ – hladit, uhladit (rukou něco pomačkaného či zvrásněného) B2

用手捋一捋胡子。 *rukou si hladit vousy* (HFK , 720)

捋一捋衣服 *urovnat si pomačkané oblečení* (HFK , 720)

他有爱捋头发的毛病。 *Příliš často si uhlazuje vlasy.* (HFK , 720)

你裙子都折了，把它捋一捋。 *Tvá sukně je celá pomačkaná, narovnej si ji.* (HFK , 720)

118. 抡 lūn – divoce mávat (něčím, co držíme v ruce) B2

示威者抡着拳头游行。 *Demonstranti při protestech divoce mávají pěstmi.* (HFK , 723)

他抡着一把刀从房子里出来，大家都害怕。 *Vybíhá z kuchyně a mává při tom nožem, všichni se bojí.* (HFK , 723)

战士们抡刀向敌人砍去。 *Bojovníci sekají noži po nepřátelích.* (HSK , 811)

119. 抹 mǒ – otřít si (ústa apod.) B2; rozetřít, nanést (krém, rtěnku apod.) B2

往脸上抹点儿粉 *rozetřít si pudr po obličeji* (HFK , 769)

抹口红 *nanést si rtěnku* (HFK , 769)

她洗完脸总抹点儿雪花膏。 *Vždy si nanese trochu pleťového krému po té, co si umyje obličej.*
(HFK , 769)

在烫伤的地方抹点儿药膏。 *Natři si trochu léčivé masti na opařené místo.* (HFK , 769)

别用手抹嘴。 *Neutírej si ústa rukou.* (HFK , 769)

他吃完饭把嘴一抹就跑了。 *Po jídle si otřel pusu a hned odběhl.* (HFK , 769)

你别把手上的油抹在裤子上！ *Neotírej si mastné ruce o kalhoty.* (HFK , 769)

抹抹嘴！看你满嘴的巧克力。 *Utři si pusu! Máš ji celou zapatlanou od čokolády.* (HFK , 769)

120. 迈 mài – překročit C2; kráčet, jít C2

他一步迈了两级台阶。 *Jedním krokem překročil dva schody.* (DCD , 254)

迈着坚定的步伐 *kráčet rozhodným krokem* (DCD , 254)

没看见，一脚就迈到水里去了。 *Neviděl a nohou šlápl do vody.* (DCD , 254)

栏杆很矮一迈就迈过去了。 *Zábradlí je nízké, jedním krokem se dá překročit.* (DCD , 254)

步子迈得太大了，我跟不上你。 *Děláš moc velké kroky, nestačím ti.* (DCD , 254)

他虽然步子迈得小，速度却很快。 *Přesto, že dělá malé kroky, jde velmi rychle.* (DCD , 254)

121. 扞 mén – zatlačit B2; třít, hladit B2

用手背扞一下她的头 *hřbetem ruky pohladit její hlavu*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

用手扞着脑袋 *rukou si hladit hlavu* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

芳汀逃走了，扞着自己的耳朵，免得听见那个人的哑嗓子。 *Fang Ding utekla a zakrývala si uši, aby neslyšela ochraptělý hlas toho člověka.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

122. 眯 mī – přivřít oči A3

你干吗眯着眼睛？这儿光线太刺眼。 *Proč mhouříš oči? Zdejší světlo je příliš ostré.*

(HFK , 752)

他眯着双眼笑着说：“我是个胖子 . . . *S přimhouřenými oči a se smíchem říká: „jsem tlust’och“*...(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

123. 抿 mǐn – pevně sevřít (ústa, rty) A3; usrkávat D2

大家抿着嘴不敢笑出声来。 *Všichni mají ústa zavřená a neodvažují se smát.* (HFK , 762)

冯超抿了一口咖啡，随便似地说： . . . *Feng Chao usrknul trochu kávy a rádoby nonšalantně řekl: ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她紧抿着嘴唇，只沉默了片刻后向他点了点头。 *Pevně sevřela rty a po okamžiku ticha mu*

přikývla. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她小嘴一抿，微笑着摇头：“不累！” *Pevně sevřela svá malá ústa a s úsměvem na rtech zakroutila hlavou: „nejsem unavená!“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他慢慢地抿着咖啡，好像在听一曲怀旧的歌曲。 *Pomalu usrkával kávu, jakoby poslouchal nějakou nostalgickou píseň.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

蒋寒低头抿着茶：“是要紧事，今天彭中华失踪了。” *Jiang Han s hlavou skloněnou usrkává čaj: „Jedná se o naléhavou záležitost, Peng Zhonghua dnes zmizel.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

124. 摸 mō – lehce se dotknout B2; rukou vytáhnout, vylovit B2

她爱抚地摸了摸孩子的头。 *Láskyplně pohladila dítě po hlavě.* (DCD , 261)

我摸了摸他的脸，觉得有点发烧。 *Dotkl jsem se jeho obličeje a zdálo se mi, že má teplotu.*

(DCD , 261)

摸摸这块料子质量怎么样？ *Sáhněte si na tuhle látku, kvalitní že?* (DCD , 261)

他很有经验，摸一下儿就知道质量如何。 *Je velmi zkušený, jen se jednou dotkne a hned ví jestli je to kvalitní.* (DCD , 261)

屋里太黑，我伸手去摸电灯开关。 *V místnosti je hrozná tma, s nataženýma rukama půjdu nahmatat vypínač.* (HFK , 767)

摸着墙走 *jít po hmatu podél zdi* (HFK , 767)

咱们到小河里去摸鱼，好不好？ *Co takhle zajít k říčce lovit ryby rukama?* (HFK , 767)

摸虾 *lovit krevety rukama* (HFK , 767)

摸蛤蜊 *lovit slávky rukama* (HFK , 767)

你别用湿手摸电门。 *Nedotýkej se spínače vlhkou rukou.* (HFK , 767)

盲人用手一摸钞票就知道是多少。 *Jakmile se slepec dotkne bankovky, tak ví, jakou má cenu.*

(HFK , 767)

别摸那个炉子，很烫。 *Nedotýkej se těch kamen, jsou horká.* (HFK , 767)

别摸你的伤口。 *Nedotýkej se té rány.* (HFK , 767)

在口袋里摸钱。 *hledat v kapse peníze* (HFK , 767)

125. 歿 mò – zemřít A1

老人歿了，老忠大哥下了关东，拳房也散了。 *Když starý pán zemřel starý Zhong odjel do Guandongu a škola se taky rozpadla.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

大爷歿了。眼下我一个女人家，方寸已乱。你快说，眼下该怎么办？ *Strýc zemřel, jsem teď na všechno úplně sama a jsem z toho celá zmatená. Tak řekni, co si teď mám počít?* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

据车下知情的孩子们讲：小石头的妈妈歿了，他也失学了。 *Děti, které vědí, o co jde, tvrdí: „Kamínkova maminka zemřela a on pak studii zanechal.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

126. 拿 ná – vzít, uchopit B2

拿钱 *vzít peníze* (HSK , 856)

拿筷子 *chopit se jídelních hůlek* (HSK , 856)

他手里拿着一支毛笔。 *Drží v ruce štětec.* (HSK , 856)

你给我拿一会儿，行不行？ *Můžeš mi to na chvíli podržet?* (HFK , 778)

你手里拿的是什么？ *Co to držíš v ruce?* (HFK , 778)

两只手拿着，这样比较方便。 *Je to docela pohodlné, když se to drží oběma rukama.*

(HFK , 778)

怎么样拿筷子才对？ *Jak se správně drží hůlky?* (HFK , 778)

这样拿筷子什么也夹不住。 *Když budeš ty hůlky držet takhle, nic s nima nenabereš.*

(HFK , 778)

127. 奶 nǎi – kojit A2

奶孩子 *kojit dítě* (XHC , 977)

我大姐正在隔壁奶孩子呢。 *Moje starší sestra právě ve vedlejší místnosti kojí dítě.*

(HFK , 784)

128. 挠 nǎo – prsty lehce škrábat B2

你别挠了！ *Neškrábej!* (HFK , 791)

129. 拈 niān – vzít (mezi prsty) B2

从罐子里拈一块糖。 *vzít z krabičky kousek cukru* (HFK , 800)

130. 捻 niǎn – mnout mezi prsty B2

妇女们捻线。 *Ženy vyrábějí provázky tak, že mnou materiál mezi prsty.* (HSK , 872-873)

僧人捻佛珠。 *Buddhistický mnich probírá mezi prsty modlitební korále.* (HSK , 872-873)

捻绳子 *vyrábět lano mnutím menších provázků mezi prsty* (HSK , 872-873)

捻胡须 *mnout si vousy mezi prsty* (HSK , 872-873)

大夫轻轻地捻着针问：感觉怎么样？ *Doktor lehce pootočil jehlou a zeptal se: Jaký to ve Vás vyvolává pocit?* (HSK , 872-873)

他爱捻他的长胡子。 *Rád si rukou kroutí své dlouhé vousy.* (HFK , 800)

把线头弄湿，用手指头捻捻，然后再穿针。 *Konec nitě navlhči, mni ji mezi konečky prstů a pak ji strč skrz ucho jehly.* (HFK , 800)

131. 尿 niào – pomočit E2

尿裤子 *počůrat se do kalhot* (HSK , 874)

尿床 *pomočit se do postele* (HSK , 874)

小孩子尿床是难免的。 *Těžko lze zabránit tomu, aby se malé děti počůrávaly do postele.*

(HSK , 874)

132. 捏 niē – stisknout mezi palcem a dalším prstem B2; prsty tvarovat měkký materiál B2

捏鼻子 *stisknout si nos* (HSK , 874)

捏着笔 *uchopit pero/štětec* (HSK , 874)

捏着烟 *držet cigaretu* (HSK , 874)

捏饺子 *tvarovat plněné taštičky* (HSK , 874)

年三十儿，家家都要捏饺子。 *V předvečer konce roku, se ve všech domácnostech musí dělat plněné taštičky.* (HSK , 874)

孩子们捏着鼻子跳进水里。 *Děti skáčou do vody se zacpaným nosem.* (HFK , 804)

毛笔要捏在这三个指头中间。 *Štětec je třeba držet mezi těmito třemi prsty.* (HFK , 804)

这个洋娃娃一捏就会叫。 *Jakmile se tato panenka stiskne, tak vydává zvuky.* (HFK , 804)

这些小泥人儿是你捏的？捏得很不错。 *Tyto hliněné postavičky si uhněl ty? Jsou moc povedené.*

(HFK , 804)

133. 拧 níng – ždímat B2; štípnout B2

拧手巾 *ždímat ručník* (XHC , 1001)

拧了他一把。 *Štípnul ho.* (XHC , 1001)

把衣服拧一拧。 *vyždímat oblečení* (HFK , 805)

你别拧你妹妹。 *Neštípej svoji sestřičku.* (HFK , 805)

拧耳朵是处罚孩子的一种方式。 *Točení uchem je jedním ze způsobů jak potrestat děti.*

(HFK , 805)

134. 扭 niǔ – vyhodit si, vykloubit si A3; otočit (hlavu, tělo) A3

扭腰 *vyhodit si bederní páteř* (HSK , 876)

扭脚 *vykloubit si nohu* (HSK , 876)

他下楼时扭了腰，疼得很厉害。 *Když šel ze schodů, vyhodil si bederní páteř a strašně to bolí.*
(HSK , 876)

她扭头儿就走了。 *Otočila se a odešla.* (HFK , 807-808)

我脖子受了凉了，扭头的时候很疼。 *Nafoukalo mu za krk a teď ho bolí když otáčí hlavou.*
(HFK , 807-808)

坐好，别扭身子。 *Sed' pořádně a neotáčej se.* (HFK , 807-808)

你看，我追汽车的时候扭了脚，现在肿起来了。 *Podívej vykloubil jsem si nohu když jsem běžel za autem a teď mi to napuchlo.* (HFK , 807-808)

他一回头把脖子扭了。 *Jak otočil hlavou, tak si poranil krk.* (HFK , 807-808)

135. 弄 nòng – pohrávat si (s něčím v ruce) B2

你别弄水了。 *Neplácej do té vody.* (HFK , 810)

弄沙土 *hrát si s pískem* (HFK , 810)

别弄这个了，再弄就要坏了。 *Nehraj si s tím, jestli budeš pokračovat, rozbiješ to.* (HFK , 810)

你别总弄那只小虫子，它会咬你的。 *Nehraj si pořád s tou havětí, může tě to kousnout.*
(HSK , 879)

136. 衄 nù – krvácet z nosu D1

鼻衄 *krvácet z nosu* (XHC , 1008)

齿衄 *krvácet z dásní* (XHC , 1008)

137. 呕 ōu – zvracet E2

呕血 *zvracet krev* (XHC , 1012)

小孩又呕奶了。 *Děťátko zase vyzvracelo mléko.* (HFK , 815)

138. 趴 pā – ležet na břiše A1; naklánět se (dopředu) A1

趴在地上射击。 *ležet na zemi a střílet* (XHC , 1014)

趴在桌子上画图。 *Být skloněný nad stolem a dělat nákresy.* (XHC , 1014)

一个满脸是血的人趴在路上，肯定出事故了。 *Na cestě leží člověk se krvaveným obličejem, určitě došlo k nějaké nehodě.* (HSK , 884)

你别趴在窗台上，太危险了。 *Nenakláněj se z okna, je to příliš nebezpečné.* (HSK , 884)

139. 爬 pá – lézt po čtyřech A1; šplhat A2

这孩子会爬了。 *To dítě už umí lézt po čtyřech.* (XHC , 1014)

爬树 *šplhat na strom* (XHC , 1014)

爬绳 *šplhat po laně* (XHC , 1014)

爬山 *lézt na horu* (XHC , 1014)

我可不敢爬泰山。 *Neodvážím se lézt na hory Tchaj šan.* (HSK , 884)

他的孩子又爬墙头了。 *Jeho dítě zase vylezlo na zídku.* (HSK , 884)

小孩在地毯上爬。 *Děťátko leze po koberci.* (HFK , 817)

爸爸，你在地上爬，让我当马骑。 *Tatínku, lez po čtyřech, abych na tobě mohl jezdit jako na koni.* (HFK , 817)

我们在这儿休息一下再爬。 *Chvíli si tady odpočijme a pak zas budeme lézt vzhůru.*

(HFK , 817)

我小时候爬绳子爬得很好。 *Když jsem byl malý, velmi dobře jsem šplhal po laně.* (HFK , 817)

140. 拍 pāi – dlani udeřit B2

拍皮球 *udeřit do míče* (HSK , 884-885)

拍手 *tleskat* (HSK , 884-885)

拍肩膀 *plácat po rameni* (HSK , 884-885)

拍后背 *plácat po zádech* (HSK , 884-885)

他拍拍身上的土进屋了。 *Sklepal ze sebe hlínu a vstoupil do místnosti.* (HSK , 884-885)

孩子们拍着桌子起哄。 *Děti dělají hluk bušením do stolu.* (HFK , 819)

拍拍她的脸，让她醒过来。 *Propleskni ji, ať se vzbudí.* (HFK , 819)

141. 攀 pān – pevně se chytit a šplhat nahoru B2

攀树 *šplhat na strom* (XHC , 1019)

攀着绳子往上爬。 *Šplhat vzhůru po laně.* (XHC , 1019)

他很会攀杠子。 *Je dobrý ve šplhu o tyči.* (HSK , 888)

142. 膀 pāng – otékat, opuchnout A1

他的心脏病不轻，脸都膀了。 *Jeho srdeční choroba je vážná, obličej má celý napuchlý.*

(XHC , 1022)

143. 跑 pǎo – běhat C2

他跑百米得了第一。 *V běhu na 100 metrů vyhrál 1.místo.* (HSK , 892)

跑吧！要不就晚了。 *Utíkej, jinak přijdeš pozdě!* (HFK , 827)

出校门别跑，很危险。 *Při vycházení ze školy neutíkej, je to nebezpečné.* (HFK , 827)

只剩下五分钟，大家拼命跑。 *Zbývá jen 5 minut, všichni utíkají jako o život.* (HFK , 827)

144. 捧 pěng – nést něco v obou rukách (otočených směrem vzhůru) B2

捧水 *nést vodu v dlaních* (HSK , 898)

捧土 *nést hlínu v dlaních* (HSK , 898)

捧奖杯 *nést pohár pro vítěze* (HSK , 898)

捧在手里 *nést v rukách* (HSK , 898)

他捧着一本小说头也不抬地看。 *Se skloněnou hlavou čte román, který drží v dlaních.*

(HFK , 834)

她捧着女儿的脸，试着安慰她。 *Drží dceřin obličej v dlaních a snaží se ji uklidnit.*

(HFK , 834)

他用双手捧池子里的水喝。 *Nabral vodu z nádrže do dlaní, aby se mohl napít.* (HFK , 834)

145. 披 pī – zlomit se (nehet) B1

我的指甲披了，真疼。 *Zlomil jsem si nehet a fakt to bolí.* (HFK , 836)

我的手指甲也披过，可是用了这种药水以后就再没出过问题。 *I já jsem si zlomil nehet na ruce, ale po té, co jsem použil tyto kapky, už jsem s tím neměl problém.* (HFK , 836)

146. 瞟 piào – pošilhávat, pokukovat D2

他一面说话，一面用眼瞟老李。 *Během toho, co mluví, pokukuje jedním okem po Lao Li.*

(XHC , 1046)

他瞟了我一眼，好像是我说错了话。 *Kouknul na mě, jako bych něco řekl špatně.* (HFK , 844)

那个女孩儿一直在用眼睛瞟你，你怎么看不出来？ *Ta holka po tobě pořád pokukuje, jak to, že to nevidíš?* (HFK , 844)

147. 瞥 piē – mrknout se, rychle se podívat D2

弟弟要插嘴，哥哥瞥了他一眼。 *Mladší bratr chtěl skákat do řeči a starší po něm hodil pohledem.* (XHC , 1047)

考试时，不许瞥别人的卷子。 *Během zkoušky není dovoleno nahlížet do zkušebního archu někoho jiného.* (HSK , 906)

他瞥了我一眼，什么都没说。 *Rychle se na mě podíval, ale nic neřekl.* (HSK , 906)

他只瞥了一眼，没仔细看。 *Jen na to mrknul, nesledoval to nijak do detailu.* (HFK , 846)

148. 撇 piē – vyhodit B2; vyšpulit spodní ret (znamení nespokojenosti či pohrdání) A3 OS

撇嘴 *vyšpulit spodní ret* (HFK , 846)

战士练习撇手榴弹。 *Bojovníci trénují hod granátem.* (HFK , 846)

往湖里撇石头 *házet kameny do jezera* (HFK , 846)

把球撇得很远 *hodit míč daleko* (HFK , 846)

小孩子撇嘴要哭。 *Dítě špulí ústa a začíná plakat.* (HFK , 846)

你撇什么嘴？我的礼物不好吗？ *Co se šklebíš? Můj dárek není dobrý?* (HFK , 846)

149. 扑 pū – vrhnout se vpřed (celým tělem)A1; udeřit, plácnout (dlaní) B2

扑蝇 *plácnout muchu* (XHC , 1060)

别往我怀里扑！ *Neobjímej mě!* (HFK , 857)

我脆弱得真想现在就扑在妈妈的怀里大哭一场。 *Jsem tak slabý, že bych se teď nejraději vrhnul mámě do náručí a zaplakal si.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

150. 骑 qí – rozkročmo sedět na něčem C1; jet rozkročmo (na koni, motorce) C2

骑自行车 *jet na kole* (HSK , 928)

骑马 *jet na koni* (HSK , 928)

骑驴 *jet na oslu* (HSK , 928)

骑骆驼 *jet na velbloudu* (HSK , 928)

骑墙 *rozkročmo sedět na zídce (váhat, být nerozhodný)* (HSK , 928)

我不敢骑蒙古草原的烈马。 *Neodvážím se jet na divokém mongolském koni.* (HSK , 928)

她骑着骆驼照了一张相。 *Udělal si jeden snímek ze hřbetu velblouda.* (HSK , 928)

骑在树枝上 *rozkročmo sedět na větvy* (HFK , 862)

他们骑在板凳上下棋。 *Rozkročmo sedí na lavičce a hrají šachy.* (HFK , 862)

151. 起 qǐ – vstát C1

你早晨什么时候起? *Kdy ráno vstáváš?* (HFK , 863)

怎么? 还没起? *Cože? Ještě nevstal?* (HFK , 863)

我昨天晚上起过三次。 *Včera v noci jsem vstal třikrát.* (HFK , 863)

152. 掐 qiā – uštípnout (palcem a nehtem jiného prstu) B2; sevřít (v dlani) B2

掐花 *uštípnout květinu* (HSK , 938)

别掐公园里的花儿。 *Netrhej květiny v parku.* (HSK , 938)

掐脖子。 *stisknout hrdlo* (HSK , 938)

他使劲地掐了我一下。 *Vší silou mě štípnul.* (HFK , 874)

上课时他不断地掐旁边的女孩儿。 *Během vyučování neustále štípá dívku, která sedí vedle něj.*

(HFK , 874)

我给她掐了一朵花儿。 *Utrhnul jsem jí květinu.* (HFK , 874)

小王正在菜园里掐豆角儿。 *Xiao Wang právě na zahrádce trhá fazolky.* (HFK , 874)

153. 拃 qiá – sevřít (mezi palce a ukazováčky) B2

拃着腰 *mít ruce v bok* (XHC , 1082)

154. 卡 qiǎ – stlačit místem mezi palcem a ukazováčkem B2

卡脖子 *stisknout hrdlo* (XHC , 1082)

155. 欠 qiàn – mírně se nadzvednout (na nohách či tělo v sedě) A3

欠脚 *zvednout se na špičky* (HSK , 947)

欠身子 *mírně se nadzvednout* (HSK , 947)

他只欠了欠身子，没站起来。 *Jen se trochu nadzvednul, nevstal.* (HFK , 879)

你欠着脚儿就看清了。 *Zvedni se na špičky a uvidíš dobře.* (HFK , 879)

156. 呛 qiāng – špatně spolknout, vdechnout E1

我喝得太猛，呛得直咳嗽。 *Pil jsem příliš rychle, zaskočilo mi tak, až jsem se z toho rozkašlal.*

(HFK , 882)

157. 跷 qiāo – zdvihnout nohu či prst (na noze) A3

跷着大拇指 *nadzdvihnout palec* (XHC , 1098)

观战的人墙厚得让后面的人跷着脚也看不见球道上的情形。 *Lidi sledujících zápas je tolik, že ti vzadu nevidí, co se děje s míčem, i když si stoupnou na špičky.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

又说到术后左腿有点瘸，于是左腿跷着再走几步。 *Jak jsme se dostali k tomu, že po operaci*

trochu kulhá na levou nohu, tak ji zdvihnul a udělal několik kroků.

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

老公爵跷着脚尖，脚后跟着地，在书斋里踱来踱去。 *Starý kníže popocházel po pracovně sem a tam se zdviženými špičkami.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

158. 瞧 qiáo – dívat se D2

你瞧什么呢？ *Na co koukáš?* (HFK , 888)

我瞧瞧那个菜单。 *Kouknu na ten jídelní lístek.* (HFK , 888)

听说你买了本新词典，让我瞧瞧好不好？ *Slyšel jsem, že sis koupil nový slovník, nevadí, když se na něj kouknu?* (HFK , 888)

瞧了半天也没瞧出来这是什么东西。 *Koukal na to celou věčnost a stejně nezjistil, co to je.*

(HSK , 952)

159. 挈 qiè – zdvihnout, nést B2

但那姓林的到香港去的旅客终于挈了他的皮篋和毛毯走了。 *Ale ten turista, který jede do Hongkongu a jehož jméno je Lin si konečně vzal svůj kožený kufr a perský koberec a odešel.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

160. 亲 qīn – políbit D2

他亲了亲孩子的脸。 *Políbil dítě na tvář.* (HSK , 955)

那个孩子不停地亲他母亲。 *To dítě neustále pusinkovalo svoji matku.* (HFK , 891)

他抱起孩子亲他的脸蛋儿。 *Objal dítě a políbil ho na tvářičku.* (HFK , 891)

161. 噙 qín – mít (v ústech či očích) D2

噙着烟袋 *mít v ústech dýmku* (XHC , 1107)

噙着眼泪 *mít v očích slzy* (XHC , 1107)

162. 擎 qíng – zdvihnout, držet (nad hlavou) B2

最常见的是胖娃娃抱着一条大鱼，或者骑在鱼上，擎着荷花莲蓬祝福“连(莲)年有余(鱼)”。
Nejčastěji lze vidět tlustou panenku, jak drží v náruči rybu nebo jak jede na rybě a nad hlavou drží lotosový květ, zatímco přeje nadbytek v následujících letech. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

常太太下楼来，手里擎着一傻瓜相机，不慌不忙给每位不请自来的造访者拍照。*Když paní Čchang přišla dolů, v ruce držela automatický foťák a beze spěchu si vyfotila všechny nezvané hosty. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

吃过“古都”（团圆饭）的拉萨市民按照习俗，擎着火把走上街头。*Po té, co si obyvatelé Lhasy dali tradiční jídlo Gudu, tak vyšli do ulic s loučemi nad hlavou, jak velí zvyklosti. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

他跌跌撞撞地站了起来，擎着酒杯，猛地往陈毅面前一送。*Vravoravě se postavil, zdvihl číši a prudce ji poslal před Chen Yiho. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

163. 拳 quán – ohnout (trup nebo údy) A3

老大娘拳着腿坐在炕上。*Tetička sedí na kchangu s ohnutýma nohama. (XHC , 1133)*

我大鸚鵡似的在架上拳着身，未免要发笑，我算干什么的呢？*Jsem na stojanu ohnutý jak papoušek a hrozně se mi chce smát, tak, co mám dělat? (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

164. 蜷 quán – ohnout údy A1; schoulit se A3 OS

孩子们一个个凑过来，趴在地上，手托下巴，腿向上蜷着，听他讲这天外的故事。*Všechny děti leží na břiše jedno vedle druhého a s hlavami v dlaních a skrčenýma nohama poslouchají, jak vypráví neuvěřitelný příběh. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

夜幕已经降临，玛丽蜷着身子在长椅上睡着了。*Noc už se blíží a Mali schoulená na lehátku usnula. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

他身穿蓝布衣服，头戴一顶旧帽，两腿蜷着，盖一条薄被，躺靠在铁床的床架上。*Má na sobě oděv z modrého plátna a starou čepici, nohy v tureckém sedu má přikryté tenkou dekou a zády se opírá o železný rám postele. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

双手手心朝外，伸直食指和中指，其它手指蜷着。 *Dlaně obou ruk směřují ven, natažené jsou pouze ukazováčky a prostředníčky a ostatní prsty jsou sepnuté v pěst.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她全身蜷着。 *Je celá schoulená do klubička.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

165. 瘸 qué – kulhat C2

他瘸着腿走了 50 里。 *Odkulhal se do vzdálenosti 50 metrů.* (HSK , 982)

你的腿怎么瘸了? *Jak to, že kulháš?* (HSK , 982)

他走路瘸得利害。 *Při chůzi opravdu hodně kulhá.* (HFK , 914)

瘸着走 *kulhat* (HFK , 914)

他右腿瘸了。 *Kulhá na pravou nohu.* (HFK , 914)

166. 扔 rēng – házet B2

扔砖 *házet cihlu* (HSK , 997)

扔球 *házet míč* (HSK , 997)

扔标枪 *házet oštěpem* (HSK , 997)

扔手榴弹 *házet granát* (HSK , 997)

几个孩子往湖里扔石头。 *Několik dětí hází kameny do jezera.* (HSK , 997)

她扔标枪扔得特别远。 *Hází oštěpem opravdu daleko.* (HSK , 997)

他扔手榴弹不仅扔得远，而且扔得准。 *Hází granátem nejen daleko, ale taky přesně.*

(HSK , 997)

他们正在操场扔标枪呢。 *Právě teď házejí na hřišti oštěpem.* (HFK , 935)

我给狗扔了一块糖，可是它不要吃。 *Hodil jsem psovi kus cukru, ale on ho nechce sežrat.*

(HFK , 935)

167. 揉 róu – třít (rukou) B2

没事，揉揉就好了。 *To nic není, chvíli si to hlad' rukou a bude to dobré.* (HSK , 1002)

帮爸爸捶捶后背揉揉肩。 *Pomoci tatínkovi poklepáním zad a hnětením ramen.* (HSK , 1002)

轻一点儿揉，都揉疼了。 *Tři o něco jemněji, bolí to.* (HSK , 1002)

要是沙子进了眼睛，千万别揉。 *Jestliže se do oka dostane písek, v žádném případě se to nesmí hníst.* (HFK , 940)

扭了手腕，揉一揉就好了。 *Při poranění zápěstí, to stačí chvíli třít a je to dobré.* (HFK , 940)

每次比赛以后，自行车运动员都要揉一揉腿。 *Po každé soutěži si musí všichni cyklisté prohníst svaly na nohách.* (HFK , 940)

哪儿疼，我给你揉揉。 *Kde to bolí? Promasíruji ti to.* (HFK , 940)

168. 蹂 róu – šlapat (po něčem) C2

一次我对他说：“吹的什么呀，简直像蹂了公鸡脖子。 *Jednou jsem mu řekl: „čím se vytahuješ, je to jako bys šlápl kohoutovi na krk.“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

169. 搔 sāo – škrábat se B2

搔头皮 *škrábat se na hlavě* (XHC , 1177)

那男孩搔了搔耳朵。 *Ten chlapec si škrábal ucho.* (WL)

马鸣手指搔着脑袋，说到这里停顿住。 *Ma Ming se prsty škrábe na hlavě, jak se dostal sem, tak mu došla řeč.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

... 还抬起胳膊，搔着黑乎乎的腋窝 ... *Ještě zvedl paži a škrábe se v černém podpaží.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他痛苦地搔着头发。 *Škrábe se ve vlasech, až ho to bolí.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

170. 扇 shān – udeřit (dlaní) B2

小玉狠狠地扇了他两耳光之后，回家服了大量的安眠药。 *Po té, co mu Xiao Yu vrazila dva pořádné pohlavky, tak se vrátila domů a spolykala hromadu prášků na spaní.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她看见老王后扬手就扇了他一巴掌， . . . *Jak uviděla Starého Wanga, tak zvedla ruku a vrazila mu facku.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

骂了他一顿，还扇了他几耳光子，气得病倒了。 *Vynadala mu a ještě mu vrazila několik pohlavků, byla tak našťvaná, že z toho onemocněla.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

扇了他一耳光。 *Vrazila mu pohlavek.* (XHC , 1188)

171. 闪 shǎn – prudce se pohnout, uhnout A1; prudkým pohybem poranit (šlachu, sval) A3

闪了腰 *prudkým pohybem si poranit bedra* (XHC , 1188)

昨天我下车时把腰闪了。 *Včera jsem si při výstupu z vozu poranil bedra.* (HFK , 959)

我脖子闪了三天了。 *Už tři dny mám poraněný krk od toho, jak jsem se prudce otočil.*

(HFK , 959)

我要打他，他一闪，我没打着。 *Chtěl jsem ho uhodit, ale rychle uhnul a já se netrefil.*

(HFK , 959)

172. 睨 shì – rychle mrkat A3

小燕一边向杨晓冬睨眼，一边搀起老人说：“回你屋休息会吧，我扶着你。” *Xiao Yan mrkla na Yang Xiaodonga a zároveň stařečka podepřela se slovy: „Vrať se zpátky do pokoje a chvíli si odpočiň, budu tě podpírat.“* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

严萍睨着眼睛，说：“你就要走？” *Yan Ping zamrkal a řekl: „Tak ty chceš odejít?“*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

随后又一睨小眼睛笑着说：“你这丫头，嘴真厉害，到底叫你把我说服了。” *Po té na ni opět mrknul a s úsměvem řekl: „Hele slečinko más pěkně prořízlou pusou, fakt jsi mě přesvědčila.“*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

173. 拾 shí – vzít do ruky (ze země) B2

妇女们正在拾麦穗儿呢。 *Ženy právě sbírají klasy.* (HFK , 997)

孩子们都到田里拾柴火去了。 *Všchny děti šli na pole sbírat dřevo na topení.* (HFK , 997)

我记得，我小时候也拾过牛粪。 *Pamatuji se, že když jsem byl malý, tak jsem taky sbíral kravská hovna.* (HFK , 997)

她一边拾贝壳一边数数儿。 *Sbírá mušle a zároveň si je přepočítává.* (HSK , 1056)

174. 伸 shēn – natáhnout (údy či části těla) A3

他伸了伸懒腰。 *Líně se protáhnul.* (HSK , 1034)

小男孩伸着一双脏兮兮的小手向路人乞讨。 *Malý chlapec natahuje špinavé ručičky a žebrá od kolemjdoucích peníze.* (HSK , 1034)

伸舌头，做鬼脸。 *Výplazovat jazyk a dělat ksichty.* (HFK , 979)

他伸着脖子看。 *S nataženým krkem to sleduje.* (HFK , 979)

站起来，伸伸腿吧。 *Vstaň a protáhni si nohy.* (HFK , 979)

坐了八小时的火车，伸伸腿觉得挺舒服。 *Po osmi hodinové cestě vlakem je velice příjemné protáhnout si nohy.* (HFK , 979)

175. 生 shēng – porodit A2; /vyrůstat/

她不能生孩子。 *Nemůže mít děti.* (HFK , 987)

大夫劝她别再生孩子了。 *Lékař ji přesvědčuje, aby již neměla děti.* (HFK , 987)

刚生的孩子怕冷。 *Právě narozené dítě je náchylné na chlad.* (HSK , 1044)

176. 拭 shì – otřít, setřít B2

他怕随行人笑话自己，悄悄地转身拭了一下眼睛，又擦了一下镜片，... *Bál se, že se mu kolemjdoucí vysmějí, a tak se pomalu otočil, otřel si oči a taky brýle, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

这位 76 岁高龄的老人，一边拭着鼻涕，一边说：... *Tento 76 letý stařec si otírá sople a říká: ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

陈政委拭着额上的汗，轻声说。 *Chen Zhengwei si stírá pot z čela a tiše říká.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他站起来拭着泪对众人说：... *Stoupl si, otřel si slzy a publiku řekl: ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

177. 舐 shì – lízat, olizovat D2

日本人吃饭也用筷子，但他们有“八忌”：一忌舐筷。 *Japonci při jídle také používají hůlky, ale mají osm zákazů: jedním je zákaz olizování hůlek.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她那含血丝的大眼睛盯着我们，用舌尖舐着自己干裂脱皮的嘴唇。 *Upřeně se na nás dívá těma svýma zarudlýma očima a špičkou jazyka si olizuje suché a popraskané rty.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他特别喜欢舐我的大拇指。 *Hrozně rád olizuje můj palec.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他的舌头总是习惯地舐着那颗破牙。 *Aniž by si to uvědomoval, neustále si jazykem olizuje ten zlomený zub.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

178. 漱 shù – vyplachovat si (ústa, hrdlo) A3

你喉咙疼可以用盐水漱漱。 *Když tě bolí v krku, je dobré si vypláchnout hrdlo slanou vodou.*

(HFK , 1034)

每次用清水漱口。 *Pokaždé si vypláchnout ústa čistou vodou.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

邢邱林吐完又盛了杯清水“咕噜噜”地漱着喉咙和口腔，... *Po té, co se Geng Qiulin vyzvracel, tak si přinesl sklenici čisté vody a vykloktal si hrdlo a ústa, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

179. 摔 shuāi – spadnout, upadnout A1; odhodit, zahodit B2

他摔在地板上，摔得比我重。 *Jeho pád na zem byl horší než můj.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

把笔记本往桌上一摔，说道：... *Odhodil zápisník na stůl a řekl: ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

往空中摔鞭炮。 *vyhazovat do vzduchu petardy* (XHC , 1273)

180. 甩 *shuāi* – mávat, hýbat (rukou) A3; odhodit B2

甩胳膊 *mávat paži* (XHC , 1274)

甩手榴弹 *odhodit granát* (XHC , 1274)

181. 涮 *shuàn* – omýt si ve vodě (ruce) A3 OS

涮涮手 *opláchnout si ruce* (XHC , 1275)

182. 睡 *shuì* – spát A1

别睡了，该下车了。 *Už nespí, musíme vystupovat.* (HSK , 1090)

你昨晚睡得好吗？ *Spal jsi dobře včera večer?* (HSK , 1090)

别闹了，爸爸已经睡了。 *Nehlučte, tatínek už spí.* (HFK , 1045)

我一点儿也不想睡。 *Nechce se mi spát ani trochu.* (HFK , 1045)

人行道上睡着一个人。 *Na chodníku spí nějaký člověk.* (HFK , 1045)

我在地板上睡了好几夜。 *Mnoho nocí jsem spal na podlaze.* (HFK , 1045)

183. 吮 *shǔn* – sát, nasávat D2

婴儿的头暖暖和和地包在背心里面，小嘴正在吮奶。 *Kojenec byl pěkně zachumláný v tričku a svými malými ústy nasával mléko.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

狗等许多动物无法像人类那样用嘴吮水，因此它们是把舌头卷成瓢状，将液体舀起吸入。

Psi a mnoho dalších živočichů neumí nasávat vodu ústy jako lidé, a proto ji musí nabírat jazykem stočeným do tvaru naběračky. (mydoing.wordpress.com; 26.12.2010)

你经常可以在夏天看到这样的场面，无论大人还是孩子，都会手拿着一个红艳艳的西红柿大快朵颐，边吃果肉、边吮果汁。 *Často můžeš v létě vidět podobný výjev, bez ohledu na to, zda se jedná o dospělé či děti, všichni mají v ruce rajče a jedí dužinu a vysávají z nich šťávu.*
(yangbo688.blog.sohu.com/158833963.html; 26.12.2010)

184. 撕 sī – roztrhat B2

他们爬树跳窗，拆玩具，撕图书。 *Šplhají po stromech, skákají z oken, ničí hračky a trhají knihy.*
(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

如果让病患撕报纸，精神紧张的人会撕得很猛烈，李宗芹就引导他们慢慢地、轻轻地撕。 *Jestliže se dají pacientovi noviny, aby je roztrhal, ten, který je vnitřně napjatý, je roztrhá velmi zuřivě. Li Zongqin je tedy vede k tomu, aby je trhali pomalu a v klidu.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

你知不知道我最恨的就是撕书撕报纸！ *Víš, že nejvíc nesnáším trhání knih a novin!*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

把烟抽完之后，我就开始撕纸。 *Jakmile jsem dokouřil, začal jsem trhat papír.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

不用剪，撕一下儿就行了。 *Nůžky nejsou třeba, stačí to roztrhnout.* (HFK ; 1055)

他看过那封信以后就撕了。 *Po přečtení dopis roztrhal.* (HFK ; 1055)

别撕那张纸，我上面记了电话号码。 *Ten papír netrhej, zapsal jsem si na něj telefoní číslo.*

(HFK ; 1055)

185. 死 sǐ – zemřít A1

难道他想死？ *Copak chce zemřít?* (HSK , 1096)

他突然死了，大夫什么也没来得及做。 *Náhle zemřel a lékař nestihl udělat vůbec nic.*

(HFK , 1056)

我不怕死。 *Nebojím se smrti.* (HFK , 1056)

186. 睽 suō – pošilhávat, pokradmu se dívat D2

你为什么迅速地转过脸来，透过飘扬的面纱偷偷地睨我呢？ *Proč jsi tak rychle odvrátila tvář? Pozoruješ mě pokradmu přes svůj jemný závoj?*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

可能我脸上显出那么点郁郁寡欢，玩牌的那几位都拿眼睛睨我。 *Možná, že se na mé tváři objevil ten melancholický výraz, a proto se na mě pokradmu podívalo těch několik karetních hráčů.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

我们坐下玩扑克，李江云无聊地坐在一边翻画报，我不时去睨她，她也不时抬眼看我。 *Když jsme zasedli k pokru, Li Jiangyun se posadila vedle a listovala si časopisem. Často jsem na ni kouknul a ona taky mnohokrát zvedla oči a dívala se na mě.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

... 显得很不高兴，用不信任的目光睨了我一下，仿佛在看一个不同种簇的人， ... *Vypadal našťvaně a podíval se na mě nedůvěřivým pohledem, jakoby se díval na nějaký lidský poddruh, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

187. 啣 suō – sát D2

婴儿啣奶头。 *Dítě saje bradavku.* (XHC , 1309)

188. 踏 tà – šlapat (na něco) C2; šlapat (na kole, tříkolce apod.) C2

脚别踏在水泥上，还没干呢！ *Nešlapej na ten cement, ještě nezaschnul!* (XHC , 1078)

踏三轮车 *šlapat na tříkolce* (XHC , 1078)

踏自行车 *šlapat na kole* (XHC , 1078)

戚家军兵士踏着干草铺成的路， ... *Qi Jiajunovi vojáci pochodují po cestě vystlané senem, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

我们是工兵，迈出去的每一步，都是踏着烈士的鲜血走出去的，回来的时候，谁也说不准哪只脚还能踩回来。 *Jsmo ženisté, každým krokem vpřed šlapeme v čerstvé krvi padlých hrdinů, ani na cestě vpřed a ani na cestě zpět nikdo přesně neví, která noha se tu při návratu ještě otiskne.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

我穿着袜子踏在软软的地毯上，走进她装饰豪华的家。 *V ponožkách našlapuji po měkkém koberci a vstupuji do jejího luxusně zařízeného domova.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她踏在门槛上，好象很不情愿进去，... *Přešlapuje na prahu, jakoby ani nechtěla jít dál, ...*
(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

189. 抬 tái – zvednout, přenášet na rukách či ramenou B2; zvednout (oči, hlavu, nohy) A3

他一边帮她抬桌子一边埋怨。 *Pomáhá jí sice přenášet stůl, ale při tom neustále brblá.*
(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

抬家具可要多加小心了，一定要包装好。 *Při přenášení nábytku je třeba být hodně opatrný, určitě je třeba vše dobře zabalit.* (<http://house.focus.cn/msgview/1890/56568806.html> ;
27.12.2010)

他抬眼看了看她。 *Zvednul oči a podíval se na ni.* (HFK , 1080)

我跟他说话的时候，他连眼都没抬。 *Když jsem s ním mluvil, ani oči nezvednul.(aby se na mě podíval)* (HFK , 1080)

抬脚，我要扫地。 *Zvedni nohy, chci zamést.* (HFK , 1080)

我们两个人抬把。 *Zvedněme to oba dva.* (HFK , 1080)

抬担架的时候，要抬得很稳。 *Při zdvihání vahadla, je třeba to dobře vyvážit.* (HFK , 1080)

190. 瘫 tān – ochrnout, být paralyzován A1

放心吧，即使将来你老了、瘫了，也决不会离开你。 *Uklidni se, i když v budoucnu zestárneš či ochrneš, v žádném případě tě neopustím.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他拄着枪往下一蹲，就象瘫了一样躺在地下了。 *Opíraje se o pušku si dřepnul a lehl si na zem jakoby ochrnul.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

从小没有母亲，继母不管他，父亲又患骨癌瘫在床上。 *Od malička nemá matku, macecha se o něj nestará a otec je upoután na lůžko, protože onemocněl leukémií.*
(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

瘫在床上，不能下地。 *Být upoután k lůžku a nemoci z něj slézt.* (XHC , 1321)

191. 弹 tán – rozhýbat něco úderem prstů (struny, klavír apod.), brnkat, drnkat B2

据了解, 在暑期, 有的学生选择学习跳舞、弹吉他、瑜伽等训练, 他们意在修身养性。 *Jestli jsem to správně pochopil, tak se někteří studenti v létě věnují studiu tance, hraní na kytaru či studiu jógy a podobným aktivitám, aby tak více zapracovali sami na sobě.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他除了学会弹吉他, 还学会了奏钢琴, 并且技艺颇精。 *Kromě hraní na kytaru se ještě naučil hrát na klavír a jde mu to opravdu výborně.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

现在很多儿童在学弹钢琴。 *V současnosti se mnoho dětí učí hrát na klavír.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

据他自己说, 他会雕刻、会作画、会弹古琴与钢琴、会作诗、小说, 与戏剧: 全能的艺术家。 *Dle jeho vlastních slov ovládá řezbářství, malbu, hru na guqin a na klavír a dále také umí skládat básně, psát prózu a divadelní hry: zkrátka všestraný umělec.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

192. 探 tàn – natáhnout (hlavu či horní část těla) A3

行车时不要探身窗外。 *Při jízdě se nesmí vyklánět z okna.* (XHC , 1324)

193. 躺 tāng – ležet A1

我想躺一躺。 *Chci si na chvíli lehnout.* (HFK , 1090-1091)

我喜欢躺在床上看书。 *Rád ležím na posteli a čtu si knížku.* (HFK , 1090-1091)

他躺在草地上休息。 *Leží v trávě a odpočívá.* (HFK , 1090-1091)

他在床上躺了两个小时。 *Ležel v posteli dvě hodiny.* (HSK , 1119)

194. 掏 tāo – rukou vytáhnout B2

从口袋里掏钱。 *Vytáhnout peníze z kapsy.* (HFK , 1093)

每天早晨我去鸡窝掏鸡蛋。 *Každé ráno jdu do kurníku vybrat vajíčka.* (HFK , 1093)

他在兜里掏了半天, 什么也没掏出来。 *V kapse lovil celou věčnost a stejně nic nevylovil.*

(HSK , 1120)

195. 踢 tī – kopnout C2

孩子们走路爱踢石子儿。 *Děti při chůzi rády kopou do kamínků.* (HFK , 1101)

你会用左脚踢球吗? *Umíš kopat do míče levou nohou?* (HFK , 1101)

比赛时踢人就算犯规。 *Když do někoho během turnaje kopneš, počítá se to jako faul.*

(HSK , 1126)

196. 提 tí – nést v ruce (podél těla) B2

提手提包 *nést kabelku* (HSK , 1102)

她提着一个篮子去买东西。 *Jde nakupovat s košíkem v ruce.* (HSK , 1102)

帮我提着箱子。 *Pomoz mi nést kufr.* (HSK , 1102)

我提了一早上的水，胳膊都酸了。 *Celé dopoledne jsem tahal vodu a paže mám celé bolavé.*

(HSK , 1102)

不要背着，提在手里多方便。 *Na zádech se to nosí blbě, v ruce je to pohodlnější.*

(HSK , 1102)

197. 舔 tiǎn – lízat, vylizovat D2

别舔你的碟子，难看。 *Neolizuj svůj talíř, vypadá to hrozně.* (HFK , 1111)

真好吃，连盘子都被孩子舔得一干二净。 *Je to skutečně velmi dobré, děti vylízali všechny talíře dočista.* (HFK , 1111)

198. 挑 tiāo – nést na rameni (pomocí vahadla) B2

他挑着粮食去卖。 *Nese na rameni obiloviny na prodej.* (HSK , 1140)

少挑一点儿，别累坏了。 *Nos toho méně, ať se nestrháš!* (HSK , 1140)

你东西挑得真多，放下来休息一会儿吧。 *Neseš těch věcí skutečně hodně, sundej to z ramene a*

na chvíli si odpočni. (HFK , 1114)

你能挑那个担子吗? *Můžeš nést to vahadlo?* (HFK , 1114)

199. 眺 tiào – hledět do dálky (z výšky) D1

李正的细长眼睛，愉快的向上跳着，队员们经常听到他清脆的笑声。*Li Zhengovi pronikavé oči radostně hledí do výše a členové týmu často slyší jeho hlasitý smích.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

200. 跳 tiào – skákat C2; bít, tlouct (srdce, tep) E1; cukat (oční víčko) D1

你跳一下就够得着这个苹果吗? *Když vyskočíš, dosáhneš na to jablko?* (HFK , 1117-1118)

我能跳一米五零。*Jsem schopen skočit metr a půl.* (HFK , 1117-1118)

孩子们不停地往水里跳，玩儿得很开心。*Děti jsou celé rozdováděné a neustále skáčou do vody.* (HFK , 1117-1118)

玩儿跳房子的时候，先单脚跳，再双脚跳。*Při skákání panáka se nejdříve skáče na jedné noze a potom na obou.* (HFK , 1117-1118)

他的心不跳了。*Jeho srdce už nebije.* (HFK , 1117-1118)

脉搏每分钟跳六十次左右。*Tepová frekvence je zhruba 60 úderů za minutu.*

(HFK , 1117-1118)

病人的心跳得真均匀。*Srdce pacienta bije opravdu pravidelně.* (HFK , 1117-1118)

我眼皮老是跳，不知会发生什么事。*Pořád mi cuká oční víčko, nevím čím to může být.*

(HFK , 1117-1118)

201. 铁 tiě – mít, nasadit přísný výraz A3 OS

他铁着个脸，没有一丝笑容。*Tváří se přísně a vůbec se neusmívá.* (XHC , 1357)

克拉克铁着脸猛拍桌子大喊大叫。*Clark s přísným výrazem ve tváři buší do stolu a křičí.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

吼完了，她铁着脸沉默了好一会儿，自语道，... *Po té, co se vykřičela, nasadila přísný výraz, na chvíli zmlkla a sama pro sebe si řekla, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

202. 听 tīng – slyšet, poslouchat D2

你听我说完。 *Poslouchej, co říkám až do konce.* (HFK , 1123)

我喜欢一边听音乐一边工作。 *Rád při práci poslouchám hudbu.* (HSK , 1147)

203. 挺 tǐng – nafouknout, vypnout (hrudník, krk) A3

他总是以一个军人的标准姿态挺着胸膛。 *Vždycky vypne hrud', jako správný voják.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他和他的盲人同伴们，手拉手，挺着胸走着。 *Ruku v ruce a s vypnutou hrudí kráčí se svými slepými společníky.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他一挺脖子，出了一身冷汗，把脑袋撞在铁床的栏杆上。 *Nafouknul se mu krk, polil ho studený pot a hlavou praštil do okraje kovové postele.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

204. 投 tóu – házet B2; vrhnout se (někam za účelem sebevraždy) A2

投篮 *házet na koš* (XHC , 1374)

投手榴弹 *házet granát* (XHC , 1374)

投河 *vrhnout se do řeky* (XHC , 1374)

投江 *vrhnout se do řeky* (XHC , 1374)

投井 *skočit do studny* (XHC , 1374)

205. 吐 tǔ – zvracet E2

他最近经常吐血，应该去检查一下。 *Poslední dobou často zvrací krev, měl by jít na kontrolu k lékaři.* (HSK , 1172)

他一坐船就吐个没完。 *Jakmile jede lodí, tak zvrací a zvrací.* (HSK , 1172)

你想吐吗？ *Chce se ti zvracet?* (HFK , 1144)

我把吃的东西完全吐了。 *Všechno, co jsem snědl, jsem vyzvracel.* (HFK , 1144)

我的女儿一坐车就吐。 *Jakmile moje dcera jede autem, tak zvrací.* (HFK , 1144)

让他吐吐就好了。 *Nech ho, ať se vyzvrací a bude to v pohodě.* (HFK , 1144)

206. 团 tuán – vytvarovat rukama do tvaru kuličky B2

团泥球 *uplácat kuličku z bláta* (XHC , 1383)

207. 吞 tūn – spolknout (vcelku, větší kus či množství) E2

吞一粒药 *spolknout pilulku* (HFK , 1152)

吞口水 *spolknout sliny* (HFK , 1152)

他大口大口地吞着馄饨。 *Hltavě poliká plněné taštičky.* (HFK , 1152)

...而他刚吞了他一生中最大的一杯杜松子酒! *A právě spolknul největšího panáka ginu ve svém životě.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

陈之源走后, 她吞了安眠药。 *Po té, co Chen Zhiyuan odešel, hodila do sebe prášek na spaní.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

苏老头仰头吞了毒药而死, 黄黄的药水流下来, 弄脏了他的胡子。 *Starý Su zaklonil hlavu, spolkl jed a zemřel. Jeho vousy byly zbarveny do žluta, jedem, který mu vytekl z úst.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

208. 托 tuō – nést, držet (na dlani otočené směrem vzhůru) B2

服务员托着茶盘在顾客当中串来串去。 *Servírka pobíhá mezi hosty sem a tam s čajovým podnosem v ruce.* (HFK , 1153)

他两手托着下巴看着我, 什么也没有说。 *Hlavu měl opřenou v dlaních, koukal na mě a nic neříkal.* (HFK , 1153)

你托着他的头, 我给他喂药。 *Nadzvedni mu hlavu a já mu dám lék.* (HFK , 1153)

武氏兄弟一个手托盘子, 另一个在盘中抓起肉块, ... *Jeden z bratrů rodiny Wu nese táč na ruce a druhý si z něj bere kusy masa, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

在电视屏上先展示出一只酒瓶, 接下去一位明星手托酒杯一一介绍这种酒的好处, ... *Na televizní obrzovce se nejdříve objeví láhev s alkoholem, pak následuje nějaká celebrita, která nese sklenku a jednu po druhé představuje přednosti tohoto alkoholu, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

209. 拖 tuō – táhnout (za sebou po zemi)B2; táhnout za sebou (cop) A3 OS

包太沉，还是放在地上拖吧。 *Balík je příliš těžký, radši ho dej na zem a táhni ho za sebou.*

(HFK , 1153)

他身后拖着一条大辫子。 *Táhne za sebou dlouhý cop.* (HFK , 1153)

210. 脱 tuō – padat (vlasy, kůže, chlupy) A3

我开始脱头发了。 *Začínají mi padat vlasy.* (HFK , 1154)

这种病使人脱指甲。 *Tato nemoc způsobuje vypadávání nehtů.* (HFK , 1154)

211. 驮 tuó – nést na zádech A2

他驮着我过了河。 *Přenesl mě přes řeku na zádech.* (XHC , 1392)

212. 驼 tuó – ohnout záda, shrbit se A1

老爷爷的背都驼了。 *Dědeček má záda úplně ohnutá.* (XHC , 1392)

213. 唾 tuò – vyflusnout, vyplivnout (co) D2; plivat (na někoho na znamení pohrdání) D2

古人还忌指和唾，因为指和唾是巫人诅咒的方法。 *V dřívějších dobách lidé odmítali ukazovat prstem a plivat, protože ukazování a plivání byly způsoby zaklínání používané čaroději.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

在群众运动中不能提倡侮辱地主人格的行为，如打人、唾口水等。 *Při masovém hnutí nelze podporovat chování, které haní důstojnost pozemkových vlastníků, jako např. bití a plivání.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

1990年意大利世界杯赛上，一些队员之间推人、踢人、打骂、唾人，... *Při světovém poháru v Itálii v roce 1990 se někteří hráči mezi sebou postrkovali, kopali a bili, nadávali si a plivali na sebe, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

我看你是个病人，要不我唾你。 *Neplivnu na tebe jen proto, že jsi nemocný.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

别人无缘无故打我一拳，唾我一脸唾沫，我当然是生了气了，... *Někdo mě bezdůvodně praštil a naplival mi do obličeje, samozřejmě, že jsem se naštvál, ...*

(http://www.shaolin.org.cn/templates/T_newS_list/index.aspx?nodeid=15&page=ContentPage&contentid=3491; 28.12.2010)

214. 挖 wā – šťourat se (v nose, uchu či nějakém materiálu) B2

他说喉咙被鱼刺卡住了，喝醋、吞饭团、用手挖都没有用。 *Říká, že se mu v hrdle zapřícila rybí kost a pití octa, polykání rýžových kuliček a ani šťourání rukou v krku nebylo nic platné.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

经常用手挖鼻孔。 *často se šťourat v nose* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他原先打算吃油条，不料见那师傅挖了鼻孔又挖耳朵然后将手猛一插在面团里大刀阔斧地揉了起来。 *Původně si chtěl dát langoše, ale bohužel viděl, jak se prodavač šťoural v nose a pak v uchu a poté, vrazil ruce do těsta a začal ho hníst.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

与这样的女孩子在一起，你喝酒抽烟打喷嚏挖耳朵脱掉皮鞋她都不会介意。 *Když jsi s takovou dívkou, pití, kouření, kýchání, šťourání v uchu ani ošoupané boty jí nebudou vadit.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

别老挖鼻子，拿手绢擤鼻涕。 *Nešťourej se pořád v nose, vysmrkej se.* (HFK , 1159)

215. 崴 wǎi – vyvrtnout si (nohu) A3

把散落在地上的球及时收掉，以免“不小心踩上去崴了脚”。 *Včas uklid' míče rozházené po zemi, aby se tak zabránilo tomu, že se na něj někdo šlápne a vyvrtně si nohu.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

红斌在结束动作翻跟头时崴了一下脚，... *Hongbin si při kotrmelci v konečné fázi pohybu vyvrtnul nohu,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她每周打网球，跳跃之间还崴了脚腕，... *Každý týden hraje tenis, když vyskočila vyvrtnula si nohu, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

216. 望 wàng – dívat se do dálky D2

他从窗口望着远处的高山。 *Dívá se z okna na vzdálenou horu.* (HSK , 1200)

他默默地望着父亲逐渐离去的背影。 *Tiše sleduje, jak v dálce mizí otcova silueta.*

(HSK , 1200)

你往远处望，能看见海岸。 *Když se podíváš do dálky, tak můžeš vidět mořské pobřeží.*

(HFK , 1172)

217. 偎 wēi – choulit se, být v objetí A1

孩子偎在母亲的怀里。 *Dítě se choulí v matčině náruči.* (XHC , 1413)

218. 闻 wén – čichat D2

她喜欢闻酒的味，但不喝。 *Ráda čichá vůni alkoholu, ale nepije.* (HSK , 1219)

你闻闻这菜是不是坏了。 *Čichni si k tomuhle jídlu, není to zkažený?* (HSK , 1219)

你闻一下然后告诉我这是什么。 *Čichni si a pak mi řekni, co to je.* (HFK , 1184)

我从来没闻过这么香的花儿。 *Nikdy jsem si nepřivoněl k tak voňavé květině.* (HFK , 1184)

只要闻一下鱼，就知道新鲜不新鲜。 *K rybě stačí jednou přičichnout a je jasné, zda je čerstvá nebo ne.* (HFK , 1184)

219. 吻 wěn – políbit D2

你吻过她吗？ *Políbil jsi ji?* (HFK , 1185)

他想吻她，可是她不愿意。 *Chce ji políbit, ale ona nechce.* (HFK , 1185)

父亲吻了一下儿子的脸。 *Otec políbil syna na tvář.* (HSK , 1220)

他礼节性地吻了那位夫人的手。 *Obřadně políbil ruku té dámy.* (HSK , 1220)

分别时，母亲吻了儿子的额头。 *Při loučení políbila matka syna na čelo.* (HSK , 1220)

220. 踉 wō – prudkým ohnutím zranit (ruku či nohu) A3

脚踉了。 *Poranil si nohu.* (XHC , 1433)

穿高跟鞋的时候，还容易踉了脚。 *Při nošení bot s vysokými podpatky snadno dochází k poranění nohy.* (bbs.gytoday.cn/archiver/?tid-61739.html; 4.1.2011)

一不小心，我脚下一绊，摔了个大跟头，踉了手臂，疼痛钻心，哭声撕心裂肺。 *Stačil okamžik nepozornosti, uklouzl jsem, upadl a poranil jsem si ruku. Strašně to bolelo a se slzami v očích jsem řval jak na lesy.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

221. 卧 wò – lehnout si, ležet A1

病得很重，在床上卧了三天。 *Je velmi nemocný, ležel v posteli tři dny.* (XHC , 1433)

222. 握 wò – uchopit, vzít B2; svírat ruku v pěst A3 OS

看他握斧头那样子，就可以肯定他不是伐木工人。 *Podle toho, jak drží sekeru je jasné, že není dřevorubec.* (HFK , 1191)

他把信紧紧地握在手里拒绝交出来。 *Dopis pevně svírá v ruce a odmítá ho vydat.* (HFK , 1191)

他手里握着一根棍子去找仇人算账。 *S holí v ruce jde najít svého nepřítele, aby si s ním srovnal účty.* (HFK , 1191)

握拳头 *sevrít ruku v pěst* (HFK , 1191)

我气得两手握着拳头，可是什么也没说。 *Byl jsem tak naštvaný, že jsem obě ruce svíral v pěst, ale nic jsem neřekl.* (HFK , 1191)

223. 舞 wǔ – tančit C1; mávat (něčím v ruce) B2

别舞着棍子玩儿。 *Nemávej tady tou holí.* (HFK , 1194)

他舞他的剑。 *Mává svým mečem.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

斯大林和奥尔忠尼启则也兴高彩烈地鼓掌欢迎他舞。 *Stalin a Ordžonikidze nadšeně tleskají na*

přivítání jeho tanečního vystoupení. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她舞着，而且不得不舞，一直舞到黑森林里去。 *Tancuje a nemůže si pomoci a tancuje až do černého lesa. (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)*

224. 吸 xī – nasávat (vzduch, tekutinu), nadechovat se E2

吸！呼！ *Nádech! Výdech!* (HFK , 1201)

现在，请深深地吸一口气。 *Ted' se prosím zhluboka nadechněte.* (HFK , 1201)

吸一大口气，你就知道这儿的空气有多新鲜。 *Pořádně se nadechni a hned budeš vědět, jak moc čerstvý je zdejší vzduch.* (HFK , 1201)

给病人吸氧气 *dát pacientovi nadechnout kyslíku* (HFK , 1201)

日本东京吸新鲜空气是要花钱的。 *V japonském Tokiu se za doušek čerstvého vzduchu musí platit. (http://shbbs.soufun.com/1210074621~11~3248/70067069_70067069.htm ; 28.12.2010)*

孕期吸污染空气影响宝宝智商。 *Dýchání znečištěného vzduchu během těhotenství ovlivňuje inteligenci dítěte. (<http://www.chinabaike.com/z/shenghuo/baobao/2010/1218/20476.html> ; 28.12.2010)*

225. 瞎 xiā – oslepnout D1

他的右眼瞎了。 *Oslepnul na pravé oko.* (XHC , 1465)

他瞎了。 *Oslepnul.* (HFK , 1211)

你瞎了？ *Jsi slepý?* (HFK , 1211)

他瞎了一只眼睛。 *Oslepnul na jedno oko.* (HFK , 1211)

他两个眼睛都瞎了。 *Oslepnul na obě oči.* (HFK , 1211)

他完全瞎了，什么也看不见了。 *Je úplně slepý, vůbec nic nevidí.* (HFK , 1211)

我父亲差点儿瞎了，现在好多了。 *Můj otec málem oslepl, ale ted' už je to mnohem lepší.*

(HFK , 1211)

226. 衔 xián – držet (v ústech) D2

他衔着一个大烟斗。 *Má v ústech velkou dýmku.* (XHC , 1476)

蛙人在练习衔着刀游泳。 *Členové speciálních jednotek právě trénují plavání s nožem v ústech.*

(HFK , 1221)

我姐姐梳头的时候嘴里总是衔着好多卡子。 *Moje starší sestra má při česání vždy plnou pusu sponek.* (HFK , 1221)

227. 笑 xiào – smát se A1; vysmívat se A2

笑他不懂事。 *Vysmívá se mu, že je hloupý.* (XHC , 1503)

别笑了，有什么好笑的？ *Nesměj se, co je tady k smíchu?* (HFK , 1241-1242)

他讲了个笑话，可没人笑。 *Řekl vtip, ale nikdo se nesmál.* (HFK , 1241-1242)

你笑什么呢？ *Čemu se směješ?* (HFK , 1241-1242)

演得很成功，大家笑了一晚上。 *Zahrál to velmi úspěšně, všichni se smáli celý večer.*

(HFK , 1241-1242)

你不要笑我。 *Nesmíš se mi smát.* (HFK , 1241-1242)

我不敢戴这顶帽子，怕大家会笑我。 *Neodvážuji se nosit tuhle čepici, bojím se, že by se mi všichni vysmívali.* (HFK , 1241-1242)

你们别笑我没钱，有一天你也许也会变穷的。 *Nesmějte se mi, že nemám peníze, jednoho dne můžeš zchudnout i ty.* (HFK , 1241-1242)

228. 歇 xiē – odpočívát A1

干累了就歇一会儿。 *Jsi unavený z práce, tak si chvíli odpočni.* (XHC , 1505)

咱们歇一歇吧！ *Chvilku si odpočiňme.* (HFK , 1249)

累了吗？歇会儿吧！ *Jsi unavený? Chvíli si odpočiň!* (HFK , 1249)

他在树底下歇着呢。 *Odpočívá pod stromem.* (HFK , 1249)

为什么不到乡下去歇着？ *Proč si nejedeš odpočinout na venkov?* (HFK , 1249)

我想躺在沙发上歇一会儿。 *Chci si lehnout na pohovku a chvíli si odpočnout.* (HFK , 1249)

让眼睛歇一歇。 *Nechej oči odpočinout.* (HFK , 1249)

229. 挟 xié – nést, držet (v podpaží) B2

借着星光，看到那人腋下挟着一根木棍。 *Díky světlu hvězd lze vidět, že ten člověk v podpaží nese dřevěnou hůl.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

演员们默默地挟着乐器按时来到广场边的廊檐下， ... *Herci včas a v tichosti přicházejí na zastřešené pódium na okraji náměstí se svými hudebními nástroji pod paží, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他肋下挟着才从街上买回来的大红春联， ... *Pod paží nese velký červený nápis ke svátkům jara, který právě koupil na ulici.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

许多童男童女各人挟了文具，带了一肚皮“穿山甲欢喜吃蚂蚁”之类的知识，坐黄包车去赴考。 *Mnoho školáků a školaček si v podpaží neslo psací potřeby a v hlavě smět nepodstatných znalostí a ve žlutém autobusu vyrazili ke zkouškám.*

(<http://reading.cersp.com/essay/mjmw/200606/1836.html> ; 28.12.2010)

230. 携 xié – nést B2

盛装的少妇右手携着可爱的宝宝。 *Slavnostně oblečená dívka nese v pravé ruce roztomilé dítě.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

每天早晨，他携着一大串钥匙，走过敞棚， ... *Každé ráno chodil do přístřešku s hromadou klíčů v ruce.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

五分钟后，她穿了比基尼游泳衣，携着日光浴躺椅出来了。 *Po pěti minutách si oblékla bikiny a s lehátkem na opalování v ruce vyšla ven.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

231. 泻 xiè – mít průjem E2

泻肚子 *mít průjem* (HFK , 1251)

上吐下泻。 *zvracet a srát jako protržený* (HSK , 1288)

今天我泻了三次，今天得赶紧去医院。 *Včera jsem měl průjem třikrát, dnes musím rychle do nemocnice.* (HSK , 1288)

232. 醒 xǐng – probudit se, procitnout A1

我早上5点就醒了。 *Vzbudil jsem se v 5 hodin ráno.* (HSK , 1303)

我一直醒着，没睡着。 *Celou dobu jsem vzhůru, neusnul jsem.* (HSK , 1303)

他都睡了一天一夜了，还不醒。 *Už spí jeden den a jednu noc v kuse a ještě se nevzbudil.*
(HSK , 1303)

我通常七点钟醒。 *Obvykle vstávám v sedm hodin.* (HFK , 1263)

小孩儿每天夜里要醒好几次。 *Malé děti se budí mnohokrát za noc.* (HFK , 1263)

我已经醒了一个钟头了，懒得起来。 *Už jsem vzhůru hodinu, ale nechce se mi vstávat.*
(HFK , 1263)

233. 擤 xǐng – smrkat D2 OS

擤鼻涕 *smrkat* (XHC , 1527)

把鼻涕擤一擤。 *Vysmrkej se.* (HFK , 1264)

我感冒了，两分钟就得擤一次鼻涕。 *Mám chřipku, každé dvě minuty musím smrkat.*
(HFK , 1264)

不要把鼻涕擤在地上。 *Nesmíš vysmrkávat hleny na zem.* (HFK , 1264)

他很大声儿地擤鼻涕。 *Smrká hodně nahlas.* (HFK , 1264)

234. 嗅 xiù – čichat, cítit D2

看着夕阳下一幅幅美丽动人的乡俗风景, 嗅着各家各户烧制的菜肴美味, 也是一种别有风味的享受。 *Při západu slunce sledovat krásnou a dojemnou scenérii venkovského života, kde všechny rodiny připravují nejrůznější pochoutky je nezaměnitelným zážitkem.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

前面我们已讲过, 之所以眼能见、耳能闻、鼻能嗅、舌能尝、身能触、意能思, 均是性的作用。 *Již dříve jsme zmínili, že vše, co oči mohou vidět, uši slyšet, nos cítit, jazyk ochutnat, tělo ohmatat a mysl promyslet je zde většinou kvůli naplnění pohlavní funkce.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

人们并不仅仅满足于光是嗅菜肴的香味, 更重要的在于能够品尝到才不同菜点的美好味道。

Lidé nejen, že chtějí uspokojit svůj čich vůní jídla, ale mnohem důležitější je, že mohou ochutnat nejrůznější dobroty. (http://www.canyin168.com/glyy/chu/cfzlg/201008/23782_2.html ;

28.12.2010)

他俯下身来用鼻子嗅菜的香气, 一脸的温柔。 *Sklonil se, aby si přičichnul k jídlu a na jeho obličej se objevil výraz spokojenosti.* (<http://zhidao.baidu.com/question/40713465.html> ;

28.12.2010)

235. 嘘 xū – pomalu vydechovat E2

我暗暗地嘘了一口气。 *Potají vydechl.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

大家长长的嘘了一口大气。 *Všichni si dlouze vydechli.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他嘘了个烟圈儿。 *Vydechl kolečko kouře.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

我悠长地嘘了一口冷气, ... *Dlouze vydechl chladný vzduch, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

236. 淹 yān – být zalitý potem A1

夹肢窝被汗淹得难受。 *V podpaží byl tak spocený, až to nebylo příjemné.* (XHC , 1563)

婴儿腋下和腿腋处总是被汗淹, 怎么办啊? *Co dělat, když se kojeneček neustále potí v podpaží a*

pod koleny?

(<http://www.iyaya.com/wenda/yinger/2577-2648/6324> ; 28.12.2010)

237. 咽 yàn – spolknout E2

我咽东西很疼。 *Když polknu, tak to bolí.* (HFK , 1295)

咽口水 *spolknout doušek vody* (HFK , 1295)

咽东西耳朵响怎么回事! *Co to znamená, když mi při polknutí zvoní v uších!*

(<http://zhidao.baidu.com/question/95512281.html> ; 28.12.2010)

老者正要往下咽茶水, 突然就被呛住了, 一阵猛咳。 *Stařík polknul čaj a náhle mu zaskočilo a začal hrozně kašlat.*

(http://bookapp.book.qq.com/origin/workintro/298/2203946/chp_info_64130.htm ; 28.12.2010)

238. 仰 yǎng – dívat se vzhůru (např. vleže) D1; obrátit vzhůru (tvář, oči) A3

你喜欢仰着睡还是趴着睡? *Spíš rád na zádech nebo na břiše?* (HFK , 1304)

我仰着睡睡不着觉。 *Když ležím na zádech, nemohu usnout.* (HFK , 1304)

好多人仰着脸看天, 不知道他们在看什么。 *Mnoho lidí má tvář obrácenou k nebi, ale nevím na co se dívají.* (HFK , 1304)

这个小孩一直仰着头看电视。 *Toto malé dítě neustále zvedá hlavu, aby se mohlo dívat na televizi.*

(HSK , 1337)

每仰一次头, 他都觉得难受。 *Pokaždé když zakloní hlavu, má velmi nepříjemný pocit.*

(HSK , 1337)

我仰面朝天摔了一跤。 *Zakopl, protože se díval do nebe.* (HSK , 1337)

239. 养 yǎng – porodit A2

她养了一个儿子。 *Porodila syna.* (XHC , 1579)

昨天她养了一个儿子。 *Včera porodila syna.* (HFK , 1304)

她刚养了孩子。 *Právě porodila.* (HFK , 1304)

240. 咬 yǎo – kousat D2

咬了一口苹果。 *Kouzl do jablka.* (XHC , 1584)

他说完话，咬了一口苹果。 *Jak domluvil, kouzl do jablka.* (HSK , 1341)

我把舌头咬了。 *Kouzl jsem se do jazyka.* (HFK , 1309)

我疼得直咬嘴唇。 *Bolí to tak, že jsem se zakouzl do rtu.* (HFK , 1309)

苹果不好吃，我咬了一口就扔了。 *Jablko není dobré, jednou jsem do něj kouzl a vyhodil jsem ho.* (HFK , 1309)

别老咬手指甲！ *Nekousej si pořád ty nehty!* (HFK , 1309)

241. 噎 yē – zaskočit (jídlem ucpat) E1

慢点儿吃，小心别噎着。 *Jez pomalu a dávej si pozor, ať ti nezaskočí.* (HFK , 1317)

你一口吃那么大块不怕噎着？ *Cpeš do sebe tak velké kusy, nebojíš se, že ti zaskočí?*

(HFK , 1317)

噎得真难受 *Zaskočilo mu a bylo to velmi nepříjemné.* (DCD , 467)

噎得直瞪眼 *Zaskočilo mu, až koulel očima.* (DCD , 467)

他特别容易噎，吃一顿饭要噎好几次。 *Velmi snadno mu zaskočí, při jednom jídle mu zaskočí hodněkrát.* (DCD , 467)

242. 饮 yǐn – pít D2

今日下官饮了酒，说了醉话，你不要计较。 *Dnes podřízení popili alkohol a vykládali opilecké řeči, nesmíš to brát vážně.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

德莱塞的脾气特别暴躁，饮了酒后，行为更是粗鲁。 *De Laisai má výbušnou povahu, když se napije, chová se ještě hruběji.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

13 世纪以后，喝茶的习俗又向亚洲西部传播，17 世纪传入欧洲和印度尼西亚。 *Od počátku 14.století se zvyk pití čaje rozšířil do západní části Asie a v 17.století se dostal do Evropy a Indonésie.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

人们发现维生素 C 可降低体内铅的含量，因此，饮啤酒时应多食用含维生素 C 高的新鲜蔬菜，
... *Lidé objevili, že vitamín C může snižovat obsah olova v těle, a proto se při pití piva musí jíst více čerstvé zeleniny s vysokým obsahem vitamínu C, ...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

我饮茶饮了很多年，对饮茶当然认识深厚。 *Pil jsem čaj mnoho let, a proto se v čaji opravdu vyznám.* (<http://www.cm1875.com/culture/20100830402.html> ; 29.12.2010)

243. 拥 yōng – obejmout B2

母亲不应紧拥孩子，边喂奶边睡觉； *Aby mohla kojít a zároveň spát, nemusí matka dítě objímat příliš pevně.*

(http://www.js.xinhuanet.com/xin_wen_zhong_xin/2010-01/14/content_18767929.htm ; 29.12.2010)

男人可以同时拥妻子和情人吗？ *Může muž objímat manželku a milenkou zároveň?*

(<http://iask.sina.com.cn/b/7381754.html> ; 29.12.2010)

244. 游 yóu – procházet se C2

许多内地游客逛了中英街，游了民俗村， ... *Mnoho tuzemských turistů se procházelo po centrální třídě a prošli se i po skanzenu,...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

一天上午，我特地到文化步行街游了一趟。 *Jednoho dne dopoledne jsem se šel projít do oblasti kulturní pěší zóny.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

参观了阅兵式后游了几个景点。 *Po té, co se zúčastnil vojenské přehlídky prošel několik zajímavých míst.* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

245. 伛 yǔ – ohnout se, ohnout (tělo, záda, hlavu) A3

伛着背 *ohýbat se v zádech* (XHC , 1663)

往常他坐在登三轮的座上，或抱着冰伛着身子进我家来，不显得那么高。 *Často když sedí na tříkolce, nebo když ohnutý nese náruč plnou ledu ke mně domů, nezdá se tak vysoký.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

她佝着腰，裹着单薄的旧大衣走着，... *Odchází ohnutá v pase a zabalená ve starém kabátě, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

他便坐在那里，两个拳头抵在膝上，头向前佝着，仿佛是在望一个什么危崖深谷，...*Sedí tam se zaťatými pěstmi na kolenou, s hlavou skloněnou vpřed, jakoby se díval do nějakého hlubokého údolí, ...* (http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

而且立刻佝向我们的主人，挨近他坐下，满脸堆笑地攀谈起来。*A navíc se hned naklonil k našemu hostiteli, sedl si k němu a celý vysmátý se rozpovídal.*
(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

246. 育 yù – porodit A2

未婚先育孩子可以上她爸爸的户口上吗？*Pokud se dítě narodí před svatbou, je možné zaregistrovat ho v místě bydliště otce?* (<http://zhidao.baidu.com/question/148075725.html> ; 29.12.2010)

247. 智 yuān – zapadnout (oči v důsledku únavy či nemoci) D1

成德望着熟睡中的妻子，发觉她瘦得连眼睛也智了，他流出一滴眼泪。*Cheng De sleduje spící manželku, všiml si, že je tak hubená, že jí i oči zapadly a na jeho tváři se objevila slza.*

(http://www.dddbbb.net/9922_561625.html ; 29.12.2010)

248. 啾 yuē – zvracet E1

刚吃完饭，让我啾了一地... *Sotva jsem dojedl, všechno jsem vyvracel...*

(<http://tieba.baidu.com/f?kz=858405575> ; 29.12.2010)

司徒慧一边啾着，一边挡开雨囡，说拿开你的手好不好，*Si Tuhui zvrací a zároveň odstrkuje Yu Yin a říká jí, aby byla tak hodná a nesahala na něj, ...*

(<http://bbs.wenxuecity.com/478450869/519035.html> ; 29.12.2010)

249. 晕 yūn – pociťovat nevolnost (v dopravním prostředku) A2; mít závrať A1; /omdlít/

你还觉得晕吗？要不要歇一会儿？*Ještě je ti špatně? Chceš si chvíli odpočnout?*

(HFK , 1381-1382)

她晕得只能坐在椅子上。*Motá se jí hlava tak, že může jen sedět na židli.* (HFK , 1381-1382)

我小女儿一坐汽车就晕。 *Moje dcerka jakmile jede autem, tak její špatně.* (HFK , 1381-1382)

晕飞机 *pociťovat nevolnost v letadle* (HFK , 1381-1382)

你晕飞机吗? *Je ti v letadle špatně?* (HFK , 1381-1382)

我今天有点儿不舒服, 有点儿晕。 *Dnes mi není nějak dobře, mám trochu závrať.*

(HSK , 1416)

250. 啞 zā – nasávat (pusou) D2

啞了一口酒。 *Nasál doušek alkoholu.* (XHC , 1691)

251. 拈 zhā – měřit (délku na vzdálenost mezi roztaženým palcem a prostředníčkem) B2

用手拈了拈桌面。 *prsty odměřit rozměry desky stolu* (XHC , 1707)

252. 眨 zhǎ – mrkat A3

眨眼 *mrkat* (XHC , 1707)

他向我眨了眨眼睛, 好像有话要对我说。 *Zamrkal na mě, jakoby na znamení, že mi chce něco říct.* (HFK , 1402)

当时, 大屏幕上出现滕海滨的镜头, 他一样地在眨眼睛, 但眼泪终于没有流下来。 *Jakmile se v té době objevil na plátně Teng Haibinův záběr, tak zamrkal, ale nakonec neuronil ani slzu.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

汗水流进了眼睛, 她顾不上擦, 使劲眨了几下便继续坚持下去。 *Jak se jí kapky potu dostaly do očí tak se nijak nesnažila je setřít, několikrát zamrkala a všemi silami pokračovala dál.*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

253. 摘 zhāi – sebrat, sbírat (květy, ovoce) B2

摘梨 *sbírat hrušky* (XHC , 1708)

摘一朵花 *utrhnout květ* (XHC , 1708)

摘帽子 *smeknout klobouk* (XHC , 1708)

妈妈，你看，我给你摘了一朵花儿！ *Mami, podívej, utrhnul jsem ti květinu!* (HFK , 1404)

西红柿可以摘了吗？ *Mohou se sbírat rajčata?* (HFK , 1404)

他登上梯子在摘苹果呢。 *Právě na žebříku trhá jablka.* (HFK , 1404)

这片山坡的茶才摘了一半。 *Čaj na tomto svahu je sezbirán jen z poloviny.* (HFK , 1404)

从树枝上摘了一个李子。 *Z větve utrl jednu švestku.* (HFK , 1404)

254. 站 zhàn – stát C1

交警站在十字路口指挥来往车辆。 *Dopravní policista stojí na křižovatce a ukazuje vozidlům jak mají jet.* (XHC , 1714)

那边站着的人是谁？ *Kdo je ten člověk, co stojí támhle?* (HSK , 1441)

我想站一会儿。 *Chci se na chvíli zastavit.* (HFK , 1407)

我站了一天了，现在坐下来特别舒服。 *Stál jsem celý den, když se teď můžu posadit, tak se cítím velmi příjemně.* (HFK , 1407)

你靠窗户站着。 *Stojíš u okna.* (HFK , 1407)

食堂里人太多，我只好站着吃。 *V jídelně je příliš mnoho lidí, nezbyvá mi než se najíst ve stoje.*
(HFK , 1407)

255. 张 zhāng – otevřít (ruku, ústa, oči) A3

我一张手，那个苍蝇又飞了。 *Jakmile jsem rozevřel ruku, ta mucha z ní opět vyletěla.*
(HFK , 1412)

他站在人行道上，张着手跟人要钱。 *Stojí na chodníku a s nataženou dlaní žebrá od lidí peníze.*
(HFK , 1412)

张嘴 *otevřít ústa* (HSK , 1441)

我张着眼睛茫然地盯着大花板，肉体的快乐麻痹了我大脑知觉，... *S vyvalenýma očima upřeně hledím na řezbářský výjev na zdi a radost z nahoty mě zcela otupila,...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

黄兴安刚张了嘴要说什么，看见范 英明又悻悻地下了楼，... *Huangxing An právě otevřel ústa, aby něco řekl, když uviděl Fanying Minga jak opět naštvane schází dolů,...*

(http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp)

256. 长 zhǎng – vyrůstat A1; /zrodit/

小林今年长了两寸。 *Xiao Lin letos vyrostl o dva palce.* (HFK , 1413)

别担心你太矮，你还在长着呢。 *Neměj obavy, že jsi moc malý, ještě rosteš.* (HFK , 1413)

在这个年龄孩子长得很快。 *V tomto věku rostou děti rychle.* (HFK , 1413)

我妹妹长得比较胖。 *Moje mladší sestra je docela při těle.* (HFK , 1413)

他的鼻子长得很难看。 *Nos mu vyrostl do obludných rozměrů.* (HFK , 1413)

你长得像你父亲还是像你母亲？ *Podobáš se spíše otci nebo matce?* (HFK , 1413)

257. 涨 zhàng – napuchnout A1

他的脸涨得通红。 *Obličej mu napuchnul a zrudnul.* (XHC , 1719)

258. 招 zhāo – mávat rukou A3 OS

招手 *mávat rukou* (XHC , 1719)

他向我招了招手。 *Zamával na mě rukou.* (HSK , 1444)

分别的时候，他不停地向我招手。 *Když jsme se loučili, neustále mi mával.* (HSK , 1444)

259. 着 zháo – usnout A1

一上床就着了。 *Jakmile vlezl do postele, tak usnul.* (XHC , 1721)

260. 枕 zhěn – podložit si hlavu (rukou) A3; položit si hlavu (na polštář apod.) D1

他枕着胳膊睡着了。 *Usnul s rukou pod hlavou místo polštáře.* (XHC , 1731)

把手枕在脑后。 *dát si ruce za hlavu* (HFK , 1433)

你枕在枕头上，会舒服点儿。 *Dej si pod hlavu polštář, bude to pohodlnější.* (HFK , 1433)

孩子把头枕在胳膊上睡着了。 *Dítě si dalo ruku pod hlavu a usnulo.* (HFK , 1433)

261. 睁 zhēng – otevřít oči A3 OS

睁眼 *otevřít oči* (XHC , 1736)

你眼睁大点儿！你难道看不出他是在骗你！ *Pořádně otevři oči! Copak nevidíš, že tě tahá za nos!* (HFK , 1437)

对孩子的品行不能睁一只眼，闭一只眼。 *Při posuzování chování dítěte nelze přivírat oči.*

(HFK , 1437)

睁眼看一看 *otevřít oči a podívat se pořádně* (DCD , 502)

262. 支 zhī – vyčnívat (o zubech) D1; /napřimit, vztyčit uši/

她两颗上门牙支在外面，很难看。 *Vrchní přední zuby jí čouhají ven a nevypadá to hezky.*

(HFK , 1447)

263. 指 zhǐ – ukazovat prstem B2

他指着前边说，往前走 50 米就到了。 *Ukázal před sebe a řekl: „běžte dopředu 50 metrů a jste tam.”* (HSK , 1487)

她指着墙上的画，给大家介绍。 *Ukazuje na obraz na zdi a něco o něm říká ostatním.*

(HSK , 1487)

你指一指，汽车该朝哪儿开？ *Ukazuj! Kam mám jet?* (HSK , 1487)

用手指头指人很不礼貌。 *Ukazovat na lidi prstem je nezdvořilé.* (HFK , 1453)

你给我指指。 *Ukaž mi to.* (HFK , 1453)

你指指你是在哪儿找到它的。 *Ukaž, kde jsi ho našel.* (HFK , 1453)

264. 掷 zhì – zahodit, odhodit B2

我在大学的时候掷过铁饼。 *Na vysoké škole házel diskem.* (HFK , 1454)

你标枪能掷多远？ *Jak daleko dohodiš oštěpem?* (HFK , 1454)

他每天练习掷手榴弹。 *Každý den trénuje hod granátem.* (HSK , 1494)

265. 肿 zhǒng – napuchnout, opuchnout A1

他的右眼肿得利害，怎么搞的？ *Má strašně napuchlé pravé oko, jak se to stalo?*

(HFK , 1466)

你脸有点儿肿，是不是身子有问题？ *Máš trochu napuchlý obličej, máš nějaké zdravotní problémy.* (HFK , 1466)

天气太热，我的腿都肿了。 *Je hrozně vedro, napuchly mi obě nohy.* (HFK , 1466)

如果每天早上眼皮肿，应该去医院检查一下。 *Pokud má člověk každé ráno napuchlá oční víčka, musí jít do nemocnice na prohlídku.* (HSK , 1510)

266. 皱 zhòu – svraštit obočí A3 OS

他一看儿子写的作业就皱眉头。 *Jakmile se podíval na synův domácí úkol, tak se zamračil.*

(HSK , 1516)

这个姑娘好像有些心事，成天皱着眉头。 *Zdá se, že tato dívka má nějaké starosti, celý den se mračí.* (HSK , 1516)

她一想什么就皱眉头。 *Jakmile na něco myslí, tak svraští obočí.* (HFK , 1474)

你皱什么眉头？我有什么不对？ *Co se mračíš? Co jsem udělal špatně?* (HFK , 1474)

267. 拄 zhǔ – opírat se (o hůl či berle) B2

拄着拐棍儿走 *chodit za pomoci hole* (XHC , 1781)

他快90岁了，至今走路不用拄拐棍。 *Brzy mu bude 90 let a ještě do dneška může chodit aniž by se musel opírat o hůl.* (HSK , 1518)

他在深山里拄着棍子走了十多天。 *Hluboko v horách chodil o holi víc jak deset dní.*

(HSK , 1518)

他在一次球赛中摔坏了腿，现在需要拄着双拐才能走路。 *Během jednoho zápasu upadl a poranil si nohu a teď musí chodit o berlích.* (HSK , 1518)

268. 抓 zhuā – chytit, uchopit B2; poškrábat B2

小偷儿抓了一把钱就跑了。 *Zloděj chytil peníze a utekl.* (HFK , 1484)

他抓了一大把花生放进了口袋。 *Nabral si plnou hrst buráků a nacpal si je do kapsy.*

(HFK , 1484)

老人紧紧抓着年轻人的手，感谢他的帮助。 *Důchodce pevně svírá mladíkovu ruku a děkuje mu za jeho pomoc.* (HSK , 1530)

哪儿痒，我给你抓两下。 *Kde tě to svědí, párkrát tě tam poškrábu.* (HSK , 1530)

269. 拽 zhuài – táhnout (koho, co), zatáhnout (za co) B2

妈妈拽着孩子过马路。 *Matka táhne dítě přes silnici.* (HSK , 1531)

他拽拽我的衣角，让我小声儿点儿。 *Tahá mě za oblečení, abych se trochu ztišil.*

(HSK , 1531)

270. 捉 zhuō – chytit, uchopit B2

你想用手捉它？不行。 *Chceš ho chytit rukou? To se ti nepodaří.* (HFK , 1497)

他把钱包牢牢地捉在手里。 *V ruce pevně svírá peněženku.* (HSK , 1546)

孩子们喜欢捉蜻蜓玩。 *Děti si rády chytají vážky na hraní.* (HSK , 1546)

271. 龋 zī – ukázat, vycenit (zuby) A3 OS

龋牙 *cenit zuby* (WL)

你龋着牙吓谁？ *Koho chceš těmi vyceněnými zuby vystrašit?* (HFK , 1498)

他疼得直龋牙。 *Bolestí cení zuby.* (HFK , 1498)

272. 走 zǒu – chodit, kráčet, jít C2

这孩子刚会走。 *Tohle dítě se právě naučilo chodit.* (HSK , 1563)

过马路时要走人行横道。 *Při přecházení vozovky se musí jít po přechodu.* (HSK , 1563)

他走了三天才到家。 *Dorazil domů až po třech dnech chůze.* (HSK , 1563)

请问，到火车站去怎么走？ *Prosim Vás, jak se dostanu na nádraží?* (HFK , 1509)

到公园还得走一会儿呢。 *Do parku, to musíte ještě chvíli jít.* (HFK , 1509)

我总是走着去上班。 *Vždy chodím do práce pěšky.* (HFK , 1509)

不准在草地上走。 *Chodit po trávníku je zakázáno.* (HFK , 1509)

273. 攥 zuàn – uchopit, držet B2

你攥在手里别放松。 *Drž to a nepovoluj.* (HFK , 1516)

别攥着我的手，你弄疼我了。 *Nedrž mě za ruku, bolí to.* (HFK , 1516)

那个小孩儿攥着一把菜刀，真危险。 *To malé dítě drží sekáček, je to skutečně nebezpečné.*

(HFK , 1516)

要饭的手里紧紧地攥着一把零钱，好像握了一个宝贝似的。 *Žebrák drží v ruce drobné tak pevně, jako by se jednalo o poklad.* (HFK , 1516)

274. 醉 zuì – opít se, být opilý A1

谢谢，不要了，我很容易醉。 *Děkuji, už nechci, snadno se opiju.* (HFK , 1518)

他昨天晚上可真醉了。 *Včera večer se fakt opil.* (HFK , 1518)

他还醉着呢，让他睡吧。 *Ještě je opilý, nech ho spát.* (HFK , 1518)

我就醉过一次，我现在还记得。 *Opil jsem se jen jednou a ještě teď si to pamatuju.*

(HFK , 1518)

他一喝酒就醉。 *Jakmile jednou začne pít, tak se opije.* (HSK , 1570)

275. 喂 zuō – sát, cucat D2

小孩儿喂奶。 *Děťátko saje mléko.* (XHC , 1824)

276. 坐 zuò – sedět A1

他坐在河边钓鱼。 *Sedí na břehu řeky a chytá ryby.* (XHC , 1828)

他在客厅里坐着呢。 *Právě sedí v salónku.* (HFK , 1521-1522)

爷爷坐在椅子上睡着了。 *Dědeček usnul v sedě na židli.* (HFK , 1521-1522)

来坐在我这儿。 *Pojd' se posadit tady ke mně.* (HFK , 1521-1522)

我坐在你旁边儿，好不好。 *Nevadí, že sedím vedle tebe?* (HFK , 1521-1522)

别坐在地上，很脏。 *Nesed' na zemi, je špinavá.* (HFK , 1521-1522)

她喜欢坐在窗户那儿看书。 *Ráda sedí u okna a čte si.* (HFK , 1521-1522)

Příloha č. 2

Seznam vyřazených bází se slovesnými významy

1. 昂 áng – zdvihnout hlavu (a pohled tak obrátit směrem vzhůru)
2. 跋 bá – chodit po horách
3. 毙 bì – zemřít (použito o lidech spíše znamená chcípnout)
4. 蹙 bì – kulhat, šmatlat
5. 抃 biàn – radostně tleskat
6. 便 biàn – vylučovat (v moči nebo ve výkalech)
7. 秉 bǐng – uchopit, držet
8. 搏 bó – bojovat holýma rukama; chytit; poskočit, poskakovat
9. 踣 bó – spadnout (zakopnout a spadnout)
10. 步 bù – jít, kráčet; šlapat (na něco)
11. 餐 cān – jíst
12. 察 chá – pozorně sledovat, dívat se
13. 产 chǎn – narodit se; porodit
14. 绰 chāo – chytit, uchopit
15. 剿 chāo – vzít, uchopit
16. 瞋 chēn – třesťit oči, koulet očima (vzteky)
17. 龋 chèn – měnit zuby (u dětí mléčné za stálé)
18. 称 chēng – zvednout v rukách
19. 瞠 chēng – zírat

20. 枱 chéng – dotknout se
21. 嗤 chī – vysmívat se (někomu, něčemu)
22. 斥 chì – zkoumat, prozkoumávat
23. 齧 chǔ – bolet (o zubech)
24. 搐 chù – táhnout; stáhnout se (o svalech)
25. 搥 chuāng – rukou vrazit, udeřit do (čeho)
26. 踔 chuō – skákat
27. 辵 chuò – popocházet (chvíli jít, chvíli stát)
28. 歠 chuò – sát, nasávat; pít
29. 泚 cǐ – potit se
30. 殂 cú – zemřít
31. 顛 cù – svrážit obočí
32. 蹙 cù – svrážit (obočí, čelo apod.)
33. 蹴 cù – kopat; šlapat, našlapovat
34. 踰 cūn – kopat
35. 诞 dàn – narodit se
36. 啖 dàn – jíst
37. 荡 dàng – bezcílně chodit sem tam
38. 蹈 dǎo – šlapat; skákat
39. 覩 dí – uvidět
40. 睇 dì – úkosem se dívat
41. 踹 dì – šlápnout na (něco), kopnout

42. 躡 diān – zakopnout, upadnout
43. 蹀 dié – poskakovat
44. 丢 dū – prstem lehce ťuknout do (čeho)
45. 睹 dǔ – uvidět
46. 顿 dùn – bít hlavou o zem, dupnout nohou do země
47. 踱 duó – pomalu kráčet
48. 吡 é – hýbat se, pohybovat se
49. 睨 é – dívat se; dívat se do dálky
50. 扼 è – rukou silně stisknout
51. 奋 fèn – zdvihnout do výšky
52. 拂 fú – lehce se otřít např. rukou (o co)
53. 拊 fǔ – tlouci do (čeho), tlouci se (do hrudi) rukou nebo dlaní
54. 俯 fǔ – mít skloněnou hlavu, sklonit hlavu
55. 负 fù – nést na zádech
56. 扛 gāng – zdvihnout oběma rukama
57. 佝 – předklonit se
58. 故 gù – zemřít
59. 顾 gù – ohlédnout se, dívat se
60. 观 guān – dívat se
61. 哈 hā – otevřít pusy a vydechnout
62. 睥 hàn – vyvalit, vytřeštit oči
63. 颌 hàn – kývat hlavou

64. 薙 hāo – rukou vytrhnout, vytáhnout (co)
65. 号 hao – nahlas plakat, křičet
66. 呵 hē – dýchat, nadechovat se
67. 龇 hé – kousat
68. 荷 hè – nést na zádech
69. 鼾 hōu – chrápat
70. 化 huà – trávit (potravu)
71. 获 huò – chytit, uchopit
72. 噍 huò – zhluboka dýchat; chechtat se
73. 赍 jī – objímat, držet v náruči
74. 跻 jī – vystupovat (z níže položeného místa na vyšší)
75. 藉 jí – šlapat
76. 躋 jí – cupítat
77. 挤 jǐ – tlačit se pohromadě (o větším množství lidí); protlačit se, vytlačit se (od někud)
78. 悸 jì – tlouci, bít (o srdci); třást se, chvět se
79. 暨 jì – odpočívat; vzít (co)
80. 跽 jì – klečet, sedět na patách
81. 躡 jiá – zakopnout
82. 肩 jiān – nést na rameni/na ramenou
83. 监 jiān – z povzdálí pozorovat, sledovat (co)
84. 瞞 jiàn – potají, z ústraní sledovat
85. 踐 jiàn – šlapat po (čem)

86. 鉴 jiàn – pozorně sledovat, prohlížet si (co)
87. 将 jiāng – podpírat, nést
88. 侨 jiāo – zvednout, vyzdvihnout do výšky
89. 瞧 jiào – jíst; žvýkat
90. 嗟 jiē – vydechnout si
91. 尽 jìn – zemřít
92. 殓 jìn – zemřít hlady
93. 狙 jū – potají sledovat
94. 掬 jū – uchopit
95. 掬 jū – oběma rukama nést v náruči
96. 咀 jǔ – žvýkat
97. 举 jǔ – na rukách vyzdvihnout, natáhnout do výšky (ruku apod.); porodit
98. 踞 jù – dřepět; sedět
99. 绝 jué – zastavit se (o dechu), zemřít
100. 攫 jué – chytit, uchopit
101. 拮 jù – uchopit a zdvihnout ze země
102. 瞰 kàn – dívat se z výšky dolů; potají sledovat
103. 吮 kuài – polknout
104. 窥 kuī – dírkou nebo mezerou sledovat; potají sledovat
105. 喟 kuì – vydechnout, vzdychat
106. 睐 lài – dívat se, pošilhávat
107. 览 lǎn – dívat se

108. 乐 lè – smát se
109. 栗 lì – třást se
110. 踉 lì – chodit, kráčet
111. 瞭 liào – z vysokého místa hledět do dálky
112. 瞵 lín – dívat se s vytřeštěnýma očima
113. 聆 líng – slyšet, poslouchat
114. 碌 lù – protáčet oči, kroutit očima
115. 摩 mā – rukou zatlačit
116. 丐 miǎn – nemoci vidět
117. 娩 miǎn – porodit
118. 眄 miàn – zešikma se dívat, pošilhávat
119. 瞄 miáo – pozorně/upřeně se dívat
120. 瞑 míng – zavřít oči; vidět rozmazaně
121. 目 mù – dívat se
122. 捺 nà – zatlačit, stisknout, přitlačit
123. 赧 nǎn – studem se červenat
124. 饕 tāo – cpát si jídlo do úst jako o život
125. 蹑 niè – zlehka našlapovat; šlapat
126. 搦 nuò – uchopit, vzít do ruky
127. 扒 bā – rukou shrabovat
128. 批 pī – dlaní udeřit; dát facku
129. 劈 pī – příliš roztáhnout nohy nebo prsty na rukou

130. 擗 pǐ – být se rukou do prsou
131. 抔 pōu – nabrat do dlaní (např. vodu, hlínu apod.)
132. 仆 pū – upadnout (směrem vpřed)
133. 企 qǐ – stát na špičkách
134. 泣 qì – tiše plakat
135. 踮 qì – stát na špičkách
136. 憩 qì – odpočívat
137. 蹇 qiǎn – zdvihnout do výšky
138. 蹇 qiǎn – vytrhnout, vytáhnout
139. 抢 qiǎng – dotknout se (něčeho); narazit do (něčeho)
140. 翘 qiáo – zdvihnout hlavu
141. 擒 qín – uchopit, chytit
142. 寝 qǐn – spát
143. 驱 qū – rychle běžet
144. 趋 qū – jít rychle
145. 觑 qū – přimhouřit oči; dívat se
146. 取 qǔ – vzít do ruky
147. 髻 quán – kroutit se (o vlasech)
148. 妊 rèn – být v jiném stavu
149. 茹 rú – jíst
150. 乳 rǔ – rozmnožovat se
151. 援 ruó – třít rukou

152. 歃 shà – ústy nasávat (krev)
153. 筛 shāi – pít (čaj nebo alkohol)
154. 掺 shān – chytit, uchopit
155. 殇 shāng – zemřít (před dosažením dospělého věku)
156. 掇 shè – vstřebávat, nasávat
157. 娠 shēn – být v jiném stavu
158. 哂 shěn – usmívat se
159. 睇 shēn – dívat se do hloubky
160. 食 shí – jíst
161. 视 shì – dívat se
162. 逝 shì – zemřít
163. 噬 shì – kousat
164. 攄 shū – skákat
165. 覘 sì – potají sledovat
166. 掇 sǒng – napřímit, vztyčit
167. 溲 sōu – močit
168. 嗽 sòu – kašlat
169. 苏 sū – procitnout, ožít
170. 讷 sù – zvednout se, vstát
171. 嚙 tā – pít
172. 蹋 tà – šlapat na (něco); kopat
173. 跫 tái – šlapat, našlapovat na (něco)

174. 叹 tàn – oddechnout si, vydechnout si
175. 啕 táo – plakat, brečet
176. 啕 táo – plakat, brečet
177. 腾 téng – rychle běžet, skákat
178. 啼 tí – hlasitě plakat
179. 嚏 tì – kýchnout
180. 趯 tì – skákat
181. 韶 tiáo – přicházet o zuby (o dětech-mléčné za stálé)
182. 恸 tòng – plakat, brečet
183. 褪 tùn – stáhnout určitou část těla (tak aby z ní spadla na ní navlečená věc)
184. 酡 tuó – zčervenat (po vypití alkoholu)
185. 亡 wáng – zemřít
186. 扞 wén – stírat, otírat
187. 搨 wén – prstem stisknout, přitlačit; otřít, setřít
188. 寤 wù – probudit se, procitnout
189. 唏 xī – vydechnout, oddechnout si
190. 息 xī – odpočívat
191. 睇 xī – hledět do dálky
192. 歙 xī – nadechovat se
193. 骧 xiāng – zvednout hlavu (a dívat se vzhůru); zdvihnout do výšky
194. 啸 xiào – pískat ústy
195. 撷 xié – vzít, sbírat

196. 齧 xiè – skřípat o sebe zuby
197. 兴 xīng – vstát (ráno po probuzení)
198. 行 xíng – jít, kráčet
199. 休 xiū – odpočívat
200. 吁 xū – oddechnout si, vydechnout
201. 眄 xū – dívat se vzhůru (vytřeštěnýma očima)
202. 响 xiǎng – vydechovat otevřenou pusou
203. 巡 xún – pozorně se dívat (kolem dokola)
204. 囁 zhāo – vyplivnout (něco)
205. 偃 yǎn – sklonit hlavu (která se dívala vzhůru)
206. 饜 yàn – dosyta se najíst
207. 扬 yáng – zdvihnout do výšky
208. 夭 yāo – zemřít (v nedospělém věku)
209. 曳 yè – táhnout
210. 掖 yè – rukou podpírat (koho)
211. 揖 yī – zdravít spojením rukou před hrudníkem
212. 遗 yí – vyloučit (exkrementy nebo sperma)
213. 齧 yǐ – kousat
214. 殪 yì – zemřít
215. 吟 yín – oddechovat, vydechovat
216. 引 yǐn – táhnout (za sebou); natahovat (krk, ruku apod.)
217. 婴 yīng – dotknout se

218. 樱 yīng – dotknout se
219. 踊 yǒng – vyskočit vzhůru
220. 用 yòng – pít, jíst
221. 淤 yū – ucpat se, neproudit (o krvi)
222. 揄 yú – rukou táhnout, rukou zdvihnout (s rukou podél těla)
223. 毓 yù – porodit
224. 援 yuán – rukou táhnout
225. 阅 yuè – číst
226. 跃 yuè – skákat
227. 越 yuè – překročit, přeskočit
228. 殁 yǔn – zemřít
229. 孕 yùn – být v jiném stavu
230. 栽 zāi – spadnout, zakopnout, upadnout
231. 嚼 zǎn – držet v ústech; kousat
232. 趱 zǎn – rychle chodit
233. 咋 zé – zakousnout se
234. 齧 zé – kousat
235. 瞻 zhān – dívat se (vpřed nebo vzhůru)
236. 战 zhàn – chvět se, třást se
237. 颤 zhàn – chvět se, třást se
238. 掌 zhǎng – bít, udeřit (dlaní)
239. 侦 zhēn – potají sledovat

240. 执 zhí – vzít do ruky
241. 跬 zhí – šlapat
242. 掀 zhí – zvednout; sebrat, utrhnout
243. 抵 zhǐ – hákem udeřit
244. 陟 zhì – vystupovat do výšky
245. 寔 zhì – upadnout, spadnout
246. 瞩 zhǔ – pozorně sledovat
247. 伫 zhù – dlouze postávat
248. 撞 zhuàng – prudce se pohnout
249. 腿 zhuì – napuchnout, natéci (o noze)
250. 酌 zhuó – pít (alkohol)
251. 擢 zhuó – vytrhnout, vytáhnout
252. 纵 zòng – prudce se vyšvihnout/pohnout směrem vzhůru či vpřed
253. 卒 zú – zemřít
254. 躐 zuān – vrhnout se vpřed či vzhůru
255. 揆 zùn – prstem zmáčknout/zatlačit

Příloha č. 3

Seznam bází s potenciálním slovesným významem

腌	ā
挨	āi
挨	ái
爱	ài
碍	ài
安	ān
谄	ān
黯	ān
掩	ǎn
掩	ǎn
揞	ǎn
按	àn
昂	áng
熬	āo
熬	āo
遨	áo
熬	áo
翱	áo
瞽	áo
麇	áo
拗	ǎo
巴	bā
扒	bā
吧	bā
拔	bá
跋	bá
把	bǎ
	bǎ
耙	bà
罢	bà

	bà
霸	bà
	bāi
掰	bāi
	bāi
白	bái
捭	bǎi
摆	bǎi
败	bài
拜	bài
扳	bān
攸	bān
班	bān
颁	bān
搬	bān
板	bǎn
办	bàn
扮	bàn
伴	bàn
拌	bàn
绊	bàn
帮	bāng
梆	bāng
绑	bǎng
傍	bàng
谤	bàng
榜	bàng
磅	bàng
膀	bàng
包	bāo
炮	bāo
剥	bāo
煲	bāo
褒	bāo

饱	bǎo
保	bǎo
葆	bǎo
报	bào
刨	bào
抱	bào
趵	bào
暴	bào
曝	bào
爆	bào
背	bēi
北	běi
备	bèi
背	bèi
被	bèi
惫	bèi
焙	bèi
裨	bèi
鞞	bèi
璧	bèi
奔	bēn
铍	bēn
奋	běnn
仝	bènn
奔	bènn
倅	bēng
崩	bēng
绷	bēng
绷	bēng
绷	běng
泵	bèng
迸	bèng
绷	bèng

蹦	bèng
逼	bī
比	bǐ
俾	bǐ
毕	bì
闭	bì
庇	bì
跛	bì
畀	bì
阕	bì
毙	bì
悞	bì
弼	bì
辟	bì
焞	bì
滂	bì
辟	bì
蔽	bì
篔	bì
避	bì
嬖	bì
躐	bì
砭	biān
编	biān
煽	biān
鞭	biān
贬	biǎn
窆	biǎn
扑	biàn
变	biàn
便	biàn
遍	biàn
辨	biàn

辩	biàn
辨	biàn
标	biāo
標	biāo
樵	biāo
表	biǎo
袞	biǎo
佻	biào
標	biào
憋	biē
别	bié
蹩	bié
濒	bīn
殡	bìn
殓	bìn
冰	bīng
秉	bǐng
屏	bǐng
凜	bǐng
并	bìng
病	bìng
摒	bìng
拨	bō
剥	bō
播	bō
驳	bó
泊	bó
淳	bó
博	bó
搏	bó
踎	bó
薄	bó
瀑	bó

跛	bō
簸	bō
逋	bū
卜	bǔ
补	bǔ
捕	bǔ
哺	bǔ
布	bù
步	bù
怖	bù
蔀	bù
拆	cā
擦	cā
猜	cāi
裁	cái
采	cǎi
睬	cǎi
踩	cǎi
参	cān
餐	cān
残	cán
藏	cáng
操	cāo
漕	cáo
畲	cào
侧	cè
测	cè
策	cè
参	cēn
层	céng
蹭	cèng
叉	chā

畱	chā
插	chā
渣	chā
叉	chá
查	chá
搽	chá
碴	chá
察	chá
叉	chǎ
岔	chà
差	chà
拆	chāi
差	chāi
觐	chān
掺	chān
搀	chān
谗	chán
馋	chán
缠	chán
潺	chán
产	chǎn
谄	chǎn
铲	chǎn
阐	chǎn
蒯	chǎn
焯	chǎn
蹇	chǎn
仟	chàn
颤	chàn
孱	chàn
尝	cháng
偿	cháng
敞	chǎng

帐	chàng
倡	chàng
唱	chàng
抄	chāo
绰	chāo
超	chāo
焯	chāo
剿	chāo
朝	cháo
嘲	cháo
吵	chǎo
炒	chǎo
秒	chào
车	chē
扯	chě
彻	chè
坼	chè
掣	chè
撤	chè
抻	chēn
絨	chēn
嗔	chēn
	chēn
瞋	chēn
沉	chén
陈	chén
谗	chén
掺	chēn
衬	chèn
齧	chèn
称	chèn
	chèn
趁	chèn
称	chēng

撑	chēng
瞳	chēng
成	chéng
呈	chéng
枅	chéng
承	chéng
乘	chéng
盛	chéng
程	chéng
惩	chéng
程	chéng
逞	chěng
骋	chěng
吃	chī
咎	chī
摛	chī
嗤	chī
弛	chí
驰	chí
持	chí
齿	chǐ
侈	chǐ
耻	chǐ
褫	chǐ
叱	chì
斥	chì
赤	chì
饬	chì
扶	chì
冲	chōng
充	chōng
翀	chōng
舂	chōng

重	chóng
崇	chóng
宠	chǒng
冲	chòng chòng
抽	chōu chōu
紬	chōu chōu
瘳	chōu chóu
愁	chóu
筹	chóu
瞅	chǒu
出	chū
刍	chú
除	chú
锄	chú
处	chǔ
杵	chǔ
储	chǔ
齏	chǔ
怵	chù
绌	chù
俶	chù
搐	chù
触	chù
涑	chù
慥	chù
黜	chù
矗	chù
揣	chuāi
掀	chuāi
揣	chuǎi

嚼	chuài
踹	chuài
穿	chuān
传	chuán
舛	chuǎn
喘	chuǎn
串	chuàn
创	chuàng
摐	chuāng
幢	chuáng
闯	chuǎng
创	chuàng
吹	chuī
炊	chuī
垂	chuí
捶	chuí
槌	chuí
锤	chuí
篁	chuí
蠢	chǔn
踰	chuō
踔	chuō
戳	chuō
辵	chuò
啜	chuò
辍	chuò
黻	chuò
吡	cǐ
跣	cǐ
辞	cí
慈	cí
泚	cǐ
跣	cǐ

伺	cì
刺	cì
饮	cì
赐	cì
从	cóng
丛	cóng
藜	cóng
凑	còu
辘	còu
徂	cú
殂	cú
促	cù
願	cù
簇	cù
蹙	cù
蹴	cù
余	cuān
擗	cuān
镗	cuān
蹕	cuān
攒	cuán
窜	cuàn
篡	cuàn
爨	cuàn
催	cuī
摧	cuī
萃	cùi
啐	cùi
淬	cùi
皴	cūn
踰	cūn
存	cún
蹲	cún

刊	cǔn
付	cǔn
搓	cuō
磋	cuō
撮	cuō
蹉	cuō
矧	cuó
剝	cuò
挫	cuò
割	cuò
莖	cuò
厝	cuò
措	cuò
挫	cuò
错	cuò
搭	dā
答	dā
达	dá
怛	dá
答	dá
打	dǎ
汰	dà
呆	dāi
待	dāi
代	dài
迨	dài
给	dài
带	dài
贷	dài
待	dài
怠	dài
逮	dài
戴	dài

担	dān
耽	dān
掸	dǎn
贻	dǎn
诞	dàn
啖	dàn
惮	dàn
瘡	dàn
贲	dàn
当	dāng
挡	dǎng
党	dǎng
当	dàng
宕	dàng
荡	dàng
叨	dāo
叨	dáo
搯	dáo
导	dǎo
捣	dǎo
倒	dǎo
祷	dǎo
蹈	dǎo
到	dào
悖	dào
倒	dào
盗	dào
悼	dào
道	dào
得	dé
得	děi
拖	dèn
登	dēng

蹬	dēng
等	děng
戮	děng
澄	dèng
瞪	dèng
低	dī
滴	dī
迪	dí
佘	dí
敌	dí
涤	dí
觊	dí
嘀	dí
诋	dǐ
抵	dǐ
底	dǐ
递	dì
睇	dì
缔	dì
踎	dì
掂	diān
慎	diān
颠	diān
蹊	diān
撵	diān
典	diǎn
点	diǎn
踮	diǎn
电	diàn
佃	diàn
跖	diàn
玷	diàn
垫	diàn

惦	diàn
奠	diàn
叨	diāo
凋	diāo
雕	diāo
吊	diào
钓	diào
调	diào
掉	diào
跣	diē
跌	diē
迭	dié
跌	dié
蹀	dié
喋	dié
喋	dié
叠	dié
蹀	dié
丁	dīng
叮	dīng
盯	dīng
钉	dīng
鞞	dīng
顶	dǐng
订	dìng
钉	dìng
定	dìng
丢	diū
董	dǒng
懂	dǒng
动	dòng
冻	dòng
洞	dòng

恫	dòng
兜	dōu
抖	dǒu
斗	dòu
逗	dòu
丑	dū
督	dū
嘟	dū
毒	dú
读	dú
黠	dú
堵	dǔ
赌	dǔ
睹	dǔ
杜	dù
妒	dù
度	dù
戮	dù
渡	dù
镀	dù
端	duān
短	duǎn
断	duàn
煅	duàn
锻	duàn
堆	duī
对	duì
兑	duì
怼	duì
黠	duì
墩	dūn
墩	dūn
墩	dūn

缴	dūn
踹	dūn
蹲	dūn
趸	dǔn
炖	dùn
砣	dùn
顿	dùn
遁	dùn
多	duō
咄	duō
哆	duō
剝	duō
掇	duō
褫	duō
夺	duó
度	duó
踱	duó
躲	duǒ
躅	duǒ
剝	duò
垛	duò
拖	duò
堕	duò
跺	duò
阿	ē
阿	ē
讹	é
叱	é
哦	é
哦	é
恶	ě
厄	è
扼	è

歪	è
饿	è
闲	è
遏	è
遣	è
愕	è
摠	èn
肺	ér
佻	èr
贰	èr
发	fā
乏	fá
伐	fá
罚	fá
翻	fān
烦	fán
燔	fán
反	fǎn
返	fǎn
犯	fàn
泛	fàn
贩	fàn
媿	fàn
防	fáng
妨	fáng
仿	fǎng
访	fǎng
纺	fǎng
放	fàng
飞	fēi
非	fēi
肥	fēi
腓	fēi

诽	fěi
悱	fěi
斐	fěi
吠	fèi
废	fèi
沸	fèi
费	fèi
分	fēn
吩	fēn
焚	fén
粉	fěn
分	fèn
奋	fèn
愤	fèn
粪	fèn
愤	fèn
风	fēng
封	fēng
疯	fēng
逢	féng
缝	féng
讽	fěng
罇	fěng
啐	fěng
奉	fèng
赠	fèng
否	fǒu
孵	fū
敷	fū
伏	fú
扶	fú
孚	fú
蒴	fú

拂	fú
服	fú
俘	fú
祓	fú
浮	fú
符	fú
福	fú
襮	fú
抚	fǔ
拊	fǔ
俯	fǔ
辅	fǔ
腐	fǔ
讣	fù
付	fù
负	fù
附	fù
赴	fù
复	fù
状	fù
	fù
副	fù
赋	fù
傅	fù
富	fù
缚	fù
缚	fù
覆	fù
轧	gá
该	gāi
赅	gāi
改	gǎi
丐	gài
	gài

盖	gài
溉	gài
骰	gài
干	gān
甘	gān
杆	gān
赶	gǎn
敢	gǎn
感	gǎn
擀	gǎn
干	gàn
扛	gāng
杠	gàng
钢	gàng
囊	gāo
搞	gǎo
告	gào
诰	gào
膏	gào
搁	gē
割	gē
歌	gē
革	gé
格	gé
恪	gé
搁	gè
隔	gé
拮	gé
哿	gě
恪	gè
膈	gè
给	gěi
跟	gēn

更	gēng
耕	gēng
赉	gēng
哽	gěng
梗	gěng
鯁	gěng
哏	gèn
工	gōng
弓	gōng
攻	gōng
供	gōng
恭	gōng
躬	gōng
拱	gǒng
供	gòng
勾	gōu
佝	gōu
钩	gōu
构	gòu
购	gòu
诟	gòu
够	gòu
遘	gòu
馐	gòu
碇	gòu
碓	gòu
媾	gòu
觐	gòu
估	gū
沽	gū
辜	gū
酤	gū
箍	gū
诘	gǔ

贾	gǔ
	gǔ
罢	gǔ
鼓	gǔ
固	gù
故	gù
顾	gù
雇	gù
锢	gù
刮	guā
栝	guā
刮	guā
刚	guā
寡	guǎ
挂	guà
挂	guà
挂	guà
乖	guāi
掴	guāi
拐	guǎi
怪	guài
关	guān
观	guān
管	guǎn
贯	guàn
冠	guàn
贯	guàn
涓	guān
惯	guàn
盥	guàn
灌	guàn
光	guāng
广	guǎng

桃	guàng
逛	guàng
归	guī
规	guī
皈	guī
轨	guǐ
度	guǐ
诡	guǐ
埭	guǐ
刈	guì
劓	guì
贵	guì
跪	guì
辊	gǔn
滚	gǔn
碾	gǔn
碾	guō
裹	guǒ
过	guò
哈	hā
哈	hǎ
哈	hāi
骇	hài
害	hài
含	hán
涵	hán
寒	hán
喊	hǎn
	hǎn
扞	hàn
捍	hàn
焊	hàn
睥	hàn

颌	hàn
曷	hàn
模	hàn
撼	hàn
憾	hàn
夯	hāng
行	háng
绉	háng
航	háng
薅	hāo
号	háo
嗥	háo
嚎	háo
好	hǎo
号	hào
好	hào
耗	hào
颢	hào
呵	hē
喝	hē
蠹	hē
合	hé
和	hé
劾	hé
阉	hé
核	hé
	hé
龇	hé
阖	hé
吓	hè
和	hè
贺	hè
荷	hè

喝	hè
	hè
	hè
狠	hěn
恨	hèn
哼	hēng
横	héng
衡	héng
轰	hōng
烘	hōng
弘	hóng
翊	hóng
哄	hǒng
诨	hòng
哄	hòng
勦	hōu
猴	hóu
吼	hǒu
厚	hòu
候	hòu
欸	hū
呼	hū
忽	hū
杼	hū
惚	hū
糊	hū
扞	hú
和	hú
搨	hú
糊	hú
糊	hú
彀	hú
虎	hǔ
唬	hǔ

互	hù
护	hù
怙	hù
辱	hù
扈	hù
花	huā
划	huá
哗	huá
滑	huá
化	huà
划	huà
画	huà
话	huà
怀	huái
坏	huài
灌	huān
还	huán
环	huán
环	huán
缓	huǎn
宦	huàn
换	huàn
唤	huàn
涣	huàn
患	huàn
逡	huàn
豢	huàn
环	huàn
荒	huāng
黄	huáng
惶	huáng
晃	huǎng
晃	huàng

灰	huī
搵	huī
挥	huī
恢	huī
辉	huī
翠	huī
麾	huī
隳	huī
回	huí
洄	huí
悔	huǐ
毁	huǐ
汇	huì
会	huì
讳	huì
诲	huì
绘	huì
恚	huì
贿	huì
烩	huì
晦	huì
惠	huì
溃	huì
贖	huì
昏	hūn
阍	hūn
婚	hūn
浑	hùn
混	hùn
恩	hùn
稭	huō
惚	huō
剷	huō

豁	huō
擢	huō
和	huó
佶	huó
活	huó
火	huǒ
和	huò
货	huò
获	huò
祸	huò
惑	huò
噎	huò
豁	huò
讥	jī
击	jī
唧	jī
积	jī
赍	jī
缉	jī
畸	jī
跻	jī
稽	jī
激	jī
羁	jī
及	jí
汲	jí
即	jí
急	jí
疾	jí
棘	jí
殛	jí
戢	jí
集	jí

辑	jí
嫉	jí
藉	jí
踏	jí
籍	jí
挤	jǐ
给	jǐ
掎	jǐ
戟	jǐ
计	jì
记	jì
系	jì
忌	jì
际	jì
剂	jì
济	jì
泊	jì
济	jì
既	jì
凯	jì
继	jì
倚	jì
祭	jì
悸	jì
寄	jì
绩	jì
基	jì
墜	jì
霁	jì
跽	jì
冀	jì
加	jiā
夹	jiā

决	jiā
嘉	jiā
戛	jiá
哈	jiá
假	jiǎ
驾	jià
架	jià
稼	jià
尖	jiān
奸	jiān
歼	jiān
肩	jiān
监	jiān
兼	jiān
笺	jiān
渐	jiān
湔	jiān
緘	jiān
揵	jiān
煎	jiān
爨	jiān
拣	jiǎn
捡	jiǎn
检	jiǎn
减	jiǎn
剪	jiǎn
掬	jiǎn
简	jiǎn
戩	jiǎn
碱	jiǎn
蹇	jiǎn
漶	jiǎn
见	jiàn

间	jiàn
饯	jiàn
建	jiàn
荐	jiàn
犖	jiàn
健	jiàn
谏	jiàn
矚	jiàn
踐	jiàn
溅	jiàn
鉴	jiàn
将	jiāng
浆	jiāng
讲	jiǎng
奖	jiǎng
糅	jiǎng
降	jiàng
将	jiàng
凉	jiàng
酱	jiàng
交	jiāo
浇	jiāo
狡	jiǎo
胶	jiāo
教	jiāo
嚼	jiáo
挤	jiǎo
绞	jiǎo
较	jiào
矫	jiǎo
搅	jiǎo
剿	jiǎo
徼	jiǎo

缴	jiǎo
叫	jiào
校	jiào
较	jiào
教	jiào
窖	jiào
斟	jiào
酵	jiào
噍	jiào
醮	jiào
结	jiē
接	jiē
揭	jiē
嗟	jiē
节	jié
讦	jié
劫	jié
诘	jié
结	jié
截	jié
解	jiě
介	jiè
戒	jiè
届	jiè
诫	jiè
借	jiè
解	jiè
矜	jīn
禁	jīn
尽	jǐn
紧	jǐn
尽	jìn
进	jìn

近	jìn
晋	jìn
浸	jìn
噙	jìn
搯	jìn
禁	jìn
靛	jìn
殓	jìn
噤	jìn
经	jīng
旌	jīng
惊	jīng
刳	jǐng
景	jǐng
倣	jǐng
惊	jǐng
警	jǐng
净	jìng
经	jìng
竞	jìng
竟	jìng
靛	jìng
敬	jìng
静	jìng
扃	jiōng
窘	jiǒng
勾	jiū
纠	jiū
究	jiū
揪	jiū
灸	jiǔ
咎	jiù
救	jiù

就	jiù
傲	jiù
拘	jū
狙	jū
居	jū
掬	jū
掬	jū
铜	jū
鞠	jū
	jū
鞠	jū
局	jú
焗	jú
奔	jǔ
咀	jǔ
沮	jǔ
举	jǔ
拒	jù
具	jù
据	jù
距	jù
惧	jù
锯	jù
聚	jù
踞	jù
釀	jù
捐	juān
圈	juān
腴	juān
鏊	juān
蠲	juān
卷	juǎn
卷	juǎn

眷	juàn
胃	juàn
掇	jué1
决	jué
诀	jué
抉	jué
觉	jué
绝	jué
掘	jué
崛	jué
厥	jué
谪	jué
蹶	jué
攫	jué
龟	jūn
掬	jù
浚	jùn
竣	jùn
竣	jùn kā
咯	kǎ
开	kāi
揩	kāi
阄	kǎi
慨	kǎi
恠	kài
欸	kài
刊	kān
看	kān
勘	kān
堪	kān
戡	kān
侃	kǎn

砍	kǎn
看	kàn
瞰	kàn
扛	káng
抗	kàng
圀	kàng
炕	kàng
考	kǎo
拷	kǎo
烤	kǎo
铐	kào
犒	kào
靠	kào
	kào
科	kē
搯	kē
磕	kē
瞠	kē
咳	ké
揩	ké
可	kě
克	kè
刻	kè
恪	kè
课	kè
嗑	kè
剋	kēi
肯	kěn
垦	kěn
恳	kěn
啃	kěn
措	kèn
坑	kēng

吭	kēng
恐	kǒng
空	kòng
控	kòng
抠	kōu
疆	kōu
扣	kòu
寇	kòu
割	kū
哭	kū
苦	kǔ
夸	kuā
垮	kuǎ
垮	kuà
跨	kuà
	kuǎi
诨	kuài
脍	kuài
宽	kuān
款	kuǎn
匡	kuāng
诓	kuāng
框	kuāng
逛	kuáng
旷	kuàng
贲	kuàng
框	kuàng
亏	kuī
卦	kuī
窥	kuī
揆	kuí
睽	kuí
睽	kuí

匱	kuì
喟	kuì
饋	kuì
潰	kuì
	kuì
捆	kǔn
困	kùn
扩	kuò
括	kuò
拉	lā
拉	lá
落	là
辣	là
来	lái
徠	lài
賚	lài
睐	lài
赖	lài
拦	lán
澜	lán
览	lǎn
揽	lǎn
缆	lǎn
淩	lǎn
浪	làng
	làng
捞	lāo
劳	láo
老	lǎo
	lǎo
唠	lào
烙	lào
耨	lào
乐	lè

泐	lè
勒	lè
勒	lēi
擂	léi
誅	lěi
垒	lěi
累	lěi
羸	lěi
累	lèi
酹	lèi
冷	lěng
愣	lèng
陵	lèng
离	lí
犁	lí
	lí
罹	lí
劓	lí
礼	lǐ
理	lǐ
历	lì
立	lì
励	lì
利	lì
沥	lì
沴	lì
戾	lì
隶	lì
辘	lì
莅	lì
栗	lì
砺	lì
唳	lì

踈	lì
冒	lì
连	lián
怜	lián
联	lián
鬃	lián
敛	liǎn
练	liàn
炼	liàn
恋	liàn
殓	liàn
量	liáng
亮	liàng
惊	liàng
凉	liàng
谅	liàng
量	liàng
晾	liàng
撩	liāo
蹀	liāo
疗	liáo
聊	liáo
撩	liáo
撩	liáo
燎	liáo
了	liǎo
燎	liǎo
料	liào
摺	liào
瞭	liào
咧	liě
裂	liě
列	liè

振	liè
猎	liè
裂	liè
躐	liè
拎	līn
临	lín
淋	lín
遴	lín
凛	lǐn
赁	lìn
淋	lìn
凌	líng
陵	líng
聆	líng
领	lǐng
令	lìng
溜	liū
留	liú
流	liú
溜	liù
溜	liù
溜	liù
溜	liù
溜	liù
笼	lóng
拢	lǒng
笼	lǒng
搂	lōu
瞷	lōu
搂	lǒu
镂	lòu
漏	lòu
露	lòu
撸	lū

庐	lú
卤	lǔ
虏	lǔ
掳	lǔ
录	lù
赂	lù
睐	lù
徇	lù
漉	lù
戮	lù
露	lù
捋	lǚ
旅	lǚ
履	lǚ
律	lù
虑	lù
滤	lù
鑪	lù
挛	luán
乱	luàn
掠	lüè
略	lüè
抡	lūn
抡	lún
沦	lún
轮	lún
论	lùn
捋	luō
罗	luó
逻	luó
裸	luǒ
络	luò
落	luò

掬	luò
	m2
抹	mā
摩	mā
码	mǎ
骂	mà
埋	mái
买	mǎi
迈	mài
卖	mài
漫	mán
瞒	mán
鞔	mán
满	mǎn
埧	màn
漫	màn
慢	màn
嫵	màn
忙	máng
毛	máo
冇	mǎo
柳	mǎo
茼	mào
冒	mào
媚	mào
懋	mào
没	méi
霉	méi
洩	měi
昧	mèi
痲	mèi
寐	mèi
闷	mēn

扪	mén
焖	mèn
懣	mèn
蒙	mēng, méng
梦	mèng
眯	mī
弥	mí
迷	mí
眯	mí
糜	mí
糜	mí
靡	mí
弭	mǐ
牧	mǐ
靡	mǐ
觅	mì
泌	mì
幂	mì
眠	mián
丐	miǎn
免	miǎn
勉	miǎn
娩	miǎn
俩	miǎn
俩	miǎn
缅	miǎn
面	miàn
眄	miàn
描	miáo
瞄	miáo
藐	miǎo
乜	miē
灭	miè

抿	mǐn
泯	mǐn
悯	mǐn
名	míng
明	míng
铭	míng
瞑	míng
命	mìng
摸	mō
摹	mó
模	mó
摩	mó
磨	mó
磨	mó
磨	mó
磨	mó
抹	mǒ
没	mò
抹	mò
歿	mò
莫	mò
昧	mò
默	mò
磨	mò
磨	mò
磨	mò
牟	móu
谋	móu
目	mù
沐	mù
牧	mù
募	mù
慕	mù
拿	ná
挈	ná
纳	nà

捺	nà
奶	nǎi
奈	nài
耐	nài
难	nán
赧	nǎn
攘	nǎng
攘	nǎng
挠	náo
恼	nǎo
闹	nào
能	néng
拟	nǐ
泥	nì
逆	nì
匿	nì
怒	nì
睨	nì
膩	nì
溺	nì
拈	niān
捻	niǎn
撵	niǎn
碾	niǎn
碾	niǎn
念	niàn
酿	niàng
鸚	niǎo
尿	niào
捏	niē
啮	niè
镊	niè
蹑	niè

宁	níng
拧	níng
凝	níng
拧	nǐng
扭	niǔ
弄	nòng
耨	nòu
努	nǔ
怒	nù
衄	nù
暖	nuǎn
虐	nüè
挪	nuó
诺	nuò
搦	nuò
讴	ōu
殴	ōu
呕	ǒu
焮	ǒu
耦	ǒu
沓	òu
恹	òu
趴	pā
扒	pá
爬	pá
耙	pá
怕	pà
拍	pāi
排	pái
排	pǎi
派	pài
攀	pān
盘	pán

判	pàn
拚	pàn
泮	pàn
盼	pàn
叛	pàn
膀	pāng
磅	páng
磅	pǎng
磅	pǎng
抛	pāo
刨	páo
咆	páo
炮	páo
跑	páo
跑	pǎo
泡	pào
陪	péi
培	péi
赔	péi
佩	pèi
配	pèi
喷	pēn
溢	pén
抨	pēng
烹	pēng
澎	pēng
棚	péng
掙	péng
捧	pěng
碰	pèng
批	pī
纒	pī
披	pī

劈	pī
毗	pí
埤	pí
匹	pǐ
庀	pǐ
圮	pǐ
吡	pǐ
劈	pǐ
擗	pǐ
釃	pì
辟	pì
媲	pì
譬	pì
偏	piān
翩	piān
绋	pián
谝	piǎn
片	piàn
骗	piàn
剽	piāo
漂	piāo
飘	piāo
嫖	piáo
漂	piǎo
瞟	piǎo
漂	piào
撇	piē
瞥	piē
撇	piě
拼	pīn
贫	pín
品	pǐn
聘	pìn

平	píng
评	píng
凭	píng
饼	píng
屏	píng
泼	pō
	pō
酸	pō
迫	pò
破	pò
剖	pōu
坯	póu
培	póu
衰	póu
培	pǒu
仆	pū
扑	pū
铺	pū
潜	pū
匍	pú
酹	pú
谱	pǔ
曝	pù
沏	qī
栖	qī
期	qī
欺	qī
敲	qī
缉	qī
漆	qī
	qī
齐	qí
析	qí
歧	qí

骑	qí
蕲	qí
乞	qǐ
企	qǐ
启	qǐ
起	qǐ
气	qì
讫	qì
迄	qì
弃	qì
妻	qì
泣	qì
契	qì
砌	qì
跂	qì
葺	qì
憩	qì
掐	qiā
	qiā
抹	qiá
卡	qiǎ
洽	qià
扞	qiān
迁	qiān
牵	qiān
悭	qiān
签	qiān
愆	qiān
鹄	qiān
蹇	qiān
褰	qiān
褰	qiān
钤	qián

虔	qián
钳	qián
掬	qián
潜	qián
遣	qiǎn
谴	qiǎn
欠	qiàn
倩	qiàn
堑	qiàn
嵌	qiàn
歉	qiàn
抢	qiāng
呛	qiāng
枪	qiāng
戕	qiāng
戕	qiāng
戕	qiāng
戕	qiāng
抢	qiǎng
强	qiǎng
呛	qiàng
戕	qiàng
呛	qiàng
跷	qiāo
剿	qiāo
敲	qiāo
缲	qiāo
乔	qiáo
翘	qiáo
瞧	qiáo
俏	qiào
俏	qiào
翘	qiào
撬	qiào

撇	qiào
切	qiē
切	qiè
怯	qiè
窃	qiè
挈	qiè
趿	qiè
葜	qiè
楔	qiè
钦	qīn
侵	qīn
亲	qīn
擒	qín
噙	qín
侵	qǐn
寝	qǐn
沁	qìn
沁	qìn
揞	qìn
轻	qīng
倾	qīng
清	qīng
勑	qíng
	qíng
擎	qíng
请	qǐng
庆	qìng
丘	qiū
鞫	qiū
囚	qiú
求	qiú
洵	qiú
馗	qiú

球	qiú
糗	qiǔ
曲	qū
佻	qiū
诌	qiū
驱	qū
屈	qū
祛	qū
祛	qū
焮	qū
趋	qū
觑	qū
觑	qù
取	qǔ
娶	qǔ
龋	qǔ
去	qù
圈	quān
全	quán
詮	quán
拳	quán
銓	quán
痊	quán
蜷	quán
髻	quán
劝	quàn
缺	quē
阙	quē
瘸	qué
却	què
榷	què
逡	qūn
麋	qún

燃	rán
染	rǎn
禳	ráng
攘	rǎng
嚷	rǎng
让	ràng
饶	ráo
扰	rǎo
娆	rǎo
绕	rào
惹	rě
热	rè
忍	rěn
稔	rěn
刃	rèn
认	rèn
任	rèn
纫	rèn
韧	rèn
饪	rèn
妊	rèn
纫	rèn
扔	rēng
容	róng
溶	róng
熔	róng
融	róng
柔	róu
揉	róu
蹂	róu
糅	róu
蹂	róu
鞣	róu

如	rú
茹	rú
濡	rú
濡	rú
蠕	rú
乳	rǔ
辱	rǔ
孺	rǔ
入	rù
	rún
闰	rùn
润	rùn
掇	ruó
若	ruò
蕪	ruò
撒	sā
洒	sǎ
鞞	sǎ
撒	sǎ
	sà
塞	sāi
赛	sài
散	sǎn
散	sàn
操	sǎng
丧	sàng
搔	sāo
骚	sāo
缫	sāo
扫	sǎo
臊	sào
杀	shā
刹	shā
铎	shā

煞	shā
沙	shà
馱	shà
煞	shà
筛	shāi
晒	shài
芟	shān
删	shān
埏	shān
扇	shān
煽	shān
闪	shǎn
掺	shǎn
	shǎn
讪	shàn
苫	shàn
衫	shàn
趟	shàn
揆	shàn
善	shàn
禅	shàn
骗	shàn
缮	shàn
擅	shàn
嬗	shàn
贍	shàn
伤	shāng
殇	shāng
商	shāng
赏	shǎng
上	shàng
尚	shàng
绐	shàng

捎	shāo
烧	shāo
少	shǎo
劭	shào
绍	shào
捎	shào
哨	shào
眇	shào
稍	shào
赊	shē
折	shé
舍	shě
设	shè
拾	shè
射	shè
涉	shè
赦	shè
摄	shè
慑	shè
申	shēn
伸	shēn
娠	shēn
殲	shēn
审	shěn
晒	shěn
谗	shěn
諛	shěn
諛	shěn
暉	shěn
疹	shèn
升	shēng
生	shēng
绳	shéng
省	shěng

胜	shèng
剩	shèng
失	shī
施	shī
酬	shī
识	shí
拾	shí
食	shí
蚀	shí
寔	shí
矢	shǐ
使	shǐ
始	shǐ
驶	shǐ
示	shì
仕	shì
事	shì
侍	shì
饰	shì
试	shì
视	shì
拭	shì
贲	shì
是	shì
适	shì
恃	shì
逝	shì
蒔	shì
舐	shì
絨	shì
释	shì
溢	shì
誓	shì

噬	shì
收	shōu
守	shǒu
受	shòu
狩	shòu
授	shòu
售	shòu
抒	shū
纾	shū
殊	shū
梳	shū
舒	shū
疏	shū
摅	shū
输	shū
赎	shú
属	shǔ
署	shǔ
数	shǔ
戍	shù
束	shù
述	shù
树	shù
竖	shù
恕	shù
漱	shù
刷	shuā
耍	shuǎ
刷	shuà
摔	shuāi
甩	shuǎi
率	shuài
臼	shuān

控	shuān
涮	shuàn
爽	shuǎng
睡	shuì
吮	shǔn
顺	shùn
说	shuō
铄	shuò
搦	shuò
思	sī
撕	sī
嘶	sī
澌	sī
死	sǐ
似	sì
伺	sì
伺	sì
俟	sì
食	sì
覘	sì
嗣	sì
松	sōng
	sǒng
忪	sǒng
耸	sǒng
悚	sǒng
竦	sǒng
讼	sòng
送	sòng
诵	sòng
搜	sōu
廋	sǒu
洩	sōu

飕	sōu
搜	sōu
嗽	sǒu
嗽	sòu
擞	sòu
苏	sū
诉	sù
肃	sù
速	sù
宿	sù
谗	sù
塑	sù
溯	sù
算	suàn
绥	suí
随	suí
淬	sui
碎	sui
损	sǔn
唆	suō
唆	suō
嘲	suō
缩	suō
索	suǒ
锁	suǒ
趿	tā
塌	tā
塌	tā
塌	tā
榻	tā
趿	tā
拓	tà
挞	tà
挞	tà

踏	tà
蹋	tà
抬	tái
跫	tái
汰	tài
坍	tān
贪	tān
摊	tān
瘫	tān
谈	tán
弹	tán
	tán
坦	tǎn
袒	tǎn
菹	tǎn
叹	tàn
探	tàn
糙	tāng
蹉	tāng
唐	táng
搪	táng
搪	táng
淌	tǎng
躺	tǎng
烫	tàng
叨	tāo
掏	tāo
韬	tāo
饕	tāo
眺	táo
逃	táo
陶	táo
陶	táo

淘	táo
绚	táo
讨	tǎo
套	tào tēng
疼	téng
腾	téng
誊	téng
滕	téng
剔	tī
踢	tī
撻	tī
提	tí
啼	tí
题	tí
剃	tì
悌	tì
惕	tì
替	tì
辍	tì
嚏	tì
擢	tì
添	tiān
畋	tián
填	tián
滇	tián
殄	tiǎn
馐	tiǎn
觊	tiǎn
腆	tiǎn
舔	tiǎn
搯	tiàn
挑	tiāo

调	tiáo
韶	tiáo
挑	tiǎo
黠	tiǎo
眺	tiào
祟	tiào
跳	tiào
帖	tiē
贴	tiē
铁	tiě
听	tīng
停	tíng
凇	tíng
挺	tǐng
挺	tìng
通	tōng
同	tóng
统	tǒng
恸	tòng
偷	tōu
投	tóu
	tǒu
透	tòu
突	tū
图	tú
涂	tú
屠	tú
吐	tù
团	tuán
彖	tuàn
推	tuī
退	tuì
蜕	tuì

腿	tuì
褪	tuì
吞	tūn
屯	tún
囤	tún
余	tǔn
褪	tùn
托	tuō
拖	tuō
脱	tuō
驮	tuó
坨	tuó
驼	tuó
陀	tuó
酞	tuó
拓	tuò
唾	tuò
挖	wā
瓦	wà wǎi
崴	wǎi
弯	wān
剜	wān
湾	wān
刖	wán
抗	wán
完	wán
玩	wán
宛	wǎn
挽	wǎn
绾	wǎn
汪	wāng
亡	wáng

网	wǎng
枉	wǎng
罔	wǎng
往	wǎng
忘	wàng
望	wàng
危	wēi
偎	wēi
搥	wēi
煨	wēi
为	wéi
违	wéi
围	wéi
惟	wéi
维	wéi
委	wěi
诱	wěi
萎	wěi
卫	wèi
为	wèi
味	wèi
畏	wèi
谓	wèi
遗	wèi
喂	wèi
慰	wèi
温	wēn
文	wén
纹	wén
闻	wén
勿	wǔ
汶	wèn
吻	wěn

稳	wěn
问	wèn
搵	wèn
窝	wō
踈	wō
沃	wò
卧	wò
浼	wò
握	wò
斡	wò
圪	wū
污	wū
无	wú
迂	wū
舞	wǔ
务	wù
误	wù
恶	wù
悟	wù
晤	wù
焐	wù
鹜	wù
寤	wù
吸	xī
希	xī
析	xī
唏	xī
息	xī
悉	xī
惜	xī
晰	xī
晞	xī
锡	xī

溪	xī
	xī
熄	xī
嬉	xī
歛	xī
习	xí
袭	xí
洗	xǐ
铣	xǐ
徙	xǐ
喜	xǐ
惹	xǐ
戏	xì
饩	xì
系	xì
盼	xì
阅	xì
呷	xiā
瞎	xiā
狎	xiá
辖	xiá
下	xià
吓	xià
掀	xiān
掎	xián
衙	xián
嫌	xián
显	xiǎn
现	xiàn
峴	xiàn
限	xiàn
陷	xiàn
羨	xiàn

献	xiàn
相	xiāng
香	xiāng
襄	xiāng
骧	xiāng
镶	xiāng
详	xiáng
降	xiáng
翔	xiáng
享	xiǎng
响	xiǎng
饷	xiǎng
飨	xiǎng
想	xiǎng
向	xiàng
相	xiàng
象	xiàng
像	xiàng
皋	xiāo
削	xiāo
消	xiāo
	xiāo
硝	xiāo
销	xiāo
淆	xiáo
晓	xiǎo
孝	xiào
肖	xiào
哮	xiào
笑	xiào
效	xiào
啸	xiào
馊	xiào

楔	xiē
歇	xiē
胁	xié
挟	xié
偕	xié
斜	xié
携	xié
撷	xié
写	xiě
泄	xiè
泻	xiè
卸	xiè
屑	xiè
齧	xiè
渫	xiè
谢	xiè
解	xiè
解	xiè
懈	xiè
歆	xīn
信	xìn
焮	xìn
兴	xīng
行	xíng
饬	xíng
形	xíng
矧	xíng
省	xǐng
醒	xǐng
擤	xǐng
幸	xìng
姓	xìng
恂	xiōng

熊	xióng
诃	xiòng
休	xiū
咻	xiū
修	xiū
庥	xiū
羞	xiū
朽	xiǔ
秀	xiù
袖	xiù
绣	xiù
锈	xiù
嗅	xiù
訃	xū
吁	xū
盱	xū
须	xū
需	xū
嘘	xū
许	xǔ
响	xǔ
诩	xǔ
叙	xù
恤	xù
畜	xù
勗	xù
续	xù
絮	xù
蓄	xù
煦	xù
宣	xuān
媛	xuān
揅	xuān

媛	xuān
僊	xuān
翾	xuān
悬	xuán
旋	xuán
选	xuǎn
洊	xuàn
炫	xuàn
眩	xuàn
旋	xuàn
渲	xuàn
榼	xuàn
榼	xuàn
削	xuē
苒	xué
学	xué
趯	xué
噓	xué
雪	xuě
谑	xuè
熏	xūn
寻	xún
巡	xún
询	xún
循	xún
训	xùn
讯	xùn
驯	xùn
徇	xùn
逊	xùn
殉	xùn
熏	xùn
噉	xùn

压 yā
押 yā
轧 yà
讶 yà
趿 yà
扭 yà
研 yà
堰 yà
烟 yān
阉 yān
淹 yān
腌 yān
湮 yān
延 yán
言 yán
沿 yán
研 yán
奄 yǎn
衍 yǎn
弇 yǎn
掩 yǎn
偃 yǎn
黻 yǎn
演 yǎn
纒 yǎn
魇 yǎn
厌 yàn
咽 yàn
艳 yàn
唁 yàn
宴 yàn
验 yàn
贲 yàn

讫	yàn
讫	yàn
央	yāng
扬	yáng
颍	yáng
佯	yáng
烱	yáng
仰	yǎng
养	yǎng
漾	yàng
夭	yāo
吆	yāo
约	yāo
要	yāo
邀	yāo
摇	yáo
咬	yǎo
舀	yǎo
药	yào
要	yào
掖	yē
喝	yē
噎	yē
冶	yě
曳	yè
掖	yè
谒	yè
医	yī
依	yī
揖	yī
夷	yí
弛	yí
贻	yí

迻 yí
移 yí
痕 yí
遗 yí
颐 yí
疑 yí
已 yǐ
倚 yǐ
 yǐ
齧 yǐ
乂 yì
刈 yì
忆 yì
艾 yì
议 yì
衣 yì
抑 yì
译 yì
易 yì
泆 yì
诣 yì
弈 yì
 yì
挹 yì
益 yì
浥 yì
勣 yì
逸 yì
翊 yì
暘 yì
嗑 yì
肄 yì
意 yì
溢 yì

溢	yì
蓺	yì
廩	yì
瘞	yì
饴	yì
痘	yì
翳	yì
翼	yì
因	yīn
音	yīn
涸	yīn
堙	yīn
暗	yīn
闾	yīn
吟	yín
淫	yín
贲	yín
引	yǐn
饮	yǐn
隐	yǐn
印	yìn
饮	yìn
懋	yìn
应	yīng
婴	yīng
櫻	yīng
膺	yīng
迎	yíng
营	yíng
萦	yíng
漾	yíng
赢	yíng

影	yǐng
应	yìng
映	yìng
媵	yìng
俑	yǒng
拥	yǒng
壅	yōng
颀	yóng
咏	yǒng
泳	yǒng
涌	yǒng
踊	yǒng
用	yòng
忧	yōu
悠	yōu
尤	yóu
由	yóu
邮	yóu
油	yóu
游	yóu
猷	yóu
有	yǒu
佑	yòu
侑	yòu
宥	yòu
诱	yòu
迂	yū
纡	yū
淤	yū
余	yú
舁	yú
谀	yú
娱	yú

渔 yú
揄 yú
逾 yú
渝 yú
虞 yú
愚 yú
裔 yú
与 yǔ
予 yǔ
伛 yǔ
语 yǔ
瘳 yǔ
与 yù
馭 yù
吁 yù
雨 yù
郁 yù
育 yù
语 yù
浴 yù
欲 yù
谕 yù
遇 yù
喻 yù
御 yù
寓 yù
裕 yù
粥 yù
愈 yù
誉 yù
毓 yù
 yù
邇 yù

鬻 yù
管 yuǎn
冤 yuān
原 yuán
圆 yuán
援 yuán
怨 yuàn
愿 yuàn
曰 yuē
约 yuē
啻 yuē
扞 yuè
阅 yuè
悦 yuè
跃 yuè
越 yuè
淪 yuè
晕 yūn
云 yún
匀 yún
耘 yún
允 yǔn
陨 yǔn
殒 yǔn
孕 yùn
运 yùn
晕 yùn
酝 yùn
韞 yùn
蕴 yùn
熨 yùn
扎 zā
咂 zā

搽	zā
杂	zá
砸	zá
栽	zāi
载	zǎi
宰	zǎi
在	zài
载	zài
簪	zān
拶	zǎn
嚼	zǎn
攒	zǎn
趲	zǎn
鋈	zàn
赞	zàn
溃	zàn
葬	zàng
遭	zāo
糟	zāo
凿	záo
澡	zǎo
造	zào
噪	zào
责	zé
择	zé
咋	zé
啧	zé
醋	zé
贼	zéi
谮	zèn
增	zēng
憎	zēng
缯	zèng

赠	zèng
扎	zhā
揸	zhā
轧	zhá
闸	zhá
炸	zhá
铡	zhá
咋	zhǎ
眨	zhǎ
诈	zhà
爹	zhà
炸	zhà
榨	zhà
摘	zhāi
择	zhái zhài
占	zhān
沾	zhān
粘	zhān
谗	zhān
瞻	zhān
斩	zhǎn
贴	zhǎn
展	zhǎn
振	zhǎn zhǎn
黠	zhǎn
占	zhàn
战	zhàn
站	zhàn
绽	zhàn
颤	zhàn
蘸	zhàn
张	zhāng

彰	zhāng
长	zhǎng
涨	zhǎng
掌	zhǎng
丈	zhàng
仗	zhàng
胀	zhàng
涨	zhàng
障	zhàng
招	zhāo
昭	zhāo
着	zhāo
着	zháo
找	zhǎo
召	zhào
兆	zhào
诏	zhào
棹	zhào
照	zhào
罩	zhào
肇	zhào
折	zhē
蜇	zhé
遮	zhē
折	zhé
蛰	zhé
誊	zhé
贞	zhēn
侦	zhēn
珍	zhēn
斟	zhēn
甄	zhēn
箴	zhēn

臻	zhēn
诊	zhěn
枕	zhěn
紕	zhěn
鸪	zhèn
振	zhèn
赈	zhèn
堪	zhèn
震	zhèn
镇	zhèn
争	zhēng
征	zhēng
睁	zhēng
蒸	zhēng
拯	zhěng
整	zhěng
正	zhèng
证	zhèng
怔	zhèng
诤	zhèng
挣	zhèng
铮	zhèng
支	zhī
知	zhī
织	zhī
祗	zhī
执	zhí
直	zhí
值	zhí
植	zhí
跖	zhí
摭	zhí
止	zhǐ

抵	zhǐ
指	zhǐ
至	zhì
志	zhì
伎	zhì
识	zhì
制	zhì
质	zhì
炙	zhì
治	zhì
紕	zhì
栉	zhì
峙	zhì
痔	zhì
陟	zhì
致	zhì
掷	zhì
窒	zhì
滞	zhì
鹭	zhì
置	zhì
寘	zhì
寘	zhì
蹠	zhì
钟	zhōng
肿	zhǒng
踵	zhǒng
中	zhòng
种	zhòng
重	zhòng
蚱	zhòng
诒	zhōu
俯	zhōu

周	zhōu
诔	zhōu
	zhōu
咒	zhòu
葑	zhòu
皱	zhòu
鬣	zhòu
骤	zhòu
籀	zhòu
诛	zhū
渚	zhū
逐	zhú
烛	zhú
主	zhǔ
拄	zhǔ
煮	zhǔ
属	zhǔ
	zhǔ
嘱	zhǔ
瞩	zhù
伫	zhù
助	zhù
住	zhù
贮	zhù
注	zhù
驻	zhù
祝	zhù
疰	zhù
著	zhù
蛀	zhù
铸	zhù
筑	zhù
翥	zhù
抓	zhuā

搥	zhuā
拽	zhuāi
转	zhuǎi
跄	zhuǎi
拽	zhuài
专	zhuān
转	zhuǎn
转	zhuàn
啮	zhuàn
赚	zhuàn
撰	zhuàn
装	zhuāng
壮	zhuàng
状	zhuàng
撞	zhuàng
追	zhuī
锥	zhuī
坠	zhuì
缀	zhuì
髓	zhuì
髓	zhuì
赘	zhuì
准	zhǔn
捉	zhuō
鐻	zhuō
灼	zhuó
斫	zhuó
酌	zhuó
浞	zhuó
啄	zhuó
啄	zhuó
着	zhuó
琢	zhuó

斲	zhuó
斲	zhuó
擢	zhuó
濯	zhuó
咨	zī
赍	zī
资	zī
滋	zī
岬	zī
籽	zǐ
訾	zǐ
劓	zì
恣	zì
渍	zì
宗	zōng
综	zōng
总	zǒng
纵	zòng
诶	zōu
走	zǒu
奏	zòu
揍	zòu
租	zū
菹	zū
足	zú
卒	zú
诅	zǔ
阻	zǔ
组	zǔ
钻	zuān
躐	zuān
缵	zuǎn
纂	zuǎn

赚	zuàn
攥	zuàn
醉	zuì
尊	zūn
遵	zūn
樽	zūn
掇	zhuō
撮	zuō
琢	zuó
佐	zuǒ
作	zuò
坐	zuò
做	zuò
酢	zuò